EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 5. 7. 2016
COM(2016) 444 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Rady

o podpise Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na druhej strane v mene Európskej únie

KOMPLEXNÁ HOSPODÁRSKA A OBCHODNÁ DOHODA (CETA)
MEDZI KANADOU, NA JEDNEJ STRANE,
A EURÓPSKOU ÚNIOU
A JEJ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

BELGICKÝM KRÁĽOVSTVOM,

BULHARSKOU REPUBLIKOU,

ČESKOU REPUBLIKOU,

DÁNSKYM KRÁĽOVSTVOM,

SPOLKOVOU REPUBLIKOU NEMECKO,

ESTÓNSKOU REPUBLIKOU,

ÍRSKOM,

HELÉNSKOU REPUBLIKOU,

ŠPANIELSKOU REPUBLIKOU,

FRANCÚZSKOU REPUBLIKOU,

CHORVÁTSKOU REPUBLIKOU,

TALIANSKOU REPUBLIKOU,

CYPERSKOU REPUBLIKOU,

LOTYŠSKOU REPUBLIKOU,

LITOVSKOU REPUBLIKOU,

LUXEMBURSKÝM VEĽKOVOJVODSTVOM,

MAĎARSKOM,

MALTSKOU REPUBLIKOU,

HOLANDSKÝM KRÁĽOVSTVOM,

RAKÚSKOU REPUBLIKOU,

POĽSKOU REPUBLIKOU,

PORTUGALSKOU REPUBLIKOU,

RUMUNSKOM,

SLOVINSKOU REPUBLIKOU,

SLOVENSKOU REPUBLIKOU,

FÍNSKOU REPUBLIKOU,

ŠVÉDSKYM KRÁĽOVSTVOM,

SPOJENÝM KRÁĽOVSTVOM VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA,

NA STRANE DRUHEJ,

ďalej len „zmluvné strany“,

sa rozhodli:

ĎALEJ POSILNIŤ vzájomné úzke hospodárske vzťahy a vychádzať zo svojich príslušných práv a povinností podľa *Dohody z Marakešu o založení Svetovej obchodnej organizácie*, ktorá bola podpísaná 15. apríla 1994, a ďalších viacstranných a dvojstranných nástrojov spolupráce;

VYTVORIŤ rozšírený a bezpečný trh pre svoje tovary a služby prostredníctvom zníženia alebo odstránenia prekážok obchodu a investícií;

STANOVIŤ jasné, transparentné, predvídateľné a vzájomne výhodné pravidlá, ktorými sa bude riadiť ich obchod a investície;

A

OPÄTOVNE POTVRDZUJÚC svoju oddanosť demokracii a základným právam stanoveným vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, podpísanej 10. decembra 1948 v Paríži, a stotožňujúc sa s názorom, že šírenie zbraní hromadného ničenia predstavuje významnú hrozbu pre medzinárodnú bezpečnosť;

UZNÁVAJÚC dôležitosť medzinárodnej bezpečnosti, demokracie, ľudských práv a právneho štátu pre rozvoj medzinárodného obchodu a hospodárskej spolupráce;

UZNÁVAJÚC, že ustanovenia tejto dohody sa nedotýkajú práva zmluvných strán na reguláciu na ich územiach ani ich flexibility v záujme dosiahnutia legitímnych cieľov politiky, ako napríklad verejného zdravia, bezpečnosti, životného prostredia, morálky a podpory a ochrany kultúrnej rozmanitosti;

POTVRDZUJÚC svoje záväzky, ktoré im vyplývajú ako zmluvným stranám Dohovoru UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, podpísanom v Paríži 20. októbra 2005, a uznávajúc, že štáty majú právo zachovať, rozvíjať a vykonávať svoje kultúrne politiky, podporovať svoj kultúrny priemysel na účely posilnenia rozmanitosti kultúrnych prejavov a zachovávať svoju kultúrnu identitu, a to aj prostredníctvom využívania regulačných opatrení a finančnej podpory;

UZNÁVAJÚC, že ustanovenia tejto dohody chránia investície a investorov v súvislosti s ich investíciami, a sú určené na stimuláciu vzájomne výhodnej podnikateľskej činnosti bez toho, aby narúšali právo strán na reguláciu vo verejnom záujme na ich územiach;

POTVRDZUJÚC svoj záväzok podporovať trvalo udržateľný rozvoj a rozvoj medzinárodného obchodu spôsobom, ktorý bude prispievať k hospodárskemu, sociálnemu a environmentálnemu rozmeru trvalo udržateľného rozvoja;

VYZÝVAJÚC podniky pôsobiace na ich územiach alebo podliehajúcich ich jurisdikcii na dodržiavanie medzinárodne uznávaných usmernení a zásad sociálnej zodpovednosti podnikov, vrátane usmernení OECD pre nadnárodné podniky, ako aj na uplatňovanie najlepších postupov v oblasti zodpovedného správania sa podnikov;

VYKONÁVAJÚC túto dohodu spôsobom, ktorý je konzistentný s presadzovaním ich právnych predpisov v oblasti životného prostredia a práce a ktorým sa zvyšuje ich úroveň ochrany životného prostredia a práce, a rozvíjajúc svoje medzinárodné záväzky v oblasti pracovných a environmentálnych záležitostí;

UZNÁVAJÚC silnú súvislosť medzi inováciou a obchodom a význam inovácií pre budúci hospodársky rast, a potvrdzujúc svoje odhodlanie podporovať rozšírenie spolupráce v oblasti inovácií, ako aj v súvisiacich oblastiach výskumu, vývoja, vedy a techniky a podporovať zapojenie príslušných subjektov verejného aj súkromného sektora;

SA DOHODLI TAKTO:

PRVÁ KAPITOLA

VŠEOBECNÉ VYMEDZENIE POJMOV A ÚVODNÉ USTANOVENIA

ODDIEL A

Všeobecné vymedzenie pojmov

ČLÁNOK 1.1

Všeobecne uplatniteľné vymedzenia pojmov

Na účely tejto dohody a pokiaľ nie je ustanovené inak sa použije toto vymedzenie pojmov:

všeobecné uplatniteľné správne rozhodnutie je správne rozhodnutie alebo výklad, ktoré sú uplatniteľné na všetky osoby a faktické situácie, ktoré patria vo všeobecnosti do ich predmetu pôsobnosti a ktoré sa ustanovujú v určitej norme správania, pričom sem nepatrí:

a) výrok alebo rozhodnutie prijaté v rámci správneho alebo kvázi-súdneho konania, ktoré sa uplatňuje len na určitú konkrétnu osobu, tovar alebo služby druhej zmluvnej strany v konkrétnom prípade alebo

b) rozhodnutie vo veci určitého konkrétneho konania alebo postupu;

dohoda o poľnohospodárstve je Dohoda o poľnohospodárstve obsiahnutá v prílohe 1A Dohoda o založení WTO;

poľnohospodársky tovar je tovar uvedený v prílohe 1 k Dohode o poľnohospodárstve;

antidumpingová dohoda je *Dohoda o uplatňovaní článku VI Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

kontaktné miesta na účely tejto komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (**kontaktné miesta CETA**) sú kontaktné miesta zriadené podľa článku 26.5 (Kontaktné miesta na účely tejto komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody);

Spoločný výbor na účely tejto komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (**Spoločný výbor CETA**) je spoločný výbor zriadený podľa článku 26.1 (Spoločný výbor na účely tejto komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody);

CPC je Ústredná klasifikácia produkcie (Central Product Classification), ktorú prijala Štatistická komisia Organizácie Spojených národov, Statistical Papers, séria M, č. 77, *CPC prov*, 1991;

kultúrny priemysel sú osoby vykonávajúce:

a) zverejňovanie, rozširovanie alebo predaj kníh, časopisov, periodík alebo novín v papierovej alebo strojovo čitateľnej forme, okrem prípadov, keď je tlač alebo sádzanie písma čohokoľvek z uvedeného jedinou činnosťou;

b) výroba, distribúcia, predaj alebo premietanie filmov alebo videozáznamov;

c) výroba, distribúcia, predaj alebo premietanie zvukových záznamov hudby alebo hudobných videozáznamov;

d) zverejňovanie, rozširovanie alebo predaj hudby v tlačenej alebo v strojovo čitateľnej forme alebo

e) rádiokomunikácie, v prípade ktorých sú prenosy určené na priamy príjem zo strany širokej verejnosti a akékoľvek rádiové, televízne a káblové vysielanie a všetky služby v oblasti satelitného vysielania a sietí v oblasti vysielania;

clo je akékoľvek clo alebo platba akéhokoľvek druhu, ktoré sa ukladajú na dovoz tovaru, alebo v súvislosti s týmto dovozom, vrátane akejkoľvek formy prirážok a dodatočných zaťažení ukladaných na takýto dovoz, alebo v súvislosti s ním, okrem:

a) poplatkov, ktoré zodpovedajú vnútroštátnej dani uloženej v súlade s ustanoveniami článku 2.3 (Národné zaobchádzanie);

b) opatrenia uplatňovaného v súlade s ustanoveniami článku VI alebo XIX dohody GATT z roku 1994, antidumpingovou dohodou, dohodou o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach, dohodou o ochranných opatreniach, resp. článkom 22 dohody o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov, alebo

c) poplatkov alebo iných platieb ukladaných v súlade s článkom VIII dohody GATT z roku 1994.

dohoda o určovaní colnej hodnoty je *Dohoda o uplatňovaní článku VII Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

dni sú kalendárne dni, vrátane víkendov a sviatkov;

dohoda o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov je *Dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov* obsiahnutý v prílohe 2 Dohody o založení WTO;

podnik je osoba riadne založená alebo organizovaná podľa platného práva, na účely zisku alebo iné účely, v súkromnom alebo štátnom vlastníctve alebo pod súkromnou alebo štátnou kontrolou, vrátane akejkoľvek korporácie, trustu, verejnej obchodnej spoločnosti, spoločného podniku (joint venture) alebo iného združenia;

platný je uplatňovaný v momente nadobudnutia platnosti tejto dohody.

dohoda GATS je Všeobecná dohoda o obchode so službami obsiahnutá v prílohe 1B Dohody o založení WTO;

dohoda GATT z roku 1994 je Všeobecná dohoda o clách a obchode 1994 obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

tovar zmluvnej strany sú domáce výrobky v zmysle dohody GATT z roku 1994 alebo taký tovar, na ktorom sa zmluvné strany prípadne dohodli, pričom zahŕňa tovar s pôvodom v tejto zmluvnej strane;

Harmonizovaný systém („HS“) je *Harmonizovaný systém opisu a číselného označovania tovaru* vrátane všeobecných pravidiel na jeho výklad, poznámok k triedam a poznámok ku kapitolám a podpoložkám;

položka je štvorciferné číslo alebo štyri prvé číslice čísla v nomenklatúre HS;

opatrenie zahŕňa zákon, iný právny predpis, pravidlo, postup, rozhodnutie, správne opatrenie, požiadavku, prax alebo akékoľvek iné opatrenie zmluvnej strany;

štátny príslušník je fyzická osoba, ktorá je občanom v zmysle článku 1.2, resp. má trvalý pobyt zmluvnej strany;

s pôvodom znamená splnenie pravidiel pôvodu ustanovených v Protokole o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu;

Zmluvné strany sú na jednej strane Európska únia alebo jej členské štáty, resp. Európska únia a jej členské štáty, a to v súlade s ich príslušnými právomocami vyplývajúcimi zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluvná strana Európska únia“), a na druhej strane Kanada;

osoba je buď fyzická osoba alebo podnik;

osoba zmluvnej strany je štátny príslušník alebo podnik zmluvnej strany;

preferenčné sadzobné zaobchádzanie je uplatňovanie colnej sadzby podľa tejto dohody na tovar s pôvodom podľa zoznamu odstránenia ciel;

dohoda o ochranných opatreniach je *Dohoda o ochranných opatreniach* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

sanitárne alebo fytosanitárne opatrenie je opatrenie uvedené v prílohe A odseku 1 dohody o SPS;

dohoda o subvenciách a **vyrovnávacích opatreniach** je *Dohoda o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

poskytovateľ služieb je osoba, ktorá poskytuje službu alebo sa usiluje o poskytnutie služby

dohoda SPS je *Dohoda o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

štátny podnik je podnik, ktorý je vo vlastníctve alebo pod kontrolou zmluvnej strany;

podpoložka je šesťciferné číslo alebo štyri prvé číslice čísla v nomenklatúre HS;

zatriedenie znamená zaradenie výrobku alebo materiálu do určitej položky či podpoložky Harmonizovaného systému;

zoznam odstránenia ciel je príloha 2-A (Odstránenie cla);

dohoda TBT je *Dohoda o technických prekážkach obchodu* obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

územie je územie, kde sa uplatňuje táto dohoda v zmysle článku 1.3;

tretia krajina je krajina alebo územie mimo geografického rozsahu pôsobnosti tejto dohody;

dohoda TRIPS je *Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva* obsiahnutá v prílohe 1C Dohody o založení WTO;

Viedenský dohovor o zmluvnom práve je *Viedenský dohovor o zmluvnom práve*, podpísaný 23. mája 1969 vo Viedni;

WTO je Svetová obchodná organizácia a

dohoda o založení WTO je *Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie*, ktorá bola podpísaná 15. apríla 1994 v Marakeši.

ČLÁNOK 1.2

Osobitné vymedzenie pojmov pre jednotlivé zmluvné strany

Pokiaľ nie je ustanovené inak, platí na účely tejto dohody toto vymedzenie pojmov:

občan je:

a) v prípade Kanady fyzická osoba, ktorá je občanom Kanady podľa kanadských právnych predpisov;

b) v prípade zmluvnej strany Európska únia, fyzická osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu a

ústredná štátna správa je:

a) v prípade Kanady vláda Kanady a

b) v prípade zmluvnej strany Európska únia je to Európska únia alebo celoštátne vlády jej členských štátov;

ČLÁNOK 1.3

Geografický rozsah pôsobnosti

Pokiaľ nie je uvedené inak, táto dohoda sa vzťahuje:

a) v prípade Kanady:

i) na územie, vzdušný priestor, vnútrozemské vody a pobrežné vody Kanady;

ii) na výlučnú hospodársku zónu Kanady, ako je stanovená v jej vnútroštátnom práve v súlade s časťou V *Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve*, uzavretom v Montego Bay 10. decembra 1982 („dohovor UNCLOS“) a

iii) na kontinentálny šelf Kanady, ako je stanovený v jej vnútroštátnom práve v súlade s časťou VI dohovoru UNCLOS;

b) V prípade Európskej únie sa táto dohoda vzťahuje na územia, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie, a to za podmienok, ktoré sú v týchto zmluvách ustanovené. Pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa sadzobného zaobchádzania s tovarom, táto dohoda sa vzťahuje aj na tie oblasti colného územia Únie, na ktoré sa nevzťahuje prvá veta písm. b).

ODDIEL B

Úvodné ustanovenia

ČLÁNOK 1.4

Vytvorenie zóny voľného obchodu

Zmluvné strany týmto vytvárajú zónu voľného obchodu v súlade s článkom XXIV dohody GATT z roku 1994 a s článkom V dohody GATS.

ČLÁNOK 1.5

Vzťah k Dohode o založení WTO a iným dohodám

Zmluvné strany si potvrdzujú svoje vzájomné práva a povinnosti, ktoré im vyplývajú z Dohody o založení WTO a iných dohôd, ktorých sú zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 1.6

Odkaz na iné dohody

V prípade, že táto dohoda odkazuje alebo obsahuje odkaz na iné dohody alebo právne nástroje ako celok, resp. na ich časti, zahŕňajú tieto odkazy aj:

a) prílohy, protokoly, poznámky pod čiarou, vysvetľujúce poznámky a vysvetlivky a

b) následné dohody, ktorých zmluvnými stranami sú zmluvné strany, resp. zmeny a doplnenia, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné, s výnimkou práv prípadov, keď odkaz potvrdzuje existujúce práva.

ČLÁNOK 1.7

Odkaz na právne predpisy

V prípade, že táto dohoda odkazuje na zákony, buď všeobecne, alebo odkazom na osobitný zákon, nariadenie alebo smernicu, tento odkaz odkazuje, pokiaľ nie je uvedené inak, na zmenené znenia týchto zákonov.

ČLÁNOK 1.8

Rozsah povinností

1. Každá zmluvná strana nesie plnú zodpovednosť za dodržiavanie všetkých ustanovení tejto dohody.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa prijali všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť uplatňovanie ustanovení tejto dohody vrátane ich dodržiavania na všetkých úrovniach vlády.

ČLÁNOK 1.9

Práva a povinnosti súvisiace s vodou

1. Zmluvné strany uznávajú, že vody v prirodzenom stave, vrátane vody v jazerách, riekach, vodných nádržiach, zvodnených vrstvách a povodiach nepredstavujú tovar ani výrobok. Z tohto dôvodu sa na takúto vodu vzťahuje len Dvadsiata druhá kapitola (Obchod a trvalo udržateľný rozvoj) a Dvadsiata štvrtá kapitola (Obchod a životné prostredie).

2. Každá zmluvná strana má právo chrániť a zachovávať svoje prírodné vodné zdroje. Žiadne z ustanovení tejto dohody nezaväzuje zmluvnú stranu povoliť obchodné využitie vody na akýkoľvek účel vrátane jej odčerpania, ťažby alebo odklonenia na účely vývozu vo veľkom.

3. Ak strana povolí komerčné použitie konkrétneho zdroja vody, urobí tak v súlade s touto dohodou.

ČLÁNOK 1.10

Osoby vykonávajúce delegovanú vládnu právomoc

Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, každá zo zmluvných strán zabezpečí, aby osoby, na ktoré bola zmluvnou stranou delegovaná regulačná, administratívna alebo iná vládna právomoc na akejkoľvek úrovni štátnej správy, konali pri výkone uvedenej právomoci v súlade so záväzkami zmluvnej strany stanovenými v tejto dohode.

DRUHÁ KAPITOLA

NÁRODNÉ ZAOBCHÁDZANIE A PRÍSTUP NA TRH PRE TOVAR

ČLÁNOK 2.1

Cieľ

Zmluvné strany postupne liberalizujú obchod s tovarom, a to v súlade s ustanoveniami tejto dohody a počas prechodného obdobia začínajúceho sa nadobudnutím platnosti tejto dohody.

ČLÁNOK 2.2

Rozsah pôsobnosti

Okrem prípadov, keď sa v tejto dohode stanovuje inak sa táto kapitola vzťahuje na obchod s tovarom zmluvnej strany v zmysle vymedzenia obsiahnutého v Prvej kapitole (Všeobecné vymedzenie pojmov a úvodné ustanovenia).

ČLÁNOK 2.3

Národné zaobchádzanie

1. Každá zo zmluvných strán poskytne národné zaobchádzanie tovaru druhej zmluvnej strany v súlade s článkom III dohody GATT z roku 1994. Na tento účel sa článok III dohody GATT z roku 1994 začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou.

2. Pokiaľ ide o iné vládne orgány Kanady než federálne orgány, resp. pokiaľ ide o vládne orgány členského štátu alebo vládne orgány v členskom štáte, znamená odsek 1 zaobchádzanie, ktoré nebude menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré táto vláda poskytuje podobnému, priamo konkurujúcemu alebo zameniteľnému tovaru Kanady, resp. členského štátu.

3. Tento článok sa nevzťahuje na opatrenia vrátane pokračovania v uplatňovaní určitého opatrenia, rýchleho obnovenia jeho uplatňovania alebo jeho zmeny v súvislosti s kanadskými spotrebnými daňami na čistý alkohol, ako je uvedené v colnej položke 2207.10.90 v kanadskom zozname úľav (zoznam V) pripojenému k Marakešskemu protokolu k *Všeobecnej dohode o clách a obchode* 1994 podpísanému v Marakeši 15. apríla 1994 („Marakešsky protokol“), ktorý sa používa pri výrobe podľa ustanovení kanadského zákona o spotrebnej dani (*Excise Act, 2001*, S.C. 2002, c. 22).

ČLÁNOK 2.4

Zníženie a odstránenie ciel na dovoz

1. Každá zmluvná strana zníži alebo odstráni clá na tovar s pôvodom v druhej zmluvnej strane v súlade so zoznamami odstránenia ciel v prílohe 2-A. Na účely tejto kapitoly výraz „s pôvodom“ znamená pôvodu v niektorej zo zmluvných strán podľa pravidiel stanovených v Protokole o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu.

2. Základnú sadzbu cla na každý tovar, na ktorú sa má postupne uplatňovať znižovanie podľa odseku 1, predstavuje sadzba cla stanovená v prílohe 2-A.

3. V prípade tovaru, na ktorý sa vzťahujú colné preferencie uvedené v zozname odstránenia ciel zmluvnej strany uvedené v prílohe 2-A, každá zmluvná strana uplatňuje na tovar s pôvodom v druhej zmluvnej strane nižšie z ciel vyplývajúce z porovnania sadzby vypočítanej v súlade s jej zoznamom a sadzby uplatňovanej podľa doložky najvyšších výhod („DNV“).

4. Na žiadosť zmluvnej strany uskutočnia zmluvné strany konzultácie v záujme posúdenia urýchlenia a rozšírenia rozsahu odstránenia ciel na dovoz medzi zmluvnými stranami. Rozhodnutie Spoločného výboru o CETA o urýchlení odstraňovania cla na určitý tovar, resp. o odstránení takéhoto cla nahrádza colné sadzby alebo kategóriu postupného znižovania cla stanovenú podľa zoznamov zmluvných strán uvedených v prílohe 2-A pre tento tovar, a to po schválení každou zmluvnou stranou v súlade s ich príslušnými právnymi postupmi.

ČLÁNOK 2.5

Obmedzenia týkajúce sa systémov na vrátenie cla, na odklad jeho platenia a na pozastavenie cla

1. S výhradou odsekov 2 a 3, zmluvná strana nevráti zaplatené či splatné clo, neposkytne možnosť odkladu jeho platenia ani ho nepozastaví v prípade nepôvodného tovaru dovážaného na jej územie pod výslovnou podmienkou, že tento tovar, resp. iný tovar, ktorý je s týmto tovarom totožný, rovnocenný alebo ktorý predstavuje jeho náhradu, sa používa ako materiál na výrobu iného tovaru, ktorý sa následne vyváža na územie druhej zmluvnej strany v rámci preferenčného sadzobného zaobchádzania podľa tejto dohody.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na režimu zmluvnej strany na zníženie cla, jeho pozastavenie alebo odpustenie, či už trvalé alebo dočasné, ak takéto zníženie, pozastavenie alebo odpustenie nie je výslovne podmienené vývozom tovaru.

3. Odsek 1 sa uplatňuje až po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody.

ČLÁNOK 2.6

Clo, dane alebo iné poplatky a platby týkajúce sa vývozu

Zmluvná strana nezavedie ani nezachová žiadne clá, dane alebo iné poplatky a platby týkajúce sa vývozu tovaru do druhej zmluvnej strany, resp. v súvislosti s ním, ani žiadne vnútroštátne dane ani poplatky a platby týkajúce sa vývozu tovaru do druhej zmluvnej strany, ktoré by prevyšovali clá, dane alebo iné poplatky a platby uložené na takýto tovar, ktorý je určený na predaj na vnútornom trhu.

ČLÁNOK 2.7

Zachovanie súčasného stavu

1. Zmluvná strana nesmie po nadobudnutí platnosti tejto dohody zvýšiť clo platné v čase nadobudnutia platnosti tejto dohody, ani prijať nové clo na tovar s pôvodom na území zmluvných strán.

2. Bez ohľadu na odsek 1 môže zmluvná strana:

a) zmeniť clo mimo rámec tejto dohody v prípade tovaru, pre ktorý sa v tejto dohode nestanovuje žiadne colné zvýhodnenie;

b) zvýšiť clo na úroveň stanovenú v jej zozname uvedenom v prílohe 2-A po jednostrannom znížení, alebo

c) zachovať alebo zvýšiť clo, ak je to povolené touto dohodou, resp. ktoroukoľvek dohodou podľa Dohody o založení WTO.

3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 môže Kanada uplatniť osobitné ochranné opatrenie podľa článku 5 Dohody WTO o poľnohospodárstve. Osobitné ochranné možno uplatniť len na tovar zatriedený do položky s poznámkou „SSG“ v zozname Kanady uvedenom v prílohe 2-A. Použitie tohto osobitného ochranného musí byť obmedzené len na dovozy, na ktoré sa nevzťahujú colné preferencie a, v prípade dovozov podliehajúcich colnej kvóte, na dovozy nad rámec prísľubu poskytnutia prístupu na trhu.

ČLÁNOK 2.8

Dočasné pozastavenie preferenčného sadzobného zaobchádzania

1. Zmluvná strana môže súlade s odsekmi 2 až 5 dočasne pozastaviť preferenčné sadzobné zaobchádzanie podľa tejto dohody, pokiaľ ide o tovar vyvezený alebo vyrobený osobou druhej zmluvnej strany, ak zmluvná strana:

a) na základe vyšetrovania založeného na objektívnych, presvedčivých a overiteľných informáciách zistí, že táto osoba druhej zmluvnej strany sa dopustila systematického porušovania colných predpisov s cieľom získať zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie podľa tejto dohody, alebo

b) zistí, že druhá strana systematicky a bezdôvodne odmieta spolupracovať na vyšetrovaní porušení colných predpisov podľa článku 6. 3.4 (Spolupráca) a zmluvná strana má na základe objektívnych, presvedčivých a overiteľných informácií, opodstatnené dôvody domnievať sa, že sa táto osoba druhej zmluvnej strany dopustila systematického porušovania colných predpisov s cieľom získať zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie podľa tejto dohody.

2. Zmluvná strana, ktorá prijala rozhodnutie podľa odseku 1 musí:

a) o tom upovedomiť colný orgán druhej zmluvnej strany a poskytnúť informácie a dôkazy, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá;

b) začať konzultácie s orgánmi druhej zmluvnej strany s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné riešenie v reakcii na obavy, ktoré viedli k prijatiu tohto rozhodnutia a

c) poskytnúť tejto osobe druhej zmluvnej strany písomné oznámenie obsahujúce informácie, ktoré tvoria základ tohto rozhodnutia.

3. Ak príslušné orgány nedosiahnu vzájomne prijateľné riešenie počas 30 dní, zmluvná strana, ktorá predmetné rozhodnutie prijala, musí postúpiť vec Spoločnému výboru pre colnú spoluprácu.

4. Ak Spoločný výbor pre colnú spoluprácu nevyrieši predmetnú otázku počas 60 dní, zmluvná strana, ktorá predmetné rozhodnutie prijala, môže dočasne pozastaviť preferenčné sadzobné zaobchádzanie podľa tejto dohody, pokiaľ ide o tento tovar tejto osobe druhej zmluvnej strany. Dočasné pozastavenie sa nevzťahuje na tovar, ktorý je už v tranzite medzi zmluvnými stranami v deň, keď dočasné pozastavenie nadobudne účinnosť.

5. Zmluvná strana uplatňujúca dočasné pozastavenie podľa odseku 1 ho uplatni len na obdobie zodpovedajúce dosahu na finančné záujmy tejto zmluvnej strany vyplývajúce zo situácie, ktorá viedla k prijatiu rozhodnutia podľa odseku 1, a to na obdobie maximálne 90 dní. Ak má zmluvná strana opodstatnené dôvody založené na objektívnych, presvedčivých a overiteľných informáciách domnievať sa, že podmienky, ktoré viedli k pôvodnému pozastaveniu sa po uplynutí 90 dňovej lehoty nezmenili, táto zmluvná strana môže toto pozastavenie predĺžiť o ďalšie obdobie najviac 90 dní. Pôvodné pozastavenie aj akékoľvek obnovenia pozastavenia budú predmetom pravidelných konzultácií v rámci Spoločného výboru pre colnú spoluprácu.

ČLÁNOK 2.9

Poplatky a iné platby

1. V súlade s článkom VIII dohody GATT z roku 1994 zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať poplatky alebo platby na dovoz alebo vývoz tovaru alebo v súvislosti s dovozom alebo vývozom tovaru, ktoré nezodpovedajú nákladom za poskytnuté služby, resp. ktoré predstavujú nepriamu ochranu domáceho tovaru alebo zdaňovanie dovozu alebo vývozu na fiškálne účely.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že odsek 1 nebráni zmluvnej strane v tom, aby uložila clo alebo poplatok stanovený v písm. a) až c) vymedzenia cla obsiahnutého v článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia).

ČLÁNOK 2.10

Tovar, ktorý na územie zmluvnej strany znovu vstúpi po oprave alebo úprave

1. Na účely tohto článku, oprava alebo úprava znamená akúkoľvek operáciu spracovania realizovanú na tovare na odstránenie prevádzkových chýb alebo materiálneho poškodenia, ktorá je potrebná na obnovenie pôvodnej funkcie tovaru alebo zabezpečenie jeho súladu s technickými požiadavkami na jeho použitie, bez ktorých by tovar nemohol byť ďalej používaný obvyklým spôsobom na účely, na ktorý bol určený. Oprava alebo zmena tovaru zahŕňa obnovu a údržbu, avšak nezahŕňa žiadnu operáciu ani proces, ktoré:

a) ničia základné charakteristiky tovaru alebo vytvárajú nový alebo komerčne iný tovar;

b) transformujú nedokončený tovar na hotový tovar, alebo

c) ktoré sa využívajú na podstatnú zmenu funkcie tovaru.

2. S výnimkou uvedenou v poznámke pod čiarou 1, zmluvná strana nesmie uplatňovať clo na tovar, bez ohľadu na jeho pôvod, keď znovu vstúpi na jej územie po tom, čo bol dočasne vyvezený z tohto územia na územie druhej zmluvnej strany na účely opravy alebo úpravy, bez ohľadu na to, či by bolo možné takúto opravu alebo úpravu vykonať na území zmluvnej strany, z ktorej bol tovar vyvezený na opravu alebo úpravu[1].[2]

3. Odsek 2 sa nevzťahuje na tovar dovážaný na kauciu, do zón voľného obchodu alebo zón s podobným právnym postavením, ktorý sa potom vyváža na opravu a nie je spätne dovezený na kauciu, do zón voľného obchodu zón s podobným právnym postavením.

4. Zmluvná strana nesmie uplatňovať clo na tovar, bez ohľadu na jeho pôvod, dočasne dovezený z územia druhej zmluvnej strany na účely opravy alebo úpravy[3].

ČLÁNOK 2.11

Dovozné a vývozné obmedzenia

1. Okrem prípadov, keď sa v tejto dohode stanovuje inak, nesmie žiadna zo zmluvných strán prijať alebo zachovať žiadny zákaz ani obmedzenie vzťahujúce sa na dovoz akéhokoľvek tovaru druhej zmluvnej strany alebo na vývoz alebo predaj na vývoz akéhokoľvek tovaru určeného na územie druhej zmluvnej strany, ibaže by to bolo v súlade s článkom XI dohody GATT z roku 1994. Na tento účel sa článok XI dohody GATT z roku 1994 začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou.

---

1 V prípade týchto výrobkov kapitoly 89 HS, bez ohľadu na ich pôvod, ktoré znovu vstupujú na územie Kanady z územia Európskej únie a ktoré sú registrované podľa kanadského zákona o zásielkach (*Canada Shipping Act, 2001*), Kanada môže uplatniť na hodnotu opravy alebo úpravy týchto tovarov sadzbu cla za tento tovar v súlade s jej zoznamom uvedeným v prílohe 2-A (Odstránenie cla): 8901.10.10, 8901.10.90, 8901.30.00, 8901.90.10, 8901.90.91, 8901.90.99, 8904.00.00, 8905.20.19, 8905.20.20, 8905.90.19, 8905.90.90, 8906.90.19, 8906.90.91, 8906.90.99.

2 Európska únia vykoná tento odsek prostredníctvom colného režimu pasívneho zušľachťovacieho styku v zmysle nariadenia (EÚ) č. 952/2013, a to v súlade s týmto odsekom.

3 Európska únia vykoná tento odsek prostredníctvom colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku v zmysle nariadenia (EÚ) č. 952/2013, a to v súlade s týmto odsekom.

2. Ak zmluvná strana prijme alebo zachováva zákaz alebo obmedzenie dovozu určitého tovaru z tretej krajiny, resp. vývozu tohto tovaru do nej, táto zmluvná strana môže:

a) obmedziť alebo zakázať dovoz tohto tovaru tretej krajiny z územia druhej zmluvnej strany, alebo

b) obmedziť alebo zakázať vývoz tohto tovaru do tejto tretej krajiny cez územie druhej zmluvnej strany.

3. Ak zmluvná strana prijme alebo zachová zákaz alebo obmedzenie dovozu tovaru z tretej krajiny, začne zmluvná strana na požiadanie druhej zmluvnej strany rokovania s cieľom zabrániť neprimeranému zasahovaniu do mechanizmov tvorby cien, uvádzania na trh alebo distribúcie v druhej zmluvnej strane, resp. poškodzovaniu týchto mechanizmov v nej.

4. Tento článok sa nevzťahuje na také opatrenie vrátane pokračovania v uplatňovaní určitého opatrenia, rýchleho obnovenia jeho uplatňovania alebo jeho zmeny, ktoré sa týka:

a) vývozu guľatiny všetkých druhov. Ak zmluvná strana prestane vyžadovať vývozné povolenia pre guľatinu určenú pre tretiu krajinu, táto zmluvná strana natrvalo prestane vyžadoať vývozné povolenie aj prípade guľatiny určenej pre druhú zmluvnú stranu;

b) počas obdobia troch rokov po nadobudnutí platnosti tejto dohody, vývozu nespracovaných rýb podľa príslušných právnych predpisov kanadských provincií Newfoundland a Labrador;

c) kanadských spotrebných daní na čistý alkohol, ako je uvedené v colnej položke 2207.10.90 v kanadskom zozname úľav pripojenému k Marakešskemu protokolu (zoznam V), ktorý sa používa pri výrobe podľa ustanovení kanadského zákona o spotrebnej dani (*Excise Act*, 2001, S.C. 2002, c. 22) a

d) dovozu ojazdených vozidiel do Kanady, ktoré nezodpovedajú kanadským bezpečnostným a environmentálnym požiadavkám.

ČLÁNOK 2.12

Ďalšie ustanovenia týkajúce sa obchodu s tovarom

Každá strana sa usiluje zabezpečiť, aby tovar druhej zmluvnej strany, ktorý bol dovezený a zákonným spôsobom predaný alebo ponúknutý na predaj na akomkoľvek mieste na území dovážajúcej zmluvnej strany, mohol byť takisto predávaný alebo ponúkaný na predaj na celom území dovážajúcej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 2.13

Výbor pre obchod s tovarom

1. Výbor pre obchod s tovarom zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. a) (Osobitné výbory) má aj tieto úlohy:

a) podpora obchodu s tovarom medzi zmluvnými stranami a to aj prostredníctvom konzultácií o urýchlení a rozšírení rozsahu odstránenia ciel podľa tejto dohody a o ďalších prípadných otázkach;

b) odporúčania Spoločnému výboru CETA na zmenu akéhokoľvek ustanovenia tejto dohody týkajúceho sa Harmonizovaného systému, resp. na jeho doplnenie a

c) okamžité riešenie otázok týkajúcich sa pohybu tovaru cez vstupné prístavy zmluvných strán.

2. Výbor pre obchod s tovarom môže predložiť Spoločnému výboru CETA návrh rozhodnutí o zrýchlení odstraňovania cla na určitý tovar, resp. na odstránenie takéhoto cla.

3. Výbor pre poľnohospodárstvo zriadený podľa článku 26.2.1 písm. a) (Osobitné výbory) má tieto úlohy:

a) sa na žiadosť niektorej zo zmluvných strán zíde do 90 dní;

b) bude predstavovať pre zmluvné strany fórum na diskusiu o otázkach súvisiacich s poľnohospodárskym tovarom, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda a

c) postúpi Výboru pre obchod s tovarom akékoľvek nevyriešené otázky podľa písm. b).

4. Zmluvné strany berú na vedomie spoluprácu a výmenu informácií o poľnohospodárskych otázkach v rámci výročného dialógu Kanady a Európskej únie o poľnohospodárstve, nadviazaného výmenou listov zo 14. júla 2008. Tento dialóg o poľnohospodárstve možno prípadne využiť na účely odseku 3.

TRETIA KAPITOLA

NÁPRAVNÉ OPATRENIA V OBLASTI OBCHODU

ODDIEL A

Antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia

ČLÁNOK 3.1

Všeobecné ustanovenia týkajúce sa antidumpingových a vyrovnávacích opatrení

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti vyplývajúce z článku VI dohody GATT z roku 1994, antidumpingovej dohody a dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.

2. Na antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia sa neuplatňujú pravidlá stanovené v Protokole o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu.

ČLÁNOK 3.2

Transparentnosť

1. Každá zo zmluvných strán bude uplatňovať antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia v súlade s príslušnými požiadavkami WTO a na základe spravodlivého a transparentného procesu.

2. Zmluvná strana zabezpečí, aby po zavedení dočasných opatrení a v každom prípade pred konečným rozhodnutím, boli úplne a zmysluplne zverejnené všetky podstatné posudzované skutočnosti, ktoré tvorili základ pre rozhodnutie o uplatnení konečného opatrenia. Týmto nie je dotknutý článok 6.5 antidumpingovej dohody a článok 12.4 dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.

3. Za predpokladu, že tým nedôjde k prieťahom v rámci prešetrovania, sa každej zainteresovanej strane v rámci antidumpingového alebo vyrovnávacieho prešetrovania[4] poskytne plná možnosť chrániť svoje záujmy.

ČLÁNOK 3.3

Zohľadnenie verejného záujmu a nižšie clo

1. Orgány každej zmluvnej strany pri zvažovaní toho, či nie je uloženie antidumpingového alebo vyrovnávacieho cla vo verejnom záujme vezmú do úvahy informácie poskytnuté v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany.

[4] Na účely tohto článku sú **zainteresované strany** vymedzené v článku 6.11 antidumpingovej dohody a článku 12.9 dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.

2. Po posúdení informácií uvedených v odseku 1 orgány zmluvnej strany môžu zvážiť, či výška antidumpingového alebo vyrovnávacieho cla, ktoré sa má vymerať, má zodpovedať celému dumpingovému rozpätiu alebo plnej výške subvencie, resp. či sa má vymerať nižšia suma, a to v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany.

ODDIEL B

Globálne ochranné opatrenia

ČLÁNOK 3.4

Všeobecné ustanovenia týkajúce sa globálnych ochranných opatrení

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti týkajúce sa globálnych ochranných opatrení podľa článku XIX dohody GATT z roku 1994 a dohody o ochranných opatreniach.

2. Na globálne ochranné opatrenia sa neuplatňujú pravidlá stanovené v Protokole o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu.

ČLÁNOK 3.5

Transparentnosť

1. Na žiadosť vyvážajúcej zmluvnej strany zmluvná strana, ktorá začína prešetrovanie na účely zavedenia ochranných opatrení, resp. má v úmysle prijať predbežné alebo konečné globálne ochranné opatrenia okamžite poskytne:

a) informácie uvedené v článku 12.2 dohody o ochranných opatreniach, a to vo formáte predpísanom Výborom WTO pre ochranné opatrenia;

b) v príslušných prípadoch verejnú verziu podnetu vnútroštátneho odvetvia a

c) verejnú správu obsahujúcu zistenia a zdôvodnené závery o všetkých relevantných skutkových a právnych otázkach posudzovaných v rámci prešetrovania vna účely zavedenia ochranných opatrení. Táto verejná správa bude obsahovať analýzu faktorov vedúcich k vzniku ujmy a bude sa v nej uvádzať metóda použitá pri vymedzení predmetných globálnych ochranných opatrení.

2. Pri poskytnutí informácií podľa tohto článku dovážajúca zmluvná strana ponúkne konzultácie s vyvážajúcou zmluvnou stranou, na preskúmanie poskytnutých informácií.

ČLÁNOK 3.6

Uloženie konečných opatrení

1. Zmluvná strana zavádzajúca globálne ochranné opatrenia sa bude usilovať uplatňovať ich tak, aby čo najmenej ovplyvňovali bilaterálny obchod.

2. Dovážajúca strana ponúkne konzultácie s vyvážajúcou zmluvnou stranou s cieľom preskúmať záležitosť uvedenú v odseku 1. Dovážajúca zmluvná strana prijme opatrenia až po uplynutí 30 dní od dátumu ponuky na usporiadanie konzultácií.

ODDIEL C

Všeobecné ustanovenia

ČLÁNOK 3.7

Vyňatie z mechanizmu na urovnávanie sporov

Na túto hlavu sa nevzťahuje Dvadsiata deviata kapitola (Urovnávanie sporov).

ŠTVRTÁ KAPITOLA

TECHNICKÉ PREKÁŽKY OBCHODU

ČLÁNOK 4.1

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. Táto kapitola sa vzťahuje na prípravu, prijímanie a uplatňovanie všetkých technických predpisov, noriem a postupov posudzovania zhody, ktoré môžu mať vplyv na obchod s tovarom medzi zmluvnými stranami.

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na:

a) obchodné špecifikácie vypracované vládnym orgánom na účely požiadaviek týchto orgánov na výrobu alebo spotrebu alebo

b) sanitárne alebo fytosanitárne opatrenia vymedzené v prílohe A k dohode SPS.

3. S výnimkou prípadov, keď sa v tejto dohode vrátane tých ustanovení, ktoré sa do nej podľa článku 4.2 začleňujú z dohody TBT, vymedzuje určitý pojem, resp. sa mu stanovuje určitý význam, majú obyčajne všeobecné pojmy v oblasti normalizácie a postupy posudzovania zhody význam vyplývajúci z vymedzenia pojmov prijatých v rámci systému Organizácie Spojených národov a medzinárodných normalizačných orgánov, pričom sa bude prihliadať na ich kontext a na cieľ a účel tejto kapitoly.

4. Odkazy v tejto kapitole na technické predpisy, normy a postupy na posudzovanie zhody zahŕňajú aj ich zmeny, ako aj doplnenia pravidiel alebo rozšírenia okruhu výrobku, ktorých sa týkajú, s výnimkou zmien, ktoré nemajú významnú povahu.

5. Článok 1.8 ods. 2 (Rozsah povinností) sa nevzťahuje na články 3, 4, 7, 8 a 9 dohody o TBT v rozsahu, v akom sa začleňuje do tejto dohody.

ČLÁNOK 4.2

Začlenenie dohody TBT

1. Do tejto dohody sa týmto začleňujú a stávajú sa jej súčasťou tieto ustanovenia dohody TBT.

a) Článok 2 (Príprava, prijímanie a uplatňovanie technických predpisov ústrednými vládnymi orgánmi);

b) Článok 3 (Príprava, prijímanie a uplatňovanie technických predpisov miestnymi vládnymi orgánmi a mimovládnymi orgánmi);

c) Článok 4 (Príprava, prijímanie a uplatňovanie noriem);

d) Článok 5 (Postupy na posudzovanie zhody vykonávané ústrednými vládnymi orgánmi);

e) Článok 6 (Uznávanie zhody ústrednými vládnymi orgánmi), a to bez toho, aby boli obmedzené práva a povinnosti zmluvnej strany podľa protokolu o vzájomnom uznávaní výsledkov posudzovania zhody, a protokolu o vzájomnom uznávaní súladu a programe presadzovania správnej výrobnej praxe pre farmaceutické výrobky;

f) Článok 7 (Postupy na posudzovanie zhody vykonávané miestnymi vládnymi orgánmi);

g) Článok 8 (Postupy na posudzovanie zhody vykonávané miestnymi vládnymi orgánmi);

h) Článok 9 (Medzinárodné a regionálne systémy);

i) Príloha 1 (Pojmy a ich vymedzenie na účely tejto dohody) a

j) Príloha 3 (Zásady správnej praxe na prípravu a prijímanie a uplatňovanie noriem).

2. Pojem „členovia“ obsiahnutý v ustanoveniach, ktoré boli začlenené do tejto dohody má rovnaký význam ako v dohode o TBT.

3. Pokiaľ ide o články 3, 4, 7, 8 a 9 dohody TBT, Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov) sa možno dovolávať v prípadoch, keď sa jedna zo zmluvných strán domnieva, že druhá zmluvná strana nedosiahla uspokojivé výsledky v zmysle týchto článkov a jej obchodné záujmy boli významne dotknuté. V tomto ohľade budú tieto výsledky rovnocenné s výsledkami, ako keby bol predmetný subjekt zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 4.3

Spolupráca

Zmluvné strany posilnia svoju spoluprácu v oblasti technických predpisov, noriem, metrológie, postupov posudzovania zhody, dohľadu nad trhom, resp. činností v oblasti monitorovania a presadzovania, a to s cieľom uľahčiť obchod medzi zmluvnými stranami, ako sa stanovuje v Dvadsiatej prvej kapitole (Regulačná spolupráca). Môže to zahŕňať podporu a povzbudzovanie spolupráce medzi ich príslušnými verejnými alebo súkromnými organizáciami zodpovednými za metrológiu, normalizáciu, skúšobníctvo, osvedčovanie a akreditáciu, dohľad nad trhom, resp. za činnosti v oblasti monitoringu a presadzovania, a najmä povzbudzovanie ich orgánov v oblasti akreditácie a posudzovania zhody, aby sa zúčastňovali na mechanizmoch spolupráce podporujúcich uznávanie výsledkov posudzovania zhody.

ČLÁNOK 4.4

Technické predpisy

1. Zmluvné strany sa zaväzujú spolupracovať, aby v rámci možností zabezpečili vzájomnú zlučiteľnosť svojich technických nariadení. Na tento účel, ak zmluvná strana vyjadrí záujem o vypracovanie technického predpisu rovnocenného alebo s podobným rozsahom pôsobnosti ako je určitý technický predpis, ktorý existuje alebo je práve pripravovaný v druhej zmluvnej strane, druhá zmluvná strana na požiadanie poskytne tejto zmluvnej strane v maximálnej možnej miere príslušné informácie, štúdie a údaje, o ktoré sa opierala pri príprave tohto svojho už prijatého, resp. pripravovaného predpisu. Zmluvné strany uznávajú, že môže byť potrebné upresniť a dohodnúť sa na rozsahu konkrétnej žiadosti, a že dôverné informácie pritom nebudú poskytnuté.

2. Zmluvná strana, ktorá vypracovala technický predpis, ktorý považuje za rovnocenný s technickým predpisom druhej zmluvnej strany so zreteľom na zlučiteľný cieľ a okruh výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto predpisu, môže požiadať druhú zmluvnú stranu, aby tento jej technický predpis uznala ako rovnocenný. Zmluvná strana podá túto žiadosť v písomnej forme a uvedie podrobné dôvody, prečo by sa technické predpisy mali považovať za rovnocenné, ako aj dôvody týkajúce sa okruhu výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti predmetného technického predpisu. Zmluvná strana, ktorá nesúhlasí s tým, že technický predpis je rovnocenný, poskytne druhej zmluvnej strane na požiadanie dôvody svojho rozhodnutia.

ČLÁNOK 4.5

Posudzovanie zhody

Zmluvné strany budú dodržiavať Protokol o vzájomnom uznávaní výsledkov posudzovania zhody a protokol o vzájomnom uznávaní súladu a programe presadzovania správnej výrobnej praxe pre farmaceutické výrobky.

ČLÁNOK 4.6

Transparentnosť

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby postupy transparentnosti, pokiaľ ide o vývoj technických predpisov a postupov posudzovania zhody, umožňovali účasť zainteresovaných strán vo vhodnom skorom štádiu, kedy je ešte možné navrhnúť zmeny a zohľadniť pripomienky, okrem prípadov, keď to nie je možné z dôvodov existujúcich alebo hroziacich problémov týkajúcich sa bezpečnosti, zdravia, ochrany životného prostredia alebo národnej bezpečnosti. Ak sú konzultácie o návrhoch technických predpisov alebo postupov posudzovania zhody verejné, každá zmluvná strana umožní osobám druhej zmluvnej strany, aby sa ich zúčastnili za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako tie, ktoré platia pre jej osoby.

2. Zmluvné strany budú podporovať užšiu spoluprácu medzi normalizačnými orgánmi, ktoré sa nachádzajú na ich území, s cieľom umožniť okrem iného výmenu informácií o ich príslušných činnostiach, ako aj s cieľom umožniť harmonizáciu noriem založenú na spoločných záujmoch a vzájomnosti, a to na základe postupov dohodnutých týmito normalizačnými orgánmi.

3. Každá strana sa usiluje poskytnúť lehotu najmenej 60 dní po zaslaní navrhovaných technických predpisov a postupov posudzovania zhody do ústredného registra oznámení WTO, aby druhá zmluvná strana mohla poskytnúť písomné pripomienky, a to s výnimkou prípadov, keď to nie je možné z dôvodov existujúcich alebo hroziacich problémov týkajúcich sa bezpečnosti, zdravia, ochrany životného prostredia alebo národnej bezpečnosti. Zmluvné strany ústretovo zváži primeranú žiadosť o predĺženie tejto lehoty na predkladanie pripomienok.

4. Ak zmluvná strana dostane pripomienky k svojmu navrhovanému technickému predpisu alebo postupu posudzovania zhody od druhej zmluvnej strany, musí na tieto pripomienky písomne odpovedať ešte pred prijatím predmetného technického predpisu alebo postupu posudzovania zhody.

5. Každá zmluvná strana uverejní alebo inak sprístupní v tlačenej alebo elektronickej podobe, svoje odpovede alebo zhrnutie svojich odpovedí na závažné pripomienky, ktoré dostala, pričom toto uverejnenie uskutoční najneskôr v deň uverejnenia prijatého technického predpisu alebo postupu posudzovania zhody.

6. Na žiadosť druhej zmluvnej strany poskytne zmluvná strana informácie o cieľoch, právnom základe a dôvodoch technického predpisu alebo postupu posudzovania zhody, ktorý prijala alebo zamýšľa prijať.

7. Zmluvná strana ústretovo zváži primeranú žiadosť druhej zmluvnej strany, ktorá bola doručená pred uplynutím stanovenej pripomienkovacej lehoty nasledujúcej po doručení návrhu technického nariadenia, o zavedenie lehoty medzi prijatím technického predpisu a dňom, kedy sa stane tento technický predpis uplatniteľným, resp. o predĺženie tejto lehoty, s výnimkou prípadov, keď by bol odklad neúčinný, pokiaľ ide o dosahovanie legitímnych cieľov.

8. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby technické predpisy a postupy posudzovania zhody, ktoré prijala, boli verejne dostupné na oficiálnych webových stránkach.

9. Ak zmluvná strana pozastaví v prístave vstupu určitý tovar dovážaný z územia druhej zmluvnej strany na základe toho, že tento tovar nespĺňa technický predpis, bez zbytočného odkladu oznámi dovozcovi dôvody zadržania tohto tovaru.

ČLÁNOK 4.7

Riadenie tejto kapitoly

1. Zmluvné strany spolupracujú na záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola. Zmluvné strany sa dohodli, že Výbor pre obchod s tovarom zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. a) má tieto úlohy:

a) vykonávať dohľad nad uplatňovaním tejto kapitoly;

b) rýchle riešiť akúkoľvek otázku, ktorú vznesie druhá zmluvná strana v súvislosti s vypracovaním, prijímaním alebo vykonávaním noriem, technických predpisov alebo postupov posudzovania zhody;

c) na základe žiadosti zmluvnej strany umožniť diskusiu o posúdení rizika alebo nebezpečnosti, ktoré vykonala druhá zmluvná strana;

d) podnecovať spoluprácu medzi normalizačnými orgánmi a orgánmi posudzovania zhody oboch zmluvných strán;

e) realizovať výmenu informácií o normách, technických predpisoch alebo postupoch posudzovania zhody vrátane tých tretích strán alebo medzinárodných organizácií, v prípade ktorých existuje spoločný záujem;

f) preskúmavať túto kapitolu v kontexte aktuálneho diania na pôde Výboru WTO pre technické prekážky obchodu, resp. v kontexte dohody TBT, a v prípade potreby vypracovať odporúčania na zmenu tejto kapitoly, ktoré sa predložia Spoločnému výboru CETA;

g) prijímať iné kroky, ktoré zmluvným stranám podľa ich názoru pomôžu vykonávať túto kapitolu a dohodu TBT a uľahčia obchod medzi nimi a

h) podľa potreby podávať správy Spoločnému výboru CETA o vykonávaní tejto kapitoly.

2. Ak zmluvné strany nie sú schopné vyriešiť záležitosť upravenú v tejto kapitole vo Výbore pre obchod s tovarom, môže Spoločný výbor CETA na žiadosť niektorej z nich zriadiť *ad hoc* technickú pracovnú skupinu s cieľom identifikovať riešenia na uľahčenie obchodu. Ak zmluvná strana nesúhlasí so žiadosťou druhej zmluvnej strany na zriadenie technickej pracovnej skupiny, na požiadanie vysvetlí dôvody svojho rozhodnutia. Technickú pracovnú skupinu vedú obe zmluvné strany spoločne.

3. Ak zmluvná strana požiadala o informácie, druhá zmluvná strana ich poskytne podľa ustanovení tejto kapitoly, či už v tlačenej podobe alebo elektronicky, a to v primeranej lehote. Zmluvná strana sa bude usiluje reagovať na každú žiadosť o informácie do 60 dní.

PIATA KAPITOLA

SANITÁRNE A FYTOSANITÁRNE OPATRENIA

ČLÁNOK 5.1

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) vymedzenie pojmov obsiahnuté v prílohe A k dohode SPS.

b) vymedzenia pojmov prijaté pod záštitou Komisie Codex Alimentarius („Codex“);

c) všetky ustanovenia prijaté pod záštitou Svetovej organizácie pre zdravie zvierat („OIE“);

d) vymedzenie pojmov prijaté v rámci *Medzinárodného dohovoru o ochrane rastlín*;

e) chránená oblasť je v súvislosti so špecifickým škodlivým organizmom, ktorý je predmetom úpravy, úradne vymedzená zemepisná oblasť v Únii, v ktorej sa tento organizmus aj napriek priaznivým podmienkam a jeho výskytu v iných častiach Únie nevyskytuje a

f) príslušný orgán zmluvnej strany je orgán uvedený v prílohe 5-A.

2. Na dôvažok k odseku 1, vymedzenie pojmov obsiahnuté v dohode SPS má prednosť v prípade, že existuje nesúlad medzi vymedzeniami pojmov obsiahnutými v rámci Codex Alimentarius, Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE), Medzinárodného dohovoru o ochrane rastlín (IPPC) a vymedzením pojmov v rámci dohody SPS.

ČLÁNOK 5.2

Ciele

Ciele tejto kapitoly sú:

a) ochrana života a zdravia ľudí, zvierat a rastlín, a to pri uľahčení obchodu;

b) zabezpečenie, aby sanitárne a fytosanitárne opatrenia nevytvárali neopodstatnené prekážky obchodu a

c) ďalšie uplatňovanie zásad dohody o sanitárnych a fytosanitárnych opatreniach.

ČLÁNOK 5.3

Rozsah pôsobnosti

Táto kapitola sa uplatňuje na všetky sanitárne a fytosanitárne opatrenia, ktoré môžu priamo alebo nepriamo ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 5.4

Práva a povinnosti

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti, ktoré im vyplývajú z dohody SPS.

ČLÁNOK 5.5

Úprava podľa regionálnych podmienok

1. S ohľadom na zvieratá, živočíšne výrobky a živočíšne vedľajšie výrobky:

a) zmluvné strany uznávajú koncepciu vymedzovania oblastí a rozhodli sa uplatňovať tento koncept na choroby uvedené v prílohe 5-B;

b) ak zmluvné strany prijmú rozhodnutie vo veci zásad a usmernení na uznávanie regionálnych podmienok, musia ich zahrnúť do prílohy 5-C;

c) na účely písmena a) dovážajúca zmluvná strana založí svoje sanitárne opatrenie uplatniteľné na vyvážajúcu zmluvnú stranu, ktorej územie je dotknuté chorobou uvedenou v prílohe 5-B, na rozhodnutí o vymedzení oblastí vyvážajúcej zmluvnej strany za predpokladu, že je presvedčená, že toto rozhodnutie je v súlade so zásadami a pokynmi, ktoré zmluvné strany stanovili v prílohe 5-C a že je založené na príslušných medzinárodných normách, usmerneniach a odporúčaniach. Dovážajúca zmluvná strana môže uplatniť akékoľvek ďalšie opatrenia s cieľom dosiahnuť primeranú úroveň svojej sanitárnej ochrany;

d) ak sa zmluvná strana domnieva, že má vo vzťahu k chorobe neuvedenej v prílohe 5-B osobitný status, môže požiadať o uznanie tohto statusu. Dovážajúca strana môže požadovať dodatočné záruky v prípade dovozu živých zvierat, živočíšnych výrobkov a vedľajších živočíšnych výrobkov, pričom tieto dodatočné záruky budú primerané dohodnutému statusu, ktorý uznala dovážajúca zmluvná strana, vrátane osobitných podmienok uvedených v prílohe 5-E a

e) zmluvné strany uznávajú koncept kompartmentalizácie a dohodli sa na spolupráci v tejto oblasti.

2. Pokiaľ ide o rastliny a rastlinné výrobky:

a) ak dovážajúca strana zavedie alebo zachová fytosanitárne opatrenie, musí okrem iného zohľadniť status miesta, pokiaľ ide o výskyt škodcov, napríklad status oblasti bez výskytu škodcov, miesto produkcie bez výskytu škodcov, lokalita bez výskytu škodcov, oblasť s nízkym výskytom škodcov a chránená zóna, ktoré vyvážajúca zmluvná strana stanovila a

b) ak zmluvné strany prijmú rozhodnutie vo veci zásad a usmernení na uznávanie regionálnych podmienok, musia ich zahrnúť do prílohy 5-C;

ČLÁNOK 5.6

Rovnocennosť

1. Dovážajúca zmluvná strana bude považovať sanitárne alebo fytosanitárne opatrenia vyvážajúcej zmluvnej strany za rovnocenné, ak jej vyvážajúca zmluvná strana objektívne preukáže, že svojimi opatreniami dosahuje primeranú úroveň sanitárnej alebo fytosanitárnej ochrany dovážajúcej zmluvnej strany.

2. V prílohe 5-D sa stanovujú zásady a usmernenia na účely stanovovania, uznávania a zachovania rovnocennosti.

3. V prílohe 5-E sa stanovuje:

a) oblasť, v prípade ktorej dovážajúca zmluvná strana uznáva, že sanitárne a fytosanitárne opatrenie vyvážajúcej zmluvnej strany je rovnocenné jej vlastnému opatreniu a

b) oblasť, v prípade ktorej dovážajúca zmluvná strana uznáva, že splnením uvedenej osobitnej podmienky v kombinácii so sanitárnym alebo fytosanitárnym opatrením vyvážajúcej strany sa dosahuje primeraná úroveň sanitárnej alebo fytosanitárnej ochrany dovážajúcej zmluvnej strany.

4. Na účely tejto kapitoly sa použije článok 1.7 (Odkaz na právne predpisy), a to pri uplatnení tohto článku, Prílohy 5-D a Všeobecných poznámok v prílohe 5-E.

ČLÁNOK 5.7

Obchodné podmienky

1. Dovážajúca zmluvná strana sprístupní svoje všeobecné sanitárne a fytosanitárne požiadavky v prípade dovozu akýchkoľvek komodít. Ak zmluvné strany spoločne určili určitú komoditu za prioritnú, dovážajúca zmluvná strana zavedie, pokiaľ sa strany nerozhodnú inak, pre túto komoditu osobitné sanitárne a fytosanitárne dovozné požiadavky. Zmluvné strany budú pri určovaní komodít za prioritné spolupracovať s cieľom zabezpečiť efektívne riadenie svojich dostupných zdrojov. Osobitné dovozné požiadavky sa budú vzťahovať na celé územie vyvážajúcej zmluvnej strany.

2. Dovážajúca zmluvná strana v súlade s odsekom 1 bez zbytočného odkladu realizuje postup potrebný na stanovenie osobitných sanitárnych a fytosanitárnych dovozných požiadaviek vzťahujúcich sa na komoditu, ktorá je označená za prioritnú. Dovážajúca zmluvná strana podnikne po stanovení týchto osobitných dovozných požiadaviek bez zbytočného odkladu potrebné kroky, aby na základe nich povolila obchod.

3. Na účely stanovenia osobitných sanitárnych a fytosanitárnych dovozných požiadaviek vyvážajúca zmluvná strana poskytne na žiadosť dovážajúcej strany:

a) všetky relevantné informácie požadované dovážajúcou zmluvnou stranou a

b) primeraný prístup pre dovážajúcu zmluvnú stranu, aby mohla vykonať inšpekčné, testovacie, audítorské a iné príslušné postupy.

4. Ak dovážajúca zmluvná strana vedie zoznam schválených prevádzok alebo zariadení na účely dovoz určitej komodity, schváli prevádzkarne alebo zariadenia, ktoré sa nachádzajú na území vyvážajúcej zmluvnej strany bez predchádzajúcej inšpekcie takejto prevádzkárne alebo takéhoto zariadenia, ak:

a) vyvážajúca zmluvná strana požiadala o takéto schválenie pre túto prevádzkáreň alebo zariadenie, pričom boli poskytnuté príslušné záruky a

b) sú splnené podmienky a postupy stanovené v prílohe 5-F.

5. Na dôvažok k odseku 4, dovážajúca zmluvná strana verejne sprístupní svoje zoznamy schválených prevádzok alebo zariadení.

6. Ak sa zmluvné strany nerozhodnú inak, bude zmluvná strana zvyčajne akceptovať zásielky regulovaných komodít bez predbežného preclenia jednotlivých zásielok.

7. Dovážajúca strana môže požadovať, aby príslušný orgán vyvážajúcej zmluvnej strany objektívne a uspokojivo preukázal dovážajúcej zmluvnej strane, že dovozné požiadavky mohli byť, resp. sú splnené.

8. Zmluvné strany by mali dodržiavať postup stanovený v prílohe 5-G o osobitných dovozných požiadavkách na zdravie rastlín.

ČLÁNOK 5.8

Audit a overenie

1. V záujme zachovania dôvery pri vykonávaní tejto kapitoly môže zmluvná strana vykonať audit alebo overenie, resp. oboje, a to celého kontrolného programu príslušného orgánu druhej zmluvnej strany, resp. časti tohto programu. Zmluvná strana znáša vlastné náklady spojené s auditom alebo overením.

2. Ak zmluvné strany prijmú rozhodnutie vo veci zásad a usmernení na vykonanie auditu alebo overovania , musia ich zahrnúť do prílohy 5-H. Ak zmluvná strana vykonáva audit alebo overovanie, urobí tak v súlade so zásadami a usmerneniami v prílohe 5-H.

ČLÁNOK 5.9

Certifikát na účely vývozu

1. Keď je pre dovoz zásielky živých zvierat alebo živočíšnych výrobkov požadovaný úradný zdravotný certifikát, a v prípade, že dovážajúca zmluvná strana akceptovala sanitárne a fytosanitárne opatrenie vyvážajúcej zmluvnej strany ako rovnocenné so svojim vlastným, pokiaľ ide o predmetné zvieratá alebo živočíšne výrobky, zmluvné strany použijú na takýto certifikát vzor zdravotného osvedčenia uvedeného v prílohe 5-I, pokiaľ sa nerozhodnú inak. Zmluvné strany môžu používať vzor osvedčenia aj pre iné výrobky, ak sa tak rozhodnú.

2. V prílohe 5-I sa stanovujú zásady a usmernenia pre certifikáciu na účely vývozu vrátane elektronickej certifikácie, zrušenia alebo nahradenia certifikátov, jazykového režimu a vzoru osvedčenia.

ČLÁNOK 5.10

Dovozné kontroly a poplatky

1. V prílohe 5-J sa stanovujú zásady a usmernenia pre dovozné kontroly a poplatky vrátane frekvencie dovozných kontrol.

2. Ak dovozné kontroly odhalia nesúlad s príslušnými dovoznými požiadavkami, musí sa opatrenie prijaté dovážajúcou stranou zakladať na posúdení vyplývajúceho rizika, pričom takéto opatrenie nesmie obmedzovať obchod viac, ako je potrebné na dosiahnutie primeranej úrovne sanitárnej alebo fytosanitárnej ochrany dovážajúcej zmluvnej strany.

3. Vždy, keď je to možné, dovážajúca zmluvná strana oznámi dovozcovi nevyhovujúcej zásielky, resp. jeho zástupcovi, dôvody, pre ktoré zásielka nevyhovuje, pričom im dá možnosť návrhu na preskúmanie rozhodnutia. Dovážajúca zmluvná strana posúdi všetky relevantné informácie predložené v záujme pomoci pri preskúmaní.

4. Zmluvná strana môže vyberať poplatky za náklady vynaložené na vykonávanie hraničných kontrol, ktoré by nemali presiahnuť návratnosť nákladov.

ČLÁNOK 5.11

Oznamovanie a výmena informácií

1. Zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane bez zbytočného odkladu:

a) významnú zmenu stavu škodcov alebo chorôb, ako je napr. výskyt a vývoj choroby uvedenej v prílohe 5-B;

b) zistenia epidemiologického významu, pokiaľ ide o chorobu zvierat, ktorá nie je uvedená v prílohe 5-B, resp. ktorá nepredstavuje novú chorobu a

c) významný problém s bezpečnosťou potravín, pokiaľ ide o výrobok, s ktorým sa obchoduje medzi zmluvnými stranami.

2. Zmluvné strany si tiež vymieňajú informácie o ostatných dôležitých otázkach, a to aj pokiaľ ide o:

a) zmenu sanitárneho a fytosanitárneho opatrenia zmluvnej strany;

b) akúkoľvek významnú zmenu v štruktúre príslušného orgánu zmluvnej strany, resp. v jeho organizácii;

c) na požiadanie aj výsledky úradnej kontroly zmluvnej strany a správu, ktorá sa týka výsledkov vykonanej kontroly;

d) výsledky dovoznej kontroly podľa článku 5.10 v prípade zásielok, ktoré boli zamietnuté, resp. označené za nevyhovujúce a

e) na požiadanie aj analýzu rizík alebo vedecké stanovisko, ktoré vytvorila zmluvná strana a ktoré sú relevantné v súvislosti s touto kapitolou.

3. Pokiaľ Spoločný riadiaci výbor nerozhodne inak, ak informácie uvedené v odseku 1 alebo 2 boli sprístupnené prostredníctvom oznámenia ústrednému registru oznámení WTO, resp. príslušnému medzinárodnému orgánu pre normalizáciu v súlade s jeho vlastnými pravidlami, požiadavky v odsekoch 1 a 2, ktoré sa vzťahujú na takéto informácie, sú splnené.

ČLÁNOK 5.12

Technické konzultácie

Ak má zmluvná strana závažné obavy, pokiaľ ide o bezpečnosť potravín, zdravie rastlín alebo zdravie zvierat, resp. v súvislosti so sanitárnym alebo fytosanitárnym opatrením, ktoré navrhla alebo vykonáva druhá zmluvná strana, môže zmluvná strana požiadať o technické konzultácie s druhou zmluvnou stranou. Zmluvná strana, voči ktorej táto žiadosť smerovala, by na ňu mala odpovedať bez zbytočného odkladu. Každá zmluvná strana sa snaží poskytnúť informácie, ktoré sú potrebné na predídenie narušeniu obchodu a prípadne dosiahnuť vzájomne prijateľné riešenie.

ČLÁNOK 5.13

Núdzové sanitárne alebo fytosanitárne opatrenia

1. Zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane núdzové sanitárne alebo fytosanitárne opatrenie do 24 hodín po svojom rozhodnutí takéto opatrenie vykonať. Ak zmluvná strana požiada o technické konzultácie na riešenie núdzového sanitárneho alebo fytosanitárneho opatrenia, tieto konzultácie sa musia uskutočniť do 10 dní od oznámenia tohto opatrenia. Zmluvné strany zoberú do úvahy všetky informácie poskytnuté prostredníctvom technických konzultácií.

2. Dovážajúca zmluvná strana pri prijímaní svojho rozhodnutia v súvislosti so zásielkou, ktorá sa v čase prijatia núdzového sanitárneho alebo fytosanitárneho opatrenia nachádzala v preprave medzi zmluvnými stranami, posúdi informácie, ktoré je včas poskytla vyvážajúca zmluvná strana.

ČLÁNOK 5.14

Spoločný riadiaci výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia

1. Spoločný riadiaci výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia („Spoločný riadiaci výbor“) zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. d) pozostáva zo zástupcov regulačných orgánov a zástupcov odvetví každej zmluvnej strany zodpovedných za sanitárne a fytosanitárne opatrenia.

2. Medzi funkcie Spoločného riadiaceho výboru patrí:

a) monitorovať vykonávanie tejto kapitoly a posudzovať všetky záležitosti, ktoré sa jej týkajú, a preskúmavať všetky záležitosti, ktoré môžu vyplynúť v súvislosti s jej vykonávaním;

b) usmerňovať proces identifikácie problémov, určovania prioritných z nich, ako aj proces ich riadenia a riešenia;

c) zaoberať sa akoukoľvek žiadosťou zmluvnej strany o úpravu dovoznej kontroly;

d) preskúmavať prílohy k tejto dohode, a to najmä so zreteľom na pokrok dosiahnutý v rámci konzultácií a postupov stanovených v tejto kapitole. Spoločný riadiaci výbor na základe tohto preskúmania môže rozhodnúť o zmene príloh k tejto kapitole. Zmluvné strany môžu schváliť rozhodnutie Spoločného riadiaceho výboru v súlade so svojimi príslušnými postupmi, ktoré sú potrebné, aby príslušná zmena nadobudla platnosť. Toto rozhodnutie nadobudne platnosť v deň, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú;

e) monitorovať vykonávanie rozhodnutia uvedeného v písmene d), ako aj uplatňovanie opatrení uvedených v písmene d);

f) byť pravidelným fórom pre výmenu informácií, ktoré sa týkajú regulačného systému každej zmluvnej strany, a to aj pokiaľ ide o vedecký základ sanitárneho alebo fytosanitárneho opatrenia, resp. posúdenie rizika, na ktorom sa takéto opatrenie zakladá a

g) vypracovať a aktualizovať dokument, ktorý podrobne opisuje stav rokovaní medzi zmluvnými stranami o ich práci v oblasti uznávania rovnocennosti osobitných sanitárnych alebo fytosanitárnych opatrení.

3. Spoločný riadiaci výbor môže okrem iného:

a) identifikovať možnosti väčšej dvojstrannej spolupráce, vrátane posilnenia vzťahov, ktoré môžu zahŕňať výmenu úradníkov;

b) rokovať v skorom štádiu o zmene určitého sanitárneho alebo fytosanitárneho opatrenia, resp. o návrhu na zmenu takéhoto opatrenia;

c) umožniť lepšie porozumenie medzi zmluvnými stranami pri vykonávaní dohody SPS a podporovať spoluprácu medzi zmluvnými stranami v oblasti sanitárnych a fytosanitárnych opatrení prerokúvaných na multilaterálnych fórach vrátane výboru WTO pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia a prípadne aj v rámci medzinárodných normalizačných orgánov, alebo

d) v skorom štádiu identifikovať a prerokúvať iniciatívy so sanitárnym alebo fytosanitárnym prvkom, ktoré by mohli mať osoh zo vzájomnej spolupráce.

4. Spoločný riadiaci výbor môže zriadiť pracovné skupiny pozostávajúce z odborných zástupcov strán, ktorých cieľom bude riešenie konkrétnych otázok v oblasti sanitárnych a fytosanitárnych opatrení.

5. Zmluvná strana môže Spoločnému riadiacemu výboru postúpiť akúkoľvek otázku týkajúcu sa sanitárnych a fytosanitárnych opatrení. Spoločný riadiaci výbor by sa mal zaoberať predmetnou otázkou v najkratšom možnom čase.

6. Ak Spoločný riadiaci výbor nie je schopný vyriešiť problém v krátkom čase, na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany to bezodkladne oznámi Spoločnému výboru CETA.

7. Ak sa zmluvné strany nerozhodnú inak, Spoločný riadiaci výbor zasadne a vypracuje svoj pracovný program najneskôr 180 dní po nadobudnutí platnosti tejto dohody, pričom svoj rokovací poriadok vypracuje najneskôr jeden rok po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

8. Spoločný riadiaci výbor sa po svojom úvodnom zasadnutí bude schádzať podľa potreby, obvykle na ročnom základe. Spoločný riadiaci výbor sa môže rozhodnúť, že sa zasadnutie uskutoční prostredníctvom videokonferencie alebo telekonferencie, pričom otázky môže riešiť aj mimo svojho zasadnutia, prostredníctvom korešpondencie.

9. Spoločný riadiaci výbor predloží Spoločnému výboru CETA každoročne správu o svojej činnosti.

10. Po nadobudnutí platnosti tejto dohody každá zo zmluvných strán určí kontaktné miesto s cieľom koordinovať program Spoločného riadiaceho výboru a uľahčiť komunikáciu o sanitárnych a fytosanitárnych záležitostiach, a poskytne druhej zmluvnej strane písomne informácie o tomto kontaktom mieste.

ŠIESTA KAPITOLA

UĽAHČENIE V OBLASTI CIEL A OBCHODU

ČLÁNOK 6.1

Ciele a zásady

1. Strany uznávajú význam colných postupov a otázok týkajúcich sa uľahčenia obchodu vo vyvíjajúcom sa globálnom obchodnom prostredí.

2. Zmluvné strany budú podľa možnosti spolupracovať a vymieňať si informácie vrátane informácií o najlepších postupoch, v záujme podpory uplatňovania a dodržiavania opatrení na uľahčenie obchodu stanovených v tejto dohode.

3. Opatrenia na uľahčenie obchodu nesmú byť prekážkou fungovania mechanizmov na ochranu osoby prostredníctvom účinného presadzovania a dodržiavania požiadaviek stanovených v právnych predpisoch zmluvnej strany.

4. Dovozné, vývozné a tranzitné požiadavky a postupy nesmú byť administratívne viac zaťažujúce, resp. viac obmedzujúce, než je nevyhnutné na splnenie legitímnych cieľov.

5. Základom dovozných, vývozných a tranzitných požiadaviek a postupov musia byť platné medzinárodné obchodné a colné nástroje a normy, s výnimkou prípadov, ak by takéto nástroje a normy boli neprimeranými alebo neúčinnými prostriedkami na splnenie sledovaných legitímnych cieľov.

ČLÁNOK 6.2

Transparentnosť

1. Každá zmluvná strana uverejní alebo inak sprístupní, a to aj prostredníctvom elektronických prostriedkov, svoje právne predpisy, nariadenia, súdne rozhodnutia a správne politiky súvisiace s požiadavkami pri dovoze alebo vývoze tovaru.

2. Každá zmluvná strana sa bude usilovať uverejniť, a to aj na internete, návrhy právnych predpisov a správnych politík týkajúce sa colných záležitostí, ako aj poskytnúť zainteresovaným osobám možnosť vyjadriť sa pred ich prijatím.

3. Každá zmluva strana určí alebo zachová jedno alebo viac kontaktných miest, kde môžu zainteresované osoby predložiť svoje otázky týkajúce sa colných záležitostí, a sprístupní na internete informácie o postupe na predkladanie takýchto otázok.

ČLÁNOK 6.3

Prepustenie tovaru

1. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová zjednodušené colné postupy na efektívne prepustenie tovaru s cieľom uľahčiť obchod medzi zmluvnými stranami a znížiť náklady dovozcov a vývozcov.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby tieto zjednodušené postupy:

a) umožňovali prepustenie tovaru v lehote, ktorá nie je dlhšia než je nevyhnutné na zabezpečenie dodržania jej právnych predpisov;

b) umožňovali, aby tovar, a to podľa možnosti aj kontrolovaný alebo regulovaný tovar, bol prepustený na mieste prvého príchodu;

c) slúžili na umožnenie rýchleho prepustenia tovaru, v prípade ktorého je potrebné naliehavé vybavenie;

d) umožňovali dovozcovi alebo jeho zástupcovi vyňať tovar z colnej kontroly pred konečným určením výšky cla, daní a poplatkov a ich zaplatením. Zmluvná strana môže požadovať, aby pred prepustením tovaru dovozca poskytol dostatočnú záruku vo forme kaucie, zálohy alebo nejakých iných primeraných nástrojov a

e) v súlade s vlastným právnym poriadkom stanovovali zjednodušené požiadavky na dokumentáciu na účely prepustenia tovaru s nízkou hodnotou, a to v zmysle určenia každej zmluvnej strany.

3. Každá zmluvná strana môže v rámci svojich zjednodušených postupov vyžadovať predloženie rozsiahlejších informácií na základe zúčtovania po vstupe a prípadných overení.

4. Každá zmluvná strana umožní urýchlené prepustenie tovaru a podľa možnosti a v prípade potreby:

a) poskytne možnosť predbežného elektronického podania a spracovania informácií pred fyzickým príchodom tovaru s cieľom umožniť jeho prepustenie po príchode, ak nebolo zistené žiadne riziko, resp. ak sa nemajú vykonať žiadne náhodné kontroly a

b) poskytne možnosť vybavenia určitého tovaru tak, že bude nutná len minimálna dokumentácia.

5. Každá zmluvná strana podľa možnosti zabezpečí, aby jej orgány a agentúry zapojené do hraničných a iných dovozných a vývozných kontrol spolupracovali a aby koordinovali svoju činnosť s cieľom uľahčiť obchod, a to okrem iného aj zbližovaním požiadaviek v oblasti dovozných a vývozných údajov a požiadaviek na dokumentáciu, ako aj vytvorením jednotného miesta pre jednorazové dokumentárne a fyzické overovanie zásielok.

6. Každá zmluvná strana podľa možnosti zabezpečí, aby jej dovozné a vývozné požiadavky na tovar boli koordinované s cieľom uľahčiť obchod, a to bez ohľadu na to, či tieto požiadavky spravuje určitá jej agentúra, resp. či sú v mene tejto agentúry spravované zo strany colnej služby.

ČLÁNOK 6.4

Určovanie colnej hodnoty

1. Recipročný obchod medzi zmluvnými stranami sa riadi ustanoveniami dohody o určovaní colnej hodnoty.

2. Zmluvné strany budú spolupracovať s cieľom dosiahnuť spoločný prístup k otázkam týkajúcim sa určovania colnej hodnoty.

ČLÁNOK 6.5

Zatrieďovanie tovaru

V obchode medzi zmluvnými stranami podľa tejto dohody sa tovar bude zatrieďovať tak, ako sa stanovuje v príslušnej colnej nomenklatúre každej zmluvnej strany v súlade s harmonizovaným systémom.

ČLÁNOK 6.6

Poplatky a platby

Každá zmluvná strana uverejní alebo inak sprístupní informácie o poplatkoch a platbách ukladaných jej colnou službou, a to aj prostredníctvom elektronických prostriedkov. Medzi tieto informácie budú patriť informácie o uplatniteľných poplatkoch a platbách, konkrétnych dôvodoch vyberania jednotlivých poplatkov a platieb, zodpovednom orgáne, ako aj o čase a spôsobe platby. Zmluvná strana nesmie uložiť nové ani zmenené poplatky a platby, pokiaľ neuverejní alebo inak nesprístupní uvedené informácie.

ČLÁNOK 6.7

Riadenie rizika

1. Každá zmluvná strana založí svoje preskúmanie, prepustenie a colné postupy overovania po vstupe na zásadách riadenia rizík namiesto toho, aby požadovala komplexnú previerku súladu s dovoznými požiadavkami v prípade každej jednotlivej zásielky určenej na vstup.

2. Každá zmluvná strana prijme a bude uplatňovať svoje požiadavky a postupy týkajúce sa dovozu, vývozu a tranzitu tovaru na základe zásad riadenia rizík, pričom svoje opatrenia na zaistenie súladu zameria na transakcie, ktoré si zasluhujú pozornosť.

3. Odseky 1 a 2 nebránia zmluvnej strane v tom, aby uskutočňovala kontroly kvality a posúdenia zhody, ktoré si môžu vyžadovať podrobnejšie preskúmania.

ČLÁNOK 6.8

Automatizácia

1. Každá zmluvná strana využíva informačné technológie, ktoré urýchlujú jej postupy na prepustenie tovaru v záujme uľahčenia obchodu, a to aj pokiaľ ide o obchod medzi zmluvnými stranami.

2. Každá zmluvná strana:

a) sa bude usilovať elektronicky sprístupniť colné formuláre, ktoré sú potrebné na dovoz alebo vývoz tovaru;

b) povolí s výhradou vlastných právnych predpisov, aby tieto colné formuláre mohli byť predkladané v elektronickom formáte a

c) ak je to možné, prostredníctvom svojej colnej služby poskytne možnosť elektronickej výmeny informácií s obchodníkmi.

3. Každá zmluvná strana sa bude usilovať:

a) vyvinúť alebo zachovať systém jednotného, plne prepojeného, kontaktného miesta na uľahčenie jednotného elektronického podávania informácií požadovaných na základe colných a iných právnych predpisov v prípade cezhraničných pohybov tovaru a

b) vypracovať súbor údajových prvkov a procesov v súlade s modelom colných údajov Svetovej colnej organizácie (WCO) a so súvisiacimi odporúčaniami a usmerneniami WCO.

4. Zmluvné strany sa snažia spolupracovať na vývoji interoperabilných elektronických systémov, a to aj so zreteľom na prácu vo WCO, s cieľom uľahčiť vzájomný obchod.

ČLÁNOK 6.9

Predbežné rozhodnutia

1. Každá strana bude v súlade so svojimi právnymi predpismi vydávať na základe písomnej žiadosti predbežné rozhodnutia o colnom zatriedení.

2. S výhradou požiadaviek na zachovanie dôverného charakteru údajov každá zmluvná strana uverejní, napríklad na internete, informácie o predbežných rozhodnutiach o colnom zatriedení, ktoré sú relevantné na pochopenie a uplatňovanie pravidiel nomenklatúrneho zatriedenia tovaru.

3. Na uľahčenie obchodu zmluvné strany do svojho dvojstranného dialógu zahrnú pravidelné aktualizácie zmien vo svojich príslušných právnych predpisoch a vykonávacích opatreniach týkajúcich sa záležitostí uvedených v odsekoch 1 a 2.

ČLÁNOK 6.10

Preskúmanie a odvolanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby administratívne opatrenie alebo oficiálne rozhodnutie prijaté v súvislosti s dovozom tovaru, bolo okamžite preskúmateľné zo strany súdneho, rozhodcovského alebo administratívneho tribunálu, resp. prostredníctvom administratívnych postupov.

2. Tribunál alebo úradník konajúci podľa uvedených administratívnych postupov musí byť nezávislý od úradníka alebo orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, a musí mať právomoc zachovať, zmeniť alebo zrušiť toto rozhodnutie v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany.

3. Každá zmluvná strana ešte pred povinnosťou domáhať sa nápravy na formálnejšom, resp. súdnom orgáne poskytne možnosť odvolania sa na administratívnej úrovni alebo možnosť preskúmania, ktoré bude nezávislé od úradníka alebo úradu zodpovedného za pôvodné opatrenie alebo rozhodnutie.

4. Každá zmluvná strana poskytne osobe, ktorá získala predbežné rozhodnutie podľa článku 6.9 v podstate rovnaké práva na preskúmanie a odvolanie voči nálezom predbežných rozhodnutí jej colnej služby, aké poskytuje dovozcom na svojom území.

ČLÁNOK 6.11

Sankcie

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej colné predpisy v prípade porušenia týchto predpisov stanovovali sankcie, ktoré budú primerané a nediskriminačné, a aby ich uplatňovanie neviedlo k bezdôvodným zdržaniam.

ČLÁNOK 6.12

Dôvernosť informácií

1. Každá zmluvná strana bude v súlade so svojimi právnymi predpismi ako s prísne dôvernými nakladať so všetkými informáciami získanými podľa tejto kapitoly, ktoré sú dôverného charakteru, resp. ktoré boli poskytnuté na dôvernom základe, a bude ich chrániť pred sprístupnením, ktoré by mohlo poškodiť konkurenčné postavenie osoby poskytujúcej informácie.

2. Ak má zmluvná strana prijímajúca alebo získavajúca informácie uvedené v odseku 1 na základe zákona povinnosť zverejňovať tieto informácie, táto zmluvná strana to oznámi zmluvnej strane alebo osobe, ktorá predmetné informácie poskytla.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby dôverné informácie získané podľa tejto kapitoly neboli používané na iné účely než na účely správy a presadzovania colných záležitostí, s výnimkou prípadov, v ktorých zmluvná strana alebo osoba, ktorá dôverné informácie poskytla, na takéto iné použitie udelila súhlas.

4. Zmluvná strana môže povoliť, aby sa informácie získané podľa tejto kapitoly použili v rámci správneho, súdneho alebo kvázisúdneho konania začatého v dôsledku nedodržania colných predpisov, ktorými sa vykoná táto kapitola. Zmluvná strana oznámi takéto použitie druhej zmluvnej strane alebo osobe, ktorá informácie poskytla, vopred.

ČLÁNOK 6.13

Spolupráca

1. Zmluvné strany budú naďalej spolupracovať na medzinárodných fórach ako napr. Svetová colná organizácia WCO, v záujme dosiahnutia vzájomne uznávaných cieľov vrátane tých, ktoré sú stanovené v Systéme noriem WCO na zabezpečenie a uľahčenie globálneho obchodu.

2. Zmluvné strany budú pravidelne preskúmavať príslušné medzinárodné iniciatívy zamerané na uľahčenie obchodu vrátane súboru odporúčaní na uľahčenie obchodu, ktorý vypracovala Konferencia Organizácie Spojených národov pre obchod a rozvoj a Európska hospodárska komisia OSN pre Európu, aby stanovili oblasti, v ktorých by ďalšia spolupráca uľahčila obchod medzi nimi a podporila spoločné viacstranné ciele.

3. Zmluvné strany budú spolupracovať v súlade s *Dohodou medzi Európskym spoločenstvom a Kanadou o colnej spolupráci a vzájomnej pomoci v colných veciach*, podpísanou v Ottawe 4. decembra 1997 („dohoda o colnej spolupráci medzi EÚ a Kanadou“).

4. Zmluvné strany si budú poskytovať vzájomnú pomoc v colných záležitostiach v súlade s uvedenou dohodou o colnej spolupráci medzi EÚ a Kanadou, a to aj pokiaľ ide o otázky týkajúce sa údajného porušenia colných predpisov zmluvnej strany v zmysle vymedzenia obsiahnutého v tejto dohode, ako aj pokiaľ ide o vykonávanie tejto dohody.

ČLÁNOK 6.14

Spoločný výbor pre colnú spoluprácu

1. Spoločný výbor pre colnú spoluprácu, ktorý má právomoc konať na základe záštity Spoločného výboru CETA ako osobitný výbor v zmysle článku 26.2 ods. 1 písm. c) (Osobitné výbory), zabezpečuje riadne fungovanie tejto kapitoly a Protokolu o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu, ako aj článku 20.43 (Rozsah pôsobnosti opatrení na hraniciach) a článku 2.8 (Dočasné pozastavenie preferenčného sadzobného zaobchádzania). Spoločný výbor pre colnú spoluprácu preskúma otázky vyplývajúce z uplatňovania týchto ustanovení v súlade s cieľmi tejto dohody.

2. Pokiaľ ide o záležitosti upravené touto dohodou, Spoločný výbor pre colnú spoluprácu sa bude skladať zo zástupcov colných orgánov, zástupcov príslušných odvetví a zástupcov iných príslušných orgánov, ktoré každá zo zmluvných strán považuje za vhodné.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej zástupcovia vo Spoločnom výbore pre colnú spoluprácu mali odborné znalosti zodpovedajúce bodom programu rokovania tohto výboru. Spoločný výbor pre colnú spoluprácu sa môže schádzať v osobitnom zložení s odbornými znalosťami potrebnými na riešenie pravidiel pôvodu alebo postupov v súvislosti s pravidlami pôvodu, a to buď ako Spoločný výbor pre colnú spoluprácu a pravidlá pôvodu, resp. ako Spoločný výbor pre colnú spoluprácu a postupy v súvislosti s pravidlami pôvodu.

4. Spoločný výbor pre colnú spoluprácu môže vypracúvať rezolúcie, odporúčania alebo stanoviská a návrhy rozhodnutí Spoločného výboru CETA, ktoré považuje za nevyhnutné na splnenie spoločných cieľov a riadne fungovanie mechanizmov stanovených v tejto kapitole a v Protokole o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu, ako aj v článku 20.43 (Rozsah pôsobnosti opatrení na hraniciach) a v článku 2.8 (Dočasné pozastavenie preferenčného sadzobného zaobchádzania).

SIEDMA KAPITOLA

SUBVENCIE

ČLÁNOK 7.1

Vymedzenie subvencie

1. Na účely tejto dohody je subvenciou opatrenie súvisiace s obchodom s tovarom, ktoré spĺňa podmienky stanovené v článku 1.1 dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.

2. Subvencia podlieha ustanoveniam tejto kapitoly, iba ak je špecifická v zmysle článku 2 dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.

ČLÁNOK 7.2

Transparentnosť

1. Zmluvná strana každé dva roky oznámi druhej zmluvnej strane, pokiaľ ide o akékoľvek subvencie poskytnuté alebo zachované na jej území, tieto údaje:

a) právny základ subvencie;

b) formu subvencie a

c) výšku subvencie, resp. výšku rozpočtu na subvenciu.

2. Oznámenia prekladané Svetovej obchodnej organizácii WTO podľa článku 25.1 dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach musia spĺňať požiadavky stanovené v odseku 1.

3. Na žiadosť jednej zmluvnej strany jej druhá zmluvná strana okamžite poskytne informácie a odpovie na otázky týkajúce sa konkrétnych prípadov vládnej podpory v súvislosti s obchodom so službami poskytovaných na jej území.

ČLÁNOK 7.3

Konzultácie o subvenciách a vládnej podpore
v iných odvetviach ako poľnohospodárstvo a rybárstvo.

1. Ak sa zmluvná strana domnieva, že určitá subvencia alebo akýkoľvek konkrétny prípad vládnej podpory v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje druhá zmluvná strana nepriaznivo ovplyvňuje, resp. môže nepriaznivo ovplyvniť jej záujmy, môže predložiť svoje pripomienky druhej zmluvnej strane a požiadať ju o konzultácie v tejto veci. Požiadaná zmluvná strana venuje takejto žiadosti plnú a primeranú pozornosť.

2. Počas konzultácií môže zmluvná strana požadovať dodatočné informácie o subvencii, resp. o konkrétnom prípade vládnej podpory v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje druhá zmluvná strana vrátane ich cieľov politiky, výšky a akýchkoľvek opatrení prijatých s cieľom obmedziť potenciálny nepriaznivý vplyv na obchod.

3. Na základe konzultácií, požiadaná zmluvná strana vyvinie úsilie na odstránenie alebo minimalizovanie nepriaznivého vplyvu subvencie, resp. konkrétneho prípadu vládnej podpory v súvislosti s obchodom so službami na záujmy žiadajúcej zmluvnej strany.

4. Tento článok sa nevzťahuje na subvencie vzťahujúce sa na poľnohospodárske výrobky a výrobky rybárstva, a to bez toho, aby boli dotknuté články 7.4 a 7.5.

ČLÁNOK 7.4

Konzultácie týkajúce sa subvencií na poľnohospodárske
výrobky a výrobky rybárstva

1. Zmluvné strany majú spoločný cieľ spolupracovať na dosiahnutí dohody s cieľom:

a) zlepšiť mnohostranné pravidlá a pravidlá týkajúce sa obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami vo Svetovej obchodnej organizácii WTO a

b) pomôcť vytvoriť globálne a viacstranné riešenie, pokiaľ ide o subvencie v oblastí rybárstva.

2. Ak sa zmluvná strana domnieva, že určitá subvencia alebo akýkoľvek konkrétny prípad vládnej podpory v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje druhá zmluvná strana nepriaznivo ovplyvňuje, resp. môže nepriaznivo ovplyvniť jej záujmy, môže predložiť svoje pripomienky druhej zmluvnej strane a požiadať ju o konzultácie v tejto veci.

3. Požiadaná zmluvná strana v plnej miere a s pochopením posúdi takúto žiadosť a vynaloží maximálne úsilie na odstránenie alebo minimalizovanie nepriaznivého vplyvu subvencie alebo poskytnutia vládnej podpory na záujmy žiadajúcej zmluvnej strany, pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky a výrobky rybárstva.

ČLÁNOK 7.5

Vývozné subvencie pre poľnohospodársky tovar

1. Na účely tohto článku sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) **vývozná subvencia** je vývozná subvencia v zmysle vymedzenia obsiahnutého v článku 1 písm. e) dohody o poľnohospodárstve, a

b) **úplné odstránenie colných sadzieb** je, v prípade, že colné kvóty existujú, odstránenie colnej sadzby uplatňovanej do úrovne colnej kvóty, resp. nad jej rámec.

2. Zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať vývoznú subvenciu na poľnohospodársky tovar, ktorý sa vyváža, resp. ktorý je začlenený do výrobku, ktorý sa vyváža, na územie druhej zmluvnej strany, ak druhá zmluvná strana úplne odstránila colné sadzby, a to okamžite, resp. po uplynutí prechodného obdobia, na poľnohospodársky tovar v súlade s prílohou 2-A (Odstránenie cla) vrátane svojho zoznamu odstránenia cla.

ČLÁNOK 7.6

Dôvernosť informácií

Zmluvná strana pri poskytovaní informácií podľa tejto kapitoly nie je povinná zverejniť dôverné informácie.

ČLÁNOK 7.7

Vylúčenie subvencií a vládnej podpory
pre odvetvie audiovizuálnych služieb a kultúrneho priemyslu

Žiadne z ustanovení tejto dohody sa nevzťahuje na subvencie alebo vládnu podporu, pokiaľ ide o audiovizuálne služby (v prípade Európskej únie) a pre kultúrny priemysel (v prípade Kanady).

ČLÁNOK 7.8

Vzťah k Dohode o založení WTO

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti vyplývajúce z článku VI dohody GATT z roku 1994, z dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach a dohody o poľnohospodárstve.

ČLÁNOK 7.9

Urovnávanie sporov

Na články 7.3 a 7.4 tejto kapitoly sa ustanovenia tejto dohody o urovnávaní sporov nevzťahujú.

ÔSMA KAPITOLA

INVESTÍCIE

ODDIEL A

Vymedzenie pojmov a rozsah pôsobnosti

ČLÁNOK 8.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

činnosti uskutočňované pri výkone vládnej moci sú činnosti, ktoré nie sú poskytované na komerčnom základe ani v rámci hospodárskej súťaže s jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi;

služby súvisiace s opravou a údržbou lietadiel sú také aktivity, ktoré sa vykonávajú na lietadle alebo na jeho časti v čase, keď je stiahnuté z prevádzky, a nezahŕňajú tzv. bežnú údržbu;

služby prevádzkovania letiska sú prevádzka alebo riadenie, a to za odmenu alebo na zmluvnom základe, infraštruktúry letiska vrátane terminálov, vzletových a pristávacích dráh, rolovacích dráh, odbavovacích plôch a parkovísk a dopravných systémov vnútri letiska. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že služby prevádzkovania letiska nezahŕňajú vlastníctvo letísk alebo pozemkov, na ktorých sa letisko nachádza, ani investície do nich, a takisto ani žiadne úlohy vykonávané predstavenstvom. Služby prevádzkovania letiska nezahŕňajú ani letecké navigačné služby;

zadržanie je zhabanie majetku strany zúčastnenej na spore na zaistenie alebo zabezpečenie uspokojenia prisúdeného nároku;

služby počítačového rezervačného systému sú služby poskytované prostredníctvom počítačových systémov, ktoré obsahujú informácie o letových poriadkoch leteckých dopravcov, dostupnosti sedadiel, tarifách a tarifných pravidlách a prostredníctvom ktorých možno rezervovať alebo vystavovať letenky;

dôverné alebo chránené informácie sú:

a) dôverné obchodné informácie, alebo

b) informácie, ktoré sú chránené pred ich sprístupnením verejnosti;

   i) v prípade informácií odporcu, podľa právnych predpisov odporcu;

   ii) v prípade ostatných informácií podľa právnych predpisov alebo pravidiel, o ktorých Tribunál rozhodne, že sa vzťahujú na zverejňovanie takýchto informácií;

investície upravené touto dohodou sú, pokiaľ ide o zmluvnú stranu, investície:

a) na jej území

b) realizované v súlade s právom platným v čase investovania;

c) priamo alebo nepriamo vlastnené alebo kontrolované investorom druhej zmluvnej strany a

d) existujúce ku dňu nadobudnutia platnosti tejto dohody, alebo realizované alebo získané neskôr;

strana zúčastnená na spore je investor, ktorý iniciuje konanie podľa oddielu F, resp. odporca. Na účely oddielu F a bez toho, aby bol dotknutý článok 8.14, investor nezahŕňa zmluvnú stranu;

strany zúčastnené na spore sú investor a odporca;

rozkaz je príkaz, ktorým sa zakazuje alebo obmedzuje určité konanie;

podnik je podnik vymedzený v článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia) a pobočka alebo zastúpenie podniku;

služby pozemnej obsluhy je poskytovanie služby za odmenu alebo na zmluvnom základe, pokiaľ ide o : pozemnú administratívu a dozor a kontrolu nákladu vrátane komunikácie; obsluhu cestujúcich; obsluhu batožiny; obsluhu nákladu a poštových zásielok; obsluhu rampy a služieb pre lietadlá; obsluhu paliva a oleja; leteckú traťovú údržbu, letovú prevádzku a administratívu posádky; pozemnú dopravu; alebo zásobovacie služby. Služby pozemnej obsluhy nezahŕňajú bezpečnostné služby ani prevádzku, resp. riadenie centralizovanej infraštruktúry letiska, ako sú napr. systémy na manipuláciu s batožinou, odmrazovacie zariadenia, systémy distribúcie paliva alebo dopravné systémy vnútri letiska;

ICSID je Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov;

Pravidlá dodatkového nástroja ICSID sú *pravidlá upravujúce dodatočný nástroj na správu konaní sekretariátu Medzinárodného centra pre riešenie investičných sporov*;

Dohovor ICSID je *Dohovor o urovnávaní investičných sporov medzi štátmi a štátnymi príslušníkmi iných štátov*, podpísaný vo Washingtone 18. marca 1965;

práva duševného vlastníctva sú autorské právo a súvisiace práva, práva z ochrannej známky, práva zo zemepisného označenia, práva priemyselných vzorov, patentové práva, práva k topografiám polovodičových výrobkov, práva týkajúce sa ochrany utajovaných informácií a práv šľachtiteľov rastlín, a v prípade, že právny poriadok zmluvnej strany ich upravuje, aj práva k úžitkovým vzorom. Spoločný výbor CETA môže rozhodnutím doplniť do tohto vymedzenia pojmov ďalšie kategórie duševného vlastníctva;

investícia je akýkoľvek druh aktív, ktoré investor vlastní alebo kontroluje priamo alebo nepriamo a ktorý má vlastnosti investície, čo zahŕňa určitú dobu trvania a ďalšie vlastnosti, ako je napríklad viazanie kapitálu alebo iných zdrojov, očakávanie príjmu alebo zisku, resp. predpokladanie rizika. Investície môžu mať napríklad formu:

a) podniku;

b) akcií a iných foriem majetkovej účasti v podniku;

c) dlhopisov, dlhopisov s fixným výnosom a iných dlhových nástrojov podniku;

d) úveru poskytnutého podniku;

e) akéhokoľvek iného druhu podielu v podniku;

f) podiel vyplývajúci:

   i) z koncesie udelenej podľa právnych predpisov zmluvnej strany, resp. na základe zmluvy, a to aj pokiaľ ide o právo vykonávať prieskum prírodnych zdrojov, rozvíjať ich a ťažiť alebo využívať;

   ii) zo zmluvy o dodávke na kľúč, zmluvy o výstavbe, výrobe alebo zo zmluvy o deľbe výnosu, alebo

   iii) z iných podobných zmlúv,

g) z práv duševného vlastníctva,

h) z iného hnuteľného majetku, hmotného alebo nehmotného, resp. z nehnuteľného majetku a súvisiacich práv;

i) z finančnej pohľadávky, resp. z nároku na plnenie zo zmluvy.

V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že peňažná pohľadávka nezahŕňa:

i) peňažné pohľadávky, ktoré vyplývajú výhradne z obchodných zmlúv o predaji tovaru alebo služieb zo strany fyzickej osoby alebo podniku na území zmluvnej strany, pričom plnenie smeruje voči fyzickej osobe alebo podniku na území druhej zmluvnej strany;

ii) vnútroštátne financovanie takýchto zmlúv, alebo

iii) akýkoľvek príkaz, rozsudok alebo rozhodcovský výrok súvisiaci s bodom i) alebo ii).

Výnosy, ktoré sa investujú, sa považujú za investície. Akákoľvek zmena formy, v ktorej sa aktíva investujú alebo reinvestujú, nemá vplyv na ich kvalifikáciu ako investícií;

investor je zmluvná strana, fyzická osoba alebo podnik zmluvnej strany, iné ako pobočka alebo zastúpenie, ktorý má v záujme uskutočniť, uskutočňuje alebo uskutočnil investíciu na území druhej zmluvnej strany;

Na účely tohto vymedzenia je **podnikom zmluvnej strany**:

a) podnik, ktorý bol založený alebo je organizovaný na základe právnych predpisov tejto zmluvnej strany a má podstatnú časť podnikateľskej činnosti na území tejto zmluvnej strany, alebo

b) podnik, ktorý bol založený alebo je organizovaný na základe právnych predpisov tejto zmluvnej strany a je priamo alebo nepriamo vlastnený alebo kontrolovaný fyzickou osobou tejto zmluvnej strany, resp. podnikom uvedeným v písmene a);

miestne usadený podnik je právnická osoba, ktorá je zriadená alebo organizovaná na základe právnych predpisov odporcu a ktorú investor druhej zmluvnej strany priamo alebo nepriamo vlastní alebo kontroluje;

fyzická osoba je:

a) v prípade Kanady, fyzická osoba, ktorá je občanom Kanady alebo tam má dlhodobý pobyt a

b) v prípade zmluvnej strany Európska únia fyzická osoba, ktorá má štátnu príslušnosť niektorého z členských štátov Európskej únie v súlade s ich príslušnými právnymi predpismi, a v prípade Lotyšska, aj fyzická osoba s trvalým pobytom v Lotyšskej republike, ktorá nie je občanom Lotyšska ani akéhokoľvek iného štátu, ale ktorá má podľa právnych predpisov Lotyšskej republiky právo získať pas osoby bez štátneho občianstva.

Fyzická osoba, ktorá je občanom Kanady a zároveň je štátnym príslušníkom niektorého z členských štátov Európskej únie sa považuje výlučne za fyzickú osobu zmluvnej strany, ktorej hlavnú a skutočnú štátnu príslušnosť takáto fyzická osoba má.

Fyzická osoba, ktorá má štátnu príslušnosť niektorého z členských štátov Európskej únie alebo zároveň je občanom Kanady a takisto má trvalý pobyt na území druhej zmluvnej strany, sa považuje výlučne za fyzickú osobu zmluvnej strany, ktorej je štátnym príslušníkom, resp. občanom;

Newyorský dohovor je Dohovor OSN o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí, uzatvorený 10. júna 1958 v New Yorku;

zmluvná strana nezúčastnená na spore je Kanada, ak je odporcom Európska únia alebo členský štát Európskej únie, resp. Európska únia, ak je odporcom Kanada;

odporca je Kanada alebo, v prípade Európskej únie, členský štát Európskej únie alebo Európska únia podľa článku 8.21;

výnosy sú všetky sumy plynúce z investícií alebo reinvestícií, vrátane ziskov, licenčných poplatkov a úrokov, resp. iných poplatkov a platieb v naturáliách;

predaj leteckých dopravných služieb a obchodovanie s nimi je možnosť pre príslušného leteckého dopravcu predávať a voľne ponúkať svoje služby v leteckej doprave vrátane všetkých aspektov obchodovania, ako je prieskum trhu, inzercia a distribúcia; tento pojem však nezahŕňa tvorbu cien leteckých dopravných služieb ani príslušných podmienok;

financovanie tretej strany sú akékoľvek prostriedky poskytnuté fyzickou alebo právnickou osobou, ktorá nie je stranou zúčastnenou na spore, ale ktorá uzatvára dohodu so stranou zúčastnenou na spore s cieľom financovať časť alebo celé náklady súdneho konania prostredníctvom daru alebo grantu, resp. za odplatu v závislosti od výsledku sporu.

Tribunál je tribunál zriadený podľa článku 8.27;

Rozhodcovské pravidlá UNCITRAL sú rozhodcovské pravidlá Komisie Organizácie Spojených národov pre medzinárodné obchodné právo; a

Pravidlá transparentnosti UNCITRAL sú *Pravidlá UNCITRAL o transparentnosti pri rozhodcovských konaniach medzi investorom a štátom na základe zmluvy*;

ČLÁNOK 8.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou na svojom území[5], ktoré sa týka:

a) investora druhej zmluvnej strany;

b) investície upravenej tejto dohodou a

c) pokiaľ ide o článok 8.5, akýchkoľvek investícií zmluvnej strany na jej území.

[5] V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že povinnosti podľa tejto kapitoly sa vzťahujú aj na výhradné hospodárske zóny a kontinentálne šelfy v zmysle *Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve*, uzavretého v Montego Bay 10. decembra 1982 („dohovor UNCLOS“):
a) Kanady v zmysle článku 1.3 písm. a) (Geografický rozsah pôsobnosti) a
b) na ktorých sa uplatňuje Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie v zmysle článku 1.3 písm. b) (Geografický rozsah pôsobnosti).

2. Pokiaľ ide o usadenie alebo nadobudnutie investície upravenej touto dohodou[6], oddiely B a C sa nevzťahujú na opatrenie, ktoré sa týka:

a) leteckých služieb alebo súvisiacich služieb na podporu leteckých dopravných služieb a iných služieb poskytovaných prostredníctvom leteckej dopravy[7], iných ako:

   i) služby súvisiace s opravou a údržbou lietadiel;

   ii) predaj služieb leteckej dopravy a obchodovanie s nimi;

   iii) služby v oblasti počítačového rezervačného systému;

   iv) služby pozemnej obsluhy;

   v) prevádzkovanie letísk, alebo

b) činnosti uskutočňované pri výkone vládnej moci.

3. V prípade zmluvnej strany Európska únia sa oddiely B a C nevzťahujú na opatrenia v súvislosti s audiovizuálnymi službami. V prípade Kanady sa oddiely B a C nevzťahujú na opatrenia v súvislosti s kultúrnym priemyslom.

---

[6] V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zmluvná strana môže zachovať opatrenia, pokiaľ ide o usadenie alebo nadobudnutie investície upravenej touto dohodou a pokračovať v uplatňovaní takýchto opatrení na investíciu upravenú touto dohodou, po tom ako sa usadila alebo bola získaná.

[7] Tieto služby zahŕňajú služby, keď sa lietadlo používa na plnenie špecializovaných činností v rôznych odvetviach vrátane poľnohospodárstva, stavebníctva, fotografovania, zememeračstva, mapovania, lesníctva, pozorovania a hliadkovania alebo reklamy, a ak je táto špecializovaná činnosť poskytovaná osobou, ktorá je zodpovedná za prevádzku lietadla.

4. Investor môže predkladať nároky podľa tejto kapitoly len v súlade s článkom 8.18, a pri dodržaní postupov, ktoré sú stanovené v oddiele F. Nároky v súvislosti s povinnosťou stanovenou v oddiele B sú z rozsahu pôsobnosti oddielu F vylúčené. Pohľadávky podľa oddielu C, pokiaľ ide o usadenie alebo nadobudnutie investície upravenej touto dohodou, sú z rozsahu pôsobnosti oddielu F vylúčené. Oddiel D platí len pre investíciu upravenú touto dohodou a investorov, pokiaľ ide o ich investície upravené touto dohodou.

5. Táto kapitola nemá vplyv na práva a povinnosti zmluvných strán podľa Dohody o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi, podpísanej v Bruseli 17. decembra 2009 a Ottawe 18. decembra 2009.

ČLÁNOK 8.3

Vzťah k ostatným kapitolám

1. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou v rozsahu, v akom sa tieto opatrenia vzťahujú na investorov alebo ich investície podľa Trinástej kapitoly (Finančné služby).

2. Požiadavka zmluvnej strany, aby poskytovateľ služby druhej zmluvnej strany vystavil dlhopis alebo poskytol inú formu finančnej zábezpeky, čím je podmienené poskytovanie služby na jej území, nevedie samá o sebe k tomu, aby sa táto kapitola stala uplatniteľnou na opatrenia v súvislosti s poskytovaním cezhraničných služieb. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou v súvislosti s vystaveným dlhopisom alebo finančnou zábezpekou v rozsahu, v akom je takýto dlhopis alebo finančná zábezpeka investíciou upravenou touto dohodou.

ODDIEL B

Usadenie investícií

ČLÁNOK 8.4

Prístup na trh

1. Zmluvná strana nesmie v súvislosti s prístupom na trh prostredníctvom usadenia investora druhej zmluvnej strany prijať ani zachovať, a to na celom svojom území alebo na území pod kontrolou vládneho orgánu na úrovni štátu, provincie, teritória, regiónu, resp. na miestnej úrovni, opatrenie ktoré:

a) zavádza obmedzenia, pokiaľ ide o:

   i) počet podnikov, ktoré smú vykonávať určitú hospodársku činnosť, či už vo forme číselných kvót, monopolov, výhradných dodávateľov alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

ii) celkovú hodnotu transakcií alebo celkovú hodnotu aktív vo forme číselných kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

iii) celkový počet operácií alebo celkové množstvo produkcie vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb[8].

iv) účasť zahraničného kapitálu vo forme maximálnej percentuálnej výšky držby akcií zahraničnými akcionármi alebo celkovej hodnoty jednotlivých alebo úhrnných zahraničných investícií, alebo

v) celkový počet fyzických osôb, ktoré môžu byť zamestnané v rámci konkrétneho odvetvia, resp. ktoré môže zamestnať určitý podnik, a ktoré sú nevyhnutné na vykonávanie hospodárskej činnosti, a ktoré s ňou priamo súvisia, vo forme číselných kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb, alebo

b) obmedzuje právnu formu alebo vyžaduje konkrétne právne formy právnických osôb alebo spoločných podnikov, prostredníctvom ktorých smie podnik vykonávať hospodársku činnosť.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že v súlade s odsekom 1 je:

a) opatrenie týkajúce sa predpisov v oblasti územnej zonácie alebo územného plánovania, ktoré majú vplyv na rozvoj alebo využitie pozemkov, resp. iné obdobné opatrenie;

[8] Odsek 1 písm. a) body i), ii) a iii)) sa nevzťahujú na opatrenia prijaté s cieľom obmedziť produkciu poľnohospodárskeho tovaru.

b) opatrenie vyžadujúce oddelenie vlastníctva infraštruktúry od vlastníctva tovaru alebo služieb poskytovaných prostredníctvom tejto infraštruktúry v záujme zabezpečenia spravodlivej hospodárskej súťaže, napríklad v oblastiach energetiky, dopravy a telekomunikácií;

c) opatrenie obmedzujúce koncentráciu vlastníctva s cieľom zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž;

d) opatrenie, ktorého cieľom je zabezpečiť zachovanie a ochranu prírodných zdrojov a životného prostredia, vrátane obmedzenia dostupnosti, počtu a rozsahu udeľovaných koncesií, ako aj uloženie moratória alebo zákazu;

e) opatrenie obmedzujúce počet udelených povolení pre technické alebo fyzické prekážky, ako sú napríklad telekomunikačné spektrum a frekvencie, alebo

f) opatrenie vyžadujúce, aby isté percento z akcionárov, vlastníkov, partnerov alebo riadiacich pracovníkov podniku malo kvalifikáciu na vykonávanie určitej profesie, resp. aby ju vykonávalo, ako sú napríklad právnici a účtovníci.

ČLÁNOK 8.5

Požiadavky na plnenie

1. Zmluvná strana nesmie uložiť alebo presadzovať ďalej uvedené požiadavky, ani presadzovať záväzok alebo prísľub, pokiaľ ide o usadenie, nadobudnutie, rozšírenie, uskutočňovanie, prevádzku a riadenie akejkoľvek investície na jej území, a to:

a) vyviezť určitú úroveň alebo percentuálny podiel tovaru alebo služby;

b) dosiahnuť stanovenú úroveň alebo percentuálny podiel domáceho obsahu;

c) kúpiť, použiť alebo uprednostniť tovar vyrobený na jej území, alebo služby, ktoré sa poskytujú na jej území, resp. nakupovať tovar alebo služby od fyzických osôb alebo podnikov na jej území;

d) naviazať objem alebo hodnotu dovozu k objemu alebo hodnote vývozu, resp. k sume prílevu devíz spojených s predmetnou investíciou;

e) obmedziť na svojom území predaj tovaru alebo služby, ktoré investícia vytvára alebo poskytuje prostredníctvom naviazania týchto predajov na objem alebo hodnotu jej vývozu, resp. na jej devízové príjmy;

f) preniesť technológiu, výrobný proces alebo iné vlastné znalosti na fyzickú osobu alebo podnik na jej území, alebo

g) dodávať tovar vyrobený na základe investície, resp. službu poskytovanú na jej základe, na konkrétny regionálny alebo svetový trh.

2. Zmluvná strana nesmie podmieniť získanie výhody, resp. pokračovanie v poskytovaní výhody, pokiaľ ide o usadenie, akvizíciu, rozšírenie, uskutočňovanie alebo prevádzku akejkoľvek investície na svojom území, splnením niektorej z týchto požiadaviek:

a) dosiahnuť stanovenú úroveň alebo percentuálny podiel domáceho obsahu;

b) kúpiť, použiť alebo uprednostniť tovar vyrobený na jej území, resp. nakupovať tovar od výrobcu na jej území;

c) naviazať objem alebo hodnotu dovozu k objemu alebo hodnote vývozu, resp. k sume prílevu devíz spojených s predmetnou investíciou, alebo

d) obmedziť na svojom území predaj tovaru alebo služby, ktoré investícia vytvára alebo poskytuje prostredníctvom naviazania týchto predajov na objem alebo hodnotu jej vývozu, resp. na jej devízové príjmy.

3. Odsek 2 nebráni zmluvnej strane, aby podmienila získanie výhody, resp. pokračovanie v poskytovaní výhody, pokiaľ ide o investíciu na svojom území, dodržaním požiadavky umiestniť výrobu, poskytovať službu, vzdelávať alebo zamestnať pracovníkov, postaviť alebo rozšíriť osobitné zariadenia, resp. uskutočňovať výskum a vývoj na svojom území.

4. Odsek 1 písm. f) sa neuplatňuje, ak požiadavku ukladá alebo záväzok alebo prísľub presadzuje súd, administratívny tribunál alebo orgán na ochranu hospodárskej súťaže s cieľom napraviť porušenie pravidiel na ochranu hospodárskej súťaže.

5. Ustanovenia:

a) odseku 1 písm. a), b) a c) a odseku 2 písm. a) a b) sa nevzťahujú na kvalifikačné požiadavky na výrobok alebo službu, pokiaľ ide o účasť v programoch na podporu vývozu a programoch zahraničnej pomoci;

b) tento článok sa nevzťahuje na tovar alebo službu nakupované na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja, resp. s cieľom ich použitia v rámci poskytovania tovaru alebo služieb na komerčný predaj, a to bez ohľadu na to, či ide o „obstarávanie upravené touto dohodou“ v zmysle článku 19.2 (Rozsah pôsobnosti a úpravy).

6. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že odsek 2 písm. a) a b) sa nevzťahujú na požiadavky uložené dovážajúcou zmluvnou stranou týkajúce sa obsahu tovaru, ktorý je potrebný, aby sa tento tovar mohol kvalifikovať na preferenčné sadzobné zaobchádzanie, resp. preferenčné kvóty.

7. Týmto článkom nie sú dotknuté záväzky zmluvnej strany v rámci Svetovej obchodnej organizácie WTO.

ODDIEL C

Nediskriminačné zaobchádzanie

ČLÁNOK 8.6

Národné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana prizná investorovi druhej zmluvnej strany a investícii upravenej touto dohodou, zaobchádzanie, ktoré nebude menej priaznivé ako zaobchádzanie, ktoré poskytuje svojim vlastným investorom a ich investíciám v podobných situáciách, pokiaľ ide o usadenie, nadobudnutie, rozšírenie, uskutočňovanie, prevádzku, riadenie, udržiavanie, používanie, užívanie a predaj investície na jej území, resp. o dispozíciu s investíciou na jej území.

2. Zaobchádzanie poskytnuté zmluvnou stranou podľa odseku 1 znamená, pokiaľ ide o iný vládny orgán v Kanade než je federálny orgán, resp., pokiaľ ide o vládu členského štátu alebo v členskom štáte Európskej únie, zaobchádzanie nie menej priaznivé než je najpriaznivejšie zaobchádzanie v podobných situáciách, ktoré táto vláda poskytuje investorom tejto zmluvnej strany na svojom území a investíciám takýchto investorov.

ČLÁNOK 8.7

Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod

1.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zaobchádzanie poskytnuté zmluvnou stranou podľa odseku 1 znamená, pokiaľ ide o iný vládny orgán v Kanade než je federálny orgán, resp., pokiaľ ide o vládu členského štátu alebo v členskom štáte Európskej únie, zaobchádzanie, ktoré táto vláda v podobných situáciách poskytuje investorom tretej krajiny na svojom území a investíciám takýchto investorov.

3. Odsek 1 sa nevzťahuje na zaobchádzanie, ktoré zmluvná strana poskytuje v rámci vytvorenia možnosti uznávania, a to najmä prostredníctvom mechanizmu alebo dohody s treťou krajinou, ktorou sa uznáva akreditácia služieb v oblasti skúšok a analýzy a akreditácia poskytovateľov takýchto služieb, akreditácia v oblasti opravárenských služieb a služieb v oblasti údržby a poskytovateľov týchto služieb, ako aj osvedčenie kvalifikácie alebo výsledkov práce alebo práce realizovanej týmito akreditovanými službami a poskytovateľmi služieb.

4. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že„zaobchádzanie“ uvedené v odsekoch 1 a 2 nezahŕňa postupy urovnávania investičných sporov medzi investormi a štátmi upravené v iných medzinárodných investičných dohodách a iných obchodných dohodách. Hmotnoprávne záväzky v rámci iných medzinárodných investičných zmlúv a iných obchodných dohôd samy osebe nevytvárajú „zaobchádzanie“, a teda nemôžu predstavovať porušenie tohto článku, v prípade neexistencie opatrení, ktoré by zmluvná strana prijala alebo zachovával na základe týchto záväzkov.

ČLÁNOK 8.8

Vrcholový manažment a predstavenstvo

Zmluvná strana nesmie požadovať, aby podnik tejto zmluvnej strany, ktorý predstavuje investíciu upravenú touto dohodou, musel vymenovať do vrcholového manažmentu alebo predstavenstva fyzické osoby konkrétnej štátnej príslušnosti.

ODDIEL D

Ochrana investícií

ČLÁNOK 8.9

Investície a regulačné opatrenia

1. Zmluvné strany na účely tejto kapitoly opätovne potvrdzujú svoje právo vytvárať na svojom území reguláciu na splnenie legitímnych cieľov politiky, ako je ochrana verejného zdravia, bezpečnosti, životného prostredia alebo morálky, spoločenskej ochrany alebo ochrany spotrebiteľa alebo v záujme podpory a ochrany kultúrnej rozmanitosti.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že samotná skutočnosť, že zmluvná strany vytvára reguláciu, a to aj prostredníctvom zmeny svojich právnych predpisov, spôsobom, ktorý negatívne ovplyvňuje investície alebo zasahuje do očakávaní investora, a to aj pokiaľ ide o jeho očakávania zisku, nepredstavuje porušenie povinnosti podľa tohto oddielu.

3. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že rozhodnutie zmluvnej strany, že neposkytne, neobnoví alebo nezachová určitú subvenciu:

a) keď chýba osobitný záväzok vyjadrený v právnom predpise alebo v zmluve, že sa poskytne, obnoví alebo zachová táto subvencia, alebo

b) v súlade s akýmikoľvek podmienkami, ktorými bolo podmienené poskytnutie, obnovenie alebo zachovanie tejto subvencie,

nepredstavuje porušenie ustanovení tohto oddielu.

4. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že žiadne z ustanovení tohto oddielu nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni v ukončení poskytovania subvencie[9] alebo v požadovaní, aby za ňu bola poskytnutá náhrada, ak je takéto opatrenie potrebné na dosiahnutie súladu s medzinárodnými záväzkami zmluvných strán alebo ho nariadil príslušný súd, správny súd alebo iný príslušný orgán[10], resp. že tejto zmluvnej strane ukladá povinnosť poskytnúť za takéto opatrenie investorovi kompenzáciu.

---

9 V prípade Európskej únie „subvencia“ zahŕňa „štátnu pomoc“ v zmysle jej právnych predpisov.

10 V prípade Európskej únie je „príslušný orgán“ Európska komisia v súlade s článkom 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

ČLÁNOK 8.10

Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou

1. Každá zmluvná strana poskytne na svojom území investíciám upraveným touto dohodou a investorom druhej zmluvnej strany v súvislosti s investíciami upravenými touto dohodou spravodlivé a nestranné zaobchádzanie a plnú ochranu a bezpečnosť v súlade s odsekmi 2 až 7.

2. Zmluvná strana poruší povinnosť spravodlivého a nestranného zaobchádzania uvedenú v odseku 1, ak opatrenie alebo súbor opatrení predstavuje:

a) odopieranie spravodlivosti v trestnoprávnych, občianskoprávnych alebo správnych konaniach;

b) zásadné porušenie riadneho procesu vrátane zásadného porušenia transparentnosti v súdnych a správnych konaniach;

c) očividnú svojvôľu;

d) cielenú diskrimináciu z jasne neoprávnených dôvodov, ako sú rod, rasa, alebo náboženstvo;

e) zneužívanie investorov, ako napr. donútenie, nátlak a obťažovanie, alebo

f) porušenie ďalších prvkov povinnosti spravodlivého a nestranného zaobchádzania prevzatej zmluvnými stranami podľa odseku 3 tohto článku.

3. Zmluvné strany budú pravidelne alebo na žiadosť jednej z nich preskúmavať obsah povinnosti poskytovať spravodlivé a nestranné zaobchádzanie. Výbor pre služby a investície zriadený podľa článku 26.2 ods.1 písm. b) (Osobitné výbory) môže v tejto súvislosti vypracovať odporúčania a predkladať ich na rozhodnutie Spoločnému výboru o CETA.

4. Tribunál môže pri uplatňovaní uvedeného spravodlivého a nestranného zaobchádzania, zohľadniť, či zmluvná strana poskytla investorovi osobitné vyjadrenia, aby ho primäla na uskutočnenie investície upravenej touto dohodou, ktoré vyvolali oprávnené očakávania, na ktoré sa investor spoliehal pri rozhodovaní, či má uskutočniť alebo zachovať investíciu upravenú touto dohodou, čo následne táto zmluvná strana zmarila.

5. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť že „plná ochrana a bezpečnosť“ sa týka záväzkov zmluvnej strany týkajúcich sa fyzickej bezpečnosti investorov a investícií upravených touto dohodou.

6. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť že porušenie iného ustanovenia tejto dohody, alebo inej medzinárodnej dohody, nepredstavuje porušenie tohto článku.

7. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť že skutočnosť, že opatrenie porušuje vnútroštátne predpisy nie je samo o sebe porušením tohto článku. Na to aby, Tribunál zistil, či určité opatrenie porušuje tento článok, musí skúmať, či strana nekonala v súlade s povinnosťami uvedenými v odseku 1.

ČLÁNOK 8.11

Náhrada straty

Bez ohľadu na ustanovenia článku 8.15 ods. 5 písm. b) poskytne každá zmluvná strana investorom druhej zmluvnej strany, ktorých investície upravené touto dohodou utrpeli straty v dôsledku ozbrojeného konfliktu, občianskych nepokojov, núdzového stavu alebo prírodnej katastrofy na jej území zaobchádzanie, ktoré nebude menej priaznivé než to, ktoré poskytuje svojim vlastným investorom, resp. investorom tretej krajiny, podľa toho, ktoré sú priaznivejšie pre dotknutých investorov, pokiaľ ide o reštitúcie, odškodnenie, náhradu alebo iné uspokojenie.

ČLÁNOK 8.12

Vyvlastnenie

1. Zmluvná strana nesmie znárodňovať ani vyvlastňovať investície upravené touto dohodou priamo ani nepriamo, prostredníctvom opatrení majúcich účinok rovnocenný znárodneniu alebo vyvlastneniu („vyvlastnenie“) okrem prípadov, ak sa tak deje:

a) vo verejnom záujme;

b) v rámci riadneho procesu;

c) nediskriminačným spôsobom a

d) pri vyplatení bezodkladnej, primeranej a účinnej náhrady.

V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že tento odsek sa vykladá v súlade s prílohou 8-A.

2. Náhrada uvedená v odseku 1 sa rovná primeranej trhovej hodnote investície v čase bezprostredne pred vyvlastnením alebo pred tým, ako sa nadchádzajúce vyvlastnenie stalo známym, podľa toho, čo nastane skôr. Medzi kritériá na stanovenie hodnoty patrí účtovná hodnota, hodnota aktív vrátane vykázanej daňovej hodnoty hmotného majetku, a prípadne aj iné kritériá na určenie primeranej trhovej hodnoty.

3. Náhrada takisto zahŕňa aj úroky podľa obchodnej sadzby bežnej odo dňa vyvlastnenia až po deň platby, pričom, aby bola účinnou pre investora, musí byť zaplatená a bezodkladne prevedená do krajiny, ktorú si investor určí, a to v mene krajiny, ktorej je investor štátnym príslušníkom, resp. v akejkoľvek voľne zameniteľnej mene, ktorá je pre investora prijateľná.

4. Dotknutý investor bude mať podľa právneho poriadku vyvlastňujúcej zmluvnej strany právo na rýchle preskúmanie svojho nároku a stanovenie hodnoty svojej investície zo strany justičného alebo iného nezávislého orgánu tejto strany, a to v súlade so zásadami stanovenými v tomto článku.

5. Tento článok sa nevzťahuje na vydávanie povinných licencií udeľovaných v súvislosti s právami duševného vlastníctva, a to v rozsahu, v akom je toto vydávanie v súlade s dohodou TRIPS.

6. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že odvolanie poskytnutia práv duševného vlastníctva, ich obmedzenie ani vznik, nepredstavujú, v rozsahu, v akom sú v súlade s dohodou TRIPS a Dvadsiatou kapitolou (Duševné vlastníctvo), vyvlastnenie. Ďalej treba uviesť, že určenie toho, že tieto opatrenia nie sú v súlade s dohodou TRIPS alebo Dvadsiatou kapitolou (Duševné vlastníctvo) neznamená, že predstavujú vyvlastnenie.

ČLÁNOK 8.13

Prevody

1. Každá zmluvná strana povolí všetky prevody týkajúce sa investície upravenej touto dohodou bez obmedzení alebo meškania a vo voľne zameniteľnej mene, a to za trhový výmenný kurz, ktorý je platný v deň prevodu. Tieto prevody zahŕňajú:

a) príspevky ku kapitálu, ako napr. základné a dodatočné finančné prostriedky na udržanie, rozvoj alebo zvýšenie investícií;

b) zisky, dividendy, úrok, kapitálové zisky, poplatky, poplatky za spravovanie, technickú pomoc a iné poplatky alebo iné formy výnosov alebo sumy vyplývajúce z investícií upravených touto dohodou;

c) výnosy z predaja alebo likvidácie celej investície upravenej touto dohodou, resp. jej časti;

d) platby podľa zmluvy uzavretej investorom alebo investíciou upravenou touto dohodou, vrátane platieb uskutočnených podľa zmluvy o úvere;

e) platby podľa článkov 8.11 a 8.12;

f) zisky a iné odmeny zahraničných pracovníkov pracujúcich v súvislosti s investíciou; a

g) náhradu škody priznanú výrokom vydaným podľa oddielu F.

2. Zmluvná strana nesmie od investorov požadovať, aby previedli príjmy, zisky, výnosy a ostatné sumy, ktoré získali prostredníctvom investície na území druhej zmluvnej strany, alebo ktoré takýmto investíciám možno pripísať, a takisto ich ani nesmie postihovať, v prípade, že tak neurobia.

3. Žiadne z ustanovení tohto článku nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni uplatňovať spravodlivým a nediskriminačným spôsobom a spôsobom, ktorý nepredstavuje skryté obmedzenie, svoje právne predpisy, ktoré sa týkajú:

a) konkurzu, insolventnosti alebo ochrany práv veriteľov;

b) vydávania cenných papierov, a obchodovania alebo podnikania s nimi;

c) trestných činov;

d) finančného výkazníctva alebo vedenia záznamov o prevodoch, ak je to potrebné v záujme pomoci orgánom presadzovania práva alebo finančného dohľadu a

e) výkonu rozsudkov v adjudikatórnych konaniach.

ČLÁNOK 8.14

Subrogácia

Ak zmluvná strana, resp. agentúra zmluvnej strany uskutoční platbu v rámci sľubu odškodnenia, záruky alebo poistnej zmluvy, ktoré prevzala alebo uzatvorila vo vzťahu k investíciám niektorého zo svojich investorov na území druhej zmluvnej strany, druhá zmluvná strana uzná, že zmluvná strana alebo jej agentúra má za každých okolností v súvislosti s touto investíciou nárok na rovnaké práva ako investor. Tieto práva môže vykonávať zmluvná strana alebo agentúra zmluvnej strany, resp. investor, ak ho na to zmluvná strana alebo jej agentúra splnomocní.

ODDIEL E

Výhrady a výnimky

ČLÁNOK 8.15

Výhrady a výnimky

1. Články 8.4 až 8.8 sa nevzťahujú na:

a) existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:

i) Európskej únie tak, ako je uvedené v jej zozname k prílohe I;

ii) celoštátnej vlády tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany k prílohe I;

iii) vládneho orgánu provincie, teritória, regiónu tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany k prílohe I, alebo

iv) miestnej samosprávy;

b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), alebo

c) doplnenie nesúladného opatrenia podľa písmena a) v rozsahu, v akom toto doplnenie neznižuje súlad opatrenia, ktorý existoval bezprostredne pred týmto doplnením, s článkami 8.4 až 8.8.

2. Články 8.4 až 8.8 sa nevzťahujú na opatrenie, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachováva, pokiaľ ide o odvetvie, pododvetvie alebo činnosť, ako je uvedené v jej zozname k prílohe II.

3. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 8.10 a 8.12, zmluvná strana neprijme opatrenie alebo súbor opatrení po dátume nadobudnutia platnosti tejto dohody a na ktoré sa vzťahuje jej zoznam k prílohe II, ktoré by od investora druhej zmluvnej strany priamo alebo nepriamo vyžadovalo, a to z dôvodu štátnej príslušnosti, aby predal svoju investíciu existujúcu v čase nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia alebo súboru opatrení, resp. aby s touto investíciou naložil iným spôsobom.

4. Pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva, zmluvná strana sa môže odchýliť od článkov 8.5 ods. 1 písm. f), 8.6 a 8.7, ak to umožňuje dohoda TRIPS vrátane akýchkoľvek jej zmien, ktoré platia pre obe zmluvné strany, resp. výnimky z dohody TRIPS prijaté podľa článku IX Dohody o založení WTO.

5. Články 8.4, 8.6, 8.7 a 8.8 sa nevzťahujú na :

a) na tovar alebo službu nakupované na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja, resp. s cieľom ich použitia v rámci poskytovania tovaru alebo služieb na komerčný predaj, a to bez ohľadu na to, či ide o „obstarávanie upravené touto dohodou“ v zmysle článku 19.2 (Rozsah pôsobnosti a úpravy), alebo

b) subvencie alebo vládnu pomoc v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje zmluvná strana.

ČLÁNOK 8.16

Odopretie výhod

Zmluvná strana môže odoprieť výhody tejto kapitoly investorovi druhej zmluvnej strany, ktorý je podnikom druhej zmluvnej strany, ako aj investíciám tohto investora, ak:

a) podnik vlastní alebo kontroluje investor tretej krajiny a

b) odopierajúca zmluvná strana prijme alebo zachováva opatrenie v súvislosti s treťou krajinou, ktoré:

   i) sa týka udržania medzinárodného mieru a bezpečnosti a

   ii) zakazuje transakcie s týmto podnikom, resp. k porušeniu alebo obchádzaniu ktorého by došlo, ak by sa výhody tejto kapitoly tomuto podniku alebo jeho investíciám poskytli.

ČLÁNOK 8.17

Formálne požiadavky

Bez ohľadu na články 8.6 a 8.7, zmluvná strana môže od investora druhej strany alebo v súvislosti s jeho investíciami upravenými touto dohodou požadovať, aby jej boli poskytované pravidelné informácie o tejto investícii výlučne na informačné a štatistické účely, a to pod podmienkou, že tieto žiadosti budú primerané a nie zbytočne zaťažujúce. Zmluvná strana bude chrániť dôverné alebo chránené informácie pred prípadným sprístupnením, ktoré by mohlo poškodiť konkurenčné postavenie investora alebo investícií upravených touto dohodou. Tento odsek nebráni zmluvnej strane, aby získavala alebo sprístupňovala informácie v súvislosti so spravodlivým a *bona fide* uplatňovaním svojich právnych predpisov.

ODDIEL F

Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi

ČLÁNOK 8.18

Rozsah pôsobnosti

1. Bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré im vyplývajú z Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov), môže investor zmluvnej strany predložiť Tribunálu zriadenému podľa tohto oddielu nárok z titulu porušenia povinnosti druhej zmluvnej strany, pokiaľ ide o:

a) oddiel C, pokiaľ ide o rozšírenie, uskutočňovanie, prevádzku, riadenie, udržiavanie, používanie, užívanie a predaj investície na jej území, resp. o dispozíciu s investíciou,

b) Oddiel D,

v prípade, že investor tvrdí, že zaznamenal stratu alebo utrpel škodu v dôsledku údajného porušenia.

2. Nároky podľa odseku 1 písm. a), pokiaľ ide o rozšírenie investície upravenej touto dohodou, možno predkladať len v rozsahu, v ktorom sa predmetné opatrenie týka existujúcich podnikateľských operácií investície upravenej touto dohodou a ak investor v dôsledku toho zaznamenal stratu alebo utrpel škodu v súvislosti s touto investíciou.

3. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že investor nemôže predložiť nárok podľa tohto oddielu, ak sa investícia uskutočnila na základe podvodného skreslenia skutočnosti, zatajenia, korupcie, alebo konania predstavujúceho zneužitie konania.

4. Nárok v súvislosti s reštrukturalizáciou dlhu, ktorú vyhlásila zmluvná strana, možno predložiť podľa tohto oddielu v súlade s prílohou 8-B.

5. Tribunál zriadený podľa tohto oddielu nerozhoduje o nárokoch, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto článku.

ČLÁNOK 8.19

Konzultácie

1. Spory by sa mali v čo najväčšej miere riešiť zmierom. Na takomto urovnaní sa možno dohodnúť kedykoľvek, a to aj po predložení nároku podľa článku 8.23. Ak sa strany zúčastnené na spore nedohodnú na dlhšom období, konzultácie sa uskutočnia do 60 dní odo dňa predloženia žiadosti o konzultácie podľa odseku 4.

2. Pokiaľ sa strany zúčastnené na spore nedohodnú inak, konzultácie sa uskutočnia:

a) v Ottawe, ak sú napadnuté opatrenia opatreniami Kanady;

b) v Bruseli, ak sú napadnuté opatrenia opatreniami Európskej únie, alebo

c) v hlavnom meste členského štátu Európskej únie, ak sú napadnuté opatrenia výlučne opatreniami tohto členského štátu.

3. Strany zúčastnené na spore môžu viesť konzultácie prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami, ak je to vhodné, napríklad v prípade, že investor je malý alebo stredný podnik.

4. Investor predloží druhej zmluvnej strane žiadosť o konzultácie, v ktorej sa uvedie:

a) meno a adresa investora, a v prípade, že je takáto žiadosť podávaná v mene miestne usadeného podniku, meno, adresa a miesto založenia tohto podniku;

b) v prípade, že je investorov viacero, meno a adresa každého investora, a v prípade, že je viac miestne usadených podnikov, meno, adresa a miesto založenia všetkých týchto podnikov;

c) ustanovenia tejto dohody, ktoré boli údajne porušené;

d) právny a skutkový základ nároku vrátane sporného opatrenia a

e) čo požaduje a odhadovanú výšku požadovanej náhrady škody.

Žiadosť o konzultácie musí obsahovať dôkaz, že investor je investor druhej zmluvnej strany a že vlastní alebo kontroluje investíciu, resp. že vlastní alebo kontroluje miestne usadený podnik, v mene ktorého sa žiadosť podáva.

5. Požiadavky stanovené pre žiadosť o konzultácie uvedené v odseku 4 musia byť splnené s dostatočnou presnosťou, aby sa odporca mohol účinne zapojiť do konzultácií a pripraviť si svoju obranu.

6. Žiadosť o konzultácie musí byť predložená:

a) do troch rokov pod dni, keď investor alebo prípadne miestne usadený podnik po prvýkrát nadobudol alebo mal nadobudnúť vedomosť o údajnom porušení a vedomosť, že v dôsledku toho tento investor prípadne miestne usadený podnik, zaznamenal stratu alebo utrpel škodu, alebo

b) do dvoch rokov po dni, keď si investor prípadne miestne usadený podnik prestal uplatňovať nároky alebo viesť konania pred tribunálom alebo súdom podľa práva zmluvnej strany, resp. keď takéto konanie skončili z iného dôvodu, a v každom prípade však najneskôr do 10 rokov po dni, keď investor prípadne miestne usadený podnik po prvýkrát nadobudol alebo mal nadobudnúť vedomosť o údajnom porušení a vedomosť, že v dôsledku toho tento investor prípadne miestne usadený podnik, zaznamenal stratu alebo utrpel škodu.

7. Žiadosť o konzultácie týkajúcu sa údajného porušenia zo strany Európskej únie alebo členského štátu Európskej únie sa zašle Európskej únii.

8. V prípade, že investor si neuplatnil nárok podľa článku 8.23 do 18 mesiacov od predloženia žiadosti o konzultácie, nazerá sa na neho, ako keby svoju žiadosť o konzultácie stiahol, čo platí aj pre jeho prípadné oznámenie so žiadosťou o určenie odporcu, pričom si už nemôže uplatniť nárok podľa tohto oddielu v súvislosti s tými istými opatreniami. Strany zúčastnené na spore môžu túto lehotu vzájomnou dohodou predĺžiť.

ČLÁNOK 8.20

Mediácia

1. Zmluvné strany zúčastnené na spore sa môžu kedykoľvek dohodnúť, že využijú mediáciu.

2. Využitím mediácie nie je dotknutá právna pozícia ani práva žiadnej zo strán zúčastnených na spore podľa tejto kapitoly, pričom sa toto využitie spravuje pravidlami, ktoré si strany zúčastnené na spore dohodnú, vrátane, ak sú k dispozícii, pravidiel pre mediáciu, ktoré prijal Výbor pre služby a investície podľa článku 8.44 ods. 3 písm. c).

3. O určení mediátora rozhodnú strany zúčastnené na spore vzájomnou dohodou. Strany zúčastnené na spore takisto môžu požadovať, aby mediátora určil generálny tajomník ICSID.

4. Strany zúčastnené na spore sa budú usilovať dosiahnuť riešenie sporu do 60 dní odo dňa určenia mediátora.

5. Ak sa strany zúčastnené na spore dohodnú na využití mediácie, články 8.19 ods. 6 a 8.19 ods. 8 sa nebudú uplatňovať odo dňa, keď sa strany zúčastnené na spore dohodli na využití mediácie, a to až do dňa, keď sa ktorákoľvek strana zúčastnená na spore rozhodne ukončiť mediáciu. Rozhodnutie strany zúčastnenej na spore o ukončení mediácie sa listom oznámi mediátorovi a druhej strane zúčastnenej na spore.

ČLÁNOK 8.21

Určenie odporcu v prípadoch sporov s Európskou úniou a jej členskými štátmi

1. Ak nie je možné spor vyriešiť do 90 dní od predloženia žiadosti o konzultácie a ak sa žiadosť týka údajného porušenia tejto dohody zo strany Európskej únie alebo niektorého členského štátu Európskej únie a investor má v úmysle predložiť nárok podľa článku 8.23, investor doručí Európskej únii oznámenie so žiadosťou o určenie odporcu.

2. V oznámení podľa odseku 1 sa uvedú opatrenia, v súvislosti s ktorými má investor v úmysle predložiť nárok.

3. Európska únia po určení odporcu bude informovať investora o tom, či odporcom bude Európska únia, resp. členský štát Európskej únie.

4. V prípade, že investor nebol informovaný o tomto určení do 50 dní od predloženia svojej žiadosti o určenie odporcu:

a) ak sú opatrenia uvedené v oznámení výlučne opatreniami niektorého členského štátu Európskej únie, bude odporcom tento členský štát;

b) ak opatrenia uvedené v oznámení zahŕňajú opatrenia Európskej únie, bude odporcom Európska únia.

5. Investor môže predložiť nárok podľa článku 8.23 na základe určenia vykonaného podľa odseku 3 a v prípade, že investorovi nebolo oznámené žiadne takéto určenie, na základe uplatnenia odseku 4.

6. Ak je podľa odseku 3 alebo 4 odporcom Európska únia alebo členský štát Európskej únie, nesmie sa Európska únia ani členský štát Európskej únie dovolávať neprípustnosti nároku, nepríslušnosti Tribunálu ani inak namietať voči nároku alebo výroku na základe toho, že nebol riadne určený odporca podľa odseku 3, resp. stanovením podľa odseku 4.

7. Tribunál je viazaný určením podľa odseku 3, a v prípade, že investorovi nebolo oznámené žiadne takéto určenie, stanovením podľa odseku 4.

ČLÁNOK 8.22

Procedurálne a iné požiadavky na predloženie nároku Tribunálu

1. Investor môže predložiť nárok podľa článku 8.23, len ak:

a) doručí odporcovi spolu s predložením nároku, svoj súhlas s urovnaním sporu Tribunálom v súlade s postupmi stanovenými v tejto kapitole;

b) počká, kým uplynie aspoň 180 dní od predloženia žiadosti o konzultácie, a v príslušných prípadoch aspoň 90 dní od predloženia oznámenia so žiadosťou o určenie odporcu;

c) splnil požiadavky na oznámenie so žiadosťou o určenie odporcu;

d) splnil požiadavky týkajúce sa žiadosti o konzultácie;

e)

f) prestane byť stranou v konaní alebo nechá ukončiť akékoľvek prebiehajúce konanie, v rámci ktorého sa domáhať kompenzácie alebo náhrady škody pred tribunálom alebo súdom podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, pokiaľ ide o opatrenie, ktoré údajne predstavuje porušenie uvedené v jeho nároku, a

g) sa vzdá svojho práva uplatniť si nárok alebo podať návrh na začatie konania pred tribunálom alebo súdom podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, pokiaľ ide o opatrenie, ktoré údajne predstavuje porušenie uvedené v jeho nároku.

2. Ak sa nárok predložený podľa článku 8.23 týka straty alebo škody, ktorá vznikla miestne usadenému podniku, resp. na záujmoch takéhoto podniku, ktorý investor priamo alebo nepriamo vlastní alebo kontroluje, požiadavky odseku 1 písm. f) a g) musí splniť investor aj miestne usadený podnik.

3. Požiadavky odseku 1 písm. f) a g) a odseku 2 vo vzťahu k miestne usadenému podniku neplatia, ak odporca alebo hostiteľský štát zbavil investora kontroly nad miestne usadeným podnikom, resp. mu inak bráni v splnení týchto požiadaviek.

4. Na žiadosť odporcu Tribunál odmietne svoju príslušnosť, ak investor prípadne miestne usadený podnik nesplní niektorú z požiadaviek odsekov 1 a 2.

5. Vzdanie sa podľa odseku 1 písm. g) prípadne odseku 2 sa prestane uplatňovať:

a) ak Tribunál zamietne žiadosť na základe nedodržania požiadaviek odseku 1 alebo 2, resp. na základe akýchkoľvek iných procesných alebo jurisdikčných dôvodov;

b) ak Tribunál zamietne nárok podľa článku 8.32 alebo článku 8.33, alebo

c) ak investor stiahne svoj nárok v súlade s uplatniteľnými pravidlami konania podľa článku 8.23 ods. 2 konania do 12 mesiacov od zriadenia príslušného senátu Tribunálu.

ČLÁNOK 8.23

Predloženie nároku Tribunálu

1. Ak sa spor nevyrieši prostredníctvom konzultácií, môže nárok podľa tohto oddielu predložiť:

a) investor zmluvnej strany vo vlastnom mene, alebo

b) investor zmluvnej strany v mene miestne usadeného podniku, ktorý priamo alebo nepriamo vlastní alebo kontroluje.

2. Nárok možno predložiť na základe týchto pravidiel:

a) Dohovor ICSID a Rokovací poriadok pre rozhodcovské konanie;

b) Pravidlá dodatkového nástroja ICSID, ak sa neuplatňujú podmienky pre konanie podľa písmena a);

c) Rozhodcovské pravidlá UNCITRAL, alebo

d) akékoľvek iné, na ktorých sa strany zúčastnené na spore dohodnú.

3. V prípade, že investor navrhne pravidlá podľa odseku 2 písm. d), odporca odpovie na návrh investora do 20 dní od doručenia návrhu. Ak sa strany zúčastnené na spore na takýchto pravidlách nedohodnú do 30 dní od doručenia návrhu, investor môže predložiť nárok podľa pravidiel uvedených v odseku 2 písm. a), b) alebo c).

4. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že nárok predložený podľa odseku 1 písm. b) musí spĺňať požiadavky článku 25 ods. 1 Dohovoru ICSID.

5. Investor môže pri predkladaní svojho nároku navrhnúť, aby vo veci konal jediný člen Tribunálu. Odporca s porozumením zváži túto žiadosť, a to najmä ak investor je malý alebo stredný podnik, resp. ak je požadovaná kompenzácia alebo náhrada škody pomerne nízka.

6. Pravidlami uplatniteľnými podľa odseku 2 sú pravidlá platné v čase, kedy bol nárok alebo nároky predložené Tribunálu podľa tohto oddielu, s výhradou osobitných pravidiel stanovených v tomto oddiele a doplnených pravidlami prijatými podľa článku 8.44 ods. 3 písm. b).

7. Nárok je predložený na urovnanie sporu podľa tohto oddielu, keď:

a) je generálnemu tajomníkovi Medzinárodného centra pre riešenie investičných sporov ICSID doručená žiadosť podľa článku 36 ods. 1 Dohovoru ICSID;

b) je generálnemu tajomníkovi ICSID doručená žiadosť podľa článku 2 Harmonogramu C Pravidiel dodatkového nástroja ICSID;

c) odporcovi je doručené oznámenie podľa článku 3 Rozhodcovských pravidiel UNCITRAL, alebo

d) odporcovi je doručená žiadosť o začatie konanie alebo oznámenie o začatí konania podľa iných pravidiel dohodnutých podľa odseku 2 písm. d).

8. Každá zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane miesto, kam majú investori doručovať oznámenia a iné dokumenty podľa tohto oddielu. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby boli tieto informácie verejne prístupné.

ČLÁNOK 8.24

Konanie podľa iných medzinárodných dohôd

Keď je predložený nárok podľa tohto oddielu a inej medzinárodnej dohody a:

a) existuje možnosť, že dôjde k prekrývaniu sa kompenzácie, alebo

b) ten druhý medzinárodný nárok by mohol mať významný vplyv na riešenie nároku vzneseného podľa tohto oddielu,

musí Tribunál čo najskôr po vypočutí strán zúčastnených na spore prerušiť konanie alebo inak zabezpečiť, aby mohol vo svojom rozhodnutí, príkaze alebo výroku zohľadniť konanie začaté na základe tejto inej medzinárodnej dohody.

ČLÁNOK 8.25

Súhlas s urovnaním sporu Tribunálom

1. Odporca vyjadrí súhlas s urovnaním sporu Tribunálom v súlade s postupmi stanovenými v tomto oddiele.

2. Súhlas podľa odseku 1 a predloženie nároku Tribunálu podľa tohto oddielu musia spĺňať požiadavky stanovené v:

a) článku 25 Dohovoru ICSID a kapitole II harmonogramu C Pravidiel dodatkového nástroja ICSID, ktoré sa týkajú písomného súhlasu strán zúčastnených na spore a

b) článku II Newyorského dohovoru v prípade písomnej dohody.

ČLÁNOK 8.26

Financovanie tretej strany

1. V prípade, že tretia strana poskytne určité financovanie, tá strana zúčastnená na spore, ktorá ho použije, poskytne druhej strane zúčastnenej na spore a Tribunálu meno a adresu tejto tretej financujúcej strany.

2. Toto oznámenie sa uskutoční v čase predloženia nároku, resp. v prípade, že sa dohoda o financovaní uzavrie alebo dar či grant poskytne po predložení nároku, bezodkladne po uzatvorení tejto dohody alebo poskytnutí daru či grantu.

ČLÁNOK 8.27

Vytvorenie Tribunálu

1. O nárokoch predložených podľa článku 8.23 rozhodne Tribunál zriadený podľa tohto oddielu.

2. Spoločný výbor CETA po nadobudnutí platnosti tejto dohody určí 15 členov Tribunálu. Piati členovia Tribunálu budú štátnymi príslušníkmi členského štátu Európskej únie, piati členovia budú štátnymi príslušníkmi Kanady[11] a päť ďalších členov bude štátnymi príslušníkmi tretích krajín.

[11] Ktorákoľvek zmluvná strana môže namiesto toho určiť až piatich členov Tribunálu, ktorí budú mať akúkoľvek štátnu príslušnosť. V takom prípade sa na takýchto členov Tribunálu bude nazerať, ako keby boli štátnymi príslušníkmi zmluvnej strany, ktorá ich určenie navrhla.

3. Spoločný výbor CETA sa môže rozhodnúť, že trojnásobne zvýši alebo zníži počet členov Tribunálu. Dodatočné určenia sa uskutočnia na rovnakom základe, ako sa uvádza v odseku 2.

4. Členovia Tribunálu budú mať kvalifikáciu požadovanú vo svojich príslušných krajinách na ustanovenie do sudcovskej funkcie, resp. to budú právnici, ktorí sú uznávanými odborníkmi. Budú mať preukázateľné odborné znalosti v oblasti medzinárodného práva verejného. Je žiaduce, aby mali odborné znalosti z oblasti medzinárodného investičného práva, medzinárodného obchodného práva a z riešenia sporov vyplývajúcich z medzinárodných investičných alebo obchodných dohôd.

5. Funkčné obdobie členov Tribunálu určených podľa tohto oddielu bude päť rokov, pričom ho možno jedenkrát obnoviť. Funkčné obdobie žrebom určených siedmich osôb z týchto 15 členov určených bezprostredne po nadobudnutí platnosti tejto dohody sa však predĺži na šesť rokov. Uvoľnené miesta budú obsadzované tak, ako budú vznikať. Osoba, ktorá má nahradiť člena, ktorého funkčné obdobie uplynulo, bude členom Tribunálu do skončenia funkčného obdobia svojho predchodcu. V zásade platí, že člen Tribunálu, ktorý slúži v určitom senáte Tribunálu v čase, keď sa skončí jeho funkčné obdobie, môže naďalej slúžiť v tomto senáte až do vynesenia konečného výroku.

6. Tribunál bude rozhodovať o prejednávaných veciach v senátoch, ktoré budú pozostávať z troch členov, pričom jeden z nich bude štátnym príslušníkom členského štátu Európskej únie, jeden štátnym príslušníkom Kanady a jeden štátnym príslušníkom tretej krajiny. Senátu predsedá člen Tribunálu, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny.

7. Do 90 dní od predloženia nároku podľa článku 8.23, predseda Tribunálu určí členov Tribunálu, z ktorých sa bude skladať senát, ktorý bude prejednávať príslušnú vec, a to na rotačnom základe a pri zabezpečení, aby bolo zloženie senátov náhodné a nepredvídateľné, pričom sa všetkým členom Tribunálu poskytne rovnaká príležitosť zastávať túto funkciu.

8. Za organizačné otázky budú zodpovední predseda a podpredseda Tribunálu, ktorých funkčné obdobie bude dva roky a ktorí sa vyberú žrebovaním spomedzi členov Tribunálu, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín. Funkciu budú zastávať budú na rotačnom základe, pričom žrebovanie bude uskutočňovať predseda spoločného výboru CETA. Predsedu v prípade jeho neprítomnosti nahradí podpredseda.

9. Bez ohľadu na odsek 6 sa strany zúčastnené na spore sa môžu dohodnúť, že určitú vec prejedná jediný člen Tribunálu, ktorý bude určený náhodne spomedzi štátnych príslušníkov tretích krajín. Odporca s porozumením zváži žiadosť navrhovateľa, aby vec prejednával jediný člen Tribunálu, najmä ak je navrhovateľ malý alebo stredný podnik, resp. ak je požadovaná kompenzácia alebo náhrada škody pomerne nízka. Takáto žiadosť musí byť podaná pred zriadením senátu Tribunálu.

10. Tribunál môže vypracovať svoj vlastný rokovací poriadok.

11. Členovia Tribunálu zaistia, aby boli k dispozícii a aby boli schopní vykonávať funkcie stanovené v tomto oddiele.

12. S cieľom zabezpečiť, aby členovia Tribunálu boli k dispozícii, sa im budú vyplácať mesačné paušálne honoráre, ktorých výšku určí Spoločný výbor CETA.

13. Mesačné paušálne honoráre uvedené v odseku 12 budú hradiť obe zmluvné strany na účet spravovaný sekretariátom ICSID. V prípade, že jedna zmluvná strana neuhradí mesačný paušálny honorár, môže sa rozhodnúť ho zaplatiť druhá zmluvná strana. Akékoľvek nedoplatky zmluvnej strany zostanú splatnými, a to aj s príslušným úrokom.

14. Pokiaľ Spoločný výbor CETA neprijme rozhodnutie podľa odseku 15, budú sa poplatky a výdavky členov Tribunálu v senáte zriadenom na prejednávanie veci, s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v odseku 12, riadiť úpravou obsiahnutou v nariadení 14 ods. 1 administratívnych a finančných predpisov Dohovoru ICSID, ktoré platia k dátumu predloženia nároku, pričom Tribunál ich rozdelí medzi strany zúčastnené na spore v súlade s článkom 8.39 ods. 5.

15. Spoločný výbor CETA môže rozhodnúť, že sa paušálny honorár a iné poplatky a výdavky zmenia na pravidelnú mzdu, pričom rozhodne aj o uplatniteľných modalitách a podmienkach.

16. Funkcie sekretariátu Tribunálu bude plniť sekretariát ICSID, ktorý Tribunálu poskytne aj náležitú podporu.

17. Ak Spoločný výbor CETA neuskutoční určenie podľa odseku 2 do 90 dní odo dňa predloženia nároku na urovnanie sporu, generálny tajomník ICSID na žiadosť ktorejkoľvek zo strán zúčastnených na spore určí senát pozostávajúci z troch členov Tribunálu, ibaže by sa strany zúčastnené na spore dohodli, že predmetnú vec prejedná jediný člen Tribunálu. Generálny tajomník ICSID určí členov senátu náhodným výberom z existujúcich nominantov. Generálny tajomník ICSID nesmie za predsedu senátu určiť osobu, ktorá by bola štátnym príslušníkom Kanady alebo štátnym príslušníkom niektorého z členských štátov Európskej únie, ibaže by sa všetky strany zúčastnené na spore dohodli inak.

ČLÁNOK 8.28

Odvolací tribunál

1. Týmto sa zriaďuje Odvolací tribunál, ktorý bude preskúmavať výroky vydané podľa tohto oddielu.

2. Odvolací tribunál môže potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť výrok Tribunálu, a to na základe:

a) chýb pri uplatňovaní alebo výklade uplatniteľného práva;

b) zjavných pochybení pri posúdení skutkového stavu vrátane posúdenia príslušných vnútroštátnych právnych predpisov;

c) dôvodov uvedených v článku 52 ods. 1 písm. a) až e) dohovoru ICSID, pokiaľ nie sú zahrnuté v písmenách a) a b).

3. Členovia Odvolacieho tribunálu sa určia rozhodnutím Spoločného výboru CETA, ktoré bude prijaté v rovnakom čase ako rozhodnutie uvedené v odseku 7.

4. Členovia Odvolacieho tribunálu musia spĺňať požiadavky článku 8.27 ods. 4 a dodržiavať ustanovenia článku 8.30.

5. Senát Odvolacieho tribunálu zriadený na prejednávanie určitého odvolania pozostáva z troch náhodne vybraných členov.

6. Na konanie pre Odvolacím tribunálom sa použijú články 8.36 a 8.38.

7. Spoločný výbor CETA bezodkladne prijme rozhodnutie, v ktorom stanoví tieto administratívne a organizačné záležitosti týkajúce sa fungovania Odvolacieho tribunálu:

a) administratívna podpora;

b) postupy pre podávanie odvolaní a pre odvolacie konanie, postupy na vrátenie vecí späť Tribunálu, v príslušných prípadoch na úpravu výroku;

c) postupy na obsadenie voľného miesta na Odvolacom tribunále a v senáte Odvolacieho tribunálu zriadeného na prejednanie prípadu;

d) odmeny členov Odvolacieho tribunálu;

e) ustanovenia súvisiace s nákladmi na odvolacie konania;

f) počet členov Odvolacieho tribunálu a

g) akékoľvek iné prvky, ktoré uzná za nevyhnutné pre účinné fungovanie Odvolacieho tribunálu.

8. Výbor pre služby a investície pravidelne preskúmava fungovanie Odvolacieho tribunálu a môže vydávať odporúčania Spoločnému výboru CETA. Spoločný výbor CETA môže prehodnotiť rozhodnutie uvedené v odseku 7, ak je to potrebné.

9. Po prijatí rozhodnutia uvedeného v odseku 7:

a) strana zúčastnená na spore môže podať odvolanie voči výroku vydanému podľa tohto oddielu na Odvolací tribunál do 90 dní od vydania tohto výroku;

b) strana zúčastnená na spore sa v súvislosti s výrokom vydaným podľa tohto oddielu nebude usilovať o preskúmanie, revokáciu, zrušenie, revíziu ani o žiadny iný podobný postup;

c) rozhodcovský výrok vydaný podľa článku 8.39 sa nepovažuje za konečný a nie je možné podať žiadny návrh na jeho výkon, kým:

i) neuplynie 90 dní od vydania výroku Tribunálu a nebolo podané žiadne odvolanie;

ii) podané odvolanie bolo zamietnuté alebo zrušené, alebo

iii) neuplynie 90 dní od od vydania výroku Odvolacieho tribunálu a Odvolací tribunál nevrátil vec späť Tribunálu;

d) konečný výrok Odvolacieho tribunálu sa považuje za konečný výrok na účely článku 8.41 a

e) článok 8.41 ods. 3 sa nepoužije.

ČLÁNOK 8.29

Vytvorenie mnohostranného investičného tribunálu a odvolací mechanizmus

Zmluvné strany sa spolu s ostatnými obchodnými partnermi budú zasadzovať o vytvorenie mnohostranného investičného tribunálu a odvolacieho mechanizmu na urovnávanie investičných sporov. Po zavedení takéhoto mnohostranného mechanizmu Spoločný výbor CETA prijme rozhodnutie, v ktorom stanoví, že investičné spory podľa tohto oddielu sa budú rozhodovať podľa tohto mnohostranného mechanizmu a prijme vhodné prechodné opatrenia.

ČLÁNOK 8.30

Etika

1. Členovia Tribunálu budú nezávislí. Nesmú byť spojení so žiadnou vládou[12]. Pokiaľ ide o záležitosti týkajúce sa sporu, nebudú prijímať pokyny od žiadnej organizácie, resp. vlády. Nebudú sa zúčastňovať posudzovania akéhokoľvek sporu, ktorý by mohol spôsobiť priamy či nepriamy konflikt záujmov. Musia dodržiavať usmernenia Medzinárodnej asociácie právnych komôr týkajúce sa konfliktov záujmov v medzinárodnom rozhodcovskom konaní, resp. všetky doplňujúce pravidlá prijaté podľa článku 8.44 ods. 2. Po svojom určení nesmú byť právnymi zástupcami ani stranou určenými znalcami alebo svedkami v žiadnom prebiehajúcom ani novom investičnom spore podľa tejto ani žiadnej inej medzinárodnej dohody.

2. Ak sa strana zúčastnená na spore domnieva, že určitý člen Tribunálu je v konflikte záujmov, vyzve predsedu Medzinárodného súdneho dvora, aby vydal rozhodnutie vo veci námietky voči určeniu tohto člena. Každá takáto námietka pre konflikt záujmov musí byť zaslaná predsedovi Medzinárodného súdneho dvora do 15 dní odo dňa, keď bolo oznámené zloženie príslušného senátu Tribunálu strane zúčastnenej na spore, resp. do 15 dní odo dňa, kedy sa táto strana dozvedela príslušné skutočnosti, ak o nich rozumne nebolo možné mať vedomosť v čase vytvárania tohto senátu. V tejto námietke pre konflikt záujmov sa uvedú dôvody namietania.

[12] V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že skutočnosť, že osoba dostáva odmenu od vlády, sama o sebe neznamená, že táto osoba nesmie byť určená za člena Tribunálu.

3. Ak sa namietnutý člen Tribunálu do 15 dní odo dňa námietky pre konflikt záujmov nerozhodol odstúpiť zo senátu, predseda Medzinárodného súdneho dvora po doručení vyjadrení strán zúčastnených na spore a po tom, ako tomuto členovi Tribunálu dal možnosť predložiť svoje pripomienky, môže vydať rozhodnutie vo veci tejto námietky. Predseda Medzinárodného súdneho dvora sa bude usilovať vydať toto rozhodnutie a oznámiť ho stranám zúčastneným na spore a ostatným členom senátu do 45 dní od doručenia námietky pre konflikt záujmov. Miesto uvoľnené v dôsledku diskvalifikácie alebo odstúpenia člena Tribunálu sa urýchlene obsadí.

4. Na základe odôvodneného odporúčania predsedu Tribunálu, resp. na spoločný podnet strán zúčastnených na spore, tieto strany môžu prostredníctvom rozhodnutia Spoločného výboru CETA odvolať člena Tribunálu, ak je jeho správanie nezlučiteľné s povinnosťami stanovenými v odseku 1, ako aj s jeho zotrvaním vo funkcii člena Tribunálu.

ČLÁNOK 8.31

Rozhodné právo a tlmočenie

1. Tribunál zriadený podľa tohto oddielu pri vydávaní svojho rozhodnutia uplatňuje túto dohodu v zmysle jej výkladu v súlade s Viedenským dohovorom o zmluvnom práve, a ďalšími pravidlami a zásadami medzinárodného práva, ktoré sa uplatňujú medzi zmluvnými stranami.

2. Tribunál nie je príslušný na prejednávanie otázky zákonnosti opatrenia, o ktorom sa tvrdí, že údajne predstavuje porušenie tejto dohody, podľa vnútroštátneho práva zmluvnej strany. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že pri určovaní súladu opatrenia s touto dohodou Tribunál môže prípadne zvážiť ako skutkovú otázku vnútroštátne právo zmluvnej strany. Tribunál v takom prípade postupuje podľa prevládajúceho výkladu vnútroštátneho právneho predpisu, ktorý majú súdy alebo orgány strany zúčastnenej na spore, pričom význam, ktorý pripíše Tribunál tomuto vnútroštátnemu právnemu predpisu, nebude pre súdy alebo orgány tejto strany záväzný.

3. Ak vzniknú vážne obavy, pokiaľ ide o otázky výkladu, ktoré môžu ovplyvniť investície, Výbor pre služby a investície môže v súlade s článkom 8.44 ods. 3 písm. a) odporučiť Spoločnému výboru CETA, aby prijal výklad tejto dohody. Výklad Spoločného výboru CETA bude pre Tribunál zriadený podľa tohto oddielu záväzný. Spoločný výbor CETA môže rozhodnúť, že určitý výklad má záväznú platnosť až od určitého dátumu.

ČLÁNOK 8.32

Nároky zjavne bez právneho významu

1. Odporca môže najneskôr do 30 dní od vytvorenia senátu Tribunálu, a v každom prípade pred jeho prvým zasadnutím, podať námietku, že nárok je zjavne bez právneho významu.

2. Námietka podľa odseku 1 sa nepredloží, ak odporca podal námietku podľa článku 8.33.

3. Odporca musí čo najpresnejšie podrobne uviesť, na čom zakladá svoju námietku.

4. Tribunál po prijatí námietky podľa tohto článku konanie vo veci preruší a vypracuje harmonogram pre posúdenie tejto námietky v súlade so svojim harmonogramom pre posudzovanie akýchkoľvek iných prejudiciálnych otázok.

5. Tribunál, po tom, ako poskytne zmluvným stranám zúčastneným na spore príležitosť predložiť svoje pripomienky, na svojom prvom zasadnutí alebo bezodkladne po ňom vydá rozhodnutie alebo výrok s uvedením dôvodov. Tribunál bude pritom vychádzať z toho, že uvádzané skutočnosti zodpovedajú skutočnému stavu.

6. Týmto článkom nie je dotknutá právomoc Tribunálu na riešenie iných námietok ako prejudiciálnych otázok, ani právo odporcu namietať v priebehu konania zjavnú právnu bezvýznamnosť určitého nároku.

ČLÁNOK 8.33

Nároky nepodložené z právneho dôvodu

1. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Tribunálu zaoberať sa inými námietkami ako prejudiciálnymi otázkami, resp. právo odporcu vzniesť takéto námietky vo vhodnom čase, musí sa Tribunál ako s prejudiciálnou otázkou zaoberať a rozhodnúť o nej ako prejudiciálnej otázke, s každou námietkou odporcu, že z právneho dôvodu nie je nárok, resp. jeho časť, predložený podľa článku 8.23 nárokom, vo veci ktorého možno dospieť podľa tohto oddielu k výroku v prospech navrhovateľa, a to aj keby uvádzané skutočnosti boli považované za pravdivé.

2. Námietka podľa odseku 1 sa podáva Tribunálu najneskôr v deň, ktorý Tribunál stanovil pre odporcu na podanie svojho protinávrhu.

3. V prípade predloženia námietky podľa článku 8.32 môže Tribunál pri zohľadnení okolností takejto námietky a na základe postupov stanovených v tomto článku odmietnuť zaoberať sa námietkou predloženou podľa odseku 1.

4. Tribunál pri prijatí námietky podľa odseku 1 a v prípade potreby po vynesení rozhodnutia podľa odseku 3 preruší akékoľvek konanie vo veci, pričom vypracuje harmonogram pre posúdenie tejto námietky v súlade so svojim harmonogramom pre posudzovanie akýchkoľvek iných prejudiciálnych otázok a vydá rozhodnutie alebo výrok o námietke, a to s uvedením dôvodov.

ČLÁNOK 8.34

Predbežné ochranné opatrenia

Tribunál môže nariadiť predbežné ochranné opatrenie na zabezpečenie ochrany práv strany zúčastnenej na spore alebo s cieľom zabezpečiť plnú účinnosť svojej právomoci, a to aj nariadenie na zabezpečenie dôkazov, ktoré má v držbe alebo pod kontrolou strana zúčastnená na spore, resp. na ochranu svojej právomoci. Tribunál nesmie nariadiť zadržanie majetku ani vydať rozkaz zakazujúci alebo obmedzujúci opatrenie, ktoré údajne predstavuje porušenie uvedené v článku 8.23. Na účely tohto článku sa pod rozkazom rozumie aj odporúčanie.

ČLÁNOK 8.35

Upustenie od konania

Ak po predložení nároku podľa tohto oddielu investor nepodnikne žiadne kroky v konaní počas obdobia 180 po sebe nasledujúcich dní, resp. počas iného obdobia dohodnutého stranami zúčastnenými na spore, bude sa na investora nazerať, ako by vzal späť svoj nárok a upustil od konania. Tribunál zoberie na žiadosť odporcu a po oznámení stranám zúčastneným na spore na vedomie takéto upustenie od konania prostredníctvom vydania rozkazu. Po vydaní takéhoto rozkazu právomoc Tribunálu zanikne.

ČLÁNOK 8.36

Transparentnosť konania

1. V súvislosti s konaniami podľa tohto oddielu sa uplatňujú Pravidlá transparentnosti UNCITRAL, upravené ustanoveniami tejto kapitoly.

2. Do zoznamu dokumentov, ktoré sa majú sprístupniť verejnosti podľa článku 3 ods. 1 Pravidiel transparentnosti UNCITRAL sa zahŕňa žiadosť o konzultácie, oznámenie so žiadosťou o určenie odporcu, oznámenie o určení odporcu, dohoda o mediácii, oznámenie o úmysle namietať člena Tribunálu, rozhodnutie o námietke voči členovi Tribunálu a žiadosť o spojenie vecí.

3. Dôkazy sa zahrnú do zoznamu dokumentov, ktoré sa majú sprístupniť verejnosti podľa článku 3 ods. 2 Pravidiel transparentnosti UNCITRAL.

4. Bez ohľadu na článok 2 Pravidiel transparentnosti UNCITRAL platí, že ešte pred vytvorením Tribunálu Kanada, resp. Európska únia včas verejne sprístupní príslušné dokumenty podľa odseku 2, s tým, že z nich odstráni dôverné alebo chránené informácie. Takéto dokumenty môžu byť sprístupnené verejnosti prostredníctvom prenosu do archívu.

5. Vypočutia budú prístupné verejnosti. Tribunál po konzultácii so stranami zúčastnenými na spore určí primerané logistické opatrenia na uľahčenie prístupu verejnosti k takýchto vypočutiam. Ak Tribunál rozhodne, že je potrebné chrániť dôverné alebo chránené informácie, prijme vhodné opatrenia, aby sa tá časť vypočutia, v prípade ktorej je nutná takáto ochrana, mohla uskutočniť neverejne.

6. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly odporcovi neukladá povinnosť nezverejniť informácie, ktorých zverejnenie sa požaduje podľa jeho vnútroštátnych právnych predpisov. Odporca by mal tieto právne predpisy uplatňovať spôsobom, ktorý bude citlivý z pohľadu potrebnej ochrany pred zverejnením informácií, ktoré boli označené za dôverné alebo chránené.

ČLÁNOK 8.37

Zdieľanie informácií

1. V súvislosti s konaniami podľa tohto oddielu môže strana zúčastnená na spore sprístupniť iným osobám vrátane svedkov a znalcov tie neupravené dokumenty, v prípade ktorých to v rámci takýchto konaní považuje za potrebné. Táto strana zúčastnená na spore však musí zabezpečiť, aby tieto osoby chránili dôverné alebo chránené informácie obsiahnuté v týchto dokumentoch.

2. Táto dohoda nebráni odporcovi v tom, aby sprístupnil úradníkom Európskej únie, úradníkom členských štátov Európskej únie a úradníkom vládnych orgánov nižšej ako celoštátnej úrovne tie neupravené dokumenty, v prípade ktorých to v rámci takýchto konaní podľa tohto oddielu považuje za potrebné. Odporca však musí zabezpečiť, aby títo úradníci chránili dôverné alebo chránené informácie obsiahnuté v týchto dokumentoch.

ČLÁNOK 8.38

Zmluvná strana nezúčastnená na spore

1. Odporca musí do 30 dní po doručení alebo bezodkladne po tom, čo bol spor týkajúci sa dôverných alebo chránených informácií vyriešený, poskytnúť zmluvnej strane nezúčastnenej na spore:

a) žiadosť o konzultácie, oznámenie so žiadosťou o určenie odporcu, oznámenie o určení odporcu, nárok predložený podľa článku 8.23, žiadosť o spojenie vecí a všetky ostatné dokumenty, ktoré sú pripojené k týmto dokumentom;

b) na požiadanie tieto dokumenty:

   i) podania, vyjadrenia, zhrnutia, žiadosti a iné dokumenty, ktoré strana zúčastnená na spore poskytla Tribunálu;

   ii) písomné podania poskytnuté Tribunálu podľa článku 4 Pravidiel transparentnosti UNCITRAL;

iii) zápisnice alebo prepisy vypočutí Tribunálu v prípade, že sú k dispozícii a

iv) príkazy, výroky a rozhodnutia Tribunálu a

c) na požiadanie a náklady zmluvnej strany nezúčastnenej na spore všetky dôkazy predložené Tribunálu, alebo ich časť, ibaže by požadované dôkazy boli už verejne prístupné.

2. Tribunál po konzultácii so stranami zúčastnenými na spore prijme ústne alebo písomné podania vo veci výkladu tejto dohody, ktoré predložila zmluvná strana nezúčastnená na spore, resp. ju vyzve na ich predloženie. Vypočutia podľa tohto oddielu sa môže zúčastniť aj zmluvná strana nezúčastnená na spore.

3. Tribunál nebude vyvodzovať žiadne dôsledky z toho, že nebolo predložené žiadne podanie podľa odseku 2.

4. Tribunál zabezpečí, aby strany zúčastnené na spore dostali primeranú možnosť predložiť svoje pripomienky k podaniu predloženému zmluvnou stranou nezúčastnenou na spore.

ČLÁNOK 8.39

Konečný výrok

1. Ak Tribunál vynesie voči odporcovi konečný výrok, súd môže týmto výrokom priznať, a to samostatne alebo v kombinácii:

a) peňažnú náhradu škody a príslušný úrok;

b) vrátenie majetku, pričom v takom prípade výrok musí stanovovať, že odporca môže namiesto vrátenia majetku zaplatiť peňažnú náhradu škody predstavujúcu primeranú trhovú hodnotu tohto majetku v čase bezprostredne pred tým, ako sa vyvlastnenie, resp. nadchádzajúce vyvlastnenie stalo známym, podľa toho, čo nastane skôr, a príslušný úrok, pričom sa postupuje v súlade s článkom 8.12.

2. S výhradou odsekov 1 a 5, ak je nárok podaný podľa článku 8.23 ods. 1 písm. b):

a) výrok priznávajúci peňažnú náhradu škody a príslušný úrok musí stanovovať, že táto suma sa vyplatí miestne usadenému podniku;

b) výrok priznávajúci vrátanie majetku musí stanovovať, že tento majetok sa má vrátiť miestne usadenému podniku;

c) výrok priznávajúci náhradu trov v prospech investora musí stanovovať, že tieto sa majú nahradiť investorovi a

d) výrok musí stanovovať, že ním nie je dotknuté právo, ktoré môže mať iná osoba ako osoba, ktorá poskytla vzdanie sa podľa článku 8. 22, pokiaľ ide o peňažnú náhradu škody alebo vlastníctva podľa právneho poriadku zmluvnej strany.

3. Peňažná náhrada škody nesmie byť väčšia ako ujma, ktorá vznikla investorovi, resp. miestne usadenému podniku, znížená o všetky predchádzajúce náhrady škody alebo kompenzácie, ktoré už boli poskytnuté. Pokiaľ ide o výpočet peňažnej náhrady škody, Tribunál takisto zníži náhradu škody s cieľom zohľadniť všetky vrátenia majetku alebo zrušenia alebo zmeny opatrenia.

4. Tribunál neprisúdi náhradu škody s trestnou funkciou.

5. Tribunál nariadi, aby náklady konania znášala neúspešná strana zúčastnená na spore. Vo výnimočných prípadoch môže Tribunál rozdeliť náklady medzi strany zúčastnené na spore, ak rozhodne, že za daných okolností nároku je takéto rozdelenie vhodné. Iné primerané náklady, vrátane nákladov na právne zastupovanie a pomoc, znáša neúspešná strana zúčastnená na spore, ibaže by Tribunál rozhodol, že takéto rozdelenie nie je za daných okolností nároku vhodné. Ak boli úspešné len niektoré časti nároku, náklady sa upravia úmerne počtu alebo rozsahu týchto úspešných častí nárokov.

6. Spoločný výbor CETA zváži zavedenie dodatočných pravidiel zameraných na zníženie finančnej záťaže navrhovateľov, ktorí sú fyzickými osobami alebo malými a strednými podnikmi. Takéto dodatočné pravidlá môžu predovšetkým zohľadniť finančné zdroje takýchto navrhovateľov a výšku požadovanej kompenzácie.

7. Tribunál a strany zúčastnené na spore sa budú usilovať zabezpečiť včasný priebeh urovnávania sporu. Tribunál vydá svoje konečné rozhodnutie do 24 mesiacov odo dňa predloženia nároku podľa článku 8.23. Ak Tribunál potrebuje dodatočný čas na to, aby vydal konečný rozsudok, poskytne stranám zúčastneným na spore dôvody tohto omeškania.

ČLÁNOK 8.40

Odškodnenie alebo iná kompenzácia

Odporca nesmie využiť a Tribunál neprijme ako obranu, protinávrh, právo na započítanie, alebo podobný procesný krok, že investor, resp. miestne usadený podnik, dostal alebo dostane odškodnenie alebo inú kompenzáciu na základe poistnej zmluvy alebo záruky na celú kompenzáciu, ktorej sa domáha v spore začatom podľa tohto oddielu, resp. na jej časť.

ČLÁNOK 8.41

Výkon rozhodcovských výrokov

1. Výrok vydaný podľa tohto oddielu bude medzi stranami zúčastnenými na spore a pokiaľ ide o daný konkrétny prípad záväzný.

2. S výhradou odseku 3 platí, že strana zúčastnená na spore výrok uzná a splní bezodkladne.

3. Strana zúčastnená na spore nepožiada o výkon konečného výroku, kým:

a) v prípade konečného výroku vydaného podľa Dohovoru ICSID:

i) neuplynie 120 dní od dátumu, kedy bol vydaný tento výrok, počas čoho žiadna strana zúčastnená na spore nepožiadala o jeho revíziu alebo zrušenie, alebo

ii) je prerušené vykonávanie výroku a nebolo ukončené konanie na revíziu alebo zrušenie tohto výroku;

b) v prípade vyneseného konečného výroku podľa Pravidiel dodatkového nástroja ICSID alebo podľa Rozhodcovských pravidiel UNCITRAL, resp. akýchkoľvek iných pravidiel, ktoré sa uplatňujú podľa článku 8. 23 ods. 2 písm. d):

i) neuplynie 90 dní od dátumu, kedy bol vydaný tento výrok, počas čoho žiadna strana zúčastnená na spore nepodala návrh na začatie konania o revízii výroku, jeho revokácii alebo zrušení, alebo

ii) je prerušený výkon rozhodnutia a kým súd nezamietol, resp. nevyhovel návrhu, na revíziu, revokáciu alebo zrušenie výroku, pričom a nebol podaný žiadny ďalší opravný prostriedok.

4. Výkon výroku sa bude riadiť predpismi upravujúcimi výkon rozsudkov alebo výrokov, ktoré platia tam, kde sa výkon žiada.

5. Konečný výrok vydaný podľa tohto oddielu je rozhodcovským výrokom, na ktorý sa nazerá, ako keby vznikol z obchodného vzťahu alebo transakcie na účely článku I Newyorského dohovoru.

6. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že ak bol predložený nárok podľa článku 8.23 ods. 2 písm. a), tak konečný výrok vydaný podľa tohto oddielu sa kvalifikuje ako výrok podľa oddielu 6 Dohovoru ICSID.

ČLÁNOK 8.42

Úlohy zmluvných strán

1. Žiadna zmluvná strana nesmie predložiť medzinárodný nárok, pokiaľ ide o nárok predložený podľa článku 8.23, ibaže by sa druhá zmluvná strana nepodriadila rozhodnutiu vynesenému v tomto spore a nesplnila ho.

2. Odsekom 1 nie je vylúčená možnosť urovnávania sporov podľa Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov), pokiaľ ide o všeobecne záväzné opatrenie, a to aj v prípade, ak sa tvrdí, že toto opatrenie údajne porušilo túto dohodu v súvislosti s konkrétnou investíciou, v súvislosti s ktorou bol predložený nárok podľa článku 8.23 a bez toho, aby bol dotknutý článok 8.38.

3. Odsekom 1 nie sú vylúčené neformálne výmeny informácií len na účel uľahčenia urovnania sporu.

ČLÁNOK 8.43

Spojenie vecí

1. Ak dva alebo viac nárokov, ktoré boli predložené samostatne podľa článku 8.23 majú spoločnú právnu alebo skutkovú otázku a vyplývajú z tých istých udalostí alebo okolností, môže strana zúčastnená na spore alebo spoločne strany zúčastnené na spore spoločne požiadať o vytvorenie osobitného senátu Tribunálu podľa tohto článku a požadovať, aby tento senát vydal príkaz na spojenie vecí.

2. Zmluvná strana zúčastnená na spore, ktorá má v úmysle žiadať o spojenie vecí, to najprv oznámi stranám zúčastneným na spore, ktorých sa má zamýšľaný príkaz týkať.

3. Ak strany zúčastnené na spore, ktoré boli oboznámené podľa odseku 2, dosiahli dohodu o spojení vecí, ktoré je predmetom žiadosti, podajú spoločnú žiadosť o zriadenie osobitného senátu Tribunálu a spojenie vecí podľa tohto článku. Ak strany zúčastnené na spore, ktoré boli oboznámené podľa odseku 2, nedosiahli dohodu o spojení vecí, ktoré je predmetom žiadosti, do 30 dní od uvedeného oznámenia, môže o zriadenie osobitného senátu Tribunálu a spojenie vecí podľa tohto článku požiadať ktorákoľvek strana zúčastnená na spore.

4. Žiadosť sa musí písomne doručiť predsedovi Tribunálu a všetkým stranám zúčastneným na spore, ktorých sa má tento ňou žiadaný príkaz týkať, pričom musí obsahovať:

a) mená a adresy strán zúčastnených na spore, ktorých sa má tento ňou žiadaný príkaz týkať;

b) nárok, resp. jeho časti, ktorých sa má tento ňou žiadaný príkaz týkať, a

c) dôvody, pre ktoré sa požaduje vydanie tohto príkazu,

5. Žiadosť o spojenie vecí, ktoré sa týka viac ako jedného odporcu si vyžaduje súhlas všetkých takýchto odporcov.

6. Pravidlá uplatniteľné na konania podľa tohto článku sa určia takto:

a) v prípade, že všetky nároky, ktorých sa má žiadaný príkaz o spojenie vecí týkať, boli predložené na urovnanie sporu podľa rovnakých pravidiel podľa článku 8.23, uplatnia sa tieto pravidlá:

b) v prípade, že nároky, ktorých sa má žiadaný príkaz o spojenie vecí týkať, neboli predložené na urovnanie sporu podľa rovnakých pravidiel, uplatnia sa tieto pravidlá:

i) investori sa môžu spoločne dohodnúť na pravidlách v súlade s článkom 8.23 ods. 2, alebo

ii) ak sa investori nedokážu dohodnúť na uplatniteľných pravidlách v rámci 30 dní od doručenia žiadosti o spojenie vecí predsedovi Tribunálu, uplatnia sa Rozhodcovské pravidlá UNCITRAL.

7. Predseda Tribunálu po prijatí žiadosti o spojenie vecí a v súlade s požiadavkami článku 8.27 ods. 7 vytvorí nový senát („spojený senát“) Tribunálu, ktorý bude príslušný pre niektoré z nárokov, resp. ich časti, alebo všetky nároky, ktoré sú predmetom spoločnej žiadosti o spojenie vecí.

8. Ak po vypočutí strán zúčastnených na spore spojený senát dospeje k záveru, že nároky predložené podľa článku 8.23 majú spoločnú právnu alebo skutkovú otázku a vyplývajú z tých istých udalostí alebo okolností a že spojenie vecí bude v najlepšom záujme spravodlivého a efektívneho riešenia týchto nárokov, a to aj pokiaľ ide o súdržnosť výrokov, môže spojený senát vydaním príkazu prevziať právomoc nad týmito nárokmi, resp. ich časťami, alebo nad všetkými takýmito nárokmi.

9. Ak spojený senát Tribunálu prevzal právomoc v súlade s odsekom 8, môže investor, ktorý predložil nárok v súlade s článkom 8.23 a ktorého nárok nebol predmetom spojenia vecí, písomne požiadať Tribunál, aby tento príkaz zahrnul aj tento jeho nárok, pod podmienkou, že žiadosť bude spĺňať požiadavky stanovené v odseku 4. Spojený senát Tribunálu vyhovie investorovi a vydá takýto príkaz, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky uvedené v odseku 8 a že vyhovenie takejto žiadosti zbytočne nezaťaží ani nespravodlivo nepoškodí strany zúčastnené na spore, ani nebude bezdôvodným narušením konania. Spojený senát Tribunálu pred vydaním takéhoto príkazu konzultuje so stranami zúčastnenými na spore.

10. Na žiadosť ktorejkoľvek zo strán zúčastnených na spore môže spojený senát Tribunálu zriadený podľa tohto článku pred vydaním rozhodnutia podľa odseku 8 nariadiť, aby bolo prerušené konanie senátu Tribunálu určeného podľa článku 8.27 ods. 7, pokiaľ tento Tribunál už toto konanie neprerušil.

11. Senát Tribunálu určený podľa článku 8.27 ods. 7 sa vzdá právomoci vo veci nárokov alebo ich častí, nad ktorými prevzal právomoc spojený senát Tribunálu zriadený podľa tohto článku.

12. Výrok spojeného senátu Tribunálu zriadeného podľa tohto článku týkajúci sa tých nárokov alebo ich časti, nad ktorými tento spojený senát prevzal právomoc, je záväzný pre senát Tribunálu určený podľa článku 8.27 ods. 7.

13. Investor môže stiahnuť nárok podľa tohto oddielu, ktorý bol predmetom spojenia vecí, a takýto nárok nesmie byť znovu podľa článku 8.23 predložený. Ak tak urobí najneskôr 15 dní po prijatí oznámenia o spojení vecí, jeho predchádzajúce predloženie nároku nesmie byť prekážkou brániacou mu v tom, aby predložil svoj nárok na urovnanie sporu inak ako podľa ustanovení tohto oddielu.

14. Spojený senát Tribunálu môže na žiadosť investora prijať opatrenia, ktoré považuje za vhodné s cieľom chrániť dôverné alebo chránené informácie investora vo vzťahu k iným investorom. Tieto opatrenia môžu zahŕňať predloženie upravených verzií dokumentov obsahujúcich dôverné alebo chránené informácie ostatným investorom, resp. mechanizmy, prostredníctvom ktorých sa určité časti vypočutia uskutočnia s vylúčením verejnosti.

ČLÁNOK 8.44

Výbor pre služby a investície

1. Výbor pre služby a investície predstavuje pre zmluvné strany fórum na konzultácie o otázkach súvisiacich s touto kapitolou, a to aj pokiaľ ide o :

a) problémy, ktoré môžu vzniknúť pri vykonávaní tejto kapitoly;

b) možné zlepšenia tejto kapitoly, najmä vzhľadom na skúsenosti a dianie na iných medzinárodných fórach a v rámci iných dohôd zmluvných strán.

2. Výbor pre služby a investície prijme na základe dohody zmluvných strán a po splnení ich príslušných vnútorných požiadaviek a postupov kódex správania pre členov Tribunálu, ktorý sa bude uplatňovať na spory vyplývajúce z tejto kapitoly a ktorý nahradí alebo doplní uplatňované pravidlá, pričom sa môže upravovať oblasti, akými sú napr.:

a) povinnosti týkajúce sa zverejňovania;

b) nezávislosť a nestrannosť členov Tribunálu a

c) dôvernosť.

Zmluvné strany vyvinú maximálne úsilie s cieľom zabezpečiť, aby bol tento kódex správania prijatý najneskôr v prvý deň predbežného vykonávania alebo nadobudnutia platnosti tejto dohody a v žiadnom prípade nie neskôr ako dva roky po tomto dátume.

3. Výbor pre služby a investície môže na základe dohody zmluvných strán a po ukončení ich príslušných vnútorných požiadaviek a postupov:

a) odporučiť Spoločnému výboru CETA, aby prijal výklad tejto dohody podľa článku 8.31 ods. 3;

b) prijať a zmeniť pravidlá doplňujúce platné pravidlá urovnávania sporov, ako aj zmeniť platné pravidlá o transparentnosti. Tieto pravidlá a zmeny sú pre Tribunál zriadený podľa tohto oddielu záväzné;

c) prijať pravidlá mediácie, ktorú môžu využiť strany zúčastnené na spore podľa článku 8.20;

d) odporučiť Spoločnému výboru CETA, aby prijal akékoľvek ďalšie prvky zabezpečujúce spravodlivé a primerané zaobchádzanie podľa článku 8.10 ods. 3 a

e) predkladať Spoločnému výboru CETA odporúčania týkajúce sa fungovania Odvolacieho tribunálu podľa článku 8.28 ods. 8.

ČLÁNOK 8.45

Vylúčenie

Ustanovenia tohto oddielu o urovnávaní sporov a ustanovenia Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov) sa nevzťahujú na záležitosti uvedené v prílohe 8-C.

DEVIATA KAPITOLA

CEZHRANIČNÝ OBCHOD SO SLUŽBAMI

ČLÁNOK 9.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

služby súvisiace s opravou a údržbou lietadiel sú také aktivity, ktoré sa vykonávajú na lietadle alebo na jeho časti v čase, keď je stiahnuté z prevádzky, a nezahŕňajú tzv. bežnú údržbu;

služby prevádzkovania letiska sú prevádzka alebo riadenie, a to za odmenu alebo na zmluvnom základe, infraštruktúry letiska vrátane terminálov, vzletových a pristávacích dráh, rolovacích dráh, odbavovacích plôch a parkovísk a dopravných systémov vnútri letiska. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že služby prevádzkovania letiska nezahŕňajú vlastníctvo letísk alebo pozemkov, na ktorých sa letisko nachádza, ani investície do nich, a takisto ani žiadne úlohy vykonávané predstavenstvom. Služby prevádzkovania letiska nezahŕňajú ani letecké navigačné služby;

služby počítačového rezervačného systému sú služby poskytované prostredníctvom počítačových systémov, ktoré obsahujú informácie o letových poriadkoch leteckých dopravcov, dostupnosti sedadiel, tarifách a pravidlách, prostredníctvom ktorých možno rezervovať alebo vystavovať letenky;

cezhraničný obchod so službami alebo **cezhraničné poskytovanie služieb** je poskytovanie služieb:

a) z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany, alebo

b) na území jednej zmluvnej strany spotrebiteľovi služby z druhej zmluvnej strany,

to však nezahŕňa poskytovanie služieb na území zmluvnej strany osobou druhej zmluvnej strany;

služby pozemnej obsluhy je poskytovanie služby za odmenu alebo na zmluvnom základe, pokiaľ ide o : pozemnú administratívu a dozor a kontrolu nákladu vrátane komunikácie; obsluhu cestujúcich; obsluhu batožiny; obsluhu nákladu a poštových zásielok; obsluhu rampy a služieb pre lietadlá; obsluhu paliva a oleja; leteckú traťovú údržbu, letovú prevádzku a administratívu posádky; pozemnú dopravu; alebo zásobovacie služby. Služby pozemnej obsluhy nezahŕňajú bezpečnostné služby ani prevádzku, resp. riadenie centralizovanej infraštruktúry letiska, ako sú napr. systémy na manipuláciu s batožinou, odmrazovacie zariadenia, systémy distribúcie paliva alebo dopravné systémy vnútri letiska;

predaj leteckých dopravných služieb a obchodovanie s nimi je možnosť pre príslušného leteckého dopravcu predávať a voľne ponúkať svoje služby v leteckej doprave vrátane všetkých aspektov obchodovania, ako je prieskum trhu, inzercia a distribúcia; tento pojem však nezahŕňa tvorbu cien leteckých dopravných služieb ani príslušných podmienok a

služba poskytovaná pri výkone vládnej moci je akákoľvek služba, ktorá nie je poskytovaná na komerčnom základe ani v rámci hospodárskej súťaže s jedným alebo viacerými poskytovateľmi služieb.

ČLÁNOK 9.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré má vplyv na cezhraničný obchod so službami poskytovateľa služieb druhej zmluvnej strany vrátane opatrenia, ktoré má vplyv na:

a) výrobu, distribúciu, marketing, predaj a dodávku služby;

b) nákup, používanie, alebo platby za službu a

c) prístup k tým službám a používanie tých služieb, v prípade ktorých sa vyžaduje, aby boli bežne ponúkané verejnosti.

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenie, ktoré má vplyv na:

a) služby poskytované pri výkone vládnej moci;

b) v prípade Európskej únie na audiovizuálne služby;

c) v prípade Kanady na kultúrny priemysel;

d) finančné služby vymedzené v článku 13.1 (Vymedzenie pojmov);

e) letecké služby alebo súvisiace služby na podporu leteckých dopravných služieb a iných služieb poskytovaných prostredníctvom leteckej dopravy[13], iné ako:

i) služby súvisiace s opravou a údržbou lietadiel;

ii) predaj služieb leteckej dopravy a obchodovanie s nimi;

iii) služby v oblasti počítačového rezervačného systému;

iv) služby pozemnej obsluhy;

v) prevádzkovanie letísk,

f) tovar alebo službu nakupované na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja, resp. s cieľom ich použitia v rámci poskytovania tovaru alebo služieb na komerčný predaj, a to bez ohľadu na to, či ide o „obstarávanie upravené touto dohodou“ v zmysle článku 19.2 ods. 2 (Rozsah pôsobnosti a úpravy), alebo

g) subvencie alebo iná vládna pomoc v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje zmluvná strana.

3. Táto kapitola nemá vplyv na práva a povinnosti zmluvných strán podľa *Dohody o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom* a jeho členskými štátmi, podpísanej v Bruseli 17. decembra 2009 a Ottawe 18. decembra 2009.

[13] Tieto služby zahŕňajú služby, keď sa lietadlo používa na plnenie špecializovaných činností v rôznych odvetviach vrátane poľnohospodárstva, stavebníctva, fotografovania, zememeračstva, mapovania, lesníctva, pozorovania a hliadkovania alebo reklamy, resp. ak je táto špecializovaná činnosť poskytovaná osobou, ktorá je zodpovedná za prevádzku lietadla.

4. Touto kapitolou sa zmluvnej strane neukladá povinnosť v súvislosti so štátnym príslušníkom druhej zmluvnej strany, ktorý sa usiluje o prístup na jej trh práce, resp. o zamestnanie na trvalom základe na jej území, ani sa tomuto štátnemu príslušníkovi neudeľuje žiadne právo, pokiaľ ide o tento prístup alebo zamestnanie.

ČLÁNOK 9.3

Národné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana poskytne službám a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nie menej priaznivé než je zaobchádzanie, ktoré poskytuje v podobných situáciách svojim vlastným poskytovateľom služieb a službám.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zaobchádzanie poskytnuté zmluvnou stranou podľa odseku 1 znamená, pokiaľ ide o iný vládny orgán v Kanade než je federálny orgán, resp., pokiaľ ide o vládu členského štátu alebo v členskom štáte Európskej únie, zaobchádzanie nie menej priaznivé, než je najpriaznivejšie zaobchádzanie v podobných situáciách, ktoré táto vláda poskytuje svojim vlastným poskytovateľom služieb a službám.

ČLÁNOK 9.4

Formálne požiadavky

Článok 9.3 nebráni zmluvnej strane prijať alebo zachovať opatrenie, ktoré predpisuje formálne požiadavky v súvislosti s poskytnutím služby, pod podmienkou, že takéto požiadavky sa neuplatňujú spôsobom, ktorý by predstavoval svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu. Tieto opatrenia zahŕňajú požiadavky:

a) získať licenciu, registráciu, certifikáciu alebo povolenie na poskytovanie služby, resp. požiadavku týkajúcu sa členstva v prípade určitých profesií, ako napríklad povinné členstvo v profesijnej organizácii alebo účasť na kolektívnych kompenzačných fondoch pre členov profesijných organizácií;

b) požiadavka na poskytovateľa služieb, aby mal miestneho agenta pre službu, resp. aby udržiaval miestnu adresu;

c) požiadavka ovládať úradný jazyk, resp. byť držiteľom vodičského preukazu, alebo

d) požiadavka, aby poskytovateľ služieb:

   i) vystavil dlhopis alebo inú formu finančnej zábezpeky;

   ii) zriadil zverenecký účet, resp. aby do neho prispel;

   iii) uzavrel určitý druh poistenia, a v určitej výške;

iv) poskytol podobné záruky, alebo

v) umožnil prístup do svojich záznamov.

ČLÁNOK 9.5

Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod

1. Každá zmluvná strana poskytne službám a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nie menej priaznivé než je zaobchádzanie, ktoré poskytuje v podobných situáciách poskytovateľom služieb a službám tretej krajiny.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zaobchádzanie poskytnuté zmluvnou stranou podľa odseku 1 znamená, pokiaľ ide o iný vládny orgán v Kanade než je federálny orgán, resp., pokiaľ ide o vládu členského štátu alebo v členskom štáte Európskej únie, zaobchádzanie, ktoré táto vláda v podobných situáciách poskytuje na svojom území poskytovateľom služieb a službám tretej krajiny.

3. Odsek 1 sa nevzťahuje na zaobchádzanie, ktoré zmluvná strana na základe platných alebo v budúcnosti prijatých predpisov poskytuje v rámci vytvorenia možnosti uznávania, a to vrátane na základe mechanizmu alebo dohody s treťou krajinou, ktorá uznáva akreditáciu služieb v oblasti skúšok a analýzy a akreditáciu poskytovateľov takýchto služieb, akreditáciu v oblasti opravárenských služieb a služieb v oblasti údržby a poskytovateľov týchto služieb, ako aj osvedčovanie kvalifikácie alebo výsledkov práce alebo práce realizovanej týmito akreditovanými službami a poskytovateľmi služieb.

ČLÁNOK 9.6

Prístup na trh

Zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať, a to na celom svojom území alebo na území pod kontrolou vládneho orgánu na úrovni štátu, provincie, teritória, regiónu, resp. na miestnej úrovni, opatrenie ktoré zavádza obmedzenia týkajúce sa:

a) počtu poskytovateľov služieb, či už formou číselných kvót, monopolov, výhradných poskytovateľov služieb, resp. požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

b) celkovej hodnoty transakcií súvisiacich so službami alebo celkovej hodnoty aktív vo forme číselných kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb, alebo

c) celkového počtu operácií súvisiacich so službami alebo celkového množstva produkcie služieb vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb.

ČLÁNOK 9.7

Výhrady

1. Články 9.3, 9.5 a 9.6 sa nevzťahujú na :

a) existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:

i) Európskej únie tak, ako je uvedené v jej zozname k prílohe I;

ii) celoštátnej vlády tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany k prílohe I;

iii) vládneho orgánu provincie, teritória, regiónu tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany k prílohe I, alebo

iv) miestnej samosprávy;

b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), alebo

c) doplnenie nesúladného opatrenia podľa písmena a) v rozsahu, v akom toto doplnenie nezhoršuje súlad opatrenia, ktorý existoval bezprostredne pred týmto doplnením, s článkami 9.3, 9.5 a 9.6.

2. Články 9.3, 9.5 a 9.6 sa nevzťahujú na opatrenie, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachováva, pokiaľ ide o odvetvie, pododvetvie alebo činnosť, ako je uvedené v jej zozname k prílohe II.

ČLÁNOK 9.8

Odopretie výhod

Zmluvná strana môže odoprieť výhody tejto kapitoly poskytovateľovi služieb druhej zmluvnej strany, ktorý je podnikom druhej zmluvnej strany, ako aj jeho službám, ak:

a) podnik vlastní alebo kontroluje poskytovateľ služieb tretej krajiny a

b) odopierajúca zmluvná strana prijme alebo zachováva opatrenie v súvislosti s treťou krajinou, ktoré:

   i) sa týka udržania medzinárodného mieru a bezpečnosti a

   ii) zakazuje transakcie s týmto podnikom, resp. k porušeniu alebo obchádzaniu ktorého by došlo, ak by sa výhody tejto kapitoly priznali tomuto podniku.

DESIATA KAPITOLA

DOČASNÝ VSTUP A POBYT FYZICKÝCH OSÔB NA OBCHODNÉ ÚČELY

ČLÁNOK 10.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

poskytovatelia zmluvných služieb sú fyzické osoby, ktoré sú zamestnané podnikom jednej zmluvnej strany, ktorý nemá na území druhej zmluvnej strany žiadny usadený subjekt a ktorý uzavrel (inak ako cez agentúru v zmysle CPC 872) v dobrej viere zmluvu na poskytnutie služieb spotrebiteľovi z druhej zmluvnej strany, na splnenie ktorej je nutná dočasná prítomnosť zamestnancov tohto podniku na území tejto druhej zmluvnej strany;

podnik je „podnik“ v zmysle článku 8.1 (Vymedzenie pojmov);

nezávislí odborníci sú fyzické osoby zapojené do poskytnutia služby a registrované ako samostatne zárobkovo činné osoby na území zmluvnej strany, ktoré nemajú na území druhej zmluvnej strany žiadny usadený subjekt a ktoré uzavreli (inak ako cez agentúru v zmysle CPC 872) v dobrej viere zmluvu na poskytnutie služieb spotrebiteľovi z druhej zmluvnej strany, na splnenie ktorej je nutná ich dočasná prítomnosť na území tejto druhej zmluvnej strany;

kľúčoví pracovníci sú obchodné návštevy na účely investovania, investori, resp. osoby preložené v rámci spoločnosti:

a) **obchodné návštevy na účely investovania** sú fyzické osoby pracujúce na vyšších pozíciách alebo ako špecialisti, ktoré sú zodpovedné za zriadenie podniku, ale ktoré nie sú v priamom kontakte so širokou verejnosťou a ktoré nie sú platené zo zdroja so sídlom v hostiteľskej zmluvnej strane;

b) **investori** sú fyzické osoby, ktorých úlohou je zriadiť, vytvoriť alebo spravovať fungovanie investície vo funkcii, ktorá má dozorný alebo výkonný charakter, a ktorým tieto osoby alebo podnik zamestnávajúci tieto osoby zverili alebo idú zveriť značné množstvo kapitálu a

c) **osoby preložené v rámci spoločnosti** sú fyzické osoby, ktoré boli zamestnané podnikom zmluvnej strany alebo v ňom boli spoločníkmi aspoň počas jedného roka a ktoré sú dočasne preložené do podniku (ktorý môže byť dcérskou spoločnosťou, pobočkou alebo spoločnosťou, ktorá stojí na čele podniku zmluvnej strany) na území druhej zmluvnej strany. Táto fyzická osoba musí patriť do jednej z týchto kategórií:

i) **osoby pracujúce na vyšších pozíciách** sú fyzické osoby pracujúce na vyšších pozíciách v rámci podniku, ktoré:

A) primárne riadia správu podniku alebo riadia podnik, jeho úsek alebo organizačný útvar a

B) disponujú širokou mierou voľnej úvahy v rámci rozhodovania, čo môže zahŕňať právomoc osobne prijať a prepustiť zamestnancov alebo prijať iné opatrenia v personálnej oblasti (napríklad schválenie kariérneho postupu alebo dovolenky) a

I) sú len všeobecne kontrolované alebo usmerňované predovšetkým zo strany vysokých výkonných pracovníkov, predstavenstva alebo akcionárov podniku alebo zo strany im rovnocenných osôb, alebo

II) vykonávajú dohľad nad prácou a kontrolujú prácu ostatných kontrolných, odborných alebo vedúcich zamestnancov a majú právo voľného posúdenia v rámci každodennej činnosti, alebo

ii) **špecialisti** sú fyzické osoby pracujúce v rámci podniku, ktoré majú:

A) mimoriadne znalosti o výrobkoch alebo službách podniku, ako aj o ich uplatnení na medzinárodných trhoch, alebo

B) pokročilú úroveň odborných znalostí alebo poznatkov o podnikových procesoch a postupoch, ako je napríklad výroba, výskumné zariadenie, techniky alebo riadenie.

Pri posudzovaní takýchto odborných znalostí alebo poznatkov zmluvné strany zvážia schopnosti, ktoré sú neobvyklé a odlišné od tých, ktoré sa bežne vyskytujú v konkrétnom odvetví, ako aj to, že sa nedajú v krátkodobom horizonte ľahko previesť na inú fyzickú osobu. Tieto schopnosti boli získané prostredníctvom osobitnej akademickej kvalifikácie alebo na základe rozsiahlych skúseností s podnikom, alebo

iii) **stážisti** s **vysokoškolským vzdelaním** sú fyzické osoby, ktoré:

A) majú ukončené vysokoškolské vzdelanie a

B) sú dočasne preložené do podniku na území druhej zmluvnej strany na účely profesijného rastu alebo odbornej prípravy v obchodných technikách alebo metódach, a

fyzické osoby na obchodné účely sú kľúčoví pracovníci, poskytovatelia zmluvných služieb, nezávislí odborníci, alebo krátkodobé návštevy na obchodné účely, ktoré sú štátnymi príslušníkmi zmluvnej strany.

ČLÁNOK 10.2

Ciele a rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola odzrkadľuje preferenčné obchodné vzťahy medzi zmluvnými stranami, ako aj vzájomný cieľ uľahčiť obchod so službami a investície tým, že sa umožní dočasný vstup a pobyt fyzických osôb na obchodné účely, ako aj zabezpečením transparentnosti celého tohto procesu.

2. Táto kapitola sa vzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, pokiaľ ide o dočasný vstup na jej územie a pobyt na jej území kľúčových pracovníkov, poskytovateľov zmluvných služieb, nezávislých odborníkov a krátkodobých návštev na obchodné účely. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenia týkajúce sa fyzických osôb, ktoré sa usilujú o prístup na trh práce niektorej zo zmluvných strán, ani na opatrenia v súvislosti s občianstvom, bydliskom alebo zamestnaním na trvalom základe.

3. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nebráni zmluvnej strane, aby uplatňovala opatrenia na regulovanie vstupu fyzických osôb na svoje územie alebo ich dočasného pobytu na tomto území vrátane opatrení nevyhnutných na ochranu celistvosti svojich hraníc a na zaistenie zákonného pohybu fyzických osôb cez tieto hranice, pod podmienkou, že sa tieto opatrenia neuplatňujú spôsobom, ktorým sa odstraňujú alebo obmedzujú výhody, ktoré ktorejkoľvek zmluvnej strane vyplývajú z podmienok tejto kapitoly. Samotná skutočnosť, že sa v prípade fyzických osôb z určitej krajiny vyžaduje vízum, zatiaľ čo v prípade fyzických osôb z iných krajín nie, sa nepovažuje za zrušenie alebo obmedzenie výhod vyplývajúcich z tejto kapitoly.

4. V rozsahu, v akom sa touto kapitolou nepreberajú záväzky, sa naďalej uplatňujú všetky ostatné požiadavky vyplývajúce z právnych predpisov zmluvných strán týkajúcich sa vstupu a pobytu osôb, a to aj pokiaľ ide o predpisy týkajúce sa dĺžky pobytu.

5. Bez ohľadu na ustanovenia tejto kapitoly, všetky požiadavky právnych predpisov zmluvných strán, ktoré sa týkajú opatrení v oblasti zamestnania a sociálneho zabezpečenia, sa budú naďalej uplatňovať vrátane predpisov o minimálnej mzde, ako aj kolektívnych dohodách o mzdách.

6. Táto kapitola sa nevzťahuje na prípady, keď zámerom alebo účinkom dočasného vstupu a pobytu je zasahovať alebo inak ovplyvňovať výsledok sporu alebo vyjednávania, týkajúceho sa pracovnoprávnych alebo riadiacich otázok, resp. zamestnania fyzických osôb, ktoré sú zapojené do takéhoto sporu či vyjednávania.

ČLÁNOK 10.3

Všeobecné povinnosti

1. Každá strana umožní fyzickým osobám, ktoré inak spĺňajú opatrenia druhej zmluvnej strany v oblasti prisťahovalectva dočasný vstup na obchodné účely, a to v súlade s touto kapitolou.

2. Každá zmluvná strana uplatní svoje opatrenia týkajúce sa ustanovení tejto kapitoly v súlade s článkom 10.2 ods.1, pričom tieto opatrenia uplatní najmä tak, aby zabránila neprimeranému narušeniu alebo zdržaniu obchodu s tovarom, resp. vykonávania investičných činností podľa tejto dohody.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby všetky poplatky za spracovanie žiadostí o dočasný vstup boli primerané a úmerné nákladom.

ČLÁNOK 10.4

Poskytovanie informácií

1. V nadväznosti na Dvadsiatu siedmu kapitolu (Transparentnosť) a uznávajúc význam, ktorý pre zmluvné strany má transparentnosť informácií o dočasnom vstupe, každá zmluvná strana nie neskôr ako 180 dní po dátume nadobudnutia platnosti tejto dohody poskytne druhej zmluvnej strane vysvetľujúce materiály týkajúce sa požiadaviek na dočasný vstup podľa tejto kapitoly, ktoré umožnia podnikateľom druhej zmluvnej strany oboznámiť s týmito požiadavkami.

2. Ak zmluvná strana zhromažďuje a uchováva údaje o dočasnom vstupe, ktoré sú systematizované podľa kategórií podnikateľov v zmysle tejto kapitoly, táto zmluvná strana ich poskytne na požiadanie druhej zmluvnej strane v súlade so svojimi právnymi predpismi na ochranu súkromia a údajov.

ČLÁNOK 10.5

Kontaktné miesta

1. Zmluvné strany týmto zriaďujú tieto kontaktné miesta:

a) v prípade Kanady:

riaditeľ
Temporary Resident Policy
Immigration Branch
Citizenship and Immigration Canada

b) v prípade Európskej únie

generálny riaditeľ
Directorate General for Trade
European Commission

c) v prípade členských štátov Európskej únie kontaktné miesta uvedené v prílohe 10-A, resp. ich príslušní nástupcovia.

2. Kontaktné miesta Kanady a Európskej únie a podľa potreby aj kontaktné miesta členských štátov Európskej únie si budú vymieňať informácie podľa článku 10.4 a podľa potreby sa budú schádzať, aby posúdili záležitosti týkajúce sa tejto kapitoly, ako napríklad:

a) vykonávanie a správu tejto kapitoly vrátane postupov zmluvných strán pri umožnení dočasného vstupu;

b) vypracovanie a prijatie spoločných kritérií, ako aj výkladov na vykonávanie tejto kapitoly;

c) rozvoj opatrení na ďalšie uľahčenie dočasného vstupu podnikateľov a

d) odporúčania Spoločného výboru CETA týkajúce sa tejto kapitoly.

ČLÁNOK 10.6

Záväzky v iných kapitolách

1. Táto dohoda neustanovuje zmluvnej strane žiadne záväzky týkajúce sa jej opatrení v oblasti prisťahovalectva s výnimkou prípadov, keď sa to konkrétne uvádza v tejto kapitole a v Dvadsiatej siedmej kapitole (Transparentnosť).

2. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie povoliť dočasný vstup fyzickým osobám druhej zmluvnej strany v rámci tejto kapitoly vrátane dĺžky pobytu povoleného takýmto povolením:

a) sa články 9.3 (Národné zaobchádzanie) a 9.6 (Prístup na trh), a to s výhradou článkov 9.4 (Formálne požiadavky) a 9.2 (Rozsah pôsobnosti), avšak nie článku 9.2 ods.2 písm. d), začleňujú do tejto kapitoly a stávajú sa jej súčasťou, pričom sa uplatňujú na zaobchádzanie s fyzickými osobami prítomnými na obchodné účely na území druhej zmluvnej strany, patriacimi do týchto kategórií:

   i) kľúčoví pracovníci a

   ii) poskytovatelia zmluvných služieb a nezávislí odborníci, pokiaľ ide o všetky odvetvia uvedené v prílohe 10 – E a

b) sa článok 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), a to s výhradou článkov 9.4 (Formálne požiadavky) a 9.2 (Rozsah pôsobnosti), avšak nie článku 9.2 ods.2 písm. d), začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou, pričom sa uplatňujú na zaobchádzanie s fyzickými osobami prítomnými na obchodné účely na území druhej zmluvnej strany, patriacimi do týchto kategórií:

i) kľúčoví pracovníci, poskytovatelia zmluvných služieb a nezávislí odborníci a

ii) krátkodobé návštevy na obchodné účely v zmysle článku 10.9.

3. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že odsek 2 sa vzťahuje na zaobchádzanie s fyzickými osobami prítomnými na obchodné účely na území druhej zmluvnej strany a patriacimi do príslušných kategórií, ktoré poskytujú finančné služby, ako je vymedzené v článku 13.1 (Vymedzenie pojmov) Trinástej kapitoly (Finančné služby). Odsek 2 sa nevzťahuje na opatrenia týkajúce sa poskytnutia dočasného vstupu fyzickým osobám zmluvnej strany alebo tretej krajiny.

4. Ak zmluvná strana uviedla výhradu vo svojom zozname k prílohe I, II alebo III, výhrada tiež predstavuje výhradu k odseku 2, a to v rozsahu, v akom toto opatrenie uvedené vo výhrade alebo výhradou povolené má vplyv na zaobchádzanie s fyzickými osobami prítomnými na obchodné účely na území druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 10.7

Kľúčoví pracovníci

1. Každá zmluvná strana povolí dočasný vstup a pobyt kľúčových pracovníkov druhej zmluvnej strany s výhradou výhrad a výnimiek uvedených v prílohe 10-B.

2. Žiadna zo zmluvných strán nesmie prijať ani zachovať obmedzenia celkového počtu kľúčových pracovníkov druhej zmluvnej strany, ktorým bol umožnený dočasný vstup, vo forme číselného obmedzenia alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb.

3. Každá zmluvná strana povolí dočasný vstup obchodným návštevám na investičné účely bez toho, aby sa vyžadovalo získanie pracovného povolenia alebo absolvovanie iného predchádzajúceho postupu na udelenie súhlasu s podobným účelom.

4. Každá zmluvná strana povolí dočasné zamestnanie na svojom území osôb preložených v rámci spoločnosti a investorov druhej zmluvnej strany.

5. Prípustná dĺžka pobytu kľúčových pracovníkov je takáto:

a) osoby preložené v rámci spoločnosti (špecialisti a osoby pracujúce na vyšších pozíciách): tri roky alebo dĺžka trvania zmluvy, podľa toho, čo bude kratšie, a to s možným predĺžením do 18 mesiacov na základe uváženia zmluvnej strany udeľujúcej povolenie na dočasný vstup a pobyt[14];

b) osoby preložené v rámci spoločnosti (stážisti s vysokoškolským vzdelaním): jeden rok alebo dĺžka trvania zmluvy, podľa toho, čo bude kratšie;

[14] Dĺžka pobytu povolená podľa tejto kapitoly sa nezohľadní v kontexte žiadosti udelenie občianstva v členskom štáte Európskej únie.

c) investori: jeden rok s možnosťou predĺženia na základe uváženia zmluvnej strany udeľujúcej povolenie na dočasný vstup a pobyt;

d) obchodné návštevy na účely investovania: 90 dní v rámci akéhokoľvek šesťmesačného obdobia[15].

ČLÁNOK 10.8

Poskytovatelia zmluvných služieb a nezávislí odborníci

1. V súlade s prílohou 10-E každá zmluvná strana umožní dočasný vstup a pobyt poskytovateľov zmluvných služieb druhej zmluvnej strany, a to na základe týchto podmienok:

a) fyzické osoby musia poskytovať službu dočasne ako zamestnanci podniku, ktorý získal zmluvu na poskytovanie služieb na obdobie nepresahujúce 12 mesiacov. Ak je obdobie zmluvy na poskytovanie služieb dlhšie ako 12 mesiacov, záväzky v tejto kapitole sa vzťahujú len na prvých 12 mesiacov platnosti zmluvy;

b) fyzické osoby vstupujúce na územie druhej zmluvnej strany musia ponúkať tieto služby ako zamestnanci podniku poskytujúceho tieto služby aspoň jeden rok bezprostredne predchádzajúci dátumu predloženia žiadosti o vstup na územie druhej zmluvnej strany a musia mať v deň predloženia tejto žiadosti aspoň trojročnú odbornú prax[16] v odvetví činnosti, ktorá je predmetom zmluvy;

---

15 Tým nie sú dotknuté práva udelené Kanade podľa dvojstranných dohôd o bezvízovom styku, uzavretých s členskými štátmi Európskej únie.

16 Odborná prax musí byť získaná po dosiahnutí plnoletosti.

c) fyzické osoby vstupujúce na územie druhej zmluvnej strany musia mať:

i) vysokoškolský titul alebo kvalifikáciu preukazujúcu vedomosti na rovnocennej úrovni[17] a

ii) odborná kvalifikácia na vykonávanie činnosti, ak sa to vyžaduje podľa právnych predpisov alebo požiadaviek zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje;

d) fyzické osoby nesmú prijímať počas svojho pobytu na území druhej zmluvnej strany inú odmenu za poskytovanie služieb, než je odmena vyplácaná podnikom zamestnávajúcim poskytovateľov zmluvných služieb;

e) dočasný vstup a pobyt udelený podľa tohto článku sa vzťahuje iba na poskytovanie služby, ktorá je predmetom zmluvy. Právo používať názov profesie zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje, môže poskytnúť v súlade s platnými požiadavkami príslušný orgán v zmysle vymedzenia obsiahnutého v článku 11.1 (Vymedzenie pojmov), a to na základe dohody o vzájomnom uznávaní, resp. inak a

f) zmluva na poskytovanie služieb musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi požiadavkami zmluvnej strany, v ktorej sa má táto zmluva plniť[18].

---

17 Ak titul alebo kvalifikácia neboli získané na území zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje, táto zmluvná strana môže posúdiť, či sú rovnocenné s vysokoškolským titulom požadovaným na jej území. Zmluvné strany pri posudzovaní tejto rovnocennosti uplatnia prílohu 10-C, pričom zohľadnia výhrady uvedené v prílohe 10-E.

18 V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že podnik musí fyzickú osobu zapojiť do plnenia zmluvy na poskytovanie služieb, na základe ktorej sa žiada o dočasný vstup.

2. V súlade s prílohou 10-E každá zmluvná strana umožní dočasný vstup a pobyt nezávislých odborníkov druhej zmluvnej strany, a to na základe týchto podmienok:

a) fyzické osoby musia poskytovať službu dočasne ako samostatne zárobkovo činné osoby usadené na území druhej zmluvnej strany a musia mať zmluvu na poskytovanie služieb na obdobie nepresahujúce 12 mesiacov. Ak je obdobie zmluvy na poskytovanie služieb dlhšie ako 12 mesiacov, záväzky v tejto kapitole sa vzťahujú len na prvých 12 mesiacov platnosti zmluvy;

b) fyzické osoby vstupujúce na územie druhej zmluvnej strany musia mať v deň predloženia žiadosti o vstup na toto územie aspoň šesťročnú odbornú prax v sektore činnosti, ktorá je predmetom zmluvy;

c) fyzické osoby vstupujúce na územie druhej zmluvnej strany musia mať:

   i) vysokoškolský titul alebo kvalifikáciu preukazujúcu vedomosti na rovnocennej úrovni[19] a

   ii) odborná kvalifikácia na vykonávanie činnosti, ak sa to vyžaduje podľa právnych predpisov alebo požiadaviek zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje;

[19] Ak titul alebo kvalifikácia neboli získané na území zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje, táto zmluvná strana môže posúdiť, či sú rovnocenné s vysokoškolským titulom požadovaným na jej území. Zmluvné strany pri posudzovaní tejto rovnocennosti uplatnia prílohu 10-C, pričom zohľadnia výhrady uvedené v prílohe 10-E.

d) dočasný vstup a pobyt udelený podľa ustanovení tohto článku sa vzťahuje iba na poskytovanie služby, ktorá je predmetom zmluvy. Právo používať názov profesie zmluvnej strany, kde sa služba poskytuje, môže poskytnúť v súlade s platnými požiadavkami príslušný orgán v zmysle vymedzenia obsiahnutého v článku 11.1 (Vymedzenie pojmov), a to na základe dohody o vzájomnom uznávaní, resp. inak a

e) zmluva na poskytovanie služieb musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi požiadavkami zmluvnej strany, v ktorej sa má táto zmluva plniť.

3. Pokiaľ nie je v prílohe 10-E uvedené inak, žiadna zo zmluvných strán nesmie prijať ani zachovať obmedzenia celkového počtu poskytovateľov zmluvných služieb a nezávislých odborníkov druhej zmluvnej strany, ktorým bol umožnený dočasný vstup, vo forme číselného obmedzenia alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb.

4. Dĺžka pobytu poskytovateľov zmluvných služieb a nezávislých odborníkov nesmie kumulovane presiahnuť obdobie 12 mesiacov, pričom je ju možné predĺžiť podľa uváženia zmluvnej strany, a to v akomkoľvek 24-mesačnom období alebo na čas trvania zmluvy, podľa toho, čo je kratšie.

ČLÁNOK 10.9

Krátkodobé návštevy na obchodné účely

1. V súlade s prílohou 10-B každá zmluvná strana umožní dočasný vstup a pobyt krátkodobých návštev na obchodné účely druhej zmluvnej strany na účely vykonávania činností uvedených v prílohe 10-D pod podmienkou, že tieto krátkodobé návštevy:

a) nebudú zapojené do predaja tovaru alebo služieb širokej verejnosti;

b) nebudú vo vlastnom mene prijímať žiadnu odmenu zo zdroja v zmluvnej strane, kde sa dočasne nachádzajú a

c) nebudú poskytovať služby v rámci zmluvy uzatvorenej medzi podnikom, ktorý nemá žiadnu obchodnú prítomnosť na území zmluvnej strany, kde sa krátkodobe návštevy na obchodné účely dočasne nachádzajú, a spotrebiteľom na tomto území, okrem prípadov podľa prílohy 10-D.

2. Každá zmluvná strana povolí dočasný vstup krátkodobým návštevám na obchodné účely bez toho, aby sa vyžadovalo získanie pracovného povolenia alebo absolvovanie iného predchádzajúceho postupu na udelenie súhlasu s podobným účelom.

3. Maximálna dĺžka pobytu krátkodobých návštev na obchodné účely nepresiahne obdobie 90 dní počas akéhokoľvek šesťmesačného obdobia[20].

ČLÁNOK 10.10

Preskúmanie záväzkov

Do piatich rokov po nadobudnutí platnosti tejto dohody zmluvné strany zvážia aktualizáciu svojich záväzkov podľa článkov 10.7 až 10.9.

[20] Tým nie sú dotknuté práva udelené členskými štátmi Európskej únie v dvojstranných dohodách o bezvízovom styku.

JEDENÁSTA KAPITOLA

VZÁJOMNÉ UZNÁVANIE ODBORNÝCH KVALIFIKÁCIÍ

ČLÁNOK 11.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

jurisdikcia je územie Kanady, ako aj územie každej z jej provincií a teritórií, resp. územia jednotlivých členských štátov Európskej únie, pokiaľ sa na tieto územia vzťahuje táto dohoda v súlade s článkom 1.3 (Územný rozsah pôsobnosti);

rokovací partner je osoba alebo subjekt zmluvnej strany, ktorý má právo alebo splnomocnenie rokovať o uzatvorení dohody o vzájomnom uznávaní odborných kvalifikácií („dohoda o vzájomnom uznávaní“);

odborná prax je účinné a zákonné poskytovanie určitej služby;

odborná kvalifikácia je kvalifikácia potvrdená dokladom o formálnej kvalifikácii a/alebo odbornej praxi;

príslušný orgán je orgán alebo subjekt určený na základe legislatívnych, regulačných alebo správnych ustanovení na uznávanie kvalifikácií a povolovanie vykonávania určitého povolania v rámci jurisdikcie a

regulované povolanie je služba, ktorej výkon vrátane používania titulu alebo označenia, je podmienený držbou konkrétnych kvalifikácií na základe legislatívnych, regulačných alebo správnych ustanovení.

ČLÁNOK 11.2

Ciele a rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola stanovuje rámec na vytvorenie spravodlivého, transparentného a jednotného režimu pre vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií medzi zmluvnými stranami a stanovuje všeobecné podmienky na rokovanie o dohodách o vzájomnom uznávaní.

2. Táto kapitola sa vzťahuje na povolania, ktoré sú regulované v jednotlivých zmluvných stranách, a to aj všetkých alebo niektorých členských štátoch Európskej únie a vo všetkých alebo niektorých provinciách a teritóriách Kanady.

3. Zmluvná strana nebude pristupovať k uznávaniu spôsobom, ktorý by bol nástrojom na diskrimináciu v rámci uplatňovania jej kritérií na udeľovanie povolení, licencií alebo osvedčení poskytovateľom služieb, resp. ktorý by bol skrytým obmedzovaním obchodu so službami.

4. Dohoda o vzájomnom uznávaní prijatá podľa tejto kapitoly sa uplatňuje na celom území Európskej únie a Kanady.

ČLÁNOK 11.3

Rokovania o dohode o vzájomnom uznávaní

1. Každá zmluvná strana vyzve svoje príslušné orgány alebo prípadne profesijné organizácie, aby vypracovali a predložili Spoločnému výboru pre vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií („Výbor pre vzájomné uznávanie“) zriadenému podľa článku 26.2 ods.1 písm. b) spoločné odporúčania týkajúce sa dohody o vzájomnom uznávaní.

2. Obsahom tohto odporúčania bude posúdenie potenciálnej hodnoty dohody o vzájomnom uznávaní, a to na základe takých kritérií, ako je napr. existujúca úroveň otvorenosti trhu, potreby v príslušných odvetviach, obchodné príležitosti, počet odborníkov, ktorí môžu mať prospech z takejto dohody, iné dohody o vzájomnom uznávaní v príslušnom sektore a očakávaný prínos z hľadiska hospodárskeho a obchodného rozvoja. Jej obsahom bude aj posúdenie zlučiteľnosti licenčných alebo kvalifikačných systémov zmluvných strán a plánovaný prístup k rokovaniu o dohode o vzájomnom uznávaní.

3. Výbor pre vzájomné uznávanie v primeranom čase preskúma príslušné odporúčanie s cieľom zabezpečiť jeho súlad s požiadavkami tejto kapitoly. Ak budú tieto požiadavky splnené, Výbor pre vzájomné uznávanie určí postupnosť krokov nevyhnutných pre rokovanie a každá zmluvná strana bude o týchto krokoch informovať svoje príslušné orgány.

4. Rokovací partneri budú následne pokračovať v rokovaní a predložia návrh znenia dohody o vzájomnom uznávaní Výboru pre vzájomné uznávanie.

5. Výbor pre vzájomné uznávanie následne preskúma návrh dohody o vzájomnom uznávaní s cieľom zabezpečiť jeho súlad s touto dohodou.

6. Ak je podľa názoru Výboru pre vzájomné uznávanie návrh dohody o vzájomnom uznávaní v súlade s touto dohodou, tento výbor prijme dohodu o vzájomnom uznávaní prostredníctvom rozhodnutia, ktoré bude podmienené tým, že následné každá zmluvná strana tomuto výboru oznámi splnenie svojich príslušných vnútorných požiadaviek. Toto rozhodnutie sa stane záväzným pre zmluvné strany, keď každá zo zmluvných strán predloží Výboru pre vzájomné uznávanie takéto oznámenie.

ČLÁNOK 11.4

Uznávanie

1. Uznávanie odborných kvalifikácií stanovené v dohode o vzájomnom uznávaní umožní poskytovateľom služieb vykonávať odborné činnosti v hostiteľskej jurisdikcii v súlade s podmienkami špecifikovanými v dohode o vzájomnom uznávaní.

2.

3. Uznávanie podľa dohody o vzájomnom uznávaní nemôže byť podmienené:

a) tým, že poskytovateľ služieb musí spĺňať požiadavky týkajúce sa občianstva, resp. akejkoľvek formy pobytu, alebo

b) že poskytovateľ služieb musí mať vzdelanie, prax alebo musel absolvovať odborné vzdelávanie vo vlastnej jurisdikcii zmluvnej strany.

ČLÁNOK 11.5

Spoločný výbor pre vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií

Spoločný výbor pre vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií, ktorý je zodpovedný za vykonávanie článku 11.3:

a) budú tvoriť a budú mu spolupredsedať zástupca Kanady a zástupca Európskej únie, pričom to nesmú byť príslušné orgány alebo profesijné organizácie uvedené v článku 11.3 ods.1. Zoznam týchto zástupcov sa potvrdí prostredníctvom výmeny listov;

b) sa zíde do jedného roka od nadobudnutia platnosti tejto dohody a následne podľa potreby, resp. ako sa rozhodne;

c) si určí svoj rokovací poriadok;

d) uľahčí výmenu informácií o zákonoch, právnych predpisoch, politikách a postupoch týkajúcich sa noriem alebo kritérií pri udeľovaní povolení, licencií alebo osvedčení regulovaných povolaní;

e) sprístupní informácie o rokovaniach o dohode o vzájomnom uznávaní a jej vykonávaní;

f) bude podávať správy Spoločnému výboru CETA o pokroku dosiahnutom pri rokovaniach a vykonávaní dohôd o vzájomnom uznávaní a

g) bude podľa potreby poskytovať informácie a doplní usmernenia stanovené v prílohe 11-A.

ČLÁNOK 11.6

Usmernenia pre rokovanie o dohodách o vzájomnom uznávaní a ich uzavretie

Zmluvné strany ako súčasť budovania rámca pre dosiahnutie vzájomného uznávania kvalifikácií stanovia v prílohe 11-A nezáväzné usmernenia pre rokovanie o dohodách o vzájomnom uznávaní a ich uzatváranie.

ČLÁNOK 11.7

Kontaktné miesta

Každá zmluvná strana určí jedno alebo viacero kontaktných miest pre správu tejto kapitoly.

DVANÁSTA KAPITOLA

VNÚTROŠTÁTNE PRÁVNE PREDPISY

ČLÁNOK 12.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

udelenie povolenia je poskytnutie súhlasu s tým, aby určitá osoba poskytovala službu alebo vykonávala akúkoľvek inú hospodársku činnosť;

príslušný orgán je akákoľvek vláda zmluvnej strany, resp. mimovládny orgán vykonávajúci právomoci, ktoré na neho delegovala akákoľvek vláda zmluvnej strany, ktorý udeľuje povolenie,

licenčné postupy sú administratívne alebo procesné pravidlá vrátane zmeny alebo obnovenia licencie, ktoré sa musia dodržať, aby bolo preukázané dodržanie licenčných požiadaviek;

licenčné požiadavky sú hmotnoprávne požiadavky iné než kvalifikačné požiadavky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné získať, zmeniť alebo obnoviť určité povolenie;

kvalifikačné postupy sú administratívne alebo procesné pravidlá, ktoré sa musia dodržať, aby bolo preukázané dodržanie kvalifikačných požiadaviek a

kvalifikačné požiadavky sú hmotnoprávne požiadavky týkajúce sa spôsobilosti, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné získať, zmeniť alebo obnoviť určité povolenie.

ČLÁNOK 12.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré sa týka licenčných požiadaviek, licenčných postupov, kvalifikačných požiadaviek alebo kvalifikačných postupov s vplyvom na:

a) cezhraničné poskytovanie služieb, ako je vymedzené v článku 9.1 (Vymedzenie pojmov);

b) poskytovanie služieb alebo vykonávanie akejkoľvek inej hospodárskej činnosti prostredníctvom obchodnej prítomnosti na území druhej zmluvnej strany vrátane zriadenia takejto obchodnej prítomnosti a

c) poskytovanie služieb prostredníctvom prítomnosti fyzickej osoby na území druhej zmluvnej strany v súlade s článkom 10.6 ods. 2 (Záväzky v iných kapitolách).

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na licenčné požiadavky, licenčné postupy, kvalifikačné požiadavky, resp. kvalifikačné postupy:

a) na základe nesúladného opatrenia zachovávaného zmluvnou stranou podľa zoznamu k prílohe I alebo

b) týkajúce sa týchto odvetví alebo činností:

i) pokiaľ ide o Kanadu, kultúrneho priemyslu, ako je stanovené v jej zozname k prílohe II, sociálnych služieb, záležitostí domorodého obyvateľstva, záležitostí menšín, služieb v oblasti hazardných hier a stávkových služieb, ako aj služieb v oblasti získavania, čistenia a distribúcie vody a

ii) pokiaľ ide o zmluvnú stranu Európska únia, audiovizuálnych služieb, ako je stanovené v jej zozname k prílohe II, zdravotných, vzdelávacích a sociálnych služieb, služieb v oblasti hazardných hier a stávkových služieb[21], ako aj služieb v oblasti získavania//zberu, čistenia a distribúcie vody.

[21] S výnimkou Malty

ČLÁNOK 12.3

Licenčné a kvalifikačné požiadavky a postupy

1. Každá zmluvná strana zaistí, aby ňou prijímané alebo zachovávané licenčné požiadavky, kvalifikačné požiadavky, licenčné postupy, resp. kvalifikačné postupy, boli založené na kritériách, ktoré budú príslušným orgánom brániť v svojvoľnom uplatňovaní ich právomocí.

2. Kritériá uvedené v odseku 1 tohto článku musia byť:

a) jasné a transparentné;

b) objektívne; a

c) stanovené vopred a sprístupnené verejnosti.

3. Zmluvné strany uznávajú, že výkon zákonom stanoveného práva voľného uváženia ministra v súvislosti s rozhodnutím o udelení povolenia vo verejnom záujme nie je v rozpore s odsekom 2 písm. c), pod podmienkou, že sa vykonáva v súlade s predmetom úpravy tohto platného zákona a nie svojvoľne, a že toto vykonávanie nie je v rozpore s touto dohodou inak.

4. Odsek 3 sa neuplatňuje na licenčné požiadavky alebo kvalifikačné požiadavky stanovené pre odbornú službu.

5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby bolo povolenie udelené hneď, ako príslušný orgán zistí, že boli splnené podmienky pre udelenie tohto povolenia, ako aj to, že povolenie po vydaní nadobudne účinnosť bez zbytočného odkladu, a to v súlade s podmienkami v ňom uvedenými.

6. Každá zmluvná strana zachová alebo ustanoví súdne, rozhodcovské alebo administratívne tribunály alebo postupy, ktoré umožnia na žiadosť dotknutého investora alebo poskytovateľa služieb v zmysle vymedzenia obsiahnutého v článku 8.1 (Vymedzenie pojmov) a článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia) vykonať rýchle preskúmanie, a tam, kde je to opodstatnené, prijať vhodné opatrenia na nápravu administratívnych rozhodnutí, ktoré majú vplyv na poskytovanie služieb alebo vykonávanie akejkoľvek inej hospodárskej činnosti. Ak tieto postupy nie sú nezávislé od orgánu povereného prijatím predmetného príslušného administratívneho rozhodnutia, každá zmluvná strana zaistí, aby tieto postupy boli uplatňované tak, aby zabezpečovali objektívne a nestranné preskúmanie.

7. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby licenčné postupy a kvalifikačné postupy, ktoré prijme alebo zachová, boli čo najjednoduchšie a aby nenáležite nekomplikovali alebo nezdržovali poskytovanie služieb alebo výkon akejkoľvek inej hospodárskej činnosti.

8. Poplatok za udelenie povolenia, ktorý môže byť žiadateľ povinný zaplatiť v súvislosti so svojou žiadosťou, musí byť primeraný a úmerný vzniknutým nákladom, a nesmie sám o sebe obmedzovať poskytovanie služieb alebo výkon akejkoľvek inej hospodárskej činnosti.

9. Poplatky za povolenie nezahŕňajú úhrady v súvislosti s aukciou, využitím prírodných zdrojov, licenčnými poplatkami, postupmi obstarávania alebo inými nediskriminačnými prostriedkami udeľovania koncesií, resp. ani predpísané príspevky na poskytovanie univerzálnej služby.

10. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby licenčné postupy, resp. kvalifikačné postupy uplatňované príslušným orgánom a rozhodnutia príslušného orgánu v rámci postupu udeľovania povolení boli nestranné vo vzťahu k všetkým žiadateľom. Príslušný orgán by mal dospieť k rozhodnutiam nezávislým spôsobom a predovšetkým by sa nemal zodpovedať žiadnemu poskytovateľovi služieb alebo osobe vykonávajúcej hospodársku činnosť, v súvislosti s ktorými sa vyžaduje povolenie.

11. V prípade, že existujú osobitné lehoty na predkladanie žiadostí, žiadateľovi sa poskytne primeraný čas na predloženie žiadosti. Príslušný orgán začne vybavovať žiadosť bez zbytočného odkladu. Ak je to možné, žiadosti v elektronickom formáte by sa mali prijímať za podobných podmienok, pokiaľ ide o ich autenticitu, ako podania v papierovej podobe.

12. Ak je to považované za vhodné, mali by sa namiesto originálnych dokumentov akceptovať overené kópie.

13. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa vybavovanie žiadosti o udelenie povolenia vrátane prijatia konečného rozhodnutia dokončilo v primeranej časovej lehote od podania úplnej žiadosti. Každá zmluvná strana by mala stanoviť bežnú lehotu vybavenia žiadosti.

14. Na požiadanie žiadateľa poskytne príslušný orgán zmluvnej strany bez zbytočného odkladu informácie týkajúce sa stavu žiadosti.

15. Ak sa žiadosť považuje za neúplnú, príslušný orgán zmluvnej strany v primeranej lehote od prijatia žiadosti informuje žiadateľa, označí chýbajúce informácie potrebné na doplnenie žiadosti a poskytne mu možnosť odstrániť nedostatky.

16. Ak príslušný orgán zmluvnej strany žiadosť zamietne, informuje žiadateľa písomne a bez zbytočného odkladu. Príslušný orgán zmluvnej strany informuje na požiadanie žiadateľa o dôvodoch zamietnutia žiadosti, ako aj o lehote na podanie odvolania proti rozhodnutiu alebo návrhu na jeho preskúmanie. Žiadateľovi by sa malo v primeranej lehote umožniť opätovne podať žiadosť.

TRINÁSTA KAPITOLA

FINANČNÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 13.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

cezhraničný poskytovateľ finančných služieb zmluvnej strany je osoba zmluvnej strany, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť poskytovania finančných služieb na území tejto zmluvnej strany a ktorá chce poskytovať alebo poskytuje finančnú službu prostredníctvom cezhraničného poskytovania tejto služby;

cezhraničné poskytovanie finančných služieb alebo **cezhraničný obchod s finančnými službami** je poskytovanie služieb:

a) z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany, alebo

b) na území zmluvnej strany osobou tejto zmluvnej strany osobe druhej zmluvnej strany;

to však nezahŕňa poskytovanie služieb na území zmluvnej strany investíciou na tomto území;

finančná inštitúcia je poskytovateľ, ktorý vykonáva jednu alebo viac operácií, ktoré sú vymedzené ako finančné služby v tomto článku, ak tento poskytovateľ podlieha regulácii alebo dozoru, pokiaľ ide o poskytovanie týchto služieb z jeho strany ako ako finančná inštitúcia podľa právnych predpisov zmluvnej strany, na ktorej území sídli, vrátane pobočky takého poskytovateľa finančných služieb na území zmluvnej strany, ktorého ústredie sa nachádza na území druhej zmluvnej strany;

finančná inštitúcia druhej zmluvnej strany je finančná inštitúcia vrátane pobočky nachádzajúca sa na území zmluvnej strany, ktorá je kontrolovaná osobou druhej zmluvnej strany;

finančná služba je služba finančnej povahy vrátane poistných služieb a služieb súvisiacich s poistením, bankových a iných finančných služieb (okrem poisťovníctva), ako aj služieb vedľajších alebo pomocných k službe finančnej povahy. Medzi finančné služby patria tieto činnosti:

a) poistenie a s ním spojené služby

   i) priame poistenie (vrátane spolupoistenia):

      A) životné poistenie, alebo

      B) neživotné poistenie,

   ii) zaistenie a opätovné postúpenie (retrocesia),

   iii) sprostredkovanie poistenia, ako napríklad maklérstvo a sprostredkovateľské služby, alebo

   iv) pomocné služby súvisiace s poistením, ako napríklad poradenské služby, akturiál (poistná matematika), hodnotenie rizika a služby spojené s likvidáciou poistných nárokov a

b) bankové služby a iné finančné služby (okrem poistenia):

   i) prijímanie vkladov a iných splatných finančných prostriedkov od verejnosti,

   ii) pôžičky všetkých typov vrátane spotrebného úveru, hypotekárneho úveru, faktoringu a financovania obchodných transakcií,

iii) finančný lízing;

iv) všetky platby a služby prevodu peňazí, vrátane kreditných a debetných kariet, cestovných šekov a zmeniek

v) záruky a prísľuby;

vi) obchodovanie na vlastný účet alebo na účet zákazníkov, buď na burze, mimoburzovom trhu, alebo iným spôsobom, a to s:

A) nástrojmi peňažného trhu (vrátane šekov, zmeniek, depozitných certifikátov);

B) devízami;

C) derivátovými produktmi vrátane uturít a opcií;

D) kurzovými a úrokovými nástrojmi vrátane produktov ako sú swapy a dohody o forwardovej úrokovej miere;

E) prevoditeľnými cennými papiermi, alebo

F) ostatnými prevoditeľnými nástrojmi a finančnými aktívami vrátane tehál z drahých kovov;

vii) účasť na emisiách všetkých druhov cenných papierov vrátane upisovania a investovania v úlohe prostredníka (či už verejne alebo súkromne) a poskytovanie služieb súvisiacich s takýmito emisiami;

viii) peňažné maklérstvo;

ix) správa aktív, ako je správa hotovosti alebo portfólia, všetky formy správy kolektívneho investovania, správa penzijných fondov, správcovské, depozitné a zverenecké služby;

x) zúčtovanie a klíringové služby v oblasti finančných aktív zahŕňajúce cenné papiere, derivátne produkty a ostatné prevoditeľné cenné papiere;

xi) poskytovanie a prenos finančných informácií a spracúvanie finančných údajov a súvisiaci softvér, alebo

xii) poradenské, sprostredkovateľské a iné pomocné finančné služby ku všetkým činnostiam uvedeným v bodoch i) až xi) vrátane úverových referencií a analýz, investičného a portfóliového prieskumu a poradenstva, poradenstva pri akvizíciách a v otázkach reštrukturalizácie a stratégie podnikov;

poskytovateľ finančných služieb je osoba zmluvnej strany, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť poskytovania finančných služieb na území tejto zmluvnej strany; tento pojem nezahŕňa verejnoprávny subjekt;

investícia je „investícia“, ako je vymedzené v článku 8.1 (Vymedzenie pojmov), s výnimkou investície na účely tejto kapitoly, pokiaľ ide o „úvery“ a „dlhové nástroje“ uvedené v tomto článku:

a) úver poskytnutý finančnej inštitúcii alebo dlhový nástroj vydaný finančnou inštitúciou je investíciou do tejto finančnej inštitúcie, len ak s nimi zmluvná strana, na území ktorej sa táto finančná inštitúcia nachádza, zaobchádza ako s predpísaným kapitálom a

b) iný úver, ktorý poskytla finančná inštitúcia alebo iný dlhový nástroj patriaci finančnej inštitúcii než úver z finančnej inštitúcie alebo jej dlhový nástroj podľa písmena a) nie je investíciou;

V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že

c) Ôsma kapitola (Investície) sa vzťahuje na úver alebo dlhový nástroj v rozsahu, v akom nie sú zahrnuté v tejto kapitole a

d) úver poskytnutý alebo dlhový nástroj vlastnený cezhraničným poskytovateľom finančných služieb, iný než úver poskytnutý finančnej inštitúcii alebo dlhový nástroj vydaný finančnou inštitúciou, je investíciou na účely Ôsmej kapitoly (Investície), ak uvedený úver alebo dlhový nástroj spĺňa kritériá pre investície uvedené v článku 8.1 (Vymedzenie pojmov);

investor je „investor“ v zmysle článku 8.1 (Vymedzenie pojmov);

nová finančná služba je finančná služba neposkytovaná na území zmluvnej strany, ktorá sa však poskytuje na území druhej zmluvnej strany; patria sem akékoľvek nové formy poskytovania finančných služieb alebo predaja finančných produktov, ktoré nie sú predávané na území zmluvnej strany;

osoba zmluvnej strany je „osoba zmluvnej strany“ v zmysle článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia), pričom v záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že nezahŕňa pobočku podniku tretej krajiny;

verejnoprávny subjekt je:

a) vláda, centrálna banka alebo menový orgán zmluvnej strany alebo akýkoľvek subjekt vo vlastníctve alebo pod kontrolou zmluvnej strany, ktorý v zásade vykonáva vládne funkcie alebo činnosti na vládne účely, nie však subjekt zaoberajúci sa hlavne poskytovaním finančných služieb za komerčných podmienok alebo

b) súkromný subjekt, ktorý vykonáva funkcie zvyčajne vykonávané centrálnou bankou alebo menovým orgánom, pri vykonávaní týchto funkcií a

samosprávna organizácia je akýkoľvek mimovládny subjekt vrátane akejkoľvek burzy alebo trhu cenných papierov alebo futurít, zúčtovacej agentúry alebo inej organizácie alebo združenia, ktorý vykonáva svoju vlastnú alebo delegovanú právomoc v oblasti regulácie alebo dohľadu nad poskytovateľmi finančných služieb alebo finančnými inštitúciami.

ČLÁNOK 13.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré sa týka:

a) finančných inštitúcií druhej zmluvnej strany;

b) investora druhej zmluvnej strany a investície tohto investora, vo finančnej inštitúcii na území zmluvnej strany a

c) cezhraničného obchodu so službami.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že ustanovenia Ôsmej kapitoly (Investície) sa vzťahujú na:

a) opatrenie týkajúce sa investora zmluvnej strany a investície tohto investora v poskytovateľovi finančných služieb, ktorý nie je finančnou inštitúciou a

b) iné opatrenie než opatrenie týkajúce sa poskytovania finančných služieb, ktoré sa týka investora zmluvnej strany alebo investície tohto investora vo finančnej inštitúcii.

3. Články 8.10 (Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou), 8.11 (Náhrada straty), 8.12 (Vyvlastnenie), 8.13 (Prevody), 8.14 (Subrogácia), 8.16 (Odopretie výhod), 8.17 (Formálne požiadavky) sa týmto začleňujú do tejto kapitoly a stávajú sa jej súčasťou.

4. Oddiel F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou len na účel nárokov, že zmluvná strana porušila článok 13.3 alebo 13.4, pokiaľ ide o rozšírenie, uskutočňovanie, prevádzku, riadenie, udržiavanie, používanie, užívanie a predaj finančnej inštitúcie alebo investície do finančnej inštitúcie, resp. články 8.10 (Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou), 8.11 (Náhrada straty), 8.12 (Vyvlastnenie), 8.13 (Prevody), 8.16 (Odopretie výhod).

5. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré sa týka:

a) činností alebo služieb tvoriacich súčasť systému dôchodkového zabezpečenia alebo zákonného systému sociálneho zabezpečenia alebo

b) činností alebo služieb uskutočňovaných na účet zmluvnej strany so zárukou tejto zmluvnej strany alebo s použitím finančných zdrojov tejto zmluvnej strany vrátane jej verejnoprávnych subjektov,

s výnimkou, že táto kapitola sa uplatňuje v rozsahu, v akom zmluvná strana umožňuje činnosti alebo služby uvedené v písmene a) alebo b) uskutočňovať svojim finančným inštitúciám v hospodárskej súťaži s verejnoprávnym subjektom alebo finančnou inštitúciou.

6. Dvanásta kapitola (Vnútroštátne právne predpisy) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že článok 12.3 (Licenčné a kvalifikačné požiadavky a postupy) sa vzťahuje na výkon zákonom stanoveného práva voľného uváženia finančných regulačných orgánov zmluvných strán.

7. Ustanovenia Dvanástej kapitoly (Vnútroštátne právne predpisy), ktoré sa na základe odseku 6 začleňujú do tejto kapitoly a stávajú sa jej súčasťou, sa nevzťahujú na licenčné požiadavky a licenčné postupy, ani na kvalifikačné požiadavky a kvalifikačné postupy:

a) na základe nesúladného opatrenia zachovávaného Kanadou podľa jej zoznamu k prílohe III-A;

b) na základe nesúladného opatrenia zachovávaného Európskou úniou podľa jej zoznamu k prílohe I, a to v rozsahu, v akom sa takéto opatrenie týka finančných služieb a

c) stanovené v článku 12.2 ods. 2 písm. b) (Rozsah pôsobnosti), a to v rozsahu, v akom sa takéto opatrenie týka finančných služieb.

ČLÁNOK 13.3

Národné zaobchádzanie

1. Článok 8.6 (Národné zaobchádzanie) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na zaobchádzanie s finančnými inštitúciami a investorom druhej zmluvnej strany a ich investíciami vo finančných inštitúciách.

2. Zaobchádzanie poskytované zmluvnou stranou svojim vlastným investorom a investíciám svojich vlastných investorov podľa odsekov 1 a 2 článku 8.6 (Národné zaobchádzanie) je zaobchádzanie poskytnuté jej vlastným finančným inštitúciám a investíciám jej vlastných investorov vo finančných inštitúciách.

ČLÁNOK 13.4

Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod

1. Článok 8.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na zaobchádzanie s finančnými inštitúciami a investormi druhej zmluvnej strany a ich investíciami vo finančných inštitúciách.

2. Zaobchádzanie poskytované zmluvou stranou investorom a investíciám investorov tretej krajiny podľa odsekov 1 a 2 článku 8.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) je zaobchádzanie poskytnuté finančným inštitúciám tretej krajiny a investíciám investorov tretej krajiny vo finančných inštitúciách.

ČLÁNOK 13.5

Uznávanie opatrení uplatňovaných z dôvodu obozretnosti

1. Zmluvná strana môže uznať opatrenie tretej krajiny z dôvodu obozretnosti v rámci uplatňovania opatrenia, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola. Toto uznanie môže byť:

a) poskytnuté jednostranne;

b) dosiahnuté prostredníctvom harmonizácie alebo inými prostriedkami, alebo

c) založené na dohode alebo dojednaní s príslušnou treťou krajinou.

2. Zmluvná strana udeľujúca uznanie opatrenia z dôvodu obozretnosti poskytne primeranú príležitosť druhej zmluvnej strane, aby preukázala, že existujú okolnosti, v ktorých existujú alebo budú existovať rovnocenné právne predpisy, dohľad, vykonávanie právnych predpisov a prípadne postupy týkajúce sa výmeny informácií medzi zmluvnými stranami.

3. Ak zmluvná strana uzná opatrenie z dôvodu obozretnosti podľa odseku 1 písm. c) a existenciu okolností opísaných v odseku 2, poskytne druhej zmluvnej strane primeranú príležitosť rokovať o pristúpení k dohode alebo k dojednaniu, resp. dojednať porovnateľnú dohodu alebo dojednanie.

ČLÁNOK 13.6

Prístup na trh

1. Zmluvná strana nesmie v súvislosti s finančnou inštitúciou druhej zmluvnej strany alebo s prístupom na trh prostredníctvom usadenia finančnej inštitúcie investora druhej zmluvnej strany prijať ani zachovať, a to na celom svojom území alebo na území pod kontrolou vládneho orgánu na úrovni štátu, provincie, teritória, regiónu, resp. na miestnej úrovni, opatrenie, ktoré:

a) zavádza obmedzenia, pokiaľ ide o:

   i) počet finančných inštitúcií, či už formou číselných kvót, monopolov, výhradných poskytovateľov služieb, resp. požiadavku na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

ii) celkovú hodnotu transakcií súvisiacich s finančnými službami alebo celkovú hodnotu aktív vo forme číselných kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

iii) celkový počet operácií súvisiacich s finančnými službami alebo celkové množstvo produkcie finančných služieb vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb;

iv) účasť zahraničného kapitálu vo forme maximálnej percentuálnej výšky držby akcií zahraničnými akcionármi vo finančných inštitúciách alebo celkovej hodnoty jednotlivých alebo úhrnných zahraničných investícií vo finančných inštitúciách, alebo

v) celkový počet fyzických osôb, ktoré môžu byť zamestnané v konkrétnom odvetví finančných služieb alebo ktoré môže finančná inštitúcia zamestnať a ktoré sú potrebné na poskytovanie konkrétnej finančnej služby, resp. s ňou priamo súvisia, vo forme číselných kvót alebo požiadavky na preverenie existencie hospodárskych potrieb, alebo

b) obmedzuje právnu formu alebo vyžaduje konkrétne právne formy právnických osôb alebo spoločných podnikov, prostredníctvom ktorých smie finančná inštitúcia vykonávať hospodársku činnosť.

2. Článok 8.4 ods.2 (Prístup na trh) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou.

3. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že:

a) zmluvná strana môže stanoviť podmienky a postupy pre udelenie povolenia na usadenie sa a rozšírenie obchodnej prítomnosti pod podmienkou, že nebudú obchádzať povinnosti zmluvnej strany podľa odseku 1 a budú v súlade s ostatnými ustanoveniami tejto kapitoly a

b) tento článok nebráni zmluvnej strane, aby od finančnej inštitúcie vyžadovala poskytovanie určitých finančných služieb prostredníctvom samostatných právnických osôb, ak sa podľa právnych predpisov zmluvnej strany spektrum finančných služieb poskytovaných touto finančnou inštitúciou nesmie poskytovať prostredníctvom jednej právnickej osoby.

ČLÁNOK 13.7

Cezhraničné poskytovanie finančných služieb

1. Články 9.3 (Národné zaobchádzanie), 9.4 (Formálne požiadavky) a 9.6 (Prístup na trh) sa týmto začleňujú do tejto kapitoly a stávajú sa jej súčasťou, pričom sa uplatňujú na zaobchádzanie s cezhraničnými poskytovateľmi finančných služieb, ktorí poskytujú finančné služby uvedené v prílohe 13-A.

2. Zaobchádzanie, ktoré zmluvná strana poskytuje svojim vlastným poskytovateľom služieb a služieb podľa článku 9.3 ods. 2 (Národné zaobchádzanie), je zaobchádzanie poskytnuté jej vlastným poskytovateľom finančných služieb a finančným službám.

3. Opatrenia, ktoré zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať, pokiaľ ide o poskytovateľov služieb a služby druhej zmluvnej strany podľa článok 9.6 (Prístup na trh), sú opatrenia týkajúce sa cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany, ktorí poskytujú finančné služby.

4. Článok 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na zaobchádzanie s cezhraničnými poskytovateľmi finančných služieb druhej zmluvnej strany.

5. Zaobchádzanie poskytované zmluvnou stranou poskytovateľom a službám tretej krajiny podľa článku 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) je zaobchádzanie poskytnuté poskytovateľom finančných služieb tretej krajiny a finančným službám tretej krajiny.

6. Každá zmluvná strana povolí osobe nachádzajúcej sa na jej území a štátnemu príslušníkovi bez ohľadu na to, kde sa nachádza, nakupovať finančné služby od cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany nachádzajúcich sa na území druhej zmluvnej strany. Táto povinnosť od zmluvnej strany nevyžaduje, aby takýmto poskytovateľom umožnila podnikanie alebo dojednávanie obchodov na svojom území. Každá zmluvná strana môže v súlade s odsekom 1 vymedziť pojmy „podnikanie“ a „dojednávanie obchodov“ na účely tohto článku.

7. Pokiaľ ide o finančné služby uvedené v prílohe 13-A, každá zmluvná strana umožní cezhraničnému poskytovateľovi finančných služieb druhej zmluvnej strany na základe žiadosti alebo oznámenia príslušnému regulačnému orgánu, ak sa to vyžaduje, poskytovať finančnú službu prostredníctvom akejkoľvek novej formy poskytovania, resp. predávať finančný produkt, ktorý sa nepredáva na jej území, ak táto prvá zmluvná strana v podobných situáciách umožňuje podľa svojich právnych predpisov svojim vlastným poskytovateľom finančných služieb poskytovať takúto službu alebo predávať takýto produkt.

ČLÁNOK 13.8

Vrcholový manažment a predstavenstvo

Zmluvná strana nesmie požadovať, aby finančná inštitúcia druhej zmluvnej strany, ktorý predstavuje investíciu upravenú touto dohodou, vymenoval do vrcholového manažmentu alebo predstavenstva fyzické osoby konkrétnej štátnej príslušnosti.

ČLÁNOK 13.9

Požiadavky na plnenie

1. Zmluvné strany prerokujú kategórie v rámci požiadaviek na plnenie, ako sú napr. tie uvedené v článku 8.5 (Požiadavky na plnenie), pokiaľ ide o investície do finančných inštitúcií.

2. Ak sa po troch rokoch od nadobudnutia platnosti tejto dohody zmluvné strany nedohodli na takýchto kategóriách, na žiadosť zmluvnej strany sa článok 8.5 (Požiadavky na plnenie) začlení do tejto kapitoly a stane sa jej súčasťou, pričom sa bude vzťahovať na investície do finančných inštitúcií. Na tento účel je pojem „investícia“ uvedený v článku 8.5 (Požiadavky na plnenie) „investícia do finančnej inštitúcie na jej území“.

3. Do 180 dní po úspešnom zavŕšení rokovaní zmluvných strán o kategóriách v rámci požiadaviek na plnenie podľa odseku 1, resp. po žiadosti zmluvnej strany o začlenenie článku 8.5 (Požiadavky na plnenie) do tejto kapitoly podľa odseku 2, môže každá zmluvná strana zodpovedajúcim spôsobom zmeniť svoj zoznam. Akákoľvek zmena sa musí obmedziť len na uvedenie výhrad pre existujúce opatrenia, ktoré nespĺňajú povinnosť v oblasti požiadaviek na plnenie podľa tejto kapitoly, a to v prípade Kanady v oddiele A jej zoznamu k prílohe III a v prípade Európskej únie v jej zozname k prílohe I. Článok 13.10 ods. 1 sa uplatňuje na takéto opatrenia v súvislosti s kategóriami v rámci požiadaviek na plnenie dojednanými podľa odseku 1, resp. podľa článku 8.5 (Požiadavky na plnenie), prípadne začlenené do tejto kapitoly podľa odseku 2.

ČLÁNOK 13.10

Výhrady a výnimky

1. Články 13.3, 13.4, 13.6 a 13.8 sa nevzťahujú na:

a) existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:

i) Európskej únie tak, ako je uvedené v jej zozname k prílohe I;

ii) celoštátnej vlády tak, ako je uvedené v zozname Kanady v oddiele A jej zoznamu k prílohe III, resp. v prípade Európskej únie v jej zozname k prílohe I;

iii) vládneho orgánu provincie, teritória, regiónu tak, ako je uvedené v zozname Kanady v oddiele A jej zoznamu k prílohe III, resp. v prípade Európskej únie v jej zozname k prílohe I, alebo

iv) miestnej samosprávy;

b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), alebo

c) doplnenie nesúladného opatrenia podľa písmena a) v rozsahu, v akom toto doplnenie neznižuje súlad opatrenia, ktorý existoval bezprostredne pred týmto doplnením, s článkami 13.3, 13.4, 13.6 alebo 13.8.

2. Článok 13.7 sa nevzťahuje na:

a) existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:

i) Európskej únie tak, ako je uvedené v jej zozname k prílohe I;

ii) celoštátnej vlády tak, ako je uvedené v zozname Kanady v oddiele A jej zoznamu k prílohe III, resp. v prípade Európskej únie v jej zozname k prílohe I;

iii) vládneho orgánu provincie, teritória, regiónu tak, ako je uvedené v zozname Kanady v oddiele A jej zoznamu k prílohe III, resp. v prípade Európskej únie v jej zozname k prílohe I, alebo

iv) miestnej samosprávy;

b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), alebo

c) doplnenie nesúladného opatrenia podľa písmena a) v rozsahu, v akom toto doplnenie neznižuje súlad opatrenia, ktorý existoval pred nadobudnutím platnosti tejto dohody, s článkom 13.7.

3. Články 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 a 13.8 sa neuplatňujú na opatrenie, ktoré Kanada prijme alebo zachováva v súvislosti s finančnými službami uvedenými v oddiele B jej zoznamu k prílohe III, resp. na opatrenia, ktoré Európska únia prijme alebo zachováva v súvislosti s finančnými službami uvedenými v jej zozname k prílohe II.

4. Ak zmluvná strana uviedla výhradu k článkom 8.4 (Prístup na trh), 8.5 (Požiadavky na plnenie), 8.6 (Národné zaobchádzanie), 8.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), 8.8 (Vrcholový manažment a predstavenstvo), 9.3 (Národné zaobchádzanie), 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), resp. 9.6 (Prístup na trh) vo svojom zozname k prílohe I alebo II, táto výhrada predstavuje aj výhradu k článkom 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, resp. 13.8, resp. k akejkoľvek kategórii v rámci požiadaviek na plnenie dojednanej podľa článku 13.9 ods.1, resp. začlenenej do tejto kapitoly podľa článku 13.9 ods.2, a to v rozsahu, v akom toto opatrenie, odvetvie, pododvetvie alebo činnosť spadá pod túto kapitolu.

5. Zmluvná strana neprijme opatrenie alebo súbor opatrení po dátume nadobudnutia platnosti tejto dohody spadajúce pod oddiel B zoznamu Kanady k prílohe III, resp. pod zoznam k prílohe II Európskej únie, ktoré by od investora druhej zmluvnej strany priamo alebo nepriamo vyžadovali, a to z dôvodu štátnej príslušnosti, aby predal svoju investíciu existujúcu v čase nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia alebo súboru opatrení, resp. aby s touto investíciou naložil iným spôsobom.

6. Pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva, zmluvná strana sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 13.3 a 13.4 a od ktorejkoľvek kategórie v oblasti transferu technológií v súvislosti s požiadavkami na plnenie dojednanými podľa článku 13.9 ods.1, resp. začlenenými do tejto kapitoly podľa článku 13.9 ods.2, ak je táto výnimka povolená dohodou TRIPS vrátane výnimiek z dohody TRIPS prijatých podľa článku IX Dohody o založení WTO.

7. Články 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, 13.8 a 13.9 sa nevzťahujú na:

a) na tovar alebo službu nakupované na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja, resp. s cieľom ich použitia v rámci poskytovania tovaru alebo služieb na komerčný predaj, a to bez ohľadu na to, či ide o „obstarávanie upravené touto dohodou“ v zmysle článku 19.2 (Rozsah pôsobnosti a úpravy), alebo

b) subvencie alebo vládnu pomoc v súvislosti s obchodom so službami, ktoré poskytuje zmluvná strana.

ČLÁNOK 13.11

Účinná a transparentná regulácia

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby boli všetky všeobecne záväzné opatrenia, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, uplatňované primeraným, objektívnym a nestranným spôsobom.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej zákony, iné právne predpisy, postupy a všeobecne platné správne rozhodnutia, ktoré sa týkajú akýchkoľvek záležitostí upravených touto kapitolou, boli bezodkladne uverejnené, resp. sprístupnené tak, aby sa s nimi mohli zainteresované osoby a druhá zmluvná strana oboznámiť. Každá zmluvná strana sa podľa možnosti zaväzuje:

a) v predstihu uverejniť akékoľvek takéto opatrenia, ktoré má v úmysle prijať;

b) poskytnúť zainteresovaným osobám a druhej zmluvnej strane primeranú možnosť vyjadriť sa k navrhovaným opatreniam a

c) stanoviť dostatočne dlhú lehotu medzi zverejnením a nadobudnutím účinnosti týchto opatrení.

Na účely tejto kapitoly uvedené požiadavky nahrádzajú tie, ktoré sú uvedené v článku 27.1 (Zverejňovanie).

3. Každá zmluvná strana zachová alebo stanoví vhodné mechanizmy reakcie, aby bola schopná v primeranej časovej lehote zareagovať na žiadosť zainteresovanej osoby týkajúcu sa všeobecne záväzných opatrení, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

4. Regulačný orgán prijme administratívne rozhodnutie o úplnej žiadosti investora vo finančnej inštitúcii, cezhraničného poskytovateľa finančných služieb alebo finančnej inštitúcie druhej zmluvnej strany týkajúcej sa poskytovania finančných služieb, a to v primeranej časovej lehote, ktorá je odôvodnená zložitosťou žiadosti a obvyklou časovou lehotou stanovenou na vybavenie žiadosti. V prípade Kanady je táto primeraná časová lehota 120 dní. Regulačný orgán bezodkladne žiadateľa informuje o rozhodnutí. Ak nie je možné prijať rozhodnutie v primeranej časovej lehote, regulačný orgán o tom bez zbytočného odkladu informuje žiadateľa a usiluje sa prijať predmetné rozhodnutie čo najskôr. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že žiadosť sa nepokladá za úplnú, kým sa neuskutočnia príslušné vypočutia a regulačný orgán nedostal všetky potrebné informácie.

ČLÁNOK 13.12

Samoregulačné orgány

Ak zmluvná strana vyžaduje, aby finančná inštitúcia alebo cezhraničný poskytovateľ finančných služieb druhej zmluvnej strany boli na účely poskytovania finačnej služby na jej území alenbo na jej územie členmi určitého samoregulačného orgánu, zúčastňovali sa na práci v ňom, resp. mali k nemu prístup, resp. keď táto zmluvná strana poskytuje určitú výsadu alebo výhodu, ak sa určitá finančná služba poskytuje prostredníctvom samoregulačného orgánu, musí táto zmluvná strana zabezpečiť, aby tento samoregulačný orgán dodržiaval povinnosti stanovené v tejto kapitole.

ČLÁNOK 13.13

Platobné a zúčtovacie systémy

Podľa podmienok, na základe ktorých sa poskytuje národné zaobchádzanie, poskytne každá zmluvná strana poskytovateľovi finančných služieb druhej zmluvnej strany usadenému na jej území prístup k platobným a zúčtovacím systémom prevádzkovaným zmluvnou stranou alebo subjektom vykonávajúcim vládnu moc jemu delegovanú touto zmluvnou stranou, ako aj prístup k oficiálnym finančným a refinančným nástrojom, ktoré sú dostupné pri normálnom spôsobe bežného obchodovania. Tento článok neumožňuje prístup k nástrojom zmluvnej strany súvisiacim s úlohou veriteľa poslednej inštancie.

ČLÁNOK 13.14

Nové finančné služby

1. Každá zmluvná strana povolí finančnej inštitúcii druhej zmluvnej strany poskytovať akúkoľvek novú finančnú službu, ktorú by táto prvá zmluvná strana podľa svojich právnych predpisov povolila v podobných situáciách poskytovať svojim vlastným finančným inštitúciám, a to na základe žiadosti alebo oznámenia príslušnému regulačnému orgánu, ak sa to vyžaduje.

2. Zmluvná strana môže určiť inštitucionálnu a právnu formu, prostredníctvom ktorej sa môže nová finančná služba poskytovať, a môže požadovať povolenie na poskytovanie tejto služby. Ak sa takéto povolenie požaduje, rozhodnutie sa prijme v primeranej lehote, a toto povolenie sa môže zamietnuť len z dôvodov obozretnosti.

3. Tento článok nebráni finančnej inštitúcii zmluvnej strany v tom, aby požiadala druhú zmluvnú stranu o povolenie poskytovania finančnej služby, ktorá sa ešte neposkytovala na území žiadnej z týchto zmluvných strán. Táto žiadosť sa spravuje právnymi predpismi zmluvnej strany, ktorá ju prijíma, a nevzťahujú sa na ňu povinnosti vyplývajúce z tohto článku.

ČLÁNOK 13.15

Prenos a spracovanie informácií

1. Každá zmluvná strana povolí finančnej inštitúcii alebo cezhraničnému poskytovateľovi finančných služieb druhej zmluvnej strany prenos informácií v elektronickej alebo inej podobe na svoje územie alebo mimo neho, pokiaľ ide o spracúvanie údajov, v prípade, že sa takéto spracúvanie vyžaduje v bežnej podnikateľskej činnosti tejto finančnej inštitúcie alebo cezhraničného poskytovateľa finančných služieb.

2. Každá zmluvná strana zachová primerané záruky na ochranu súkromia, a to najmä pokiaľ ide o prenos osobných údajov. Ak prenos finančných informácií zahŕňa aj osobné údaje, takéto prenosy musia byť v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi ochranu osobných informácií na území zmluvnej strany, kde má predmetný prenos pôvod.

ČLÁNOK 13.16

Výnimka z dôvodov obozretnosti

1. Táto dohoda nebráni zmluvnej strane v tom aby prijala alebo zachovala primerané opatrenia z dôvodov obozretnosti, a to aj pokiaľ ide o:

a) ochranu investorov, vkladateľov, poistencov alebo osôb, voči ktorým má finančná inštitúcia, cezhraničný poskytovateľ finančných služieb alebo poskytovateľ finančných služieb fiduciárnu povinnosť;

b) zachovanie bezpečnosti, finančného zdravia, integrity alebo finančnej zodpovednosti finančnej inštitúcie, cezhraničného poskytovateľa finančných služieb, alebo poskytovateľa finančných služieb, alebo

c) zabezpečenie integrity a stability finančného systému zmluvnej strany.

2. Bez toho, aby boli dotknuté iné spôsoby obozretnej regulácie cezhraničného obchodu s finančnými službami, zmluvná strana môže požadovať registráciu poskytovateľov cezhraničných finančných služieb druhej zmluvnej strany, ako aj finančných nástrojov.

3. S výhradou článkov 13.3 a 13.4 môže zmluvná strana z dôvodov obozretnosti zakázať určitú finančnú službu alebo činnosť. Takýto zákaz sa však nesmie vzťahovať na všetky finančné služby alebo na celé finančné pododvetvie, ako je napríklad bankovníctvo.

ČLÁNOK 13.17

Osobitné výnimky

1. Táto dohoda sa nevzťahuje na opatrenia prijaté verejnoprávnym subjektom pri uskutočňovaní menovej alebo devízovej politiky. Tento odsek sa nedotýka povinnosti zmluvnej strany podľa článkov 8.5 (Požiadavky na plnenie), 8.13 (Prevody) alebo 13.9.

2. Táto dohoda nevyžaduje od zmluvnej strany, aby poskytla či sprístupnila informácie týkajúce sa záležitostí a účtov jednotlivých spotrebiteľov, cezhraničných poskytovateľov finančných služieb, finančných inštitúcií, ani žiadnu dôvernú informáciu, ktorej zverejnenie by zasiahlo do osobitných záležitostí regulácie, dohľadu alebo presadzovania práva, resp.by bolo inak v rozpore s verejným záujmom, alebo by poškodzovalo legitímne obchodné záujmy určitých podnikov.

ČLÁNOK 13.18

Výbor pre finančné služby

1. Výbor pre finančné služby zriadený podľa článku 26.2 ods.1 písm. f) (Osobitné výbory) bude pozostávať zo zástupcov orgánov zodpovedných za politiky v oblasti finančných služieb, s odbornými znalosťami v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto kapitola. V prípade Kanady bude jej zástupcom pracovník ministerstva financií Kanady alebo jeho právneho nástupcu.

2. Výbor pre finančné služby bude prijímať rozhodnutia na základe vzájomnej dohody.

3. Výbor pre finančné služby sa schádza raz ročne, alebo inak, ak sa tak rozhodne, a plní tieto úlohy:

a) vykonáva dohľad nad vykonaním tejto kapitoly;

b) vedie dialóg o regulácii odvetvia finančných služieb s cieľom zlepšiť vzájomnú znalosť príslušných regulačných systémov zmluvných strán a spolupracovať pri vypracovávaní medzinárodných noriem, ako sa uvádza v dojednaní o dialógu o regulácii odvetvia finančných služieb obsiahnutom v prílohe 13-C; a

c) vykonáva článok 13.21.

ČLÁNOK 13.19

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa akejkoľvek záležitosti vyplývajúcej z tejto dohody, ktorý ovplyvňuje finančné služby. Druhá zmluvná strana túto požiadavku s porozumením posúdi.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa v prípade uskutočňovania konzultácií podľa odseku 1 na nich zúčastňovali úradníci s potrebnými odbornými znalosťami v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto kapitola. V prípade Kanady to budú pracovníci ministerstva financií Kanady alebo jeho právneho nástupcu.

ČLÁNOK 13.20

Urovnávanie sporov

1. Na urovnávanie sporov vyplývajúcich z tejto kapitoly sa vzťahujú ustanovenia Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov), ktoré sú upravené týmto článkom.

2. Ak sa zmluvné strany nie sú schopné dohodnúť sa na zložení rozhodcovského tribunálu zriadeného na účely sporov vyplývajúcich z tejto kapitoly, použije sa článok 29.7 (Zloženie rozhodcovského tribunálu). Všetky odkazy na zoznam rozhodcov podľa článku 29.8 (Zoznam rozhodcov) treba však chápať ako odkazy na zoznam rozhodcov vytvorený podľa tohto článku.

3. Spoločný výbor CETA môže vytvoriť zoznam najmenej 15 osôb, ktoré budú vybrané na základe kritérií objektívnosti, spoľahlivosti a dobrého úsudku a ktoré budú ochotné a schopné vykonávať funkciu rozhodcov. Tento zoznam budú tvoriť tri čiastkové zoznamy: jeden čiastkový zoznam pre každú zmluvnú stranu a jeden čiastkový zoznam osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej zmluvnej strany a ktoré budú zastávať funkciu predsedu. Každý čiastkový zoznam bude obsahovať najmenej päť osôb. Spoločný výbor CETA môže kedykoľvek preskúmať zoznam a má povinnosť zabezpečiť, aby tento zoznam bol v súlade s týmto článkom.

4. Rozhodcovia uvedení na zozname musia mať odborné znalosti alebo skúsenosti v oblasti právnych predpisov alebo praxe vo sfére finančných služieb, čo môže zahŕňať aj problematiku regulácie poskytovateľov finančných služieb. Rozhodcovia plniaci funkciu predsedov musia mať skúsenosti s urovnávaním sporov z pozície právnych zástupcov, členov rozhodcovských orgánov, alebo rozhodcov. Rozhodcovia budú nezávislí, pričom predmetnú funkciu budú vykonávať osobne a nebudú prijímať pokyny od žiadnej organizácie ani vlády. Budú dodržiavať kódex správania uvedený v prílohe 29-B (Kódex správania).

5. Ak rozhodcovský tribunál zistí, že opatrenie nie je v súlade s touto dohodou a má vplyv na:

a) odvetvie finančných služieb a akékoľvek iné odvetvie, sťažujúca sa zmluvná strana môže pozastaviť výhody v odvetví finančných služieb, ktoré majú rovnocenný účinok ako je účinok predmetného opatrenia zmluvnej strany v odvetví finančných služieb, alebo

b) iné odvetvie ako je odvetvie finančných služieb, sťažujúca sa zmluvná strana nepozastaví výhody v odvetví finančných služieb.

ČLÁNOK 13.21

Investičné spory v oblasti finančných služieb

1. Ustanovenia oddielu F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi), ktoré sú upravené týmto článkom a prílohou 13-B, sa uplatnia na:

a) investičné spory týkajúce sa opatrení, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola a v rámci ktorých investor tvrdí, že zmluvná strana porušila články 8.10 (Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou), 8.11 (Náhrada straty), 8.12 (Vyvlastnenie), 8.13 (Prevody), 8.16 (Odopretie výhod), 13.3 alebo 13.4, alebo

b) investičné spory začaté podľa oddielu F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi), v ktorých sa odkazuje na článok 13.16 ods. 1.

2. V prípade investičného sporu podľa odseku 1 písm. a), resp. ak sa odporca dovoláva článku 13.16. ods. 1, musí byť senát Tribunálu vytvorený do 60 dní od predloženia nároku Tribunálu podľa článku 8.23 (Predloženie nároku Tribunálu), a to v súlade s článkom 8.27. ods.7 (Vytvorenie Tribunálu) zo zoznamu zostaveného podľa článku 13.20 ods. 3. Ak sa odporca dovoláva článku 13.16 ods. 1 do 60 dní od podania nároku, pokiaľ ide o iný investičný spor než podľa odseku 1 písm. a), lehota na vytvorenie senátu Tribunálu podľa článku 8.27 ods.7 (Vytvorenie Tribunálu) začína plynúť v deň, keď sa odporca dovolával článku 13.16 ods. 1. Ak Spoločný výbor CETA neuskutoční určenie podľa článku 8.27 ods. 2 (Vytvorenie Tribunálu) v lehote podľa článku 8.27 ods. 17 (Vytvorenie Tribunálu), ktorákoľvek zo strán zúčastnených na spore môže požiadať generálneho tajomníka Medzinárodného centra pre riešenie investičných sporov (ICSID), aby vybral členov Tribunálu zo zoznamu zostaveného podľa článku 13.20. Ak zoznam nebol vytvorený podľa článku 13.20 v deň predloženia nároku podľa článku 8.23 (Predloženie nároku Tribunálu), generálny tajomník ICSID vyberie členov Tribunálu spomedzi osôb navrhnutých jednou alebo oboma zmluvnými stranami v súlade s článkom 13.20.

3. Odporca môže písomne osloviť Výbor pre finančné služby, aby rozhodol, či, a ak áno, do akej miery, je oprávnená ako námietka voči nároku výnimka podľa článku 13.16 ods. 1. Toto oslovenie sa nesmie uskutočniť neskôr, ako v deň, ktorý Tribunál pre odporcu stanovil na predloženie jeho vyjadrenia. Ak odporca oslovil Výbor pre finančné služby podľa tohto odseku, pozastaví sa plynutie lehôt aj konania uvedené v oddiele F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi).

4. V prípade oslovenia podľa odseku 3 môže Výbor pre finančné služby, resp. Spoločný výbor CETA, prípadne spoločne, rozhodnúť o tom, či, a ak áno, do akej miery je oprávnená ako námietka voči nároku výnimka podľa článku 13.16 ods. 1. Výbor pre finančné služby, resp. Spoločný výbor CETA zašle kópiu tohto spoločného rozhodnutia investorovi, a v prípade, že je už zriadený, aj Tribunálu. Ak sa v spoločnom rozhodnutí uznáva výnimka podľa článku 13.16 ods. 1 za oprávnenú námietku voči nároku ako celku, na investora sa nazerá, ako keby vzal späť svoj nárok, a konanie sa zastaví v súlade s článkom 8.35 (Upustenie od konania). Ak sa v spoločnom rozhodnutí uznáva výnimka podľa článku 13.16 ods. 1 za oprávnenú námietku voči nároku len v časti, toto spoločné rozhodnutie je záväzné pre Tribunál v súvislosti s predmetnými časťami nároku. Pozastavenie plynutia lehôt alebo konaní podľa odseku 3 sa následne prestane uplatňovať a investor môže pristúpiť k uplatňovaniu zvyšných častí svojho nároku.

5. Ak Spoločný výbor CETA neprijal spoločné rozhodnutie do troch mesiacov od oslovenia Výboru pre finančné služby, pozastavenie plynutia lehôt alebo konaní podľa odseku 3 sa následne prestane uplatňovať a investor môže pristúpiť k uplatňovaniu svojho nároku.

6. Na žiadosť odporcu Tribunál ako o prejudiciálnej rozhodne o otázke či, a ak áno, do akej miery, je oprávnená ako námietka voči nároku výnimka podľa článku 13.16 ods. 1. Tým, že odporca nepodá takúto žiadosť, nie je dotknuté jeho právo dovolávať sa článku 13.16 ods. 1 v neskoršej fáze konania. Tribunál nebude vyvodzovať žiadne negatívne dôsledky z toho, že sa Výbor pre finančné služby alebo Spoločný výbor CETA nedohodol na spoločnom rozhodnutí v súlade s prílohou 13-B.

ŠTRNÁSTA KAPITOLA

SLUŽBY MEDZINÁRODNEJ NÁMORNEJ DOPRAVY

ČLÁNOK 14.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

služby colného vybavovania alebo **služby colných deklarantov** sú činnosti spočívajúce vo vykonaní, za odmenu alebo na zmluvnom základe, colných formalít týkajúcich sa dovozu, vývozu alebo priamej dopravy nákladov, či už sú tieto služby hlavnou alebo sekundárnou činnosťou poskytovateľa služieb;

služby kontajnerových staníc a dep je skladovanie, plnenie, vyprázdňovanie alebo oprava kontajnerov a ich príprava na nakládku, či už v prístavoch, alebo vo vnútrozemí;

dopravné **operácie „od dverí k dverám“** a **multimodálne dopravné operácie** je preprava tovaru s jednotným prepravným dokladom, pri ktorej sa využíva viac než jeden druh dopravy a ktorej časť prebieha po medzinárodných morských vodách;

prípojné služby sú prechádzajúca alebo nadväzná preprava medzinárodného nákladu po mori, najmä nákladu uloženého v kontajneroch, rozdeleného do menších častí, resp. suchého alebo tekutého nákladu medzi prístavmi niektorej zo zmluvných strán. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o Kanadu, prípojné služby zahŕňajú prepravu medzi morskými a vnútrozemskými vodami, ako ich vymedzuje kanadský colný zákon *Customs Act,* R.S.C. 1985, c.1 (2nd Supp.);

medzinárodný náklad je náklad prepravovaný námornými plavidlami medzi prístavom jednej zmluvnej strany a prístavom druhej zmluvnej strany alebo tretej krajiny, alebo medzi prístavom jedného členského štátu Európskej únie a prístavom iného členského štátu Európskej únie;

služby medzinárodnej námornej dopravy je doprava cestujúcich alebo preprava nákladu námornými plavidlami medzi prístavom jednej zmluvnej strany a prístavom druhej zmluvnej strany alebo tretej krajiny, alebo medzi prístavom jedného členského štátu Európskej únie a prístavom iného členského štátu Európskej únie, ako aj priame uzatváranie zmlúv s poskytovateľmi iných dopravných služieb na účely zabezpečenia dopravných operácií „od dverí k dverám“ a multimodálnych dopravných operácií, avšak nie poskytovanie týchto iných dopravných služieb;

poskytovateľ služieb medzinárodnej námornej dopravy je:

a) podnik zmluvnej strany vymedzený v článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia) a pobočka alebo zastúpenie podniku, alebo

b) podnik vymedzený v článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia) tretej krajiny, ktorý je vo vlastníctve alebo pod kontrolou štátnych príslušníkov zmluvnej strany, ak sú ich plavidlá registrované v súlade s právnymi predpismi tejto zmluvnej strany a ak sa plavia pod vlajkou tejto zmluvnej strany, alebo

c) pobočka podniku tretej krajiny s podstatnou podnikateľskou činnosťou na území zmluvnej strany, ktorá je zapojení do poskytovania služieb medzinárodnej námornej dopravy. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že na takúto pobočku sa nevzťahujú ustanovenia Ôsmej kapitoly (Investície);

služby námorných agentúr je agentúrne zastupovanie, v rámci stanovenej geografickej oblasti, obchodných záujmov jednej alebo viacerých spoločností linkovej lodnej dopravy alebo lodných prepravných spoločností, a to na tieto účely:

a) marketing a predaj námornej dopravy a s ňou spojených služieb, od cenovej ponuky až po fakturáciu, vystavenie nákladných listov v mene spoločností, nákup alebo ďalší predaj nevyhnutných príslušných služieb, príprava dokumentácie a poskytovanie obchodných informácií a

b) vystupovanie v mene spoločností, organizácia pristavenia plavidla alebo prevzatie kontroly nad nákladom, ak je to požadované.

pomocné námorné služby sú služby manipulácie s námorným nákladom, služby colného vybavovania, služby kontajnerových staníc a dep, služby námorných agentúr, (námorné) špeditérske služby a skladové a skladovacie služby;

služby manipulácie s námorným nákladom je uskutočňovanie a organizovanie týchto činností a dohľad nad tými činnosťami:

a) nakladanie alebo vykladanie nákladu na plavidlo a z plavidla;

b) zväzovanie alebo rozväzovanie nákladu a

c) prijatie alebo dodávku a úschovu nákladu pred nakládkou alebo po vykládke;

dokárskymi spoločnosťami alebo prevádzkovateľmi terminálu; to však nezahŕňa prácu vykonávanú dokárskymi pracovnými silami, ak sú tieto pracovné sily organizované nezávisle od dokárskych spoločností alebo prevádzkovateľov terminálu;

námorné špeditérske služby sú činnosti spočívajúce v organizácii a monitorovaní nakládky v mene odosielateľa prostredníctvom zabezpečenia takých služieb, ako sú dopravné a s dopravou spojené služby, zlúčenie a balenie nákladu, príprava dokumentácie a poskytovanie obchodných informácií;

skladové a skladovacie služby sú služby uskladnenia mrazeného alebo chladeného tovaru a služby veľkokapacitného skladovania kvapalín alebo plynov a iné skladové a skladovacie služby.

ČLÁNOK 14.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa uplatňuje na opatrenie prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré sa týka poskytovania služieb medzinárodnej námornej dopravy[22]. **V** záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že na takéto opatrenie sa vzťahujú podľa potreby ustanovenia Ôsmej kapitoly (Investície) a Deviatej kapitoly (Cezhraničný obchod so službami).

[22] Táto kapitola sa neuplatňuje na rybárske plavidlá v zmysle ich vymedzenia v právnych predpisoch zmluvnej strany.

2. V záujme väčšej istoty a v nadväznosti na články 8.6 (Národné zaobchádzanie), 8.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), 9.3 (Národné zaobchádzanie) a 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) je potrebné uviesť, že zmluvná strana neprijme ani nezachová žiadne opatrenie, pokiaľ ide o:

a) plavidlo poskytujúce služby medzinárodnej námornej dopravy a plaviace sa pod vlajkou druhej zmluvnej strany[23], alebo

b) poskytovateľa služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany,

ktorým sa priznáva zaobchádzanie, ktoré je menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré táto zmluvná strana v podobnej situácii poskytuje svojim vlastným plavidlám alebo poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy, resp. plavidlám alebo poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy tretej krajiny, pokiaľ ide o :

a) prístup k prístavom;

b) využitie infraštruktúry a služieb prístavov, ako sú napr. služby ťahania plavidiel a lodivodov;

c) využitie pomocných námorných služieb, ako aj uloženie súvisiacich poplatkov a platieb;

d) prístup k colným zariadeniam, alebo

e) prideľovanie prístavísk a infraštruktúry na nakládku a vykládku[24].

---

[23] Na účely tejto kapitoly je v prípade Európskej únie plavidlo plaviace sa pod vlajkou zmluvnej strany plavidlo plaviace sa pod vlajkou členského štátu Európskej únie.

[24] Tento odsek sa nevzťahuje na plavidlá alebo poskytovateľov služieb medzinárodnej námornej dopravy, na ktorých sa vzťahuje *Dohoda o opatreniach prístavných štátov zameraných na prevenciu a odrádzanie od nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a na jeho odstránenie,* podpísaná v Ríme 22. novembra 2009.

ČLÁNOK 14.3

Povinnosti

1. Každá zmluvná strana umožní poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany premiestniť vlastné alebo prenajaté prázdne kontajnery, ktoré sú prepravované na bezodplatnom základe medzi prístavmi tejto zmluvnej strany.

2. Zmluvná strana povolí poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany poskytovať prípojné služby medzi prístavmi tejto zmluvnej strany.

3. Zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať systém delenia nákladu s treťou krajinou týkajúci sa akýchkoľvek služieb medzinárodnej námornej dopravy vrátane obchodu s voľne uloženým suchým a tekutým nákladom a pravidelnej námornej dopravy.

4. Zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať opatrenie, ktoré vyžaduje, aby celý medzinárodný náklad, alebo jeho časť, ktoré sa majú prepravovať, bol prepravovaný výlučne plavidlami registrovanými na jej území alebo vlastnenými alebo kontrolovanými jej štátnymi príslušníkmi.

5. Zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať opatrenie, ktoré poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany bráni v tom, aby priamo uzatvárali zmluvy s poskytovateľmi iných dopravných služieb na účely zabezpečenia dopravných operácií „od dverí k dverám“ a multimodálnych dopravných operácií.

ČLÁNOK 14.4

Výhrady

1. Článok 14.3 sa nevzťahuje na:

a) existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:

i) Európskej únie tak, ako je uvedené v jej zozname k prílohe I;

ii) celoštátnej vlády tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany k prílohe I;

iii) vládneho orgánu provincie, teritória, regiónu tak, ako je uvedené v zozname zmluvnej strany v prílohe I, alebo

iv) miestnej samosprávy;

b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), alebo

c) doplnenie nesúladného opatrenia podľa písmena a) v rozsahu, v akom toto doplnenie nezhoršuje súlad opatrenia, ktorý existoval bezprostredne pred týmto doplnením, s článkom 14.3.

2. Článok 14.3 sa nevzťahuje na opatrenie, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachováva, pokiaľ ide o odvetvie, pododvetvie alebo činnosť, ako je uvedené v jej zozname k prílohe II.

PÄTNÁSTA KAPITOLA

TELEKOMUNIKÁCIE

ČLÁNOK 15.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

pomocné prepojenie je prepojenie na prenos zvukového a televízneho vysielacieho signálu do centra výroby programu;

nákladovo orientovaný je založený na nákladoch a môže zahŕňať rôzne metódy výpočtu nákladov pre rôzne zariadenia alebo služby;

podnik je „podnik“ v zmysle článku 8.1 (Vymedzenie pojmov);

unikátne zariadenia sú zariadenia verejnej telekomunikačnej prenosovej siete alebo služby, ktoré:

a) sú výlučne alebo prevažne poskytované jedným poskytovateľom alebo obmedzeným počtom poskytovateľov, a

b) ktoré nie je možné na účely poskytovania služby z hospodárskeho alebo technického hľadiska reálne nahradiť;

prepojenie je spojenie poskytovateľov verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb s cieľom umožniť používateľom jedného poskytovateľa komunikovať s používateľmi iného poskytovateľa a mať prístup k službám poskytovaným iným poskytovateľom;

vnútropodnikové komunikácie sú telekomunikácie, prostredníctvom ktorých podnik komunikuje v rámci podniku alebo s dcérskymi spoločnosťami a pobočkami, resp. prostredníctvom ktorých komunikujú tieto dcérske spoločnosti a pobočky medzi sebou, resp., podľa právnych predpisov zmluvnej strany, s prepojenými subjektmi alebo prepojené subjekty medzi sebou, pričom to však nezahŕňa komerčné ani nekomerčné služby poskytované podnikom, ktoré nie sú spojenými dcérskymi spoločnosťami, pobočkami alebo prepojenými subjektmi, resp. ktoré sa poskytujú zákazníkom alebo potenciálnym zákazníkom. Na účely uplatňovania tohto vymedzenia pojmu „dcérske spoločnosti“, „pobočky“ a prípadne „prepojené subjekty“ sú definované každou zmluvnou stranou;

prenajaté okruhy sú telekomunikačné zariadenia medzi dvoma alebo viacerými určenými miestami, ktorých využitie alebo dostupnosť je vyčlenená pre konkrétneho zákazníka alebo iných používateľov podľa voľby zákazníka;

hlavný poskytovateľ je poskytovateľ, ktorý je schopný značne ovplyvniť podmienky účasti, pokiaľ ide o cenu a ponuku, na relevantnom trhu verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb v dôsledku:

a) kontroly nad unikátnymi zariadeniami, alebo

b) využívania svojho postavenia na trhu;

koncový bod siete (NTP) je fyzický bod, v ktorom sa účastníkovi poskytuje prístup k verejnej komunikačnej sieti;

prenositeľnosť čísla je možnosť pre koncových používateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb ponechať si na tom istom mieste existujúce telefónne čísla bez toho, aby sa zhoršila kvalita, spoľahlivosť alebo pohodlie pri zmene poskytovateľov obdobných verejných telekomunikačných prenosových služieb;

verejná telekomunikačná prenosová sieť je verejná telekomunikačná infraštruktúra, ktorá umožňuje telekomunikáciu medzi dvoma alebo viacerými stanovenými koncovými bodmi siete;

verejná telekomunikačná prenosová služba je akákoľvek telekomunikačná služba, v súvislosti s ktorou zmluvná strana výslovne alebo fakticky vyžaduje, aby sa ponúkala všeobecnej verejnosti, ktorá zahŕňa prenos informácií poskytnutých zákazníkom v reálnom čase medzi dvoma alebo viacerými miestami bez zmeny formy alebo obsahu zákazníkovej informácie medzi koncovými terminálmi. Táto služba môže zahŕňať okrem iného hlasové telefonické služby, služby dátového prenosu s prepájaním paketov, služby dátového prenosu s prepájaním okruhov, telexové služby, telegrafické služby, faxové služby, súkromné služby týkajúce sa prenajatých okruhov a služby a systémy mobilnej a osobnej komunikácie;

regulačný orgán je orgán zodpovedný za reguláciu telekomunikácií;

telekomunikačné služby sú služby pozostávajúce z prenosu a prijímania signálov akýmikoľvek elektromagnetickými prostriedkami, avšak nezahŕňajú hospodársku činnosť, ktorá spočíva v poskytovaní obsahu prostredníctvom telekomunikácií a

používateľ je podnik alebo fyzická osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne dostupnú telekomunikačnú službu.

ČLÁNOK 15.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou týkajúce sa telekomunikačných sietí alebo služieb, a to pri zachovaní práva zmluvnej strany obmedziť poskytovanie služieb v súlade s jej výhradami uvedenými v jej zozname k prílohám I a II.

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenie zmluvnej strany, ktoré má vplyv na prenos akýmikoľvek telekomunikačnými prostriedkami vrátane vysielania a šírenia po káblí rozhlasových alebo televíznych programov, ktoré sú určené na príjem verejnosťou. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že táto kapitola sa vzťahuje na pomocné prepojenie.

3. Táto kapitola nevyžaduje:

a) aby zmluvná strana povolila poskytovateľovi služby druhej zmluvnej strany zriadiť, vybudovať, získať, prenajať, prevádzkovať alebo poskytovať iné telekomunikačné siete alebo služby, ako sú osobitne uvedené v tejto dohode, alebo

b) aby zmluvná strana sama, resp. prostredníctvom požiadavky na poskytovateľa služby, zriadila, vybudovala, získala, prenajala, prevádzkovala alebo poskytovala telekomunikačné, ktoré nie sú vo všeobecnosti verejnosti ponúkané.

ČLÁNOK 15.3

Prístup a využitie verejných telekomunikačných prenosových sietí a služieb

1. Zmluvné strany zabezpečia, aby sa podnikom druhej zmluvnej strany poskytoval prístup a využitie verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb za primeraných a nediskriminačných podmienok, a to aj pokiaľ ide o kvalitu, technické normy a špecifikácie[25]. Zmluvné strany uplatňujú túto povinnosť okrem iného tak, ako sa uvádza v odsekoch 2 až 6.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby podniky druhej zmluvnej strany mali prístup k verejnej telekomunikačnej prenosovej sieti alebo službe ponúkanej na jej území, resp. cez jej hranice, a mohli ich využívať, a to vrátane súkromných prenajatých okruhov, pričom na tento účel zabezpečí, aby s výhradou odsekov 5 a 6 týmto podnikom bolo povolené:

a) kúpiť alebo prenajať a pripojiť koncové alebo iné zariadenie, ktoré sú spojené s verejnou telekomunikačnou prenosovou sieťou;

b) spojiť súkromne prenajaté alebo vlastnené okruhy s verejnými telekomunikačnými prenosovými sieťami a službami alebo s okruhmi prenajatými alebo vlastnenými iným dodávateľom služby,

c) používať prevádzkové protokoly podľa svojho vlastného výberu a

d) prevádzkovať funkciu prepájania, signalizácie a spracovania.

[25] **nediskriminačné** je zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie poskytnuté akémukoľvek inému používateľovi obdobných verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb v podobných situáciách.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby mohli všetky podniky druhej zmluvnej strany používať verejné telekomunikačné prenosové siete a služby na prenos informácií na jej území, resp. cez jej hranice, a to aj na vnútropodnikovú komunikáciu takýchto podnikov a na prístup k informáciám uloženým v databázach alebo inak uchovávaných v strojovo čitateľnej forme na území niektorej zo zmluvných strán.

4. Na základe článku 28.3 (Všeobecné výnimky), a bez ohľadu na odsek 3, môže zmluvná strana prijať vhodné opatrenia na ochranu:

a) bezpečnosti a dôvernosti verejných telekomunikačných prenosových služieb; a

b) súkromia používateľov verejných telekomunikačných prenosových služieb,

a to pri uplatnení požiadavky, že tieto opatrenia sa nebudú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu, resp. skryté obmedzovanie obchodu.

5. Každý zmluvná strana zabezpečí, aby sa pri využití verejných telekomunikačných prenosových sietí a služieb a pri prístupe k nim nekládli žiadne podmienky, ktoré nie sú nevyhnutné:

a) na zabezpečenie povinností z dôvodu poskytovania verejnej služby, ktoré nesú poskytovatelia verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb, a to najmä pokiaľ ide o ich spôsobilosť sprístupniť svoje siete a služby všeobecnej verejnosti;

b) na ochranu technickej celistvosti verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb, alebo

c) na zabezpečenie toho, aby poskytovatelia služieb druhej zmluvnej strany neposkytovali služby v rozsahu danom výhradami zmluvnej strany, ako sa uvádza v jej zozname k prílohám I alebo II.

6. Pod podmienkou dodržania kritérií stanovených v odseku 5 podmienky prístupu k verejným telekomunikačným prenosovým sieťam alebo službám môžu zahŕňať:

a) obmedzenia ďalšieho predaja alebo spoločného využívania takýchto služieb;

b) požiadavku používať presne stanovené technické rozhrania, vrátane ich protokolov, na spojenie s takýmito sieťami a službami;

c) požiadavky na prípadnú nevyhnutnú interoperabilitu týchto služieb;

d) typové schválenia koncových alebo iných zariadení pripojených k sieti a technické požiadavky v súvislosti s pripojením tohto zariadenia k sieti;

e) obmedzenia týkajúce sa spojenia súkromne prenajatých alebo vlastnených okruhov s týmito sieťami alebo službami, resp. s okruhmi prenajatými alebo vlastnenými iným podnikom a

f) oznamovanie, registráciu a udelenie licencie.

ČLÁNOK 15.4

Ochranné opatrenia na zabezpečenie hospodárskej súťaže medzi hlavnými poskytovateľmi

1. Každá zmluvná strana zachová primerané opatrenia, ktoré zabránia poskytovateľom, ktorí sú jednotlivo alebo spoločne hlavnými poskytovateľmi, používať protisúťažné postupy alebo v nich pokračovať.

2. Medzi protisúťažné postupy podľa odseku 1 patria tieto postupy:

a) používanie protisúťažných krížových subvencií;

b) využívanie informácií získaných od konkurencie spôsobom, ktorý vedie k protisúťažným výsledkom a

c) nesprístupnenie ostatným poskytovateľom technických informácií o unikátnych zariadeniach a informácií relevantných z obchodného hľadiska, ktoré sú pre nich nevyhnutné na poskytovanie služieb, v primeranom čase.

ČLÁNOK 15.5

Prístup k unikátnym zariadeniam

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ na jej území sprístupnil svoje unikátne zariadenia, čo môže okrem iného zahŕňať sieťové prvky, systémy prevádzkovej podpory alebo nosné konštrukcie, poskytovateľom telekomunikačných služieb druhej zmluvnej strany, a to za primeraných a nediskriminačných podmienok a nákladovo orientovaných sadzieb.

2. Každá zmluvná strana môže v súlade so svojimi právnymi predpis určiť, ktoré unikátne zariadenia sa takto musia sprístupniť na jej území.

ČLÁNOK 15.6

Prepojenie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ na jej území poskytol prepojenie:

a) na ktoromkoľvek technicky realizovateľnom mieste v sieti;

b) za nediskriminačných podmienok vrátane technických noriem a špecifikácií a sadzieb;

c) v kvalite, ktorá nebude nižšia, než je kvalita poskytovaná vlastným obdobným službám takéhoto hlavného poskytovateľa alebo obdobným službám neprepojených poskytovateľov služieb alebo jeho dcérskym spoločnostiam alebo iným prepojeným subjektom;

e) včas a za podmienok (vrátane technických noriem a špecifikácií) a nákladovo orientovaných sadzieb, ktoré budú transparentné, primerané, zohľadňujúce hospodársku uskutočniteľnosť a dostatočne neviazané tak, aby poskytovateľ nemusel platiť za sieťové komponenty alebo zariadenia, ktoré na poskytovanie služby nepotrebuje a

f) na požiadanie aj na iných miestach, ako sú miesta ukončenia siete ponúkané väčšine používateľov, čo však bude podliehať poplatkom, ktoré budú odrážať náklady na výstavbu nevyhnutných dodatočných zariadení.

2. Poskytovateľ, ktorému bolo udelené povolenie poskytovať telekomunikačné služby, má právo rokovať o prepojení s inými poskytovateľmi verejne dostupných telekomunikačných prenosových sietí a služieb. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia boli povinní vytvoriť referenčné ponuky prepojenia alebo dojednať dohody o prepojení s ostatnými poskytovateľmi telekomunikačných sietí a služieb.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných prenosových služieb, ktorí v rámci rokovaní o dohodách o prepojení získajú informácie od iného takéhoto poskytovateľa, mohli tieto informácie využiť výlučne len na účely, na ktoré boli poskytnuté, a boli povinní po celý čas rešpektovať dôverný charakter poskytnutých alebo uchovávaných informácií.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby boli postupy uplatniteľné v súvislosti s prepojením s hlavným poskytovateľom verejné dostupné.

5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ sprístupnil verejnosti buď svoje dohody o prepojení, alebo prípadne referenčnú ponuku prepojenia.

ČLÁNOK 15.7

Povolenie na poskytovanie telekomunikačných služieb

Každá zmluvná strana by mala zabezpečiť, aby vždy, keď je to možné, sa povolenie na poskytovanie telekomunikačných služieb udeľovalo na základe jednoduchého oznamovacieho postupu.

ČLÁNOK 15.8

Univerzálna služba

1. Každá zmluvná strana má právo vymedziť druh povinností univerzálnej služby, ktorý chce zachovať.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby akékoľvek opatrenie týkajúce sa univerzálnej služby, ktoré prijme alebo zachová, bolo vykonávané transparentným, objektívnym, nediskriminačným a z hľadiska hospodárskej súťaže neutrálnym spôsobom. Každá zmluvná strana tiež zabezpečí, aby každá ňou ukladaná povinnosť univerzálnej služby nepredstavovala väčšiu záťaž, ako je potrebné pre taký druh univerzálnej služby, ktorý zmluvná strana vymedzila.

3. Všetci poskytovatelia by mali byť oprávnení na zabezpečenie univerzálnej služby. Ak má byť poskytovateľ vybraný za poskytovateľa univerzálnej služby, musí zmluvná strana zabezpečiť, aby sa tento výber uskutočnil na základe efektívneho, transparentného a nediskriminačného mechanizmu.

ČLÁNOK 15.9

Obmedzené zdroje

1. Každá zmluvná strana bude uskutočňovať svoje postupy na prideľovanie a využívanie obmedzených zdrojov, vrátane frekvencií, čísel a práv prístupu, objektívnym, transparentným a nediskriminačným spôsobom a včas.

2. Bez ohľadu na články 8.4 (Prístup na trh) a 9.6 (Prístup na trh) môže zmluvná strana prijať alebo zachovať opatranie, ktorým prideľuje a poskytuje spektrum alebo spravuje frekvencie. V súlade s uvedeným si každá zmluvná strana zachováva právo určovať a uplatňovať svoje politiky v oblasti správy spektra a frekvencií, ktorými sa môže obmedziť počet poskytovateľov verejných telekomunikačných prenosových služieb. Každá zmluvná strana si zachováva právo prideľovať frekvenčné pásma so zreteľom na existujúce a budúce potreby.

3. Každá zmluvná strana verejne sprístupní aktuálnu situáciu, pokiaľ ide o pridelené frekvenčné pásma, avšak nie je povinná poskytnúť podrobnú identifikáciu frekvencií pridelených na osobitné vládne účely.

ČLÁNOK 15.10

Prenositeľnosť čísla

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných prenosových služieb na jej území umožnili prenositeľnosť čísla za primeraných podmienok.

ČLÁNOK 15.11

Regulačný orgán

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej regulačný úrad bol z právneho hľadiska oddelený a funkčne nezávislý od akéhokoľvek poskytovateľa telekomunikačných prenosových sietí, služieb alebo zariadení, a to aj v prípade, že niektorá zo zmluvných strán je vlastníkom poskytovateľa v oblasti telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb alebo má nad ním kontrolu.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby rozhodnutia jej regulačného orgánu a jeho postupy boli nestranné, pokiaľ ide o všetkých účastníkov trhu, a aby boli spravované transparentným a včasným spôsobom.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby regulačný orgán mal dostatočné právomoci na reguláciu sektora, a to okrem iného aj tým, že zabezpečí, aby mal právomoc:

a) požadovať od poskytovateľov telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb, aby regulačnému orgánu predložili všetky informácie, ktoré tento orgán považuje za potrebné na plnenie svojich povinností a

b) presadzovať výkon svojich rozhodnutí týkajúcich sa povinností uvedených v článkoch 15.3 až 15.6 prostredníctvom náležitých sankcií, ktoré môžu zahŕňať aj peňažné sankcie, reštitučné príkazy alebo pozastavenie platnosti alebo odňatie udelených povolení.

ČLÁNOK 15.12

Riešenie sporov v oblasti telekomunikácií

Odvolanie sa na regulačné orgány

1. V nadväznosti na články 27.3 (Správne konanie) a 27.4 (Preskúmanie a odvolanie), každá zmluvná strana zabezpečí, aby:

a) sa podniky mohli včas obrátiť na regulačný orgán s cieľom riešiť spory s poskytovateľmi verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb týkajúce sa záležitostí obsiahnutých v článkoch 15.3 až 15.6, ktoré podľa právnych predpisov zmluvnej strany patria do právomoci regulačného orgánu. Regulačný orgán v príslušných prípadoch vydá na vyriešenie sporu záväzné rozhodnutie, a to v primeranej lehote a

b) poskytovatelia telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany žiadajúci o prístup k unikátnym zariadeniam alebo o prepojenie s hlavným poskytovateľom na území zmluvnej strany, mali, a to v primeranej a verejnej oznámenej časovej lehote, právo obrátiť sa na regulačný orgán, aby vyriešil spory v súvislosti s primeranými podmienkami a sadzbami, pokiaľ ide o prístup alebo prepojenie s týmto hlavným poskytovateľom.

Odvolanie voči stanoviskám alebo rozhodnutiam regulačného orgánu a preskúmanie týchto stanovísk a rozhodnutí

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby podnik, ktorého záujmy nepriaznivo ovplyvní stanovisko alebo rozhodnutie regulačného orgánu, mohol dosiahnuť preskúmanie tohto stanoviska alebo rozhodnutia nestranným a nezávislým súdnym, kvázi-súdnym alebo správnym orgánom v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany. Tento súdny, kvázi-súdny alebo správny orgán poskytne podniku písomné vysvetlenie dôvodov svojho stanoviska alebo rozhodnutia. S výhradou odvolania alebo ďalšieho preskúmania každá zmluvná strana zabezpečí, aby tieto stanoviská alebo rozhodnutia regulačný orgán vykonal.

3. Žiadosť o súdne preskúmanie nesmie predstavovať dôvod na nedodržanie stanoviska alebo rozhodnutia regulačného orgánu, pokiaľ príslušný orgán platnosť takéhoto stanoviska alebo rozhodnutia nepozastaví.

ČLÁNOK 15.13

Transparentnosť

1. V nadväznosti na články 27.1 (Zverejňovanie) a 27.2 (Poskytovanie informácií) a na doplnenie ostatných ustanovení tejto kapitoly týkajúcich sa zverejňovania informácií každá zmluvná strana sprístupní verejnosti:

a) úlohy, ktoré plní regulačný orgán; tieto úlohy sa zverejnia v ľahko dostupnej a jasnej forme, najmä ak sú tieto úlohy zverené viac než jednému orgánu;

b) opatrenia týkajúce sa verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb, vrátane:

   i) predpisov svojho regulačného orgánu spolu so základom týchto nariadení;

   ii) sadzieb a ostatných podmienok služieb;

   iii) špecifikácií technických rozhraní;

   iv) podmienok pripojenia terminálu alebo iného zariadenia k verejným telekomunikačným prenosovým sietiam;

   v) oznámenia, povolenia, registrácie alebo licenčných požiadaviek, ak existujú a

c) informácií o orgánoch zodpovedných za vypracovanie, zmenu a prijímanie noriem a súvisiacich opatrení.

ČLÁNOK 15.14

Zdržanlivosť

Zmluvné strany uznávajú význam konkurencieschopného trhu na dosiahnutie legitímnych cieľov verejnej politiky v oblasti telekomunikačných služieb. Na tento účel, a v rozsahu stanovenom vo svojich právnych predpisoch sa každá zmluvná strana môže zdržať uplatnenia určitého právneho predpisu na telekomunikačné služby, keď sa po analýze trhu zistí, že účinná hospodárska súťaž bola dosiahnutá.

ČLÁNOK 15.15

Vzťah k ostatným kapitolám

Ak existuje akýkoľvek rozpor medzi ustanoveniami tejto kapitoly a ustanoveniami inej kapitoly, majú, a to v rozsahu danom týmto rozporom, prednosť ustanovenia tejto kapitoly.

ŠESTNÁSTA KAPITOLA

ELEKTRONICKÝ OBCHOD

ČLÁNOK 16.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

dodávka je počítačový program, text, video, obrázok, zvuková nahrávka alebo iná dodávka, ktoré sú digitálne kódované a

elektronický obchod je obchod uskutočňovaný prostredníctvom telekomunikácií, samostatne alebo v spojení s ďalšími informačnými a komunikačnými technológiami.

ČLÁNOK 16.2

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Zmluvné strany uznávajú, že elektronický obchod zvyšuje hospodársky rast a obchodné príležitosti v mnohých odvetviach, a potvrdzujú uplatniteľnosť pravidiel WTO na elektronický obchod. Zmluvné strany sa dohodli na podpore rozvoja elektronického obchodu medzi sebou, a to najmä prostredníctvom spolupráce v záležitostiach súvisiacich s uplatňovaním ustanovení tejto kapitoly na elektronický obchod.

2. Táto kapitola zmluvnej strane neukladá povinnosť umožniť dodávku prenášanú elektronickými prostriedkami inak než v súlade s jej povinnosťami podľa iného ustanovenia tejto dohody.

ČLÁNOK 16.3

Clá na elektronické dodávky

1. Zmluvná strana nesmie uložiť žiadne clo, poplatok alebo platbu v súvislosti s dodávkou prenášanou elektronickými prostriedkami.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že odsek 1 nebráni zmluvnej strane v tom, aby uložila vnútroštátne clo alebo inú vnútroštátnu platbu v súvislosti s dodávkou prenášanou elektronickými prostriedkami pod podmienkou, že takéto clo alebo platba sú uložené v súlade s touto dohodou.

ČLÁNOK 16.4

Dôvera v elektronický obchod

Každá zmluvná strana prijme alebo zachová zákony, iné právne predpisy alebo správne opatrenia na ochranu osobných údajov užívateľov zapojených do elektronického obchodu, pričom náležite zohľadní medzinárodné normy v oblasti ochrany údajov uplatňované zo strany príslušných medzinárodných organizácií, v ktorých sú obe zmluvné strany členmi.

ČLÁNOK 16.5

Všeobecné ustanovenia

Vzhľadom na potenciál elektronického obchodu ako nástroja sociálneho a hospodárskeho rozvoja, zmluvné strany uznávajú význam:

a) jasnosti, transparentnosti a predvídateľnosti ich/svojich domácich regulačných rámcov pri maximálnom možnom uľahčovaní rozvoja elektronického obchodu;

b) interoperability, inovácie a hospodárskej súťaže pri uľahčovaní elektronického obchodu a

c) uľahčovania využívania elektronického obchodu zo strany malých a stredných podnikov.

ČLÁNOK 16.6

Dialóg o elektronickom obchode

1. Zmluvné strany sa vzhľadom na globálny charakter elektronického obchodu dohodli, že budú pokračovať v dialógu o otázkach vznikajúcich v súvislosti s elektronickým obchodom, ktorý sa bude okrem iného týkať týchto otázok:

a) uznávanie certifikátov elektronických podpisov vydávaných verejnosti a uľahčenie cezhraničných certifikačných služieb;

b) zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, pokiaľ ide o prenos alebo uchovávanie informácií;

c) zaobchádzanie s nevyžiadanou elektronickou komerčnou komunikáciou, a

d) ochrana osobných informácií a ochrana spotrebiteľov a podnikov pred podvodnými a zavádzajúcimi obchodnými praktikami v oblasti elektronického obchodu.

2. Dialóg uvedený v odseku 1 môže mať formu výmeny informácií o príslušných zákonoch, iných právnych predpisoch a ostatných opatreniach zmluvných strán upravujúcich predmetné záležitosti, ako aj formu spoločného využívania skúseností s vykonávaním týchto zákonov, iných právnych predpisov a ostatných opatrení.

3. Zmluvné strany vzhľadom na globálny charakter elektronického obchodu potvrdzujú význam aktívnej účasti na viacstranných fórach na podporu rozvoja elektronického obchodu.

ČLÁNOK 16.7

Vzťah k ostatným kapitolám

V prípade akéhokoľvek rozporu medzi ustanoveniami tejto kapitoly a ustanoveniami inej kapitoly tejto dohody majú, a to v rozsahu danom týmto rozporom, prednosť ustanovenia tejto inej kapitoly.

SEDEMNÁSTA KAPITOLA

POLITIKA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

ČLÁNOK 17.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

protisúťažné podnikateľské správanie sú protisúťažné dojednania, zosúladené postupy alebo mechanizmy súťažiteľov, protisúťažné praktiky podniku, ktorý má dominantné postavenie na trhu, a fúzie s podstatnými protisúťažnými účinkami a

služba všeobecného hospodárskeho záujmu je v prípade Európskej únie služba, ktorá nemôže byť poskytovaná v uspokojivej miere a za podmienok (napr. pokiaľ ide o cenu, objektívne znaky kvality, kontinuitu a prístup k službe) zlučiteľných s verejným záujmom podnikom pôsobiacim v normálnych trhových podmienkach. Poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu musí byť zverené jednému alebo viacerým podnikom prostredníctvom poverenia službou vo verejnom záujme, v ktorom sa vymedzia povinnosti príslušných podnikov a štátu.

ČLÁNOK 17.2

Politika hospodárskej súťaže

1. Zmluvné strany uznávajú význam voľnej a nenarušenej hospodárskej súťaže vo svojich obchodných vzťahoch. Uznávajú, že protisúťažné podnikateľské správanie môže narušiť riadne fungovanie trhov a oslabuje výhody liberalizácie obchodu.

2. Zmluvné strany prijmú príslušné opatrenia na potieranie protisúťažného podnikateľského správania, pričom uznávajú, že takéto opatrenia posilnia plnenie cieľov tejto dohody.

3. Zúčastnené strany budú spolupracovať v záležitostiach týkajúcich sa zákazu protisúťažného podnikateľského správania v zóne voľného obchodu v súlade s *Dohodou medzi Európskymi spoločenstvami a vládou Kanady o uplatňovaní právnych predpisov o hospodárskej súťaži* podpísanou 17. júna 1999 v Bonne.

4. Opatrenia uvedené v odseku 2 musia byť v súlade so zásadami transparentnosti, nediskriminácie a spravodlivého procesu. Výnimky z uplatňovania práva hospodárskej súťaže musia byť transparentné. Zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane verejné informácie týkajúce sa takýchto výnimiek podľa svojich právnych predpisov na ochranu hospodárskej súťaže.

ČLÁNOK 17.3

Uplatňovanie politiky hospodárskej súťaže na podniky

1. Zmluvné strany zabezpečia, aby sa opatrenia uvedené v článku 17.2 ods. 2 uplatňovali na zmluvné strany v rozsahu vyžadovanom podľa ich právnych predpisov.

2. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že:

a) v Kanade sa zákon o hospodárskej súťaži *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34 vzťahuje na a zaväzuje osobu konajúcu za Jej Veličenstvo a spravujúcu Kanadu, resp. za provinciu, ktorá je právnickou osobou, pokiaľ ide o obchodné činnosti, ktoré táto právnická osoba vykonáva v rámci hospodárskej súťaže, či už skutočnej alebo potenciálnej, s inými osobami, a to v v rozsahu, v akom by sa tento zákon uplatňoval, keby nešlo o osobu konajúcu za Jej Veličenstvo. Takouto konajúcou osobou môžu byť štátne podniky, monopoly a podniky, ktorým boli udelené osobitné alebo výlučné práva alebo výsady a

b) v Európskej únii podliehajú štátne podniky, monopoly a podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, pravidlám Európskej únie v oblasti hospodárskej súťaže. Podniky, ktorým bolo zverené poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú týmto pravidlám, a to v rozsahu, v akom uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne ani fakticky plnenie konkrétnych úloh, ktoré im boli zverené.

ČLÁNOK 17.4

Urovnávanie sporov

Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nesmie podliehať žiadnej forme urovnávania sporov podľa tejto dohody.

OSEMNÁSTA KAPITOLA

ŠTÁTNE PODNIKY, MONOPOLY A PODNIKY, KTORÝM BOLI UDELENÉ OSOBITNÉ PRÁVA ALEBO VÝSADY

ČLÁNOK 18.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

subjekt upravený touto dohodou je:

a) monopol;

b) dodávateľ tovaru alebo poskytovateľ služby, ak je jedným z mála dodávateľov tovaru alebo poskytovateľov služieb, ktorým zmluvná strana udelila povolenie alebo ktorých zmluvná strana zriadila, či už formálne alebo fakticky, pričom táto zmluvná strana podstatným spôsobom bráni hospodárskej súťaži medzi týmito dodávateľmi alebo poskytovateľmi na svojom území;

c) akýkoľvek subjekt, ktorému zmluvná strana formálne alebo fakticky poskytla osobitné práva alebo výsady dodávať výrobok alebo poskytovať službu, čo má podstatný vplyv na schopnosť akéhokoľvek iného podniku dodávať rovnaký tovar alebo poskytovať rovnakú službu v tej istej geografickej oblasti za v podstate rovnocenných podmienok, a čím sa tomuto subjektu umožnilo, aby sa úplne alebo čiastočne vyhol konkurenčným tlakom alebo trhovým obmedzeniam[26]; alebo

d) štátny podnik;

určiť je stanoviť alebo schváliť monopol, alebo rozšíriť rozsah pôsobnosti monopolu, aby zahŕňal ďalší tovar alebo službu;

na základe komerčných hľadísk je v súlade so zvyčajnými obchodnými postupmi súkromného podniku v príslušnej sfére podnikania alebo priemyselnom odvetví a

nediskriminačné zaobchádzanie je národné zaobchádzanie alebo zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod, podľa toho ktoré je lepšie, stanovené v tejto dohode.

26 V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že udelenie licencie alebo povolenia obmedzenému počtu podnikov v rámci prideľovania obmedzených zdrojov prostredníctvom objektívnych, proporcionálnych a nediskriminačných kritérií nie je samo osebe osobitným právom.

ČLÁNOK 18.2

Rozsah pôsobnosti

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoje práva a povinnosti vyplývajúce z článku XVII ods. 1 až XVII ods. 3 dohody GATT z roku 1994, *Dohovoru o interpretácii článku XVII Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994* a článku VIII ods. 1 a VIII ods. 2 dohody GATS, ktoré sa týmto začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na tovar alebo službu nakupované na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja, resp. s cieľom ich použitia v rámci poskytovania tovaru alebo služieb na komerčný predaj, a to bez ohľadu na to, či ide o „obstarávanie upravené touto dohodou“ v zmysle článku 19.2 (Rozsah pôsobnosti a úpravy).

3. Články 18.4 a 18.5 sa neuplatňujú na odvetvia uvedené v článku 8.2 (Rozsah pôsobnosti) a článku 9.2 (Rozsah pôsobnosti).

4. Články 18.4 a 18.5 sa nevzťahujú na opatrenie subjektu upraveného touto dohodou, ak by sa uplatňovala výhrada zmluvnej strany vznesená voči národnému zaobchádzaniu alebo doložke najvyšších výhod podľa zoznamu zmluvnej strany k prílohe I, II alebo III, ak by to isté opatrenie prijala alebo zachovávala zmluvná strana.

ČLÁNOK 18.3

Štátne podniky, monopoly a podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady

1. Bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán podľa tejto kapitoly, žiadne z ustanovení tejto kapitoly nebráni zmluvnej strane, aby určila alebo zachovala štátne podniky alebo monopoly, resp. aby priznala určitému podniku osobitné alebo výsady.

2. Zmluvná strana nesmie od subjektu upraveného touto dohodou vyžadovať, aby konal spôsobom nezlučiteľným s touto dohodou, ani ho v tom nesmie podporovať.

ČLÁNOK 18.4

Nediskriminačné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby subjekt upravený touto dohodou na jej území poskytoval investícii upravenej touto dohodou, tovaru druhej zmluvnej strany alebo poskytovateľovi služieb druhej zmluvnej strany pri nákupe alebo predaji tovaru alebo služby nediskriminačné zaobchádzanie.

2. Ak subjekt upravený touto dohodou a uvedený v písm. b) až d) vymedzenia pojmu „subjekt upravený touto dohodou“ v článku 18.1 postupuje v súlade s článkom 18.5 ods.1, na zmluvnú stranu, na ktorej území sa nachádza tento subjekt upravený touto dohodou, sa nazerá ako na plniacu si povinnosti uvedené v odseku 1, pokiaľ ide o tento subjekt.

ČLÁNOK 18.5

Komerčné hľadiská

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby subjekt upravený touto dohodou na jej území konal v súlade s komerčnými hľadiskami pri nákupe alebo predaji tovaru, a to aj pokiaľ ide o cenu, kvalitu, dostupnosť, predajnosť, dopravu a iné podmienky nákupu alebo predaja, ako aj pri nákupe alebo poskytovaní služby, a to aj v prípade, že tento tovar alebo služby sa dodávajú alebo poskytujú investícii investora druhej zmluvnej strany, resp. ak ich takáto investícia dodáva alebo poskytuje.

2. Pod podmienkou, že subjekt upravený touto dohodou koná v súlade s článkom 18.4 a Sedemnástou kapitolou (Politika hospodárskej súťaže), povinnosť uvedená v odseku 1 sa neuplatňuje:

a) v prípade monopolu, pokiaľ ide o splnenie účelu, na ktorý bol zriadený monopol alebo na ktorý boli priznané osobitné práva alebo výsady, ako je napríklad záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme alebo regionálny rozvoj, alebo

b) v prípade štátneho podniku, pokiaľ ide o plnenie jeho verejnej úlohy.

DEVÄTNÁSTA KAPITOLA

VLÁDNE OBSTARÁVANIE

ČLÁNOK 19.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

komerčný tovar alebo služby sú tovar alebo služby druhu, ktorý sa bežne predáva alebo ponúka na predaj na obchodnom trhu, a to iným kupujúcim, než sú vlády, a na iné než vládne účely, resp. ktorý takíto kupujúci zvyčajne kupujú;

stavebná služba je služba, ktorej cieľom je akýmikoľvek prostriedkami realizovať stavebné alebo stavebno-inžinierske práce v zmysle časti 51 Provizórnej ústrednej klasifikácie produkcie vypracovanej Organizáciou Spojených národov (OSN) („CPC“);

elektronická aukcia je opakujúci sa proces, pri ktorom sa využíva elektronické zariadenie, aby dodávatelia predložili buď nové ceny, alebo nové hodnoty v prípade iných kvantifikovateľných parametrov ponúk ako sú ceny, ktoré súvisia s kritériami hodnotenia, alebo nové ceny aj nové hodnoty, a v dôsledku ktorého je možné zostaviť poradie alebo nové poradie ponúk;

písomne alebo **písomný** je akékoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo číslic, ktoré je možné čítať, reprodukovať a následne oznámiť. Môže zahŕňať aj informácie prenášané a uložené elektronicky;

obmedzený postup obstarávania je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt osloví dodávateľa alebo dodávateľov podľa svojho výberu;

opatrenie je akýkoľvek právny predpis, postup, administratívne usmernenie alebo prax, alebo akékoľvek konanie obstarávateľského subjektu súvisiace s obstarávaním upraveným touto dohodou;

zoznam na viacero použití je zoznam dodávateľov, o ktorých obstarávateľský subjekt usúdil, že spĺňajú podmienky zahrnutia do takéhoto zoznamu a ktorých chce obstarávateľský subjekt využiť viac než raz;

oznámenie o plánovanom obstarávaní je oznámenie uverejnené obstarávateľským subjektom, v ktorom sa dodávatelia, ktorí majú záujem, vyzývajú na predloženie žiadosti o účasť, predloženie ponuky alebo na oboje;

kompenzácie sú akékoľvek podmienky alebo záväzky na podporu miestneho rozvoja alebo na zlepšenie platobnej bilancie zmluvnej strany, napríklad doložky o použití domácej produkcie, poskytnutí licencií na technológie, investícií, kompenzačných obchodoch, a podobné postupy alebo požiadavky;

otvorený postup obstarávania je postup, v rámci ktorého môže predložiť ponuku každý dodávateľ, ktorý má záujem;

osoba je osoba vymedzená v článku 1.1 (Vymedzenie pojmov všeobecného uplatnenia);

obstarávateľský subjekt je subjekt, na ktorý sa vzťahujú prílohy 19-1, 19-2 or 19-3 zoznamu zmluvnej strany týkajúceho sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly;

kvalifikovaný dodávateľ je dodávateľ, o ktorom obstarávateľský subjekt usúdi, že spĺňa podmienky účasti;

výberový postup obstarávania je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt vyzve na predloženie ponúk len kvalifikovaných dodávateľov;

služby zahŕňajú služby v oblasti stavebníctva, ak nie je uvedené inak;

norma je dokument schválený uznaným orgánom, ktorým sa poskytujú na všeobecné a opakované použitie pravidlá, usmernenia alebo charakteristiky tovaru alebo služieb, alebo súvisiace postupy a výrobné metódy, ktorých dodržiavanie nie je záväzné. Jej obsahom môžu tiež byť, prípadne aj ako jediný jej predmet úpravy, požiadavky súvisiace s terminológiou, symbolmi, balením, označovaním alebo etiketovaním, ktoré sa vzťahujú na určitý tovar, službu, postup alebo výrobnú metódu;

dodávateľ je osoba alebo skupina osôb, ktorá poskytuje alebo by mohla poskytovať tovar alebo služby a

technická špecifikácia je požiadavka, ktorou sa v rámci obstarávania:

a) stanovujú vlastnosti tovaru alebo služieb, ktoré majú byť obstarané, také ako kvalita, výkon, bezpečnosť a rozmery, alebo postupy a metódy ich výroby alebo poskytnutia, alebo

b) stanovuje terminológia, symboly, balenie, označovanie alebo etiketovanie vzťahujúce sa na určitý tovar alebo službu.

ČLÁNOK 19.2

Rozsah pôsobnosti a úpravy

Uplatňovanie tejto kapitoly

1. Táto kapitola sa vzťahuje na akékoľvek opatrenie týkajúce sa obstarávania upraveného touto dohodou bez ohľadu na to, či sa vykonáva výlučne alebo čiastočne elektronickými prostriedkami.

2. Na účely tejto kapitoly je „obstarávanie upravené touto dohodou“, obstarávanie na vládne účely:

a) tovaru, služieb, resp. ich akejkoľvek kombinácie:

   i) ako sú uvedené v prílohách každej zmluvnej strany k jej zoznamu týkajúcemu sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly a

   ii) ktoré sa neobstarávajú s cieľom komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja, ani na využitie pri výrobe alebo dodávke, resp. poskytovaní tovaru, resp. služieb na účely komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja;

b) uskutočňované na akomkoľvek zmluvnom základe vrátane: kúpy, lízingu, a prenájmu alebo kúpy na splátky s možnosťou odkúpenia, alebo bez takejto možnosti;

c) s hodnotou odhadnutou v súlade s odsekmi 6 až 8, ktorá sa v čase zverejnenia oznámenia v zmysle článku 19.6 rovnala alebo bola vyššia, než sú príslušné prahové hodnoty stanovené v prílohách každej zmluvnej strany k jej zoznamu týkajúcemu sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly;

d) uskutočňované obstarávateľským subjektom a

e) ktoré nie je inak vylúčené z úpravy v odseku 3 alebo príloh každej zmluvnej strany k jej zoznamu týkajúcemu sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly.

3. Pokiaľ nie je ustanovené inak v prílohách zmluvnej strany k jej zoznamu týkajúcemu sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly, táto kapitola sa nevzťahuje na:

a) nadobudnutie alebo prenájom pozemkov, existujúcich budov alebo iného nehnuteľného majetku, alebo práv k nim;

b) mimozmluvné dojednania alebo akúkoľvek formu pomoci, ktorú zmluvná strana poskytuje, vrátane dohôd o spolupráci, grantov, pôžičiek, kapitálových injekcií, záruk a fiškálnych stimulov;

c) obstarávanie alebo nadobudnutie fiškálnej agentúry alebo depozitárnych služieb, likvidačných a správnych služieb pre regulované finančné inštitúcie alebo služieb týkajúcich sa predaja, splácania a distribúcie verejného dlhu vrátane pôžičiek a štátnych dlhopisov, bankoviek a iných cenných papierov;

d) pracovné zmluvy vo verejnom sektore;

e) obstarávanie uskutočňované:

i) na konkrétny účel poskytovania medzinárodnej pomoci vrátane rozvojovej pomoci,

ii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej dohody týkajúcej sa umiestnenia vojsk alebo spoločného vykonávania projektu signatárskymi štátmi, alebo

iii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej organizácie, alebo ak je financované z medzinárodných grantov, pôžičiek alebo inej pomoci, kde by uplatniteľný postup alebo podmienka boli v rozpore s touto kapitolou.

4. Obstarávaním, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, je všetko obstarávanie, na ktoré sa vzťahujú zoznamy Kanady a Európskej únie týkajúce sa prístupu na trh, v ktorých sa záväzky každej zmluvnej strany stanovujú takto:

a) v prílohe 19-1 orgány ústrednej štátnej správy, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;

b) v prílohe 19-2 orgány na nižšej ako ústrednej úrovni, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;

c) v prílohe 19-3 všetky ostatné subjekty, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;

d) v prílohe 19-4 tovary, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;

e) v prílohe 19-5 služby iné ako stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;

f) v prílohe 19-6 stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;

g) v prílohe 19-7 akékoľvek všeobecné poznámky a

h) v prílohe 19-8 prostriedky zverejňovania používané na účely tejto kapitoly.

5. V prípade, že obstarávateľský subjekt v kontexte obstarávania upraveného touto dohodou vyžaduje, aby osoba, na ktorú sa nevzťahujú prílohy zmluvnej strany k jej zoznamu týkajúcemu sa prístupu na trh na účely tejto kapitoly, obstarávanie uskutočňovala v súlade s osobitnými požiadavkami, uplatní sa na tieto požiadavky *mutatis mutandis* článok19.4.

Stanovenie hodnoty

6. Obstarávateľský subjekt na odhadnutie hodnoty obstarávania na účely stanovenia, či ide o obstarávanie upravené touto dohodou:

a) obstarávanie nerozdelí na viacero čiastkových obstarávaní, a takisto nezvolí ani nepoužije na odhad hodnoty obstarávania špeciálnu metódu ocenenia s úmyslom úplne alebo čiastočne vylúčiť predmetné obstarávanie z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly a

b) zahrnie odhadovanú maximálnu celkovú hodnotu obstarávania počas celej dĺžky trvania bez ohľadu na to, či bolo udelené jednému alebo viacerým dodávateľom, pričom zohľadní všetky formy odmeny vrátane:

   i) prémií, poplatkov, provízií a úrokov, a

ii) ak obstarávanie umožňuje alternatívy, celkovej hodnoty týchto alternatív.

7. Ak si splnenie individuálnej požiadavky na obstarávanie vyžaduje udelenie viac než jednej zmluvy alebo zmluva je zadávaná po častiach („opakované zmluvy“), základom na výpočet odhadovanej maximálnej celkovej hodnoty je:

a) hodnota opakovaných zmlúv rovnakého typu tovaru alebo služieb udelených v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov alebo v priebehu predchádzajúceho fiškálneho roku obstarávateľského subjektu, podľa možnosti upravená o očakávané zmeny, čo sa týka množstva a hodnoty, pokiaľ ide o množstvo a hodnotu obstarávaného tovaru alebo služby v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov, alebo

b) odhadovaná hodnota opakovaných zmlúv rovnakého typu tovaru alebo služby, ktoré sa majú zadať počas 12 mesiacov, ktoré nasledujú po udelení prvotnej zmluvy, alebo vo fiškálnom roku obstarávateľského subjektu.

8. V prípade obstarávania prostredníctvom lízingu, nájmu alebo nákupu tovaru alebo služby na splátky alebo v prípade zmlúv, v ktorých nie je uvedená celková cena, základom pre stanovenie hodnoty je:

a) v prípade zmluvy na určitý čas:

i) ak je platnosť zmluvy 12 mesiacov alebo menej, celková odhadovaná maximálna hodnota počas jej platnosti, alebo

ii) ak je platnosť zmluvy dlhšia ako 12 mesiacov, celková odhadovaná maximálna hodnota vrátane odhadovanej zostatkovej hodnoty;

b) v prípade zmluvy na neurčitý čas 48-násobok odhadovanej mesačnej splátky a

c) ak nie je isté, či zmluva bude na určitý čas, použije sa písmeno b).

ČLÁNOK 19.3

Bezpečnosť a všeobecné výnimky

1. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni v prijatí opatrení alebo nezverejnení informácií, ak to považuje za nevyhnutné pre ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov týkajúcich sa obstarávania:

a) zbraní, munície[27] a vojenského materiálu;

b) alebo týkajúcich sa obstarávania, ktoré je nevyhnutné z hľadiska národnej bezpečnosti, alebo

c) na účely národnej obrany.

[27] Výraz „munícia“ v tomto článku sa považuje za rovnocenný výraz pojmu „strelivo“.

2. S výhradou požiadavky, že sa takéto opatrenia nebudú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu medzi krajinami, ak existujú rovnaké podmienky, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním medzinárodného obchodu, platí, že žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvným stranám bráni v uložení alebo presadzovaní opatrení, ktoré:

a) sú nevyhnutné na ochranu verejnej morálky, poriadku alebo bezpečnosti;

b) sú nevyhnutné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín;

c) sú nevyhnutné na ochranu práv duševného vlastníctva, alebo

d) súvisia s tovarom alebo službami, ktoré poskytujú osoby so zdravotným postihnutím alebo dobročinné zariadenia, alebo ktoré sú výsledkom práce väzňov.

ČLÁNOK 19.4

Všeobecné zásady

Nediskriminácia

1. Pri akýchkoľvek opatreniach týkajúcich sa obstarávania upraveného touto dohodou každá zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytne bezodkladne a bezpodmienečne pre tovar a služby druhej zmluvnej strany, ako aj dodávateľom druhej zmluvnej strany ponúkajúcim takýto tovar alebo služby zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré táto zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytuje pre svoj vlastný tovar, služby a dodávateľov. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že takéto zaobchádzanie zahŕňa:

a) v rámci Kanady zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré provincia alebo teritórium vrátane ich obstarávateľských subjektov poskytujú tovarom a službám a dodávateľom, ktorí sídlia v tejto provincii alebo na tomto teritóriu a

b) v rámci Európskej únie zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré členský štát alebo regionálna jednotka členského štátu vrátane ich obstarávateľských subjektov poskytujú tovarom a službám a dodávateľom, ktorí sídlia v tomto členskom štáte alebo tejto regionálnej jednotke členského štátu.

2. V súvislosti s akýmikoľvek opatreniami týkajúcimi sa obstarávaní upravených touto dohodou nebude žiadna zmluvná strana ani jej obstarávateľské subjekty:

a) zaobchádzať so žiadnym miestnym dodávateľom menej výhodne ako s iným miestnym dodávateľom na základe určitej miery zahraničnej účasti alebo vlastníctva; alebo

b) diskriminovať žiadneho miestne usadeného dodávateľa na základe toho, že tovar alebo služby ponúkané týmto dodávateľom pri určitom obstarávaní sú tovarom alebo službami druhej zmluvnej strany.

Používanie elektronických prostriedkov

3. Ak sa obstarávanie upravené touto dohodou uskutočňuje elektronickým spôsobom, obstarávateľský subjekt:

a) zabezpečí, aby sa pri obstarávaní používali všeobecne dostupné systémy informačných technológií a softvér (vrátane systémov a softvéru na autentifikáciu a kódovanie informácií), ktoré sú interoperabilné s inými všeobecne dostupnými systémami informačných technológií a softvérom a

b) uplatňuje mechanizmy, ktoré zabezpečujú integritu žiadostí o účasť a integritu ponúk, registrujú čas príjmu a zamedzujú nevhodnému prístupu k týmto žiadostiam a ponukám.

Uskutočňovanie obstarávania

4. Obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie upravené touto dohodou transparentným a nestranným spôsobom, ktorý:

a) je v súlade s touto kapitolou a pri ktorom sa používajú metódy, ako je napríklad otvorený postup obstarávania, výberový postup obstarávania a obmedzený postup obstarávania;

b) zabraňuje konfliktom záujmov; a

c) zabraňuje korupčným postupom.

Pravidlá pôvodu

5. Na účely obstarávania upraveného touto dohodou zmluvná strana neuplatní pri tovare alebo službách dovezených alebo dodaných druhou zmluvnou stranou také pravidlá pôvodu, ktoré by sa líšili od pravidiel pôvodu, ktoré táto zmluvná strana v rovnakom čase uplatňuje na dovoz alebo dodávky rovnakého tovaru alebo služieb tej istej zmluvnej strany v rámci bežného obchodovania.

Kompenzácie

6. Zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, nebude v súvislosti s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy, požadovať, zohľadňovať, ukladať ani vynucovať žiadne kompenzácie.

Opatrenia, ktoré nie sú charakteristické pre obstarávanie

7. Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na: clá a poplatky akéhokoľvek druhu uvalené na dovoz alebo v súvislosti s ním; na metódu ukladania takýchto ciel a poplatkov; na ostatné dovozné nariadenia alebo formality a opatrenia ovplyvňujúce obchod so službami a odlišné od opatrení, ktorými sa riadi obstarávanie upravené touto dohodu.

ČLÁNOK 19.5

Informácie o systéme obstarávania

1. Každá zmluvná strana:

a) bezodkladne uverejní všetky zákony, iné právne predpisy, súdne rozhodnutia a všeobecne záväzné administratívne rozhodnutia, ako aj znenia štandardných zmluvných ustanovení predpísaných zákonom alebo nariadením a prostredníctvom odkazu začlenených do oznámení alebo súťažných podkladov a postupov týkajúcich sa obstarávania upraveného touto dohodou, ako aj akékoľvek ich úpravy, pričom na toto uverejnenie využije oficiálne určené elektronické alebo tlačené médiá, ktoré sú všeobecne distribuované a ku ktorým má verejnosť neustále jednoduchý prístup a

b) na požiadanie poskytne druhej zmluvnej strane vysvetľujúce informácie.

2. Každá zmluvná strana uvedie v prílohe 19-8 svojho zoznamu týkajúceho sa prístupu na trh:

a) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje informácie opísané v odseku 1;

b) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje oznámenia vyžadované podľa článku 19.6, článku 19.8 ods. 7 a článku 19.15 ods. 2 a

c) adresu alebo adresy internetových stránok, kde táto zmluvná strana uverejňuje:

i) svoje štatistické údaje týkajúce sa obstarávania podľa článku 19.15 ods. 5, alebo

ii) svoje oznámenia týkajúce sa udelených zákaziek podľa článku 19.15 ods. 6.

3. Každá zmluvná strana bezodkladne informuje Výbor pre vládne obstarávanie o akejkoľvek zmene informácií zmluvnej strany uvedených v prílohy 19-8.

ČLÁNOK 19.6

Oznámenia

Oznámenie o plánovanom obstarávaní

1. Obstarávateľský subjekt pre každé obstarávanie upravené touto dohodou uverejní oznámenie o plánovanom obstarávaní okrem situácií, ktoré sú opísané v článku 19.12.

Všetky tieto oznámenia o plánovanom obstarávaní budú bezplatne priamo prístupné v elektronickej podobe cez jedno prístupové miesto, s výhradou odseku 2. Tieto oznámenia môžu byť takisto zverejnené aj vo vhodnom tlačenom médiu šírenom všeobecne, pričom musia zostať jednoducho dostupné pre verejnosť najmenej do uplynutia obdobia v nich uvedeného.

Každá zmluvná strana uvedie vhodné tlačené a elektronické médium v prílohe 19-8.

2. Zmluvná strana môže uplatňovať prechodné obdobie až 5 rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tejto dohody v prípade subjektov, na ktoré sa vzťahujú prílohy 19-2 a 19-3 a ktoré nie sú pripravené zapojiť sa do jedného prístupového miesta uvedeného v odseku 1. Tieto subjekty musia počas tohto prechodného obdobia zverejňovať svoje oznámenia o plánovanom obstarávaní, ak sú prístupné elektronickými prostriedkami, cez odkazy na ústrednej elektronickej stránke, ktorá je dostupná bezplatne a uvedená v prílohe 19-8.

3. Ak nie je v tejto kapitole stanovené inak, každé oznámenie o plánovanom obstarávaní obsahuje:

a) názov a adresu obstarávateľského subjektu a iné informácie potrebné na kontaktovanie tohto subjektu a získanie všetkých príslušných podkladov týkajúcich sa obstarávania, ako aj súvisiace náklady a platobné podmienky, ak sú stanovené;

b) opis obstarávania vrátane informácií o povahe a množstve tovaru alebo služieb, ktoré sa majú obstarať, alebo ak množstvo nie je známe, odhadované množstvo;

c) v prípade opakovaných zmlúv, ak je to možné, predpokladaný časový harmonogram nasledujúcich oznámení o plánovanom obstarávaní;

d) opis všetkých alternatív;

e) časový rámec na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb alebo trvanie zmluvy;

f) postup obstarávania, ktorý sa má použiť, ako aj to, či sa v rámci neho uskutočnia rokovania alebo elektronická aukcia;

g) adresu a konečný dátum pre predkladanie žiadostí o účasť v obstarávaní (v prípade potreby);

h) adresu a konečný dátum pre predkladanie ponúk;

i) jazyk či jazyky, v ktorých sa môžu predkladať ponuky alebo žiadosti o účasť, ak môžu byť predložené v jazyku inom než úradnom jazyku zmluvnej strany, ku ktorej patrí obstarávateľský subjekt;

j) zoznam a stručný opis všetkých podmienok účasti dodávateľov vrátane akýchkoľvek požiadaviek na osobitné doklady alebo osvedčenia, ktoré musia dodávatelia v súvislosti s obstarávaním predložiť, ak tieto požiadavky nie sú uvedené v súťažných pokladoch, ktoré boli poskytnuté všetkým dodávateľom, ktorí mali záujem, v rovnakom čase ako oznámenie o plánovanom obstarávaní,

k) ak má obstarávateľský subjekt podľa článku 19.8 v úmysle vybrať len obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov, ktorí budú vyzvaní na predloženie ponuky, kritériá pre výber tohto obmedzeného počtu dodávateľov, prípadne informáciu o obmedzení počtu dodávateľov, ktorí budú môcť predložiť ponuku a

l) informáciu o tom, že na obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola.

Súhrnné oznámenie

4. Obstarávateľský subjekt zverejní pri každom plánovanom obstarávaní jednoducho dostupné súhrnné oznámenie v angličtine alebo vo francúzštine v rovnakom čase, ako je uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní. Toto súhrnné oznámenie musí obsahovať prinajmenšom tieto informácie:

a) predmet obstarávania;

b) konečný dátum pre predkladanie ponúk alebo prípadne konečný dátum pre prekladanie žiadostí o účasť v obstarávaní alebo žiadostí o zapísanie do zoznamu na viacero použití a

c) adresu, na ktorej je možné požiadať o dokumenty súvisiace s obstarávaním.

Oznámenie o pláne obstarávania

5. Obstarávateľské subjekty sa vyzývajú, aby čo najskôr v každom fiškálnom roku vo vhodnom tlačenom alebo elektronickom médiu uvedenom v prílohe 19-8uverejnili oznámenie týkajúce sa svojich budúcich plánov obstarávania („oznámenie o pláne obstarávania“). Oznámenie o pláne obstarávania sa takisto uverejní aj v jednotnom prístupovom mieste uvedenom v prílohe 19-8, s výhradou odseku 2. Oznámenie o pláne obstarávania má obsahovať predmet obstarávania a plánovaný dátum zverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní.

6. Obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahujú prílohy 19-2 alebo 19-3, môže využiť oznámenie o pláne obstarávania ako oznámenie o plánovanom obstarávaní, a to pod podmienkou, že oznámenie o pláne obstarávania obsahuje všetky informácie uvedené v odseku 3, ktoré má subjekt k dispozícii, ako aj vyjadrenie v tom zmysle, že dodávatelia, ktorí majú o obstarávanie záujem, by mali svoj záujem o obstarávanie oznámiť danému obstarávateľskému subjektu.

ČLÁNOK 19.7

Podmienky účasti

1. Obstarávateľský subjekt obmedzí podmienky účasti na obstarávaní len na tie, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby mal dodávateľ právne a finančné kapacity a podnikateľské a odborné schopnosti na realizáciu príslušného obstarávania.

2. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní podmienok účasti:

a) nesmie podmieňovať účasť dodávateľa na obstarávaní tým, že už musel mať v minulosti jednu alebo viacero zákaziek od obstarávateľského subjektu zmluvnej strany;

b) môže požadovať zodpovedajúce predchádzajúce skúsenosti, ak je to nevyhnutné na splnenie požiadaviek obstarávania a

c) nesmie vyžadovať predchádzajúce skúsenosti na území zmluvnej strany ako podmienku obstarávania.

3. V rámci posudzovania toho, či určitý dodávateľ spĺňa podmienky účasti, obstarávateľský subjekt:

a) posúdi finančné kapacity a podnikateľské a odborné schopnosti dodávateľa na základe jeho podnikateľskej činnosti na území zmluvnej strany, ku ktorej patrí obstarávateľský subjekt, ako aj mimo tohto územia a

b) pri tomto posudzovaní vychádza z podmienok, ktoré vopred bližšie stanovil v oznámeniach alebo v súťažných podkladoch.

4. Zmluvná strana vrátane svojich obstarávateľských subjektov môže v prípade podporných dôkazov vylúčiť dodávateľa z dôvodov, ako akými sú napríklad:

a) konkurz;

b) nepravdivé vyhlásenia;

c) významné alebo pretrvávajúce nedostatky pri plnení podstatnej požiadavky alebo povinnosti vyplývajúcej z predchádzajúcej zákazky alebo zákaziek;

d) právoplatné rozsudky za závažné trestné činy alebo iné vážne porušenia právnych predpisov;

e) odborné pochybenie alebo skutky alebo opomenutia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na podnikateľskú integritu dodávateľa; alebo

f) neplatenie daní.

ČLÁNOK 19.8

Kvalifikácia dodávateľov

Registračné systémy a kvalifikačné postupy

1. Zmluvná strana a jej obstarávateľské subjekty môžu viesť systém registrácie dodávateľov, do ktorého sa dodávatelia, ktorí majú záujem o obstarávanie, musia zaregistrovať a poskytnúť určité informácie.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby:

a) sa jej obstarávateľské subjekty usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich kvalifikačných postupoch; a

b) , ak jej obstarávateľské subjekty vedú registračné systémy, aby sa usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich registračných systémoch.

3. Zmluvná strana a jej obstarávateľské subjekty neprijmú ani nepoužijú registračný systém alebo kvalifikačný postup, ktorého cieľom alebo dosahom je vytvorenie nepotrebných prekážok účasti dodávateľov druhej zmluvnej strany v ich obstarávaní.

Výberový postup obstarávania

4. Ak má obstarávateľský subjekt v úmysle použiť výberový postup obstarávania, musí:

a) v oznámení o plánovanom obstarávaní uviesť prinajmenšom informácie uvedené v článku 19.6 ods. 3 písm. a), b), f), g), j), k) a l) a vyzvať dodávateľov na predloženie žiadosti o účasť a

b) kvalifikovaným dodávateľom poskytnúť pred začatím lehoty na predloženie ponúk prinajmenšom informácie uvedené v článku 19.6 ods. 3 písm. c), d), e), h) a i), ktoré oznámi podľa článku 19.10 ods. 3 písm. b).

5. Obstarávateľský subjekt umožní všetkým kvalifikovaným dodávateľom zúčastniť sa na obstarávaní, pokiaľ obstarávateľský subjekt neuvedie v oznámení o plánovanom obstarávaní určité obmedzenie počtu dodávateľov, ktorým umožní predložiť ponuky, a kritériá výberu obmedzeného počtu dodávateľov.

6. Ak súťažné podklady nie sú verejne k dispozícii od dátumu zverejnenia oznámenia uvedeného v odseku 4, obstarávateľský subjekt zabezpečí, aby tieto podklady boli poskytnuté k dispozícii v rovnakom čase všetkým kvalifikovaným dodávateľom, ktorí boli vybratí v súlade s odsekom 5.

Zoznamy na viacero použití

7. Obstarávateľský subjekt môže viesť zoznam dodávateľov na viacero použití, pod podmienkou, že oznámenie, v ktorom sa dodávatelia, ktorí majú záujem o účasť na obstarávaní, vyzvú, aby požiadali o zapísanie do tohto zoznamu:

a) sa každoročne zverejňuje; a

b) v prípade, že sa zverejňuje elektronickými prostriedkami, je nepretržite dostupný

na príslušnom médiu uvedenom v prílohe 19-8.

8. Oznámenie uvedené v odseku 7 musí obsahovať:

a) opis tovaru alebo služieb, alebo ich kategórií, pri ktorých sa zoznam môže použiť;

b) podmienky účasti, ktoré majú dodávatelia splniť na zapísanie do zoznamu, a metódy, ktoré obstarávateľský subjekt použije na overenie splnenia podmienok dodávateľom;

c) názov a adresu obstarávateľského subjektu a ďalšie informácie potrebné na kontaktovanie tohto subjektu a získanie všetkých príslušných dokumentov týkajúcich sa zoznamu;

d) obdobie platnosti zoznamu a spôsob jeho obnovenia alebo ukončenia, alebo, ak nie je uvedené obdobie platnosti, uvedenie spôsobu, akým bude oznámené ukončenie používania tohto zoznamu a

e) údaj o tom, že zoznam sa môže použiť na obstarávanie upravené touto kapitolou.

9. Bez ohľadu na odsek 7 platí, že keď je zoznam na viacero použití platný najviac tri roky, obstarávateľský subjekt môže uverejniť oznámenie uvedené v odseku 7 len raz, na začiatku obdobia platnosti tohto zoznamu, pod podmienkou, že:

a) v oznámení sa uvedie obdobie platnosti a nebudú uverejnené žiadne ďalšie oznámenia a

b) oznámenie sa uverejní elektronickými prostriedkami a bude dostupné nepretržite počas obdobia svojej platnosti.

10. Obstarávateľský subjekt dodávateľom umožní, aby mohli kedykoľvek požiadať o zapísanie do zoznamu na viacero použití, a všetkých kvalifikovaných dodávateľov musí do tohto zoznamu zapísať v primerane krátkom čase.

11. Keď dodávateľ, ktorý nie je zapísaný v zozname na viacero použití, predloží žiadosť o účasť na obstarávaní na základe zoznamu na viacero použití a všetky požadované dokumenty v lehote stanovenej v článku 19.10 ods. 2, obstarávateľský subjekt žiadosť preskúma. Obstarávateľský subjekt nevylúči dodávateľa z posúdenia v súvislosti s obstarávaním z dôvodov, že subjekt nemá dostatok času preskúmať žiadosť, pokiaľ nenastane vo výnimočných prípadoch z dôvodu náročnosti obstarávania situácia, že subjekt nie je schopný dokončiť preskúmanie žiadosti v lehote, v rámci ktorej sa smú predkladať ponuky.

Obstarávateľské subjekty uvedené v prílohe 19-2 a prílohe 19-3

12. Obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahuje príloha 19-2 alebo príloha 19-3, môže oznámenie, v ktorom sa dodávatelia vyzývajú, aby požiadali o zapísanie do zoznamu na viacero použití, použiť ako oznámenie o plánovanom obstarávaní pod podmienkou, že:

a) oznámenie sa uverejní v súlade s odsekom 7 a obsahuje informácie, ktoré sa požadujú podľa odseku 8, čo možno najviac informácií, ktoré sa požadujú podľa článku 19.6 ods. 3, a zmienku o tom, že predstavuje oznámenie o plánovanom obstarávaní alebo že len dodávatelia na zozname na viacero použití dostanú ďalšie oznámenia o obstarávaní, na ktoré sa vzťahuje predmetný zoznam na viacero použití a

b) tento subjekt poskytne dodávateľom, ktorí mu oznámili záujem o dané obstarávanie, bezodkladne informácie, ktoré im postačia na to, aby mohli posúdiť svoj záujem o toto obstarávanie, ako aj všetky ďalšie informácie stanovené v článku 19.6 ods. 3, a to v rozsahu, v akom sú tieto informácie dostupné.

13. Obstarávateľský subjekt uvedený v prílohe 19-2 alebo 19-3 môže dodávateľovi, ktorý požiadal o zapísanie do zoznamu na viacero použití, v súlade s odsekom 10 umožniť, aby predložil ponuku v danom obstarávaní, ak má tento obstarávateľský subjekt dostatočný čas na preskúmanie toho, či tento dodávateľ spĺňa podmienky účasti.

Informácie o rozhodnutiach obstarávateľského subjektu

14. Obstarávateľský subjekt bezodkladne informuje dodávateľa, ktorý predloží žiadosť o účasť na obstarávaní alebo žiadosť o zapísanie do zoznamu na viacero použití, o svojom rozhodnutí vo veci tejto žiadosti.

15. Ak obstarávateľský subjekt zamietne žiadosť dodávateľa o účasť na obstarávaní alebo jeho žiadosť o zapísanie do zoznamu na viacero použití, prestane považovať dodávateľa za kvalifikovaného alebo ho vyčiarkne zo zoznamu na viacero použití, bezodkladne dodávateľa informuje a na požiadanie mu bezodkladne poskytne písomné vysvetlenie dôvodov svojho rozhodnutia.

ČLÁNOK 19.9

Technické špecifikácie a súťažné podklady

Technické špecifikácie

1. Obstarávateľský subjekt nevypracuje, neprijme ani nebude uplatňovať žiadnu technickú špecifikáciu, ani nepredpíše žiadny postup posudzovania zhody, ktorých cieľom alebo dôsledkom je vytvorenie zbytočných prekážok medzinárodnému obchodu.

2. Pri predpisovaní technických špecifikácií tovaru alebo služieb, ktoré sa obstarávajú, obstarávateľský subjekt podľa potreby:

a) stanoví technické špecifikácie, a to skôr v zmysle požiadaviek na výkonnosť a funkčnosť, než v zmysle vzhľadových alebo opisných charakteristík a

b) technické špecifikácie stanoví na základe medzinárodných noriem, ak existujú; v opačnom prípade na základe vnútroštátnych technických predpisov, uznávaných vnútroštátnych noriem alebo stavebných predpisov.

3. Ak sa v technických špecifikáciách používajú vzhľadové alebo opisné charakteristiky, obstarávateľský subjekt, ak je to vhodné, by mal v súťažných podkladoch uviesť, a to prostredníctvom uvedenia slov, ako napríklad „alebo ekvivalent“, že posúdi ponuky ekvivalentného tovaru alebo služieb, ktoré preukázateľne spĺňajú požiadavky obstarávania.

4. Obstarávateľský subjekt nepredpíše technické špecifikácie, ktoré si vyžadujú alebo uvádzajú odkazy na určitú ochrannú známku alebo obchodný názov, patent, autorské právo, dizajn alebo typ, špecifický pôvod, výrobcu alebo dodávateľa s výnimkou prípadov, keď neexistuje žiadny iný dostatočne presný alebo zrozumiteľný spôsob opisu požiadaviek obstarávania; v takom prípade uvedie v súťažných podkladoch poznámku „alebo ekvivalent“.

5. Obstarávateľský subjekt nevyhľadá ani neprijme spôsobom, ktorý by mohol narušiť hospodársku súťaž, informáciu, ktorá by sa mohla použiť pri vypracovaní alebo prijatí akýchkoľvek technických špecifikácií určitého obstarávania, od osoby, ktorá môže mať na tomto obstarávaní komerčný záujem.

6. Na účely väčšej istoty každá zo zmluvných strán, ako aj ich obstarávateľské subjekty, majú právo vypracovať, prijať alebo uplatňovať technické špecifikácie na podporu ochrany prírodných zdrojov alebo na ochranu životného prostredia pod podmienkou, že dodržia ustanovenia tohto článku.

Súťažné podklady

7. Obstarávateľský subjekt poskytne dodávateľom súťažné podklady, ktoré obsahujú všetky informácie potrebné na to, aby dodávatelia mohli vypracovať a predložiť zodpovedajúce ponuky. Ak tieto informácie už neboli poskytnuté v oznámení o plánovanom obstarávaní, súťažné podklady obsahujú úplný opis:

a) obstarávania vrátane povahy a množstva obstarávaného tovaru alebo služieb, alebo ak množstvo nie je známe, odhadovaného množstva a požiadaviek, ktoré majú byť splnené, vrátane technických špecifikácií, posudzovania zhody, certifikácie, plánov, nákresov alebo inštrukčných materiálov;

b) všetkých podmienok pre účasť dodávateľov vrátane zoznamu informácií a dokumentov, ktoré dodávatelia musia predložiť v súvislosti podmienkami účasti;

c) všetkých kritérií hodnotenia, ktoré subjekt použije pri udeľovaní zákazky, a (ak nie je jediným kritériom cena) relatívnu váhu týchto kritérií;

d) všetkých požiadaviek na autentifikáciu a kódovanie alebo iných požiadaviek súvisiacich s predkladaním informácií elektronickým spôsobom, ak obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie elektronicky;

e) pravidiel elektronickej aukcie vrátane určenia prvkov ponuky súvisiacich s kritériami hodnotenia, na základe ktorých sa vykoná aukcia (ak obstarávateľský subjekt uskutoční elektronickú aukciu);

f) dátumu, času a miesta otvárania ponúk, prípadne informácií o osobách, ktoré majú právo byť na tomto otváraní ponúk prítomné (ak sa plánuje verejné otváranie ponúk);

g) všetkých ďalších podmienok vrátane platobných podmienok a informácií o akýchkoľvek obmedzeniach spôsobu predkladania ponúk (napr. tlačená alebo elektronická forma); a

h) všetkých dátumov pre dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb.

8. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní dátumu pre dodanie obstarávaného tovaru alebo poskytnutie obstarávaných služieb zohľadní faktory, ako sú zložitosť obstarávania, rozsah predpokladaných subdodávok a realistický čas potrebný na výrobu, vyskladnenie a prepravu tovaru z bodu dodania alebo na dodanie služieb.

9. Kritériá hodnotenia stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch môžu okrem iného zahŕňať cenu a ďalšie nákladové faktory, kvalitu, technickú úroveň, environmentálne vlastnosti a dodacie podmienky.

10. Obstarávateľský subjekt bezodkladne:

a) poskytne súťažné podklady, aby dodávatelia, ktorí majú záujem, mali dostatok času na predloženie zodpovedajúcich ponúk;

b) na požiadanie poskytne súťažné podklady akémukoľvek dodávateľovi, ktorý má záujem a

c) odpovie na každú primeranú žiadosť o náležité informácie od dodávateľa, ktorý má záujem alebo ktorý sa zúčastňuje, za podmienky, že tieto informácie neposkytnú tomuto dodávateľovi výhodu pred inými dodávateľmi.

Zmeny

11. Ak pred udelením zákazky obstarávateľský subjekt zmení kritériá alebo požiadavky stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch poskytnutých zúčastňujúcim sa dodávateľom, alebo ak zmení alebo nanovo vydá oznámenie alebo súťažné podklady, musí všetky takéto zmeny, alebo zmenené či nanovo vydané oznámenie alebo súťažné podklady, poskytnúť v písomnej podobe:

a) všetkým dodávateľom, ktorí sa zúčastňujú na obstarávaní v čase zmeny a doplnenia alebo nového vydania, ak subjekt pozná týchto dodávateľov, a vo všetkých ostatných prípadoch rovnakým spôsobom ako v prípade poskytnutia pôvodných informácií a

b) v primeranom čase, aby títo dodávatelia mohli príslušným spôsobom upraviť a nanovo predložiť svoje zmenené a doplnené ponuky.

ČLÁNOK 19.10

Lehoty

Všeobecné ustanovenia

1. Obstarávateľský subjekt v súlade s vlastnými opodstatnenými potrebami poskytne dodávateľom dostatočný čas na prípravu a predloženie žiadostí o účasť a zodpovedajúcich ponúk, pričom zohľadní faktory, ako sú napríklad:

a) povaha a zložitosť obstarávania;

b) rozsah predpokladaných subdodávok; a

c) čas potrebný na neelektronické predloženie ponúk z takých zahraničných a domácich miest, kde sa nepoužívajú elektronické prostriedky.

Tieto lehoty vrátane akéhokoľvek ich predĺženia budú rovnaké pre všetkých zainteresovaných alebo zúčastňujúcich sa dodávateľov.

Lehoty

2. Obstarávateľský subjekt, ktorý použije výberový postup obstarávania, stanoví konečný dátum pre predkladanie žiadostí o účasť, ktorý v zásade nebude skôr ako 25 dní od dátumu zverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní. Ak by bola táto lehota vzhľadom na naliehavosť, ktorú obstarávateľský subjekt riadne odôvodní, nemožná, môže sa lehota skrátiť na nie menej než 10 dní.

3. Okrem prípadov stanovených v odsekoch 4, 5, 7 a 8 tohto článku obstarávateľský subjekt stanoví konečný dátum na predkladanie ponúk, ktorý nebude skôr než 40 dní od dátumu, keď:

a) bolo uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní (v prípade otvoreného postupu obstarávania), alebo

b) obstarávateľský subjekt dodávateľom oznámil, že budú vyzvaní na predloženie ponúk, a to bez ohľadu na to, či použije zoznam na viacero použití (v prípade výberového postupu obstarávania).

4. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na prekladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť na nie menej než 10 dní, ak:

a) uverejnil oznámenie o plánovanom obstarávaní podľa článku 19.6 ods. 5 minimálne 40 dní a maximálne 12 mesiacov pred zverejnením oznámenia o plánovanom obstarávaní, a toto oznámenie o plánovanom obstarávaní obsahuje:

   i) opis obstarávania;

ii) približné konečné dátumy na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť;

iii) zmienku o tom, že dodávatelia, ktorí majú o obstarávanie záujem, majú svoj záujem oznámiť danému obstarávateľskému subjektu;

iv) adresu, na ktorej je možné získať dokumenty súvisiace s obstarávaním a

v) pokiaľ možno čo najviac dostupných informácií, ktoré sa požadujú pre oznámenie o plánovanom obstarávaní podľa článku 19.6 ods. 3;

b) obstarávateľský subjekt v prípade zmlúv opakujúceho sa charakteru v prvotnom oznámení o plánovanom obstarávaní uviedol informáciu, že v nasledujúcich oznámeniach budú stanovené lehoty na predkladanie ponúk podľa tohto odseku, alebo

c) stav naliehavosti, ktorý obstarávateľský subjekt riadne odôvodní, zapríčiňuje nemožnosť dodržať lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3.

5. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť o päť dní pre každú z týchto okolností:

a) oznámenie o plánovanom obstarávaní je uverejnené elektronicky;

b) všetky súťažné podklady sú od dátumu zverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní k dispozícii elektronicky; a

c) obstarávateľský subjekt prijíma ponuky elektronicky.

6. Použitie odseku 5 v spojení s odsekom 4 v žiadnom prípade nesmie viesť k skráteniu lehôt na predkladanie ponúk stanovených v súlade s odsekom 3 tak, že budú kratšie než 10 dní od dátumu uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní.

7. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie v tomto článku platí, že ak obstarávateľský subjekt kupuje komerčný tovar alebo služby alebo akúkoľvek ich kombináciu, môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť na nie menej než 13 dní, ak v rovnakom čase elektronicky uverejnil oznámenie o plánovanom obstarávaní aj súťažné podklady. Obstarávateľský subjekt môže okrem toho skrátiť lehotu stanovenú v súlade s odsekom 3 až na 10 dní (nie však menej), ak prijíma ponuky na komerčný tovar alebo služby predložené elektronicky.

8. Ak obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahuje príloha 19-2 alebo 19-3, vybral všetkých alebo obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov, lehota na predloženie ponúk sa môže stanoviť vzájomnou dohodou obstarávateľského subjektu a vybraných dodávateľov. V prípade nedosiahnutia dohody táto lehota nebude kratšia než 10 dní.

ČLÁNOK 19.11

Rokovanie

1. Zmluvná strana môže stanoviť, aby jej obstarávateľské subjekty viedli rokovania s dodávateľmi:

a) ak subjekt vyjadril svoj záujem viesť rokovania v oznámení o plánovanom obstarávaní, ktoré sa požaduje podľa článku 19.6 ods. 3 alebo

b) ak z hodnotenia vyplýva, že ani jedna ponuka nie je z hľadiska špecifických kritérií hodnotenia, ktoré boli uvedené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch, jednoznačne najvýhodnejšia.

2. Obstarávateľský subjekt:

a) zabezpečí, aby sa akékoľvek vyradenie dodávateľov, ktorí sa zúčastňujú na rokovaniach, uskutočnilo v súlade s kritériami hodnotenia stanovenými v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch, a

b) po ukončení rokovaní stanoví pre zostávajúcich zúčastňujúcich sa dodávateľov spoločný termín na predloženie nových alebo revidovaných ponúk.

ČLÁNOK 19.12

Obmedzený postup obstarávania

1. Pokiaľ obstarávateľský subjekt nevyužije toto ustanovenie na zamedzenie súťaže medzi dodávateľmi alebo spôsobom, ktorý diskriminuje dodávateľov druhej zmluvnej strany alebo chráni domácich dodávateľov, obstarávateľský subjekt môže použiť obmedzený postup obstarávania a môže sa rozhodnúť neuplatňovať články 19.6 až 19.8, článok 19.9 ods. 7 až 11 a články 19.10, 19.11, 19.13 a 19.14 len za niektorej z týchto okolností:

a) ak

i) neboli predložené žiadne ponuky alebo ak žiadny dodávateľ nepožiadal o účasť;

ii) neboli predložené žiadne ponuky, ktoré by spĺňali základné požiadavky stanovené v súťažných podkladoch;

iii) žiaden z dodávateľov nesplnil podmienky účasti, alebo

iv) predložené ponuky boli vopred tajne dohodnuté;

pod podmienkou, že podmienky súťažných podkladov neboli podstatným spôsobom upravené;

b) ak tovar alebo služby môže dodať, resp. poskytnúť len konkrétny dodávateľ a neexistuje žiadna ich primeraná alternatíva alebo náhrada z niektorého z týchto dôvodov:

   i) predmetom zákazky je umelecké dielo;

   ii) ochrana patentov, autorských práv alebo iných výlučných práv; alebo

   iii) chýbajúca hospodárska súťaž z technických príčin;

c) pri dodatočnej dodávke tovaru alebo dodatočnom poskytnutí služieb pôvodným dodávateľom, ktoré neboli zahrnuté do prvotného obstarávania, ak zmena dodávateľa tohto dodatočného tovaru alebo dodatočných služieb:

   i) nie je možná z hospodárskych alebo technických dôvodov, akými sú napríklad požiadavky zameniteľnosti alebo interoperability s existujúcim zariadením, softvérom, službami alebo inštalovaným vybavením obstaraným v rámci prvotného obstarávania a

   ii) ak by obstarávateľskému subjektu spôsobila značné ťažkosti alebo by pre neho znamenala výrazné zdvojenie nákladov;

d) len v nevyhnutných prípadoch, ak by z dôvodov mimoriadnej naliehavosti spôsobenej udalosťami, ktoré obstarávateľský subjekt nemohol predvídať, tovar alebo služby nebolo možné získať včas prostredníctvom otvoreného alebo výberového postupu obstarávania;

e) v prípade tovaru nakupovaného na komoditnom trhu;

f) ak obstarávateľský subjekt obstaráva prototypy alebo úplne nový tovar alebo službu, ktoré sú vyvinuté na jeho žiadosť pre určitú zákazku na účely výskumu, experimentu, štúdie alebo pôvodného vývoja, alebo ak sa takýto tovar alebo služba vyvíja v ich priebehu. Pôvodný vývoj úplne nového tovaru alebo služby môže zahŕňať obmedzenú výrobu alebo dodávku s cieľom začleniť výsledky testovania v teréne a preukázať, že tovar alebo služba sú vhodné na výrobu alebo dodanie väčšieho množstva na prijateľnej úrovni kvality, nezahŕňa však hromadnú výrobu alebo hromadné dodávanie na zisťovanie komerčnej uskutočniteľnosti alebo na nahradenie nákladov na výskum a vývoj;

g) pre nákupy uskutočnené za výnimočne výhodných podmienok, ktoré platia len veľmi krátky čas v prípade nezvyčajného predaja, napríklad takého, ku ktorému dochádza z dôvodu likvidácie, nútenej správy alebo konkurzu, nie však pre zvyčajné nákupy od bežných dodávateľov; alebo

h) ak je zákazka udelená víťazovi súťaže o návrh, pod podmienkou, že:

   i) súťaž sa uskutočnila spôsobom, ktorý je v súlade so zásadami tejto kapitoly, najmä pokiaľ ide o zverejnenie oznámenia o plánovanom obstarávaní a

   ii) účastníkov súťaže hodnotí nezávislá porota s cieľom udeliť zákazku na návrh víťazovi.

2. Obstarávateľský subjekt vypracuje písomnú správu o každej zákazke udelenej podľa odseku 1. V správe sa uvedie názov obstarávateľského subjektu, hodnota a druh obstarávaného tovaru alebo služieb a opis okolností a podmienok uvedených v odseku 1, ktorými sa odôvodňuje použitie obmedzeného postupu obstarávania.

ČLÁNOK 19.13

Elektronické aukcie

Ak má obstarávateľský subjekt v úmysle uskutočniť obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, prostredníctvom elektronickej aukcie, poskytne pred jej začatím každému účastníkovi:

a) metódu automatického hodnotenia (vrátane matematického vzorca), ktorá sa zakladá na kritériách hodnotenia stanovených v súťažných podkladoch a ktorá bude v rámci aukcie použitá na automatické zostavenie poradia alebo nového poradia;

b) výsledky všetkých prvotných hodnotení prvkov ponúk, ak má byť zákazka udelená na základe najvýhodnejšej ponuky; a

c) akékoľvek ďalšie relevantné informácie súvisiace s uskutočnením aukcie.

ČLÁNOK 19.14

Zaobchádzanie s ponukami a zadávanie zákaziek

Zaobchádzanie s ponukami

1. Obstarávateľský subjekt je povinný prijímať a otvárať všetky ponuky a zaobchádzať s nimi podľa postupov, ktoré zaručujú spravodlivosť a nestrannosť procesu obstarávania, ako aj ochranu dôverných údajov uvedených v ponukách.

2. Obstarávateľský subjekt neuplatní sankcie proti dodávateľovi, ktorého ponuka bola prijatá po uplynutí stanovenej lehoty, ak je jediným dôvodom tohto oneskorenia nesprávny postup obstarávateľského subjektu.

3. Ak obstarávateľský subjekt v čase od otvorenia ponúk do udelenia zákazky umožní niektorému dodávateľovi opraviť neúmyselné chyby formálneho charakteru, musí takúto možnosť dať všetkým zúčastneným dodávateľom.

Udelenie zákazky

4. Na to, aby ponuka mohla byť predmetom hodnotenia na účely udelenia zákazky, musí byť predložená písomne, v okamihu otvárania musí spĺňať základné požiadavky stanovené v oznámeniach a v súťažných podkladoch a musí byť predložená dodávateľom, ktorý spĺňa podmienky účasti.

5. Pokiaľ obstarávateľský subjekt nedospeje k záveru, že udelenie zákazky nie je vo verejnom záujme, udelí zákazku dodávateľovi, v prípade ktorého konštatoval schopnosť splniť podmienky zákazky a ktorého ponuka, posúdená výhradne na základe kritérií hodnotenia stanovených v oznámeniach a v súťažných podkladoch:

a) je najvýhodnejšia ponuka; alebo

b) má najnižšiu cenu, ak je jediným kritériom hodnotenia cena.

6. Ak obstarávateľský subjekt dostane ponuku s cenou, ktorá je v porovnaní s cenami v ostatných predložených ponukách nezvyčajne nízka, môže u dodávateľa overiť, či spĺňa podmienky účasti a či je schopný splniť podmienky zákazky.

7. Obstarávateľský subjekt nebude využívať alternatívy a nezruší obstarávanie ani neupraví udeľované zákazky spôsobom, ktorý by znamenal obchádzanie povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly.

ČLÁNOK 19.15

Transparentnosť informácií o obstarávaní

Informácie poskytované dodávateľom

1. Obstarávateľský subjekt zúčastnených dodávateľov bezodkladne informuje o svojich rozhodnutiach o udelení zákazky, pričom tak na požiadanie dodávateľa urobí písomne. S výhradou ustanovení článku 19.6 ods. 2 a 19.6 ods. 3 platí, že obstarávateľský subjekt na požiadanie uvedie neúspešnému dodávateľovi dôvody, pre ktoré nevybral jeho ponuku, ako aj informácie o relatívnych výhodách ponuky úspešného dodávateľa.

Zverejnenie informácií o udelení zákazky

2. Obstarávateľský subjekt najneskôr do 72 dní po udelení každej zákazky, na ktorú sa vzťahuje táto kapitola, uverejní oznámenie prostredníctvom príslušného tlačeného alebo elektronického média uvedeného v prílohe 19-8. Ak obstarávateľský subjekt uverejní oznámenie len na elektronickom médiu, informácie musia zostať jednoducho prístupné počas primeraného obdobia. Oznámenie musí obsahovať aspoň tieto informácie:

a) opis obstaraného tovaru alebo služieb;

b) názov a adresu obstarávateľského subjektu;

c) názov a adresu úspešného dodávateľa;

d) hodnotu úspešnej ponuky alebo najvyššiu a najnižšiu ponuku zohľadnenú pri zadaní zákazky;

e) dátum poskytnutia pomoci a

f) použitý postup obstarávania, a ak bol použitý obmedzený postup obstarávania v súlade s článkom 19.12, aj opis okolností, ktoré odôvodňujú použitie tohto postupu.

Uchovávanie dokumentácie, správy a elektronická sledovateľnosť

3. Každý obstarávateľský subjekt uchováva počas obdobia aspoň troch rokov odo dňa udelenia zákazky:

a) dokumentáciu a správy o výberových postupoch a o udeľovaní zákaziek v súvislosti s obstarávaním upraveným touto dohodou vrátane správ požadovaných podľa článku 19.12 a

b) údaje, ktorými sa zaistí primeraná sledovateľnosť uskutočnenia obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, elektronickými prostriedkami.

Zhromažďovanie a oznamovanie štatistických údajov

4. Každá zmluvná strana zhromažďuje a oznamuje Výboru pre vládne obstarávanie štatistické údaje o svojich zákazkách upravených touto kapitolou. Každá správa zahŕňa jeden rok, predkladá sa do dvoch rokov od ukončenia obdobia vykazovania a obsahuje:

a) v prípade obstarávateľských subjektov podľa prílohy 19-1:

   i) počet a celkovú hodnotu všetkých zákaziek upravených touto kapitolou, pre všetky tieto subjekty,

   ii) počet a celkovú hodnotu všetkých zákaziek upravených touto kapitolou, udelených každým takýmto subjektom a rozdelených podľa kategórií tovaru a služieb podľa medzinárodne uznávaného jednotného systému klasifikácie a

   iii) počet a celkovú hodnotu všetkých zákaziek upravených touto kapitolou, udelených každým takýmto subjektom v rámci obmedzeného postupu obstarávania;

b) v prípade obstarávateľských subjektov podľa prílohy 19-2 a prílohy 19-3 počet a celkovú hodnotu zákaziek, upravených touto kapitolou, udelených týmito subjektmi a rozdelených podľa prílohy a

c) ak nie je možné poskytnúť údaje, odhadované hodnoty údajov požadovaných podľa písmen a) a b) s vysvetlením metodiky použitej na vypracovanie týchto odhadov.

5. Ak zmluvná strana uverejní svoje štatistické údaje na oficiálnej internetovej stránke spôsobom, ktorý je v súlade s požiadavkami odseku 4, táto zmluvná strana môže namiesto oznámenia Výboru pre vládne obstarávanie poskytnúť adresu tejto internetovej stránky, a to spolu s pokynmi potrebnými na prístup k takýmto štatistickým údajom a ich použitie.

6. Ak zmluvná strana požaduje, aby sa oznámenia o udelených zákazkách podľa odseku 2 uverejňovali elektronicky, a ak sú tieto oznámenia dostupné verejnosti cez jednu databázu spôsobom, ktorý umožňuje analýzu zákaziek upravených touto dohodou, táto zmluvná strana môže namiesto oznámenia Výboru pre vládne obstarávanie poskytnúť adresu tejto internetovej stránky, a to spolu s pokynmi potrebnými na prístup k takýmto údajom a ich použitie.

ČLÁNOK 19.16

Zverejňovanie informácií

Poskytovanie informácií zmluvným stranám

1. Zmluvná strana poskytne na žiadosť druhej zmluvnej strany bezodkladne akékoľvek informácie, ktoré sú potrebné na určenie toho, či sa obstarávanie uskutočnilo spravodlivo, nestranne a v súlade s touto kapitolou, ako aj informácie o charakteristikách a relatívnych výhodách úspešnej ponuky. Ak by poskytnutie týchto informácií mohlo narušiť hospodársku súťaž pri budúcich obstarávaniach, nesmie zmluvná strana, ktorej boli tieto informácie poskytnuté, tieto informácie poskytnúť žiadnemu dodávateľovi s výnimkou prípadov, keď sa uskutočnili konzultácie so zmluvnou stranou, ktorá tieto informácie poskytla, a keď s tým táto zmluvná strana súhlasila.

Nezverejňovanie informácií

2. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenia tejto kapitoly neposkytne zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, žiadnemu dodávateľovi informácie, ktoré by mohli narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi.

3. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvným stranám vrátane ich obstarávateľských subjektov, orgánov a subjektov zodpovedných za preskúmanie ukladá povinnosť poskytnúť dôverné informácie v prípade, že by takéto poskytnutie:

a) bránilo presadzovaniu práva;

b) mohlo narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi;

c) poškodilo oprávnené komerčné záujmy určitých osôb vrátane ochrany práv duševného vlastníctva; alebo

d) bolo inak v rozpore s verejným záujmom.

ČLÁNOK 19.17

Vnútroštátne postupy preskúmania

1. Každá zo zmluvných strán zabezpečí včasný, účinný, transparentný a nediskriminačný postup administratívneho alebo súdneho preskúmania, prostredníctvom ktorého bude dodávateľ môcť napadnúť:

a) porušenie tejto kapitoly, alebo

b) ak podľa vnútroštátneho právneho poriadku zmluvnej strany nemá dodávateľ právo priamo napadnúť porušenie tejto kapitoly, nedodržanie opatrení, ktoré zmluvná strana prijala na uplatňovanie tejto kapitoly,

ak k nim došlo v kontexte obstarávania, ktoré je predmetom úpravy a na ktorom má či mal dodávateľ záujem. Procesné pravidlá upravujúce akékoľvek námietky z dôvodu uvedeného porušenia, resp. nedodržania budú mať písomnú formu a budú všeobecne dostupné.

2. Ak dodávateľ podá v kontexte obstarávania, ktoré je predmetom úpravy a na ktorom má alebo mal záujem, sťažnosť, že došlo k porušeniu alebo nedodržaniu pravidiel uvedených v odseku 1, zmluvná strana obstarávateľského subjektu zabezpečujúceho obstarávanie, vedie svoj obstarávateľský subjekt a dodávateľa k tomu, aby našli riešenie predmetnej sťažnosti prostredníctvom konzultácií. Obstarávateľský subjekt sa každou takouto sťažnosťou zaoberá nestranne, včas a takým spôsobom, aby to nepoškodilo dodávateľovu účasť na prebiehajúcich, resp. budúcich obstarávaniach ani jeho právo na opravné prostriedky v rámci administratívneho alebo súdneho postupu preskúmania.

3. Každému dodávateľovi sa poskytne dostatočná lehota na vypracovanie a podanie námietky, a to v každom prípade v trvaní najmenej 10 dní odo dňa, keď sa dodávateľ dozvedel o dôvode na spochybnenie alebo odkedy možno odôvodnene predpokladať, že sa o ňom mohol dozvedieť.

4. Každá zo zmluvných strán zriadi alebo určí najmenej jeden nestranný správny alebo súdny orgán, ktorý je nezávislý od jej obstarávateľských subjektov a ktorý prijme a preskúma námietky dodávateľov súvisiace s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy.

5. Ak námietku preskúmava najprv iný subjekt ako orgán uvedený v odseku 4, zmluvná strana je povinná zabezpečiť, aby sa dodávateľ mohol odvolať proti prvotnému rozhodnutiu na nestranný administratívny alebo súdny orgán, ktorý je nezávislý od obstarávateľského subjektu, ktorého obstarávanie je predmetom námietky.

6. Každá zmluvná strana zaistí, aby rozhodnutia orgánu zodpovedného za preskúmanie, ktorý nie je súdom, podliehali súdnej kontrole alebo aby tento orgán mal postupy, ktoré zabezpečia, že:

a) obstarávateľský subjekt odpovie na námietku písomne a poskytne orgánu zodpovednému za preskúmanie všetky relevantné dokumenty;

b) účastníci konania („účastníci“) majú právo byť vypočutí pred tým, ako orgán zodpovedný za preskúmanie prijme rozhodnutie o námietke;

c) účastníci budú mať právo na zastúpenie a sprievod;

d) účastníci budú mať prístup ku všetkým konaniam;

e) účastníci majú právo žiadať verejné konanie a prítomnosť svedkov, a

f) orgán zodpovedný za preskúmanie prijme svoje rozhodnutia alebo odporúčania včas, písomne a pridá vysvetlenie, na základe čoho dospel k svojmu rozhodnutiu alebo odporúčaniu.

7. Každá zo zmluvných strán prijme alebo ponechá v platnosti postupy upravujúce:

a) rýchle dočasné opatrenia zabezpečujúce, že dodávateľ nestratí možnosť zúčastniť sa na obstarávaní. Dôsledkom takýchto dočasných opatrení môže byť pozastavenie procesu obstarávania. Postupy môžu zaisťovať, že pri rozhodovaní o tom, či by sa takéto opatrenia mali uplatniť, sa môžu zohľadniť osobitné negatívne dosahy na príslušné záujmy vrátane verejného záujmu. V prípade nekonania sa písomne uvedie náležitý dôvod, a

b) nápravu alebo kompenzáciu za vzniknuté straty alebo škody, ktoré môžu byť obmedzené buď na náklady spojené s prípravou ponuky, alebo na náklady súvisiace s námietkou, alebo na oboje, ak orgán zodpovedný za preskúmanie zistil, že došlo k porušeniu alebo nedodržaniu pravidiel uvedených v odseku 1 tohto článku.

8. Zmluvné strany najneskôr do desiatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody začnú rokovania s cieľom ďalej rozvíjať kvalitu prostriedkov nápravy, a to aj pokiaľ ide o prípadný záväzok zaviesť alebo zachovať prostriedky nápravy pred uzavretím zmluvy.

ČLÁNOK 19.18

Zmeny a opravy rozsahu pôsobnosti

1. Zmluvná strana môže zmeniť alebo opraviť svoje prílohy k tejto kapitole.

Zmeny

2. Ak zmluvná strana mení prílohu k tejto kapitole, musí:

a) to písomne oznámiť druhej zmluvnej strane a

b) v oznámení uviesť, aké vhodné kompenzačné vyrovnania ponúka druhej zmluvnej strane v záujme zachovania rozsahu pôsobnosti na porovnateľnej úrovni, aká existovala pred predmetnou úpravou.

3. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 2 písm. b) platí, že zmluvná strana nemusí kompenzačné vyrovnania ponúknuť, ak:

a) predmetná zmena má zanedbateľný účinok, alebo

b) sa navrhovaná zmena týka subjektu, nad ktorým zmluvná strana fakticky stratila kontrolu alebo v prípade ktorého prišla o vplyv.

4. Ak druhá zmluvná strana namieta, že:

a) vyrovnanie ponúknuté podľa odseku 2 písm. b) je dostatočné na zachovanie porovnateľnej úrovne vzájomne dohodnutej pôsobnosti;

b) predmetná zmena má zanedbateľný účinok, alebo

c) navrhovaná zmena sa týka subjektu, nad ktorým zmluvná strana fakticky stratila kontrolu alebo v prípade ktorého prišla o vplyv v zmysle odseku 3 písm. b),

musí do 45 dní od prijatia oznámenia uvedeného v odseku 2 písm. a) podať písomnú námietku, inak platí domnienka, že súhlasila s ponúknutým vyrovnaním alebo navrhovanou úpravou, a to aj na účely Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov).

Opravy

5. Za opravu sa považujú nasledujúce zmeny príloh zmluvnej strany, pod podmienkou, že nemajú vplyv na vzájomne dohodnutý rozsah pôsobnosti stanovený v tejto kapitole:

a) zmena názvu subjektu;

b) zlúčenie dvoch alebo viacerých subjektov uvedených v prílohe a

c) rozdelenie subjektu uvedeného v prílohe na dva alebo viacero subjektov, ktoré sa všetky pridávajú medzi subjekty uvedené v rovnakej prílohe.

6. Po nadobudnutí platnosti tejto dohody v prípade navrhovaných opráv svojich príloh ich zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane každé dva roky v súlade s cyklom oznamovania stanoveným v Dohode o vládnom obstarávaní obsiahnutou v prílohe 4 Dohody o založení WTO.

7. Zmluvná strana môže oznámiť druhej zmluvnej strane námietku proti navrhnutej oprave do 45 dní od doručenia tohto oznámenia. Ak zmluvná strana predloží námietku, uvedie dôvody, prečo sa domnieva, že navrhnutá oprava nie je zmenou uvedenou v odseku 5 tohto článku, a opíše účinok navrhnutej opravy na vzájomne dohodnutý rozsah pôsobnosti stanovený v tejto dohode. Ak zmluvná strana do 45 dní od doručenia oznámenia nepredloží takúto písomnú námietku, považuje sa to za jej súhlas s navrhnutou opravou.

ČLÁNOK 19.19

Výbor pre vládne obstarávanie

1. Výbor pre vládne obstarávanie zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. e) sa bude skladať zo zástupcov každej zmluvnej strany a bude sa schádzať podľa potreby, aby umožnil zmluvným stranám konzultovať akékoľvek záležitosti, ktoré súvisia s fungovaním tejto kapitoly alebo s podporou jej cieľov, a bude plniť iné povinnosti, ktoré mu môžu byť zverené zmluvnými stranami.

2. Výbor pre verejné obstarávanie sa bude schádzať na žiadosť niektorej zo zmluvných strán, aby:

a) posúdil záležitosti týkajúce sa vládneho obstarávania, ktoré mu predložila niektorá zo zmluvných strán;

b) uskutočňoval výmenu informácií o možnostiach verejného obstarávania v každej zmluvnej strane;

c) diskutoval o akýchkoľvek iných otázkach týkajúcich sa fungovania tejto kapitoly a

d) zvažoval podporu koordinovaných činností na uľahčenie prístupu dodávateľov, pokiaľ ide o možnosti obstarávania na území každej zmluvnej strany. Tieto činnosti môžu zahŕňať informačné stretnutia, a to najmä s cieľom zlepšiť elektronický prístup k verejne dostupným informáciám a systéme obstarávania platnom v zmluvných stranách, ako aj iniciatívy zamerané na uľahčenie prístupu malých a stredných podnikov.

3. Každá zmluvná strana každoročne predkladá Výboru pre vládne obstarávanie štatistické údaje, ktoré sú relevantné pre obstarávanie upravené touto dohodou , ako sa uvádza v článku 19.15.

DVADSIATA KAPITOLA

DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO

ODDIEL A

Všeobecné ustanovenia

ČLÁNOK 20.1

Ciele

Ciele tejto kapitoly sú:

a) uľahčovať výrobu a obchodné zhodnocovanie inovatívnych a tvorivých produktov medzi zmluvnými stranami, ako aj poskytovanie služieb medzi nimi a

b) dosiahnuť primeranú a účinnú úroveň ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 20.2

Povaha a rozsah povinností

1. Ustanovenia tejto kapitoly dopĺňajú práva a povinnosti medzi zmluvnými stranami, ktoré im vyplývajú z dohody TRIPS.

2. Každá zmluvná strana určí podľa vlastného uváženia vhodný spôsob vykonávania ustanovení tejto dohody v rámci svojho právneho systému a praxe.

3. Žiadne z ustanovení tejto dohody nezakladá akúkoľvek povinnosť, pokiaľ ide o rozdelenie zdrojov na účely presadzovania práv duševného vlastníctva a na účely presadzovania práva vo všeobecnosti.

ČLÁNOK 20.3

Hľadiská verejného zdravia

1. Zmluvné strany uznávajú význam *Vyhlásenia z Dauhy o dohode TRIPS a verejnom zdraví* („Vyhlásenie z Dauhy “) prijatého 14. novembra 2001 na konferencii ministrov WTO. Zmluvné strany pri výklade a vykonávaní práv a povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly zabezpečia súlad s týmto vyhlásením.

2. Zmluvné strany prispejú k vykonávaniu a dodržiavaniu *rozhodnutia Generálnej rady WTO z 30. augusta 2003*, ktoré sa týka vykonávania odseku 6 *Vyhlásenia z Dauhy*, ako aj *Protokolu, ktorým sa mení a dopĺňa dohoda TRIPS*, prijatého v Ženeve 6. decembra 2005.

ČLÁNOK 20.4

Vyčerpanie práv

Žiadnym z ustanovení tejto kapitoly nie je dotknutá sloboda zmluvných strán určiť, či a za akých podmienok sa uplatňuje vyčerpanie práv duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 20.5

Zverejňovanie informácií

Táto dohoda nevyžaduje od zmluvnej strany, aby zverejňovala informácie, ktoré by inak bolo v rozpore s jej právnymi predpismi, resp. ktoré sú vyňaté zo zverejňovania podľa právnych predpisov o prístupe k informáciám a ochrane súkromia.

ODDIEL B

Normy týkajúce sa práv duševného vlastníctva

ČLÁNOK 20.6

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

farmaceutický výrobok je výrobok vrátane chemického lieku, biologického lieku, očkovacej látky, rádioaktívneho lieku, ktorý sa vyrába, predáva alebo zastupuje na použitie pri:

a) stanovení lekárskej diagnózy, liečení, zmierňovaní následkov a prevencii choroby, poruchy alebo abnormálneho fyzického stavu, resp. ich príznakov, alebo

b) obnovovaní fyziologických funkcií, resp. ich úprave aleno náprave.

Pododdiel A

Autorské právo a práva súvisiace s autorským právom

ČLÁNOK 20.7

Poskytovaná ochrana

1. Zmluvné strany budú dodržiavať tieto medzinárodné dohody:

a) články 2 až 20 *Bernského dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel*, podpísaného v Paríži 24. júla 1971;

b) články 1 až 14 *Zmluvy WIPO o autorskom práve*, podpísanej v Ženeve 20. decembra 1996;

c) články 1 až 23 *Zmluvy WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch*, podpísanej v Ženeve 20. decembra 1996 a

d) články 1 až 22 *Medzinárodného dohovoru o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií*, podpísaného v Ríme 26. októbra 1961.

2. Ustanovenia tejto kapitoly, a to v rozsahu, v akom to povoľujú dohody uvedené v odseku 1, neobmedzujú schopnosť každej zmluvnej strany obmedziť ochranu duševného vlastníctva, ktorú poskytuje výkonom zaznamenaným na zvukových záznamoch.

ČLÁNOK 20.8

Vysielanie a verejný prenos

1. Každá zmluvná strana poskytne výkonným umelcom výhradné právo povoliť alebo zakázať bezdrôtové vysielanie a verejný prenos ich výkonov s výnimkou prípadu, keď výkon je sám už výkonom vysielaným alebo keď sa uskutočňuje zo záznamu.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby používateľ zaplatil jednu primeranú odmenu za použitie zvukového záznamu vydaného na komerčné účely alebo jeho rozmnožení v bezdrôtovom vysielaní alebo v akomkoľvek verejnom prenose, ako aj s cieľom zabezpečiť, aby si túto odmenu rozdelili medzi sebou príslušní výkonní umelci a výrobcovia zvukových záznamov. Každá zmluvná strana môže, ak nie je dohoda medzi výkonnými umelcami a výrobcami zvukových záznamov, stanoviť podmienky, za ktorých sa táto odmena rozdelí medzi uvedené dve kategórie nositeľov práv.

ČLÁNOK 20.9

Ochrana technologických opatrení

1. Na účely tohto článku sú **technologickými opatreniami** akékoľvek technológie, zariadenia alebo súčiastky, ktoré sú pri bežnom spôsobe svojho použitia navrhnuté na to, aby predchádzali konaniu alebo obmedzovali konanie vo vzťahu k dielam, umeleckým výkonom alebo zvukovým záznamom, ktoré nie je povolené autormi, výkonnými umelcami alebo výrobcami zvukových záznamov, podľa právnych predpisov zmluvnej strany. Bez toho, aby bol dotknutý rozsah pôsobnosti autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom obsiahnutých v právnych predpisoch zmluvnej strany, technologické opatrenia sa považujú za účinné, keď je použitie chránených diel, umeleckých výkonov alebo zvukových záznamov pod kontrolou autorov, výkonných umelcov či výrobcov zvukových záznamov prostredníctvom uplatnenia príslušnej kontroly prístupu alebo ochranného procesu, ako je šifrovanie alebo kódovanie, alebo mechanizmu kontroly kopírovania, ktorý má ochranný cieľ.

2. Každá zmluvná strana ustanoví primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky proti obchádzaniu akýchkoľvek účinných technických opatrení, ktoré používajú autori, výkonní umelci alebo výrobcovia zvukových záznamov v súvislosti s výkonom svojich práv vo svojich dielach, umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch a ktoré obmedzujú v súvislosti s nimi konanie, na ktoré títo autori, výkonní umelci alebo výrobcovia zvukových záznamov neudelili súhlas, alebo ktoré právne predpisy nepovoľujú.

3. S cieľom zabezpečiť primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky uvedené v odseku 2 každá zmluvná strana ustanoví ochranu aspoň proti:

a) v rozsahu ustanovenom jej právnymi predpismi:

   i) neoprávnenému obchádzaniu účinného technologického opatrenia vykonávanému vedome alebo s dôvodným predpokladom vedomosti a

   ii) ponúkaniu verejnosti uvádzaním na trh zariadenia alebo výrobku vrátane počítačových programov alebo služieb ako prostriedku na obchádzanie účinných technologických opatrení; a

b) výrobe, dovozu, alebo rozširovaniu zariadenia alebo výrobku vrátane počítačových programov, alebo poskytovaniu služieb, ktoré:

   i) sú predovšetkým navrhnuté alebo vyrobené na účel obchádzania účinných technických opatrení, alebo

   ii) z komerčného hľadiska majú okrem obchádzania účinného technologického opatrenia iba obmedzený účel.

4. Slovné spojenie „v rozsahu ustanovenom jej právnymi predpismi“ uvedené v odseku 3 znamená, že každá zmluvná strana má voľnosť, pokiaľ ide o vykonanie písm. a) bodov i) a ii).

5. Zmluvná strana pri vykonávaní odsekov 2 a 3 tohto článku nemá žiadnu povinnosť vyžadovať, aby konštrukčné riešenie alebo konštrukčné riešenie a výber súčiastok a komponentov pre výrobok spotrebnej elektroniky, telekomunikačný výrobok alebo výrobok výpočtovej techniky reagovali na akékoľvek konkrétne technologické opatrenie, pokiaľ takýto výrobok iným spôsobom neporušuje opatrenia tejto zmluvnej strany na vykonávanie týchto odsekov. Zámerom tohto ustanovenia je, že táto dohoda nevyžaduje od zmluvnej strany, aby vyžadovala interoperabilitu vo svojich právnych predpisoch: odvetvie informačných komunikačných technológií nie je povinné navrhovať zariadenia, výrobky, súčiastky alebo služby tak, aby zodpovedali určitým technologickým opatreniam.

6. Pri zabezpečovaní primeranej právnej ochrany a účinných právnych prostriedkov nápravy podľa odseku 2 môže zmluvná strana prijať alebo zachovať náležité obmedzenia opatrení, ktorými sa vykonávajú ustanovenia odsekov 2 a 3, alebo výnimky z týchto opatrení. Povinnosti ustanovené v odsekoch 2 a 3 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté práva, obmedzenia, výnimky alebo ochrana autorských práv alebo práv s nimi súvisiacich podľa právnych predpisov zmluvnej strany.

ČLÁNOK 20.10

Ochrana informácií na správu práv

1. Na účely tohto článku **informácie na správu práv** sú:

a) informácie, ktoré identifikujú dielo, umelecký výkon alebo zvukový záznam; autora diela, výkonného umelca alebo výrobcu zvukového záznamu; alebo vlastníka akéhokoľvek práva na dielo, umelecký výkon alebo zvukový záznam;

b) informácie o podmienkach používania diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu; alebo

c) akékoľvek čísla alebo kódy, ktoré vyjadrujú informácie opísané v písmenách a) a b);

ak je ktorýkoľvek z týchto prvkov informácií pripojený k rozmnoženine diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu alebo sa objaví v súvislosti s verejným prenosom alebo sprístupňovaním diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu verejnosti.

2. Na účely ochrany elektronických informácií na správu práv každá zmluvná strana ustanoví primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky proti akejkoľvek osobe, ktorá vykonáva vedome bez oprávnenia ktorúkoľvek z činností uvedených ďalej s vedomím alebo s dôvodným predpokladom vedomosti, že tým napomáha, umožňuje, uľahčuje alebo zatajuje porušovanie akéhokoľvek autorského práva alebo akýchkoľvek práv súvisiacich s autorským právom:

a) odstránenie alebo zmena akejkoľvek elektronickej informácie na správu práv; alebo

b) rozširovanie, dovoz na účel rozširovania, vysielanie, verejný prenos alebo sprístupňovanie verejnosti rozmnožení diel, umeleckých výkonov alebo zvukových záznamov s vedomím, že elektronické informácie na správu práv boli bez povolenia odstránené alebo zmenené.

3. Pri zabezpečovaní primeranej právnej ochrany a účinných právnych prostriedkov podľa odseku 2 môže zmluvná strana prijať alebo zachovať náležité obmedzenia opatrení, ktorými sa vykonáva odsek 2, alebo výnimky z týchto opatrení. Povinnosti ustanovené v odseku 2 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté porušenia práv, obmedzenia, výnimky alebo ochrana autorských práv alebo práv s nimi súvisiacich podľa právnych predpisov zmluvnej strany.

ČLÁNOK 20.11

Zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb:

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné odseky tohto článku, každá zmluvná strana stanoví vo svojich právnych predpisoch obmedzenia alebo výnimky týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľov služieb, ktorí pôsobia ako sprostredkovatelia, v prípade porušení autorských práv alebo práv s nimi súvisiacich, ku ktorým dochádza prostredníctvom komunikačných sietí alebo na týchto sietiach, pokiaľ ide o poskytovanie alebo využívanie ich služieb.

2. Obmedzenia a výnimky uvedené v odseku 1:

a) musia zahŕňa prinajmenšom tieto funkcie:

i) „hosting“ (ukladanie informácií na hostiteľskom serveri) na žiadosť užívateľa hostingovej služby;

ii) „caching“ (ukladanie do vyrovnávacej pamäte) prostredníctvom automatického procesu, keď poskytovateľ služieb:

A) neupravuje informácie z iných ako technických dôvodov;

B) zabezpečuje, aby boli dodržané všetky pokyny týkajúce sa „cachingu“ informácií, ktoré sú špecifikované spôsobom všeobecne uznávaným a používaným v tomto odvetví a

C) nezasahuje do zákonom povoleného používania technológie, ktorá je všeobecne uznávaná a používaná v tomto odvetví, s cieľom získať údaje o používaní informácií a

iii) „mere conduit“, prostý prenos, ktorý pozostáva z poskytovania prostriedkov na prenos informácií, ktorý poskytol používateľ, alebo spôsobov prístupu do komunikačnej siete a

b) môže zahŕňať aj iné funkcie vrátane poskytovania nástroja na vyhľadávanie informácií, vyhotovovanie rozmnožení diel chránených autorským právom automatizovaným spôsobom a prenos týchto rozmnožení.

3. Oprávnenosť na využitie obmedzení alebo výnimiek podľa tohto článku nesmie byť podmienená povinnosťou poskytovateľa služieb monitorovať svoje služby alebo aktívne zisťovať skutočnosti, ktoré by naznačovali činnosť porušujúcu práva.

4. Každá zmluvná strana môže vo svojich domácich právnych predpisoch stanoviť podmienky oprávnenosti poskytovateľov služieb na využitie obmedzení alebo výnimiek podľa tohto článku. Bez toho, aby bolo dotknuté uvedené, môže každá zmluvná strana zaviesť náležité postupy umožňujúce účinné oznámenia údajných porušení a účinné protioznámenia osôb, ktorých materiál je odstránený alebo znefunkčnený v dôsledku pochybenia alebo chybnej identifikácie.

5. Týmto článkom nie je dotknutá dostupnosť obmedzení a výnimiek, ktoré poskytujú právne predpisy zmluvnej strany v prípade porušenia autorských práv alebo práv s nimi súvisiacich. Týmto článkom nie je dotknutá možnosť súdneho alebo administratívneho orgánu požadovať v súlade s právnym systémom zmluvnej strany od poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie, resp. aby mu zabránil.

ČLÁNOK 20.12

Nahrávanie na kameru

Každá zmluvná strana môže stanoviť trestnoprávne postupy a sankcie uplatniteľné v súlade s jej zákonmi a inými právnymi predpismi voči osobe, ktorá bez povolenia riaditeľa kina alebo nositeľa autorského práva k filmovému dielu vyhotoví počas filmového premietania v zariadení otvorenom verejnosti rozmnoženinu celého tohto diela alebo jeho časti.

Pododdiel B

Ochranné známky

ČLÁNOK 20.13

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana vynaloží všetko primerané úsilie na dosiahnutie súladu s článkami 1 až 22 *Singapurského dohovoru o práve ochrannej známky*, podpísaného 27. marca 2006 v Singapure a pristúpenie k *Protokolu k Madridskej dohode o medzinárodnom zápise ochranných známok*, podpísanému v Madride 27. júna 1989.

ČLÁNOK 20.14

Postup pri zápise

Každá zmluvná strana zavedie systém zápisu ochranných známok do registra, v rámci ktorého sa dôvody na zamietnutie zápisu ochrannej známky do registra oznámia žiadateľovi písomne, pričom žiadateľ bude mať možnosť napadnúť toto zamietnutie a odvolať sa proti konečnému zamietnutiu na súdnom orgáne. Každá zmluvná strana zavedie možnosť podať námietky voči žiadosti o zápis alebo zápisu ochrannej známky do registra. Každá zmluvná strana zriadi verejne dostupnú elektronickú databázu žiadostí o zápis ochranných známok a zápisov ochranných známok do registra.

ČLÁNOK 20.15

Výnimky z práv poskytnutých ochrannou známkou

Každá zmluvná strana stanoví spravodlivé používanie opisných výrazov vrátane opisných výrazov zemepisného pôvodu ako obmedzenej výnimky z práv poskytnutých ochrannou známkou. Pri stanovovaní toho, čo predstavuje spravodlivé používanie, sa zohľadnia oprávnené záujmy majiteľa ochrannej známky a tretích strán. Každá zmluvná strana môže stanoviť ďalšie obmedzené výnimky pod podmienkou, že sa v rámci týchto výnimiek zohľadnia oprávnené záujmy majiteľa ochrannej známky a tretích strán.

Pododdiel C

Zemepisné označenia

ČLÁNOK 20.16

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto pododdielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

zemepisné označenie je označenie, ktoré označuje určitý poľnohospodársky výrobok alebo potravinu ako výrobok alebo potravinu s pôvodom na území zmluvnej strany alebo v regióne či lokalite nachádzajúcej sa na tomto území, ak možno pripísať danú kvalitu, povesť alebo iné charakteristické vlastnosti výrobku v podstatnej miere jeho zemepisnému pôvodu a

trieda výrobkov je trieda výrobku uvedená v prílohe 20-C.

ČLÁNOK 20.17

Rozsah pôsobnosti

Tento pododdiel sa vzťahuje na zemepisné označenia označujúce výrobky patriace do niektorej z tried výrobkov uvedených v prílohe 20-C.

ČLÁNOK 20.18

Zoznam zemepisných označení

Na účely tohto pododdielu:

a) označenia uvedené v časti A prílohy 20-A sú zemepisnými označeniami, ktorými sa označuje výrobok ako výrobok s pôvodom na území Európskej únie, resp. v regióne alebo lokalite na tomto území a

b) označenia uvedené v časti B prílohy 20-A sú zemepisnými označeniami, ktorými sa označuje výrobok ako výrobok s pôvodom v Kanade, resp. v regióne alebo lokalite na tomto území.

ČLÁNOK 20.19

Ochrana zemepisných označení uvedených v prílohe 20-A

1. Každá zmluvná strana po preskúmaní zemepisných označení druhej zmluvnej strany poskytne týmto zemepisným označeniam úroveň ochrany, ktorá je stanovená v tomto pododdiele.

2. Každá zmluvná strana poskytne zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie:

a) používania zemepisného označenia druhej zmluvnej strany uvedeného v prílohe 20-A pre výrobok, ktorý patrí do tried výrobkov uvedených v prílohe 20-A pre toto geografické označenie a ktorý buď:

i) nemá pôvod v mieste pôvodu uvedenom v prílohe 20-A pre toto zemepisné označenie, alebo

ii) má pôvod v mieste pôvodu uvedenom v prílohe 20-A pre toto zemepisné označenie, ale nebol spracovaný alebo vyrobený v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi druhej zmluvnej strany, ktoré by sa uplatňovali v prípade, že by predmetný výrobok bol určený na spotrebu v druhej zmluvnej strane;

b) použitiu akéhokoľvek spôsobu označovania alebo prezentácie tovaru, ktorý uvádza alebo naznačuje, že príslušný tovar pochádza z inej zemepisnej oblasti, ako je skutočné miesto jeho pôvodu, spôsobom, ktorý zavádza verejnosť, pokiaľ ide o zemepisný pôvod tovaru a

c) akémukoľvek inému použitiu, ktoré predstavuje akt nekalej súťaže v zmysle článku 10 bis *Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva* (1967), podpísaného 14. júla 1967 v Štokholme.

3. Ochrana uvedená v odseku 2 písm. a) sa musí poskytnúť aj v prípade, že sa uvedie skutočný pôvod výrobku, resp. sa použije preklad zemepisného označenia, resp. toto zemepisné označenie sprevádzajú výrazy ako „druh“, „typ“, „štýl“, „imitácia“ alebo podobne.

4. Každá zmluvná strana stanoví presadzovanie prostredníctvom správnych opatrení, a to v rozsahu danom jej právnymi predpismi, aby sa osobám zakázalo vyrábať, pripravovať, baliť, označovať, predávať, dovážať alebo propagovať potravinársku komoditu spôsobom, ktorý je nepravdivý, zavádzajúci alebo môže vyvolať mylný dojem o jej pôvode.

5. Každá zmluvná strana v súlade s odsekom 4 stanoví správne opatrenie pre prípady sťažností týkajúcich sa označovania výrobkov vrátane ich prezentácie spôsobom, ktorý je nepravdivý, zavádzajúci alebo môže vyvolať mylný dojem o pôvode tohto výrobku.

6. Zápis ochrannej známky, ktorá obsahuje alebo sa skladá zo zemepisného označenia druhej zmluvnej strany uvedeného v prílohe 20-A, sa zamietne alebo zruší *ex offo,* ak to právne predpisy zmluvnej strany umožňujú, resp. na žiadosť zainteresovanej strany, pokiaľ ide o výrobok, ktorý patrí triedy výrobkov uvedenej v prílohe 20-A pre toto geografické označenie a ktorý nemá pôvod na mieste pôvodu uvedenom v prílohe 20-A pre toto zemepisné označenie.

7. Žiadne z ustanovení tohto pododdielu nezakladá povinnosť chrániť zemepisné označenia, ktoré nie sú chránené alebo prestali byť chránené vo svojich krajinách pôvodu, resp. ktoré sa v týchto krajinách prestali používať. Ak zemepisné označenie zmluvnej strany uvedené v prílohe 20-A prestane byť chránené v mieste svojho pôvodu, resp. sa tam prestane používať, táto zmluvná strana to oznámi druhej zmluvnej strane a požiada o zrušenie.

ČLÁNOK 20.20

Homonymné zemepisné označenia

1. V prípade homonymných zemepisných označení zmluvných strán pre výrobky spadajúce do rovnakej triedy výrobkov, každá zmluvná strana určí praktické podmienky, na základe ktorých sa na jej území budú navzájom rozlišovať príslušné homonymné zemepisné označenia, pričom sa zohľadní potreba zabezpečiť, aby sa s dotknutými výrobcami zaobchádzalo spravodlivo a aby spotrebitelia neboli zavádzaní.

2. Ak zmluvná strana v súvislosti s rokovaniami s treťou krajinou navrhne chrániť zemepisné označenie označujúce výrobok pochádzajúci z tejto tretej krajiny,a ak je toto označenie homonymné so zemepisným označením druhej zmluvnej strany uvedeným v prílohe 20-A a ak tento výrobok patrí do triedy výrobkov uvedenej v prílohe 20-A pre homonymné zemepisné označenie druhej zmluvnej strany, musí byť o tom táto druhá zmluvná strana informovaná a musí dostať možnosť vyjadriť pripomienky ešte pred tým, ako sa toto zemepisné označenie stane chráneným.

ČLÁNOK 20.21

Výnimky

1. Bez ohľadu na ustanovenia článkov 20.19 ods. 2 a 20.19 ods. 3 Kanada nie je povinná poskytnúť zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie použitiu výrazov uvedených v časti A prílohy 20-A a označených jednou hviezdičkou[28], ak používanie takýchto výrazov je sprevádzané výrazmi ako „druh“, „typ“, „štýl“, „imitácia“ a podobne a je v kombinácii s čitateľným a viditeľným označením zemepisného pôvodu príslušného výrobku.

2. Bez ohľadu na ustanovenia článkov 20.19 ods. 2 a 20.19 ods. 3 ochrana zemepisných označení uvedených v časti A prílohy 20-A a označených jednou hviezdičkou[29] nesmie brániť používaniu na území Kanady ktoréhokoľvek z týchto označení zo strany akýchkoľvek osôb vrátane ich nástupcov a postupníkov, ktorí komerčne používali uvedené označenia v súvislosti s výrobkami v triede „syry“ pred 18. októbrom 2013.

3. Bez ohľadu na ustanovenia článkov 20.19 ods. 2 a 20.19 ods. 3 ochrana zemepisného označenia uvedeného v časti A prílohy 20-A a označených dvoma hviezdičkami nesmie brániť používaniu na území Kanady ktoréhokoľvek z týchto označení zo strany akýchkoľvek osôb vrátane ich nástupcov a postupníkov, ktorí komerčne používali uvedené označenie v súvislosti s výrobkami v triede „čerstvé, mrazené a spracované mäso“ pred 18. októbrom 2013 po dobu najmenej piatich rokov. Na všetky ostatné osoby vrátane ich nástupcov a postupníkov, ktorí komerčne používali uvedené označenia v súvislosti s výrobkami v triede „čerstvé, mrazené a spracované mäso“ po dobu menej ako piatich rokov pred 18. októbrom 2013, sa použije prechodné obdobie piatich rokov od nadobudnutia platnosti tohto článku, počas ktorého nebude možné zabrániť používaniu uvedeného označenia.

---

28 V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že tento odsek sa vzťahuje rovnocenne aj na výraz „feta“.

29 V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že tento odsek sa vzťahuje rovnocenne aj na výraz „feta“.

4. Bez ohľadu na ustanovenia článkov 20.19 ods. 2 a 20.19 ods. 3 ochrana zemepisných označení uvedených v časti A prílohy 20-A a označených troma hviezdičkami nesmie brániť používaniu na území Kanady ktoréhokoľvek z týchto označení zo strany akýchkoľvek osôb vrátane ich nástupcov a postupníkov, ktorí komerčne používali uvedené označenia v súvislosti s výrobkami v triede „mäso konzervované sušením“ a „syry“ pred 18. októbrom 2013 po dobu najmenej desiatich rokov. Na všetky ostatné osoby vrátane ich nástupcov a postupníkov, ktorí komerčne používali uvedené označenia v súvislosti s výrobkami v triede „mäso konzervované sušením“ a „syry“ po dobu menej ako desiatich rokov pred 18. októbrom 2013, sa použije prechodné obdobie piatich rokov od nadobudnutia platnosti tohto článku, počas ktorého nebude možné zabrániť používaniu uvedeného označenia.

5. Ak bolo o zápis ochrannej známky do registra požiadané alebo bola ochranná známka do registra zapísaná v dobrej viere, alebo keď boli práva z ochrannej známky nadobudnuté používaním v dobrej viere, v zmluvnej strane pred uplatniteľným dátumom uvedeným v odseku 6, opatreniami prijatými na uplatňovanie tohto pododdielu v zmluvnej strane nesmie byť dotknutá oprávnenosť na zápis do registra alebo platnosť zápisu do registra ochrannej známky, alebo práva používať ochrannú známku, na základe toho, že ochranná známka je zhodná alebo podobná s určitým zemepisným označením.

6. Na účely odseku 5 platia tieto uplatniteľné dátumy:

a) pokiaľ ide o zemepisné označenie uvedené v prílohe 20-A k dátumu podpísania tejto dohody, je to deň nadobudnutia platnosti tohto pododdielu, alebo

b) pokiaľ ide o zemepisné označenie zaradené do prílohy 20-A po dátume podpísania tejto dohody podľa článku 20.22, je to deň zaradenia príslušného zemepisného označenia.

7. Ak je preklad zemepisného označenia zhodný s výrazom alebo obsahuje výraz, ktorý je v bežnom jazyku používaný ako bežný názov pre výrobok na území zmluvnej strany, resp. ak zemepisné označenie s takýmto výrazom nie je zhodné, avšak obsahuje v sebe takýto výraz, ustanoveniami tohto pododdielu nie je dotknuté právo žiadnej osoby používať tento pojem v spojení s takýmto výrobkom na území tejto zmluvnej strany.

8. Nič nebráni používaniu, na území zmluvnej strany a v súvislosti s akýmkoľvek výrobkom, zaužívaného názvu odrody rastlín alebo plemena zvierat, ktoré existovali na území tejto zmluvnej strany k dátumu nadobudnutia platnosti tohto pododdielu.

9. Zmluvná strana môže stanoviť, že akákoľvek žiadosť formulovaná na základe tohto pododdielu v súvislosti s používaním ochrannej známky alebo zápisom ochrannej známky do registra sa musí predložiť do piatich rokov po tom, ako sa zneužívanie chráneného označenia stalo všeobecne známym v tejto zmluvnej strane, alebo po dátume zápisu ochrannej známky do registra v tejto zmluvnej strane za predpokladu, že ochranná známka bola k tomuto dátumu zverejnená, ak je tento dátum skorší ako dátum, ktorým sa zneužívanie stalo všeobecne známym v tejto zmluvnej strane, za predpokladu, že zemepisné označenie nie je používané alebo zapísané do registra v zlej viere.

10. Ustanoveniami tohto oddielu nie sú dotknuté práva akejkoľvek osoby používať v rámci obchodnej činnosti svoje meno alebo meno svojho predchodcu v podnikaní okrem prípadov, keď sa takéto meno používa spôsobom zavádzajúcim verejnosť.

11. a) Ustanoveniami tohto pododdielu nie sú dotknuté práva akejkoľvek osoby používať v Kanade alebo tam požiadať o zápis ochrannej známky, ktorá obsahuje ktorýkoľvek z výrazov uvedených v časti A prílohy 20-B, resp. ktorá sa z takýchto výrazov skladá a

b) Písmeno a) sa nevzťahuje na výrazy uvedené v časti A prílohy 20-B, pokiaľ ide o akékoľvek použitie, ktoré by mohlo zavádzať verejnosť, pokiaľ ide o zemepisný pôvod tovaru.

12. Na používanie výrazov uvedených v časti B prílohy 20-B sa ustanovenia tohto oddielu nevzťahujú.

13. Postúpenie uvedené v odsekoch 2 až 4 nezahŕňa prevod práva na používanie zemepisného označenia ako takého.

ČLÁNOK 20.22

Zmeny prílohy 20-A

1. O zmene prílohy 20-A zaradením určitého zemepisného označenia do tejto prílohy, resp. vypustením určitého zemepisného označenia, ktoré prestalo byť chránené alebo sa prestalo v mieste pôvodu používať, z tejto prílohy, rozhoduje na základe konsenzu Spoločný výbor CETA zriadený podľa článku 26.1 (Spoločný výbor CETA), a to na návrh Výboru CETA pre zemepisné označenia.

2. Zemepisné označenie nesmie byť v zásade zaradené do časti A prílohy 20-A, ak ide o názov, ktorý je k dátumu podpísania tejto dohody uvedený v príslušnom registri Európskej únie so statusom „zapísaný“ v súvislosti s členským štátom Európskej únie.

3. Zemepisné označenie označujúce výrobok s pôvodom v určitej konkrétnej zmluvnej strane nesmie byť zaradené do prílohy 20-A:

a) ak je zhodné s ochrannou známkou, ktorá bola zapísaná v druhej zmluvnej strane pre rovnaké alebo podobné výrobky, resp. s ochrannou známkou, práva z ktorej boli v druhej zmluvnej strane nadobudnuté používaním v dobrej viere a bola podaná žiadosť pre rovnaké alebo podobné výrobky;

b) ak je zhodné so zaužívaným názvom odrody rastlín alebo plemena zvierat existujúcich v druhej zmluvnej strane, alebo

c) ak je zhodné so zaužívaným výrazom, v bežnom jazyku používaným ako bežný názov pre takýto výrobok v druhej zmluvnej strane.

ČLÁNOK 20.23

Iná ochrana

Ustanoveniami tohto pododdielu nie je dotknuté právo žiadať o uznanie a ochranu zemepisného označenia podľa príslušných právnych predpisov zmluvnej strany.

Pododdiel D

Dizajny

ČLÁNOK 20.24

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana vyvinie všetko primerané úsilie, aby pristúpila k *Ženevskému aktu Haagskej dohody o medzinárodnom zápise dizajnov,* ktorý bol prijatý v Ženeve 2. júla 1999.

ČLÁNOK 20.25

Vzťah k autorskému právu

Predmetu ochrany prostredníctvom práva k dizajnu je možné poskytnúť ochranu na základe právnych predpisov o autorskom práve, ak sú splnené podmienky pre takú ochranu. Rozsah tejto ochrany a podmienky, za ktorých sa udeľuje, vrátane požadovaného stupňa pôvodnosti, určí každá zmluvná strana.

Pododdiel E

Patenty

ČLÁNOK 20.26

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana vyvinie všetko primerané úsilie o dosiahnutie súladu s článkami 1 až 14 a článkom 22 *Dohovoru o patentovom práve*, prijatému v Ženeve 1. júna 2000.

ČLÁNOK 20.27

Ochrana *sui generis* pre farmaceutické výrobky

1. Na účely tohto článku sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

základný patent je patent, ktorý chráni výrobok ako taký, spôsob získavania výrobku alebo spôsob použitia výrobku, a ktorý majiteľ patentu určil za základný patent na účely priznania ochrany *sui generis* a

výrobok je aktívna zložka alebo zlúčenina aktívnych zložiek farmaceutického výrobku.

2. Každá zmluvná strana poskytne obdobie ochrany *sui generis* pre výrobok, ktorý je chránený platným základným patentom, a to na žiadosť majiteľa patentu alebo jeho právneho nástupcu, ak sú splnené tieto podmienky:

a) bolo udelené povolenie na uvedenie výrobku na trh tejto zmluvnej strany ako farmaceutického výrobku (ďalej v tomto článku len „povolenie na uvedenie na trh“);

b) na výrobok sa zatiaľ neuplatňovalo obdobie ochrany *sui generis* a

c) povolenie na uvedenie na trh uvedené v písmene a) je prvým povolením na uvedenie výrobku na trh tejto zmluvnej strany ako farmaceutického výrobku.

3. Každá zmluvná strana môže:

a) poskytnúť obdobie ochrany *sui generis* len vtedy, ak prvá žiadosť o povolenie na uvedenie na trh bola podaná v primeranej lehote stanovenej touto zmluvnou stranou a

b) stanoviť lehotu minimálne 60 dní odo dňa, keď bolo vydané prvé povolenie na uvedenie na trh, na predloženie žiadosti na obdobie ochrany *sui generis*. Ak však bolo prvé povolenie na uvedenie na trh vydané pred udelením patentu, každá zmluvná strana poskytne obdobie aspoň 60 dní odo dňa udelenia patentu, počas ktorého možno predložiť žiadosť o obdobie ochrany podľa tohto článku.

4. V prípade, že je výrobok chránený jedným základným patentom, obdobie ochrany *sui generis* nadobúda účinnosť po uplynutí zákonnej doby platnosti tohto patentu.

V prípade, že je výrobok chránený viac ako jedným patentom, ktoré môžu slúžiť ako základný patent, zmluvná strana môže stanoviť len jedno obdobie ochrany *sui generis,* ktoré nadobúda účinnosť po uplynutí zákonnej doby platnosti tohto základného patentu

a) v prípade, že majiteľom všetkých patentov, ktoré môžu slúžiť ako základný patent, je tá istá osoba, pričom tento patent za základný vyberie osoba žiadajúca o obdobie ochrany *sui generis* a

b) v prípade, že majiteľmi patentov, ktoré môžu slúžiť ako základný patent, sú rôzne osoby a to vedie k protichodným požiadavkám vo veci ochrany *sui generis*, sa za základný vyberie patent dohodou medzi majiteľmi príslušných patentov.

5. Každá zmluvná strana stanoví, že obdobie ochrany *sui generis* sa rovná obdobiu, ktoré uplynulo medzi dňom podania prihlášky základného patentu a dňom prvého povolenia na uvedenie na trh, skráteného o päť rokov.

6. Bez ohľadu na odsek 5 a bez toho, aby bolo dotknuté možné predĺženie lehoty ochrany *sui generis* zo strany zmluvnej strany ako stimulu alebo ocenenia výskumu v určitých cieľových skupinách obyvateľstva, ako sú napr. deti, nesmie trvanie ochrany *sui generis* presiahnuť obdobie dvoch až piatich rokov, pričom presnú dĺžku tohto obdobia si stanoví každá zmluvná strana.

7. Každá zmluvná strana môže stanoviť, že doba ochrany *sui generis* uplynie:

a) ak sa požívateľ výhod z ochrany *sui generis* tejto ochrany vzdá, alebo

b) ak neboli uhradené všetky predpísané správne poplatky.

Každá zmluvná strana môže skrátiť obdobie ochrany *sui generis* tak, aby zodpovedalao všetkým neopodstatneným zdržaniam vyplývajúcim z nekonania žiadateľa po podaní žiadosti o povolenie na uvedenie na trh, ak je žiadateľom o povolenie na uvedenie na trh majiteľ patentu, resp. subjekt s ním spojený.

8. V medziach ochrany poskytovanej základným patentom sa ochrana *sui generis* poskytne len na farmaceutický výrobok, na ktorý sa vzťahuje povolenie na uvedenie na trh, a na každé použitie toho výrobku ako farmaceutického výrobku, ktoré bolo povolené pred uplynutím ochrany *sui generis*. S výhradou ustanovení predchádzajúcej vety poskytuje ochrana *sui generis* rovnaké práva ako základný patent a podlieha rovnakým obmedzeniam a rovnakým záväzkom.

9. Bez ohľadu na odseky 1 až 8 môže každá zmluvná strana tiež obmedziť rozsah tejto ochrany poskytnutím výnimiek pre výrobu, používanie, ponúkanie na predaj, predaj alebo dovoz výrobkov na účely vývozu počas obdobia ochrany.

10. Každá zmluvná strana môže zrušiť ochranu *sui generis* z dôvodov týkajúcich sa neplatnosti základného patentu, a to aj ak tento patent zanikol pred uplynutím svojej zákonnej doby platnosti, resp. ak je zrušený alebo obmedzený v rozsahu, v akom výrobok, pre ktorý bola poskytnutá ochrana, nie je naďalej chránený nárokmi základného patentu, alebo z dôvodov súvisiacich so zrušením povolenia na uvedenie na trh alebo povolení pre príslušný trh, resp. ak bola táto ochrana poskytnutá v rozpore s ustanoveniami odseku 2.

ČLÁNOK 20.28

Mechanizmy patentového prepojenia týkajúce sa farmaceutických výrobkov

Ak sa zmluvná strana dovoláva mechanizmov patentových prepojení“, pričom udeľovanie povolení na uvedenie na trh (alebo oznámení o zhode alebo podobných dokumentov) pre generické farmaceutické výrobky je prepojené s tým, či existuje patentová ochrana, zabezpečí, aby všetky strany sporu a mali rovnocenne a účinné práva na odvolanie.

Pododdiel F

Ochrana údajov

ČLÁNOK 20.29

Ochrana nezverejnených údajov týkajúcich sa farmaceutických výrobkov

1. Ak zmluvná strana ako podmienku udelenia povolenia na uvedenie farmaceutických výrobkov, ktoré využívajú nové chemické látky[30] (ďalej v tomto článku len „povolenie“), na trh vyžaduje predloženie nezverejnených výsledkov skúšok alebo iných údajov potrebných na určenie toho, či použitie týchto výrobkov je bezpečné a účinné, táto zmluvná strana bude chrániť takéto údaje pred zverejnením, ak si vytvorenie takýchto údajov vyžaduje značné úsilie, okrem prípadov, keď je zverejnenie nutné z dôvodu ochrany verejnosti, resp. že boli podniknuté kroky zabezpečenie ochrany týchto údajov pred nekalým obchodným použitím.

2. Každá zmluvná strana stanoví, že v prípade údajov podľa odseku 1 predložených zmluvnej strane po dni nadobudnutia platnosti tejto dohody:

a) žiadna iná osoba ako osoba, ktorá predložila tieto údaje, ich bez súhlasu tejto predkladajúcej osoby nesmie použiť ako podklad k svojej žiadosti o udelenie povolenia, a to počas nie menej ako šiestich rokov odo dňa, keď zmluvná strana udelila povolenie osobe, ktorá predložila predmetné údaje na účely získania povolenia a

[30] V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o ochranu údajov, výraz „chemická látka“ zahŕňa v Kanade biologické a rádioaktívne látky, ktoré sú regulované ako nové lieky podľa kanadských právnych predpisov o potravinách a liekoch.

b) zmluvná strana nesmie udeliť povolenie žiadnej osobe, ktorá použila takéto údaje, a to počas obdobia nie menej ako ôsmich rokov odo dňa, keď zmluvná strana udelila povolenie osobe, ktorá predložila predmetné údaje na účely získania povolenia, ibaže s tým táto osoba súhlasí.

S výhradou tohto odseku nesmú existovať žiadne obmedzenia, ktoré by obom zmluvným stranám bránili realizovať skrátené povoľovacie postupy v prípade takýchto výrobkov na základe štúdie bioekvivalencie a biologickej dostupnosti.

ČLÁNOK 20.30

Ochrana údajov v súvislosti s prípravkami na ochranu rastlín

1. Každá zmluvná strana stanoví požiadavky na bezpečnosť a účinnosť pred tým, ako povolí uviesť prípravky na ochranu rastlín na trh (ďalej v tomto článku len „povolenie“).

2. Každá zmluvná strana stanoví obmedzené obdobie ochrany údajov týkajúcich sa testovacích protokolov alebo správ zo štúdií predložených po prvýkrát na účely získania povolenia. Každá zmluvná strana stanoví, že počas tohto obdobia sa predmetný testovací protokol ani správa zo štúdií nepoužije v záujme žiadnej inej osoby, ktorá bude žiadať o povolenie, ibaže s tým majiteľ prvého povolenia vyjadrí výslovný súhlas.

3. Testovací protokol a správa zo štúdií by mali byť nevyhnutné na účely získania povolenia, resp. na účely zmeny povolenia s cieľom umožniť využívanie prípravku na ďalšie rastliny.

4. V každej zmluvnej strane bude obdobie trvania ochrany údajov aspoň desať rokov, pričom začne plynúť dňom prvého povolenia v tejto zmluvnej strane, pokiaľ ide o testovací protokol alebo správu zo štúdií, ktoré boli podkladom pre udelenie povolenia pre novú účinnú látku, a údaje, ktoré boli podkladom pre súbežný zápis konečného výrobku obsahujúceho túto aktívnu látku. Trvanie ochrany možno predĺžiť v záujme podpory udeľovania povolení, napríklad v prípade nízkorizikových prípravkov na ochranu rastlín alebo pri použití v malom rozsahu.

5. Každá strana môže stanoviť aj požiadavky na ochranu údajov alebo požiadavky finančnej kompenzácie v prípade testovacieho protokolu a správy zo štúdií, ktoré sú podkladom v prípade, že sa žiada o zmenu alebo obnovenie povolenia.

6. Každá zmluvná strana zavedie pravidlá s cieľom predísť duplicitnému vykonávaniu testov na stavovcoch. Každý žiadateľ, ktorý má v úmysle vykonať testy alebo štúdie na stavovcoch, by mal byť podporovaný, aby prijal potrebné opatrenia s cieľom overiť, či sa už takéto testy a štúdie nevykonali alebo nezačali vykonávať.

7. Každá zmluvná strana by mala podporovať každého nového potenciálneho žiadateľa a držiteľa alebo držiteľov príslušných povolení, aby vynaložili maximálne úsilie s cieľom zabezpečiť spoločné využívanie testov a štúdií, ktoré sa vykonali na stavovcoch. Náklady na spoločné využívanie protokolov z testov a správ zo štúdií sa určujú spravodlivým, transparentným a nediskriminačným spôsobom. Od žiadateľa sa má vyžadovať len to, aby sa podieľal na nákladoch na informácie, ktorých predloženie sa od žiadateľa požaduje na splnenie požiadaviek na udelenie povolenia.

8. Držiteľ alebo držitelia príslušného povolenia majú právo na kompenzáciu spravodlivého podielu nákladov, ktoré mu alebo im vznikli v súvislosti s testovacími protokolmi alebo správou zo štúdií, ktoré boli podkladom takéhoto povolenia pre žiadateľa využívajúceho tieto testovacie protokoly a správy zo štúdií na účely získania povolenia na nový výrobok na ochranu rastlín. Každý zmluvná strana môže dať dotknutým stranám pokyn, aby akúkoľvek záležitosť vyriešili prostredníctvom záväzného rozhodcovského konania podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

Pododdiel G

Odrody rastlín

ČLÁNOK 20.31

Odrody rastlín

Každá zmluvná strana bude spolupracovať s cieľom podporiť a posilniť ochranu odrôd rastlín na základe aktu z roku 1991 *Medzinárodného dohovoru o ochrane nových odrôd rastlín*, podpísaného v Paríži 2. decembra 1961.

ODDIEL C

Presadzovanie práv duševného vlastníctva

ČLÁNOK 20.32

Všeobecné povinnosti

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby postupy týkajúce sa presadzovania práv duševného vlastníctva boli spravodlivé a primerané a aby neboli zbytočne zložité alebo nákladné a aby neobsahovali neprimerané lehoty a nemali za následok bezdôvodné zdržania. Tieto postupy sa uplatňujú takým spôsobom, ktorým sa vylúči vytváranie prekážok zákonnému obchodu a poskytne sa ochrana pred ich zneužitím.

2. Pri vykonávaní ustanovení tohto oddielu každá zmluvná strana zohľadní potrebu proporcionality medzi závažnosťou porušenia, záujmami tretích strán a uplatniteľnými opatreniami, opravnými prostriedkami a postihmi.

3. Články 20.33 až 20.42 sa týkajú presadzovanie práv prostredníctvom občianskoprávnych prostriedkov.

4. Pokiaľ sa nestanovuje inak, na účely článkov 20.33 až 20.42 sú **práva duševného vlastníctva** všetky kategórie duševného vlastníctva, ktoré sú predmetom ustanovení oddielov 1 až 7 časti II dohody TRIPS.

ČLÁNOK 20.33

Oprávnení žiadatelia

Každá zmluvná strana uzná za osoby oprávnené žiadať uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov nápravy uvedených v článkoch 20.34 až 20.42:

a) nositeľov práv duševného vlastníctva podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany;

b) všetky ostatné osoby, ktoré majú povolenie na výkon takých práv, ak majú tieto osoby právo domáhať sa nápravy podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany;

c) organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva, ktoré sa zvyčajne považujú za oprávnené zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, ak majú tieto organizácie právo domáhať sa nápravy podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany a

d) profesijné ochranné združenia, ktoré sa zvyčajne považujú za oprávnené zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, ak majú tieto združenia právo domáhať sa nápravy podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany.

ČLÁNOK 20.34

Dôkazy

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby v prípade údajného porušenia práv duševného vlastníctva v komerčnom rozsahu mohli príslušné súdne orgány v prípade potreby a na žiadosť strany sporu nariadiť predloženie bankových, finančných alebo obchodných dokumentov, ktoré sa nachádzajú pod kontrolou protistrany, s výhradou ochrany dôverných informácií.

ČLÁNOK 20.35

Opatrenia na účely zabezpečenia dôkazov

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby ešte pred začatím konania vo veci samej súdne orgány mohli na základe žiadosti subjektu, ktorý predložil primerane dostupné dôkazy na podporu tvrdenia, že bolo porušené jeho právo duševného vlastníctva alebo k porušeniu tohto práva má dôjsť, nariadiť okamžité a účinné predbežné opatrenia na zabezpečenie relevantných dôkazov v súvislosti s údajným porušením, s výhradou ochrany dôverných informácií.

2. Každá zmluvná strana môže stanoviť, že súčasťou opatrení uvedených v odseku 1 môže byť podrobný opis, s odobratím vzorky alebo bez, alebo fyzické zabavenie tovaru údajne porušujúceho práva a, vo vhodných prípadoch, materiálov a prostriedkov použitých na výrobu alebo distribúciu takéhoto tovaru a súvisiacich dokumentov. Súdne orgány musia mať právomoc prijať tieto opatrenia, ak je to nevyhnutné, bez toho, aby bola vypočutá druhá strana, najmä ak je pravdepodobné, že akékoľvek oneskorenie spôsobí nenapraviteľnú škodu nositeľovi práv, resp. ak hrozí preukázateľné nebezpečenstvo zničenia dôkazov.

ČLÁNOK 20.36

Právo na informácie

Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy každej zmluvnej strany upravujúce výsady, ochranu informačných zdrojov alebo spracovanie osobných údajov, každá zmluvná strana stanoví, že v občianskoprávnom súdnom konaní týkajúcom sa presadzovania práv duševného vlastníctva sú jej súdne orgány oprávnené na základe odôvodneného návrhu nositeľa práva nariadiť porušovateľovi alebo údajnému porušovateľovi, aby v zmysle jej platných právnych predpisov poskytol nositeľovi práva alebo súdnym orgánom prinajmenšom na účely získavania dôkazov relevantné informácie, ktoré porušovateľ alebo údajný porušovateľ vlastní alebo má pod kontrolou. Takýmito informáciami môžu byť aj informácie týkajúce sa akejkoľvek osoby, ktorá sa zúčastňuje na akomkoľvek aspekte porušenia alebo údajného porušenia, ako aj informácie v súvislosti s výrobnými prostriedkami alebo distribučnými kanálmi porušujúceho alebo údajne porušujúceho tovaru či služieb vrátane identifikácie tretích osôb údajne zapojených do výroby a distribúcie takýchto tovarov či služieb a ich distribučných kanálov.

ČLÁNOK 20.37

Predbežné a preventívne opatrenia

1. Každá zmluvná strana stanoví, že jej súdne orgány majú právomoc nariadiť okamžité a účinné predbežné a preventívne opatrenia, vrátane predbežného príkazu, proti strane sporu, resp. tretej osobe, v súvislosti s ktorou má príslušný súdny orgán právomoc, aby sa zabránilo porušeniu práv duševného vlastníctva, a najmä aby sa zabránilo vstupu tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva do obchodných kanálov.

2. Každá zmluvná strana stanoví, že jej súdne orgány majú právomoc nariadiť zabavenie alebo iné zaistenie tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva, aby sa zabránilo jeho vstupu do obchodnej siete alebo pohybu v nej.

3. Každá zmluvná strana stanoví, že jej súdne orgány môžu v prípade údajného porušenia práv duševného vlastníctva v komerčnom rozsahu v súlade s jej právnymi predpismi nariadiť preventívne zabavenie majetku údajného porušovateľa vrátane zablokovania jeho bankových účtov a iného jeho majetku. Na tento účel môžu súdne orgány nariadiť oznámenie príslušných bankových, finančných alebo obchodných dokumentov, prípadne primeraný prístup k iným príslušným informáciám.

ČLÁNOK 20.38

Iné prostriedky nápravy

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby súdne orgány mohli na žiadosť navrhovateľa, bez toho, aby tým bola dotknutá akákoľvek náhrada škody vzniknutej nositeľovi práv z dôvodu porušenia práv, a bez akejkoľvek kompenzácie, nariadiť úplné odstránenie tovaru z obchodnej siete alebo jeho zničenie, ak v súvislosti s týmto tovarom zistili, že porušuje práva duševného vlastníctva. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby súdne orgány mohli prípadne nariadiť zničenie materiálov a prostriedkov prevažne použitých pri výrobe alebo produkcii tohto tovaru. Pri posudzovaní žiadosti o takéto prostriedky nápravy sa zohľadní potreba proporcionality medzi závažnosťou porušenia a nariadenými prostriedkami nápravy, ako aj záujmami tretích strán.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby súdne orgány mali právomoc nariadiť, aby sa prostriedky nápravy uvedné v odseku 1 vykonali na účet porušujúcej osoby, pokiaľ nie sú uvedené osobitné dôvody, aby sa tak nestalo.

ČLÁNOK 20.39

Súdne príkazy

1. Každá zmluvná strana stanoví, že v občianskoprávnom súdnom konaní týkajúcom sa presadzovania práv duševného vlastníctva sú jej súdne orgány oprávnené nariadiť strane, aby upustila od porušovania práva a okrem iného nariadiť tejto strane, resp. tretej osobe, v súvislosti s ktorou má príslušný súdny orgán právomoc, aby sa zabránilo vstupu tovaru do obchodných kanálov.

2. Bez ohľadu na ostatné ustanovenia tohto oddielu môže zmluvná strana obmedziť prostriedky nápravy, ktoré sú k dispozícii voči použitiam zo strany vládnych orgánov alebo tretích osôb na základe poverenia zo strany vládnych orgánov, ktoré sa realizuje bez súhlasu nositeľov práv, na vyplatenie odmeny, pod podmienkou, že zmluvná strana dodrží ustanovenia časti II dohody TRIPS, ktorými sa konkrétne upravuje takéto použitie. V ostatných prípadoch sa uplatnia prostriedky nápravy podľa tohto oddielu, resp., v prípade, že tieto prostriedky nie sú v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany, bude možnosť získať deklaratórny rozsudok a primeranú náhradu.

ČLÁNOK 20.40

Náhrada škody

1. Každá zmluvná strana stanoví:

a) že súdne orgány v občianskoprávnom súdnom konaní môžu nariadiť porušovateľovi, ktorý vedel, alebo mal dostatočné dôvody vedieť, že sa podieľa na porušovaní práv duševného vlastníctva, aby zaplatil nositeľovi práva náhradu škody:

i) primeranú náhradu škody ako kompenzáciu za škodu, ktorú nositeľ práva utrpel v dôsledku porušenia, alebo

ii) zisk, ktorý porušovateľ získal z porušenia, ktorý možno považovať za škody podľa bodu i) a

b) že pri stanovovaní výšky náhrady škody za porušenie práv duševného vlastníctva môžu súdne orgány zmluvnej strany okrem iného zvážiť akúkoľvek oprávnenú mieru hodnoty prípadne predloženú nositeľom práva, a to aj ušlý zisk.

2. V právnych predpisoch zmluvnej strany sa môže ako iná možnosť ako tá v odseku 1 stanoviť vyplatenie odmeny alebo poplatku s cieľom poskytnúť nositeľovi práva náhradu za neoprávnené využívanie jeho práv duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 20.41

Trovy konania

Každá zmluvná strana stanoví, aby jej súdne orgány mohli v prípade potreby pri skončení občianskoprávneho súdneho konania týkajúceho sa porušenia práv duševného vlastníctva nariadiť, aby bola úspešnej strane povinná neúspešná strana//neúspešná strana povinná poskytnúť úhradu//náhradu trov konania a iných výdavkov, a to v súlade s právnymi predpismi tejto zmluvnej strany.

ČLÁNOK 20.42

Prezumpcia autorstva alebo vlastníctva

1. Na účely občianskoprávnych konaní týkajúcich sa autorského práva alebo práv s ním súvisiacich stačí, aby meno autora literárneho alebo umeleckého diela bolo uvedené na diele obvyklým spôsobom, na to, aby niekto bol//stačí uvedenie mena autora literárneho alebo umeleckého diela, ktoré je vykonané obvyklým spôsobom, na to, aby bol niekto považovaný za autora a v dôsledku toho bol oprávnený začať konanie proti porušovateľom práv, ak neexistuje dôkaz o opaku. Medzi dôkaz o opaku pagtrí aj zápis do registra.

2. Odsek 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na nositeľov práv súvisiacich s autorským právom, pokiaľ ide o ich predmety ochrany.

ODDIEL D

Opatrenia na hraniciach

ČLÁNOK 20.43

Rozsah pôsobnosti opatrení na hraniciach

1. Na účely tohto oddielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

falšovaný tovar so zemepisným označením je akýkoľvek tovar podľa článku 20.17 spadajúci do niektorej z tried výrobkov uvedených v prílohe 20-C vrátane obalu, ktorý bez povolenia nesie zemepisné označenie, ktoré je rovnaké ako zemepisné označenie riadne zapísané alebo inak chránené pre takýto tovar a ktoré porušuje práva majiteľa alebo nositeľa predmetného zemepisného označenia podľa právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa uplatňujú opatrenia na hraniciach;

falšovaný tovar s ochrannou známkou je akýkoľvek tovar vrátane obalu, ktorý bez povolenia nesie ochrannú známku, ktoré je rovnaká ako ochranná známka riadne zapísaná pre takýto tovar, resp. ktorú nie je možné odlíšiť v jej základných aspektoch od takejto ochrannej známky a ktorá porušuje práva majiteľa predmetnej ochrannej známky podľa právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa uplatňuje opatrenie na hraniciach;

vývozné zásielky sú zásielky tovaru, ktoré sú dovážané z územia jednej zmluvnej strany na miesto mimo uvedeného územia, s výnimkou zásielok v režime colného tranzitu a prekládky;

dovozné zásielky sú zásielky tovaru dovážaného na územie zmluvnej strany z miesta mimo tohto územia, pričom tovar zostáva pod colným dohľadom, a to aj tovar prepravený na toto územie do slobodného pásma alebo colného skladu, s výnimkou zásielok v režime colného tranzitu a prekládky;

pirátsky tovar porušujúci autorské právo je akýkoľvek tovar, ktorý je kópiou vyrobenou bez súhlasu nositeľa práva alebo osoby riadne oprávnenej týmto nositeľom v krajine výroby a ktorý je priamo alebo nepriamo vyrobený z určitého tovaru, ak by výroba tejto kópie predstavovala porušenie autorského práva alebo práva súvisiaceho s autorským právom podľa právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa uplatňujú opatrenia na hraniciach;

zásielky v režime colného tranzitu sú zasielky tovaru, ktorý vstupuje na územie zmluvnej strany z miesta mimo tohto územia s povolením colných orgánov a za nepretržitého colného dohľadu, od vstupného colného úradu k výstupnému colnému úradu, na účely opustenia územia. Zásielky v režime colného tranzitu, ktoré sú následne schválené na vyňatie z colnej kontroly bez opustenia územia, sa považujú za dovozné zásielky a

prekládka je zásielka tovaru, pri ktorej sa tovar pod colným dohľadom premiestňuje z dopravného prostriedku dovozu na dopravný prostriedok vývozu v priestoroch jedného colného úradu, ktorý je úradom dovozu, ako aj vývozu.

2. Odkazy na porušenie práv duševného vlastníctva v tomto oddiele sa vykladajú ako odkazy na prípady falšovaného tovaru s ochrannou známkou, pirátskeho tovaru porušujúceho autorské právo alebo falšovaného tovaru so zemepisným označením.

3. Zmluvné strany rozumejú, že neexistuje povinnosť uplatňovať postupy uvedené v tomto oddiele na tovar umiestnený na trh v inej krajine nositeľom práva alebo s jeho súhlasom.

4. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy týkajúce sa dovozných a vývozných zásielok, podľa ktorých môže nositeľ práva požiadať jej príslušné orgány, aby pozastavili prepustenie tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva, resp. aby ho zadržali.

5. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy týkajúce sa dovozných a vývozných zásielok, podľa ktorých môžu jej príslušné orgány konať z vlastného podnetu, aby dočasne pozastavili prepustenie tovaru alebo zadržali tovar podozrivý z porušovania práv duševného vlastníctva, s cieľom umožniť nositeľom formálne požiadať o pomoc podľa odseku 4.

6. Každá zmluvná strana môže uzatvoriť dojednanie s jednou alebo viacerými tretími krajinami s cieľom zaviesť spoločné bezpečnostné postupy v oblasti colného konania. Tovar, ktorý prešiel colným konaním podľa podmienok spoločných colných postupov takéhoto dojednania sa považuje zo tovar podľa odsekov 4 a 5, ak si príslušná zmluvná strana ponecháva právomoc zabezpečiť súlad s týmito odsekmi.

7. Každá zmluvná strana môže prijať alebo zachovať postupy uvedené v odsekoch 4 a 5, pokiaľ ide o prekládky a zásielky v režime colného tranzitu.

8. Každá zmluvná strana môže z uplatňovania tohto článku vyňať malé množstvá tovaru nekomerčného charakteru obsiahnutého v osobnej batožine cestujúcich, resp. malé množstvá tovaru nekomerčného charakteru zasielané v malých zásielkach.

ČLÁNOK 20.44

Žiadosť nositeľa práva

1. Každá zmluvná strana stanoví, že jej príslušné orgány budú od nositeľa práv, ktorý požaduje uplatnenie postupov opísaných v článku 20.43, žiadať, aby predložil primerané dôkazy, ktoré presvedčia príslušné orgány, že v zmysle právnych predpisov zmluvnej strany, ktorá stanovila tieto postupy, zjavne došlo k porušeniu práv duševného vlastníctva uvedeného nositeľa, ako aj, aby predložil dostatočné informácie, o ktorých možno odôvodnene predpokladať, že ich nositeľ práv má, a ktoré príslušným orgánom umožnia primerane rozoznať podozrivý tovar. Požiadavka poskytnúť dostatočné informácie nesmie neprimerane odrádzať od využívania postupov opísaných článku 20.43.

2. Každá zmluvná strana stanoví žiadosti o pozastavenie prepustenia tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva uvedeného v článku 20.43, alebo o jeho zadržanie, ktorý je pod colným dohľadom na jej území. Na požiadavku stanoviť takéto žiadosti sa vzťahuje povinnosť stanoviť postupy uvedené v článkoch 20.43 ods.4 a 20.43 ods. 5. Príslušné orgány môžu stanoviť, že tieto žiadosti sa môžu týkať viacerých zásielok. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa žiadosť nositeľa práva o pozastavenie prepustenia alebo zadržanie podozrivého tovaru mohla vzťahovať na vybrané vstupné a výstupné miesta pod colným dohľadom.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej príslušné orgány v primeranej lehote informovali žiadateľa o tom, či vyhoveli jeho žiadosti. V prípade, že príslušné orgány žiadosti vyhoveli, budú žiadateľa informovať aj o období uplatňovania príslušného opatrenia.

4. Každá zmluvná strana môže ustanoviť, že ak navrhovateľ zneužil postupy opísané v článku 20.43, resp. v odôvodnených prípadoch, majú jej príslušné orgány právo zamietnuť požadované opatrenie, pozastaviť ho, alebo ho zrušiť.

ČLÁNOK 20.45

Poskytovanie informácií zo strany nositeľa práva

Každá zmluvná strana umožní svojim príslušným orgánom od nositeľa práva požadovať poskytnutie relevantných informácií, o ktorých možno odôvodnene predpokladať, že ich nositeľ práv má, a ktoré príslušným orgánom môžu pomôcť pri prijímaní opatrení na hraniciach uvedených v tomto oddiele. Každá zmluvná strana môže takisto umožniť nositeľovi práva poskytovať relevantné informácie jej príslušným orgánom.

ČLÁNOK 20.46

Kaucia alebo rovnocenná záruka

1. Každá zmluvná strana stanoví, že jej príslušné orgány majú právo požiadať nositeľa práva, ktorý žiada uplatnenie postupov opísaných v článku 20.43, aby poskytol primeranú kauciu alebo rovnocennú záruku dostatočnú na ochranu odporcu a príslušných orgánov a na zabránenie zneužitia. Každá zmluvná strana stanoví, že táto kaucia alebo rovnocenná záruka nebude neprimerane odrádzať od využitia týchto postupov.

2. Zmluvná strana môže stanoviť, že takáto kaucia môže byť v podobe zábezpeky, ktorou je odporca chránený pred akoukoľvek stratou alebo škodou vyplývajúcou z akéhokoľvek pozastavenia prepustenia tovaru alebo jeho zadržania, ak príslušné orgány zistia, že tovar nepredstavuje porušenie. Zmluvná strana môže za výnimočných okolností, alebo na základe súdneho príkazu, povoliť odporcovi získať držbu podozrivého tovaru zložením zábezpeky alebo inej garancie.

ČLÁNOK 20.47

Určenie porušenia

Každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy, pomocou ktorých môžu jej príslušné orgány v primeranej lehote po začatí konania opísaného v článku 20.43 určiť, či podozrivý tovar porušuje práva duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 20.48

Prostriedky nápravy

1. Každá zmluvná strana stanoví, že jej príslušné orgány sú oprávnené nariadiť zničenie tovaru v nadväznosti na určenie podľa článku 20.47, že tovar predstavuje porušenie práva. Ak takýto tovar nie je zničený, každá zmluvná strana zabezpečí, aby, okrem výnimočných okolností, bol takýto tovar odstránený z obchodných kanálov takým spôsobom, aby sa zabránilo poškodeniu nositeľa práva.

2. Pokiaľ ide o falšovaný tovar s ochrannou známkou, nie je jednoduché odstránenie nezákonne umiestnenej ochrannej známky okrem výnimočných prípadov postačujúce na to, aby bol takýto tovar prepustený do obchodných kanálov.

3. Každá zmluvná strana môže stanoviť, že jej príslušné orgány sú oprávnené uložiť správne sankcie v nadväznosti na určenie podľa článku 20.47, že tovar predstavuje porušenie práva.

ČLÁNOK 20.49

Osobitná spolupráca v oblasti opatrení na hraniciach

1. Každá zmluvná strana súhlasí, že bude spolupracovať s cieľom odstrániť medzinárodný obchod s tovarom porušujúcim práva duševného vlastníctva. Na tento účel vytvorí a oznámi kontaktné miesta vo svojej štátnej správe a bude pripravená na vzájomnú výmenu informácií o obchode s tovarom porušujúcim práva duševného vlastníctva. Každá zmluvná strana bude predovšetkým podporovať výmenu informácií a spoluprácu medzi svojimi colnými orgánmi a colnými orgánmi druhej zmluvnej strany, pokiaľ ide o obchod s tovarom porušujúcim práva duševného vlastníctva.

2. Spolupráca podľa odseku 1 môže zahŕňať výmenu informácií o mechanizmoch na prijímanie informácií od nositeľov práv, osvedčených postupoch a skúsenostiach so stratégiami riadenia rizík, ako aj informácií, ktoré môžu pomôcť pri identifikácii zásielok, v prípade ktorých existuje podozrenie, že obsahujú tovar porušujúci práva.

3. Spolupráca podľa tohto oddielu sa uskutočňuje v súlade s príslušnými medzinárodnými dohodami, ktoré sú pre obe zmluvné strany záväzné. Spoločný výbor pre colnú spoluprácu podľa článku 6. 14 (Spoločný výbor pre colnú spoluprácu) stanoví priority a vhodné postupy na spoluprácu v rámci tejto oddielu medzi príslušnými orgánmi zmluvných strán.

ODDIEL E

Spolupráca

ČLÁNOK 20.50

Spolupráca

1. Každá zmluvná strana súhlasí, že bude spolupracovať v záujme podpory vykonávania záväzkov a povinností prevzatých na základe tejto kapitoly. Medzi oblasti spolupráce patrí aj výmena informácií o skúsenostiach v týchto oblastiach:

a) ochrana a presadzovanie práv duševného vlastníctva vrátane zemepisných označení a

b) vytvorenie mechanizmov v rámci vzťahov medzi ich príslušnými organizáciami kolektívnej správy.

2. V súlade s odsekom 1 každá zmluvná strana súhlasí, že začne a bude viesť účinný dialóg o záležitostiach duševného vlastníctva s cieľom riešiť témy týkajúce sa ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, ako aj o akýchkoľvek iných relevantných záležitostiach.

DVADSIATA PRVÁ KAPITOLA

SPOLUPRÁCA V OBLASTI REGULÁCIE

ČLÁNOK 21.1

Rozsah pôsobnosti

Táto kapitola sa vzťahuje na rozvoj, preskúmavanie a metodické aspekty regulačných opatrení zmluvných strán, ktoré sú okrem iného upravené v dohode TBT, dohode SPS, dohode GATT z roku 1994, dohode GATS a v Štvrtej kapitole (Technické prekážky obchodu), Piatej kapitole (Sanitárne a fytosanitárne opatrenia), Deviatej kapitole (Cezhraničný obchod so službami), Dvadsiatej druhej kapitole (Obchod a trvalo udržateľný rozvoj), Dvadsiatej tretej kapitole (Obchod a pracovné záležitosti) a Dvadsiatej štvrtej kapitole (Obchod a životné prostredie)

ČLÁNOK 21.2

Zásady

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti v súvislosti s regulačnými opatreniami, ktoré im vyplývajú z dohody TBT, dohody SPS, dohody GATT z roku 1994 a dohody GATS.

2. Zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť vysokú úroveň ochrany života a zdravia ľudí, zvierat a rastlín, ako aj životného prostredia, a to v súlade s dohodou TBT, dohodou SPS, dohodou GATT z roku 1994, dohodou GATS a touto dohodou.

3. Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce v oblasti regulácie so svojimi obchodnými partnermi na bilaterálnej aj multilaterálnej úrovni. Zmluvné strany budú, vždy keď to bude možné a vzájomne prospešné, pristupovať k regulačnej spolupráci spôsobom, ktorý je otvorený pre účasť ostatných medzinárodných obchodných partnerov.

4. Bez obmedzenia schopnosti každej zmluvnej strany vykonávať svoje regulačné, legislatívne a politické činnosti, sa zmluvné strany zaväzujú ďalej rozvíjať spoluprácu regulačných orgánov na základe ich spoločného záujmu s cieľom:

a) predchádzania zbytočným prekážkam obchodu a investícií a odstraňovania týchto prekážok;

b) zlepšovať prostredie pre konkurencieschopnosť a inovácie vrátane pokračovania zlučiteľnosti v oblasti regulácie, uznávania rovnocennosti a zbližovania a

c) podporovať transparentné, efektívne a účinné regulačné postupy, ktoré podporujú ciele verejnej politiky a napĺňajú poslanie regulačných orgánov, a to okrem iného prostredníctvom podpory výmeny informácií a posilnenia využívania najlepších postupov.

5. Táto kapitola nahrádza rámec pre regulačnú spoluprácu a transparentnosť medzi vládou Kanady a Európskou komisiou, ktorý bol podpísaný 21. decembra 2004 v Bruseli a ktorý upravuje činnosti doposiaľ realizované v rámci tohto rámca.

6. Zmluvné strany môžu spolupracovať v oblasti regulácie na dobrovoľnom základe. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zmluvná strana nie je povinná vyvíjať žiadnu osobitnú regulačnú spoluprácu a činnosť, a že môže odmietnuť spolupracovať, resp. ukončiť spoluprácu. Ak však niektorá zmluvná strana odmietne nadviazať spoluprácu v oblasti regulácie, alebo takúto spoluprácu ukončí, mala by byť pripravená ozrejmiť dôvody svojho rozhodnutia druhej zmluvnej strane.

ČLÁNOK 21.3

Ciele spolupráce v oblasti regulácie

Spolupráca v oblasti regulácie sa uskutočňuje aj s cieľom:

a) prispieť k ochrane života, bezpečnosti a zdravia ľudí, zvierat a rastlín, ako aj životného prostredia;

   i) znásobiť medzinárodne zdroje v takých oblastiach, ako je výskum, preskúmanie pred uvedením na trh a analýza rizík, a to v záujme riešenie významných regulačných otázok miestneho, celoštátneho a medzinárodného významu a

ii) prispieť k informačnému základu, ktorý využívajú regulačné orgány v rámci identifikácie, hodnotenia a riadenia rizík;

b) rozvíjať vzájomnú dôveru, prehlbovať vzájomné pochopenie regulačných mechanizmov a získavať navzájom užitočné odborné poznatky a náhľady s cieľom:

i) zlepšiť plánovanie v oblasti regulačných návrhov a ich tvorbu;

ii) podporovať transparentnosť a predvídateľnosť v rámci tvorby a prijímania regulačných opatrení;

iii) posilniť účinnosť regulačných opatrení;

iv) identifikovať alternatívne nástroje;

v) zistiť dosahy spojené s regulačnými opatreniami;

vi) zabrániť zbytočným rozdielom v rámci regulácie a

vii) zlepšiť implementáciu regulačných opatrení a ich dodržiavanie;

c) uľahčiť bilaterálny obchod a investície tak, aby:

i) sa nadväzovalo na existujúce dojednania o spolupráci;

ii) sa znižovali zbytočné rozdiely v rámci regulácie a

iii) sa identifikovali nové formy spolupráce v konkrétnych oblastiach,

d) prispieť k zlepšeniu konkurencieschopnosti a efektívnosti priemyslu tak, aby:

i) sa všade, kde je to možné, znižovali administratívne náklady,

ii) sa všade, kde je to možné, zmenšovali duplicitné regulačné požiadavky a znižovali z toho vyplývajúce náklady na dodržiavanie predpisov a

iii) sa realizovali zlučiteľné regulačné prístupy, a to aj, ak je to možné a vhodné, prostredníctvom:

A) uplatňovania regulačných prístupov, ktoré budú technologicky neutrálne a

B) uznávania rovnocennosti alebo podpory zbližovania.

ČLÁNOK 21.4

Činnosti v rámci spolupráca v regulačnej oblasti

Zmluvné strany vyvinú úsilie zamerané na splnenie cieľov stanovených v článku 21.3 tak, že v rámci spolupráce v oblasti regulácie budú realizovať činnosti, ktoré môžu zahŕňať:

a) zapojenie sa do prebiehajúcich bilaterálnych rokovaní o regulačných mechanizmoch, a to aj na tento účel:

   i) prerokovať regulačnú reformu a jej vplyvy na vzťah zmluvných strán;

   ii) identifikovať získané skúsenosti;

   iii) prípadne preskúmať alternatívne prístupy k regulácii a

   iv) vymeniť si skúseností s regulačnými nástrojmi vrátane posúdenia vplyvu regulácie, hodnotenia rizík a stratégií v oblasti dodržiavania a presadzovania regulačných rámcov;

b) vzájomné konzultácie a prípadne výmenu informácií počas celého procesu tvorby regulačného rámca. Tieto konzultácie a výmena informácií sa v rámci tohto procesu uskutoční čo najskôr;

c) výmeny neverejných informácií, a to v rozsahu, v akom tieto informácie môžu byť poskytované cudzím vládnym orgánom podľa príslušných pravidiel zmluvnej strany, ktorá ich poskytuje;

d) výmeny navrhovaných technických alebo sanitárnych a fytosanitárnych predpisov, ktoré môžu mať vplyv na obchod s druhou zmluvnou stranou, v najskoršej možnej fáze, aby bolo možno zohľadniť navrhované zmeny;

e) poskytnutia, a to na požiadanie druhej zmluvnej strany, kópie navrhovaného právneho predpisu, v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane súkromia, ako aj poskytnutia dostatočného času pre zúčastnené strany, aby mohli predložiť pripomienky v písomnej forme;

f) výmeny informácií o predpokladaných regulačných opatreniach, uvažovaných nástrojoch alebo zmenách, a to v najskoršej možnej fáze, s cieľom:

i) porozumieť dôvodom, pre ktoré sa zmluvná strana rozhodla pre niektorú z možností regulácie, a to aj pokiaľ ide o výber nástroja, a preskúmať možnosti pre väčšie zbližovanie medzi zmluvnými stranami, pokiaľ ide o spôsob vymedzenia cieľov určitého právneho predpisu, ako aj rozsahu jeho pôsobnosti. Zmluvné strany by sa v tomto kontexte mali zaoberať aj prepojením medzi právnymi predpismi, normami a posudzovaním zhody a

ii) porovnania metód a predpokladov použitých na analýzu regulačných návrhy, a to prípadne aj pokiaľ ide o analýzu technickej alebo ekonomickej uskutočniteľnosti a výhod vo vzťahu k sledovanému cieľu akýchkoľvek významnejších uvažovaných alternatívnych regulačných požiadaviek a prístupov. Táto výmena informácií môže takisto zahŕňať stratégie dodržiavania a hodnotenia vplyvu vrátane porovnania potenciálnej nákladovej efektívnosti regulačného návrhu s hlavnými alternatívnymi regulačnými požiadavkami a uvažovanými prístupmi;

g) preskúmania možností minimalizácie zbytočných rozdielov v právnych predpisoch, a to napr. prostredníctvom:

   i) uskutočňovania súbežných alebo spoločných hodnotení rizík a posúdení vplyvu, ak je to možné a vzájomne prospešné;

   ii) dosiahnutia harmonizovaných, rovnocenných alebo zlučiteľných riešení, alebo

   iii) zváženia vzájomného uznávania v konkrétnych prípadoch;

h) spoluprácu na otázkach, ktoré sa týkajú tvorby, prijatia, vykonávania a udržiavania medzinárodných noriem, príručiek a odporúčaní;

i) preskúmanie toho, či je vhodné a možné, aby sa získavali rovnaké alebo podobné údaje o povahe, rozsahu a početnosti výskytu problémov, ktoré môžu potenciálne viesť k regulačnému opatreniu, ak by to urýchlilo štatisticky významné zmeny v rámci posúdenia týchto problémov;

j) pravidelné porovnávanie praxe v oblasti zhromažďovania údajov;

k) preskúmanie toho, či je primerané a možné, aby sa používali rovnaké alebo podobné predpoklady a metodiky, ktoré druhá zmluvná strana používa na analýzu údajov a posudzovanie východiskových problémov, ktoré sa majú riešiť prostredníctvom regulácie, s cieľom:

   i) zmenšiť rozdiely v rámci zistených otázok a

   ii) podporovať podobnosť výsledkov;

l) pravidelné porovnávanie analytických predpokladov a metodík;

m) výmenu informácií o administratívnych aspektoch, vykonávaní a presadzovaní právnych predpisov, ako aj o prostriedkoch na dosiahnutie a meranie zhody;

n) realizáciu spoločných výskumných programov s cieľom:

   i) zmenšiť duplicitný výskum;

   ii) vytvárať viac informácií pri nižších nákladoch;

   iii) zhromaždiť najlepšie údaje;

   iv) prípadne vytvoriť spoločnú vedeckú základňu;

v) riešiť najnaliehavejšie problémy v oblasti regulácie súdržnejším spôsobom a s väčšou orientáciou na výkon a

vi) minimalizovať zbytočné rozdiely v nových regulačných návrhoch a účinnejšie zlepšovať ochranu zdravia, bezpečnosti a životného prostredia;

o) uskutočňovanie preskúmania právnych predpisov a politík po ich zavedení do praxe;

p) porovnávanie metód a predpokladov pri týchto preskúmaniach vykonávaných po zavedení predpisov a politík do praxe;

q) v príslušných prípadoch vzájomné poskytovanie zhrnutia výsledkov takých preskúmaní vykonávaných po zavedení predpisov a politík do praxe;

r) identifikovanie vhodného prístupu na zníženie nepriaznivých dôsledkov už existujúcich regulačných rozdielov na bilaterálny obchod a investície v odvetviach identifikovaných zmluvnou stranou, a to prípadne aj prostredníctvom väčšieho zbližovania, vzájomného uznávania, minimalizovania využívania regulačných nástrojov narúšajúcich obchod a investície, používania medzinárodných noriem vrátane noriem a usmernení pre posudzovanie zhody, alebo

s) výmenu informácií, odborných znalostí a skúseností v oblasti dobrých životných podmienok zvierat s cieľom podporovať spoluprácu zmluvných strán v tejto oblasti.

ČLÁNOK 21.5

Zlučiteľnosť regulačných opatrení

S cieľom podporiť zbližovanie a kompatibilitu regulačných opatrení zmluvných strán, každá zmluvná strana, ak je to vhodné, posúdi regulačné opatrenia alebo iniciatívy druhej zmluvnej strany zamerané na rovnaké alebo súvisiace témy. Zmluvnej strane sa nebráni v prijímaní rozdielnych regulačných opatrení alebo realizácii rozdielnych iniciatív z dôvodov zahŕňajúcich rozdielne inštitucionálne a legislatívne prístupy, okolnosti, hodnoty alebo priority, ktoré sú špecifické pre príslušnú zmluvnú stranu.

ČLÁNOK 21.6

Fórum pre spoluprácu v oblasti regulácie

1. Týmto sa podľa článku 26. 2 ods. 1 písm. h) (Osobitné výbory) zriaďuje Fórum pre spoluprácu v oblasti regulácie, ktorého úlohou je uľahčiť a podporiť spoluprácu zmluvných strán v oblasti regulácie v súlade s ustanoveniami tejto kapitoly.

2. Fórum pre spoluprácu v oblasti regulácie má tieto funkcie:

a) poskytovať fórum na diskusie o otázkach politík v oblasti regulácie, ktoré sú predmetom spoločného záujmu a ktoré zmluvnej strany identifikovali prostredníctvom konzultácií v súlade s článkom 21.8;

b) pomáhať jednotlivým regulačným orgánom identifikovať potenciálnych partnerov pre spoluprácu a poskytovať im vhodné nástroje na tento účel (napr. vzorové dohody o ochrane dôverného charakteru údajov);

c) preskúmavať prebiehajúce alebo uvažované regulačné iniciatívy, v prípade ktorých sa zmluvná strana domnieva, že poskytujú potenciál pre spoluprácu. Tieto preskúmania, ktoré sa budú uskutočňovať na základe konzultácií s regulačnými ministerstvami a orgánmi, by mali podporiť vykonávanie tejto kapitoly a

d) podporovať rozvoj bilaterálnych činností spolupráce v súlade s článkom 21.4 a na základe informácií získaných od regulačných ministerstiev a orgánov preskúmavať dosiahnutý pokrok, výsledky a najlepšie postupy iniciatív zameraných na spoluprácu v oblasti regulácie realizovaných v konkrétnych sektoroch.

3. Fóru pre spoluprácu v oblasti regulácie spoločne predsedá vyšší predstaviteľ vlády Kanady na úrovni námestníka ministra, či už v rovnocennom postavení alebo menovaní, a vyšší predstaviteľ Európskej komisie na úrovni generálneho riaditeľa, či už v rovnocennom postavení alebo menovaní, pričom toto fórum tvoria príslušní úradníci každej zmluvnej strany. Zmluvné strany môžu po vzájomnej dohode prizvať na zasadnutia Fóra pre spoluprácu v oblasti regulácie ďalšie zainteresované strany.

4. Fórum pre spoluprácu v oblasti regulácie:

a) na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody prijme svoj mandát, postupy a plán práce;

b) sa zíde do jedného roka odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody a potom najmenej raz ročne, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak a

c) podľa potreby bude podávať správy Spoločnému výboru CETA o vykonávaní tejto kapitoly.

ČLÁNOK 21.7

Ďalšia spolupráca medzi zmluvnými stranami

1. V súlade s článkom 21.6 ods. 2 písm. c) a s cieľom umožniť monitorovanie budúcich projektov v oblasti regulácie a identifikovať príležitosti v tejto oblasti si zmluvné strany budú pravidelne vymieňať informácie o prebiehajúcich alebo plánovaných projektoch v oblasti regulácie v rámci ich príslušných sfér zodpovednosti. Tieto informácie by mali prípadne zahŕňať nové technické predpisy a zmeny existujúcich technických predpisov, ktoré budú pravdepodobne navrhnuté alebo prijaté.

2. Zmluvné strany môžu uľahčiť spoluprácu v oblasti regulácie prostredníctvom výmeny úradníkov podľa uvedeného mechanizmu.

3. Pokiaľ ide o oblasť bezpečnosti nepotravinárskych výrobkov, zmluvné strany sa budú usilovať o spoluprácu a výmenu informácií na dobrovoľnom základe. Táto spolupráca alebo výmena informácií sa môže predovšetkým týkať týchto tém:

a) vedecké, technické a regulačné záležitosti v záujme zlepšenia bezpečnosti nepotravinárskych výrobkov;

b) aktuálne vznikajúce otázky so značným významom pre zdravie a bezpečnosť, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti orgánu zmluvnej strany;

c) činnosti súvisiace s tvorbou noriem;

d) činnosti v oblasti dohľadu nad trhom a presadzovania práva;

e) metódy v oblasti posudzovania rizika a skúšobníctva. a

f) koordinácia stiahnutia výrobkov od používateľa, resp. iných podobných opatrení.

4. Zmluvné strany môžu nadviazať vzájomnú výmenu informácií o bezpečnosti spotrebných výrobkov a o prijatých preventívnych a reštriktívnych a nápravných opatreniach. Kanada môže predovšetkým získať prístup k vybraným informáciám Európskej únie zo systému Spoločenstva na rýchlu výmenu informácií o nebezpečenstvách vznikajúcich z používania spotrebiteľských výrobkov (systém RAPEX), alebo jeho právneho nástupcu, pokiaľ ide o spotrebiteľské výrobky vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov. Európska únia môže dostávať informácie včasného varovania o reštriktívnych opatreniach a stiahnutí výrobkov od používateľov z kanadského systému hlásenia incidentov týkajúcich sa spotrebiteľských výrobkov, známeho pod skratkou RADAR, alebo jeho nástupcu, pokiaľ ide o spotrebiteľské výrobky vymedzené v kanadskom zákone o bezpečnosti spotrebiteľských výrobkov *Canada Consumer Product Safety Act*, S.C. 2010, c. 21 a kozmetické výrobky vymedzené v kanadskom zákone *Food and Drugs Act*, R.S.C. 1985, c. F-27. Táto recipročná výmena informácií sa vykonáva na základe mechanizmu stanovujúceho opatrenia uvedené v odseku 5.

5. Pred tým, ako zmluvné strany uskutočnia prvú výmenu informácií podľa odseku 4, zabezpečia, aby Výbor pre obchod s tovarom schválil opatrenia na uskutočňovanie týchto výmen. Zmluvné strany zabezpečia, aby sa v týchto opatreniach podrobne uvádzal druh informácií, ktoré sa majú vymieňať, spôsoby výmeny a uplatňovanie pravidiel ochrany dôvernosti a osobných údajov.

6. Výbor pre obchod s tovarom schváli opatrenia podľa odseku 5 do jedného roka odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody, ak sa zmluvné strany nedohodnú na predĺžení tohto termínu.

7. Zmluvné strany môžu opatrenia uvedené v odseku 5 zmeniť. Výbor pre obchod s tovarom schváli akékoľvek zmeny týchto opatrení.

ČLÁNOK 21.8

Konzultácie so súkromnými subjektmi

V záujme získania pohľadu mimovládnych subjektov na záležitosti týkajúce sa vykonávania tejto kapitoly môže každá zo zmluvných strán, aj zmluvné strany spoločne, uskutočňovať prípadné konzultácie so zainteresovanými stranami vrátane zástupcov akademickej obce, think-tankmi, mimovládnymi subjektmi a organizáciami podnikateľov a spotrebiteľov. Tieto konzultácie sa môžu uskutočňovať akýmikoľvek prostriedkami, ktoré zmluvná strana či zmluvné strany považujú za vhodné.

ČLÁNOK 21.9

Kontaktné miesta

1. Kontaktnými miestami pre komunikáciu medzi zmluvnými stranami o záležitostiach vyplývajúcich z tejto kapitoly sú:

a) V prípade Kanady, oddelenie pre technické prekážky a právne predpisy ministerstva a zahraničných vecí, obchodu a rozvoja (*Technical Barriers and Regulations Division of the Department of Foreign Affairs, Trade and Development*), resp. jeho právny nástupca a

b) v prípade Európskej únie, oddelenie pre medzinárodné záležitosti Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, resp. jeho právny nástupca.

2. Každé kontaktné miesto je zodpovedné za konzultácie a koordináciu so svojimi príslušnými regulačnými ministerstvami a prípadne agentúrami, pokiaľ ide o záležitosti vyplývajúce z tejto kapitoly.

DVADSIATA DRUHÁ KAPITOLA

OBCHOD A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

ČLÁNOK 22.1

Kontext a ciele

1. Zmluvné strany pripomínajú Deklaráciu z Ria o životnom prostredí a rozvoji z roku 1992, Agendu 21 o životnom prostredí a rozvoji z roku 1992, Deklaráciu z Johannesburgu o trvalo udržateľnom rozvoji z roku 2002 a Plán vykonávania Svetového samitu o trvalo udržateľnom rozvoji z roku 2002, ministerské vyhlásenie Hospodárskej a sociálnej rady OSN o plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých z roku 2006 a deklaráciu MOP o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu z roku 2008. Zmluvné strany uznávajú, že hospodársky a sociálny rozvoj a ochrana životného prostredia sú navzájom prepojené a vzájomne sa posilňujúce súčasti trvalo udržateľného rozvoja, pričom opätovne potvrdzujú svoj záväzok podporovať rozvoj medzinárodného obchodu tak, aby prispeli k dosiahnutiu cieľa trvalo udržateľného rozvoja, v záujme blaha súčasnej a budúcich generácií.

2. Zmluvné strany zdôrazňujú prínos zvažovania pracovných a environmentálnych otázok súvisiacich s obchodom ako prvkov v rámci globálneho prístupu k obchodu a trvalo udržateľnému rozvoju. Zmluvné strany preto súhlasia s tým, aby sa v kontexte tejto dohody zvažovali práva a povinnosti vyplývajúce z Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti) a Dvadsiatej štvrtej kapitoly (Obchod a životné prostredie).

3. V tejto súvislosti zmluvné strany prostredníctvom vykonávania Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti) a Dvadsiatej štvrtej kapitoly (Obchod a životné prostredie) sledujú tieto ciele:

a) podpora trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom posilnenej koordinácie a integrácie svojich pracovných, environmentálnych a obchodných politík a opatrení;

b) podpora dialógu a spolupráce medzi zmluvnými stranami s cieľom rozvíjať ich obchodné a hospodárske vzťahy spôsobom, ktorý podporuje ich opatrenia a normy v oblasti práce a ochrany životného prostredia, a dodržiavať ciele v oblasti ochrany životného prostredia a práce v kontexte obchodných vzťahov, ktoré sú slobodné, otvorené a transparentné;

c) posilnenie presadzovania ich pracovnoprávnych a environmentálnych predpisov a dodržiavania medzinárodných dohôd v oblasti práce a životného prostredia;

d) podpora plného využívania takých nástrojov, ako je napr. posúdenie vplyvu a konzultácie so zúčastnenými stranami, pri regulácii obchodných, pracovných a environmentálnych záležitostí a povzbudzovanie podnikov, organizácií občianskej spoločnosti a občanov k vypracovaniu a vykonávaniu postupov, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov trvalo udržateľného rozvoja a

e) podpora verejných konzultácií a účasti verejnosti na diskusii o otázkach trvalo udržateľného rozvoja, ktoré vyplývajú z tejto dohody, ako aj pri vypracúvaní príslušných právnych predpisov a politík.

ČLÁNOK 22.2

Transparentnosť

Zmluvné strany zdôrazňujú, že je dôležité zabezpečiť transparentnosť, ktorá je nevyhnutným prvkom podpory účasti verejnosti a zverejňovania informácií v rámci tejto kapitoly, v súlade s ustanoveniami tejto kapitoly a Dvadsiatej siedmej kapitoly (Transparentnosť), ako aj článku 23.6 (Informovanie verejnosti a zvyšovanie povedomia) a článku 24.7 (Informovanie verejnosti a zvyšovanie povedomia).

ČLÁNOK 22.3

Spolupráca a podpora obchodu, ktorý podporuje trvalo udržateľný rozvoj

1. Zmluvné strany uznávajú význam medzinárodnej spolupráce pre dosiahnutie cieľa trvalo udržateľného rozvoja a integrácie iniciatív, činností a opatrení zameraných na problematiku hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja a ochrany. Zmluvné strany sa preto dohodli na vzájomnom dialógu a konzultáciách venovaných otázkam trvalo udržateľného rozvoja, ktoré predstavujú predmet spoločného záujmu.

2. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú, že obchod by mal podporovať trvalo udržateľný rozvoj. Preto sa každá zmluvná strana bude snažiť podporovať obchod a ekonomické toky a prax, ktoré prispievajú k posilneniu dôstojnej práce a ochrany životného prostredia, a to aj prostredníctvom:

a) podpory pri vypracovaní a vývoji dobrovoľných schém súvisiacich s trvalo udržateľnou výrobou tovaru a poskytovania služieb, ako je napr. environmentálne označovanie a etický obchod;

b) podpory pri vypracovaní a vývoji dobrovoľných najlepších postupov sociálnej zodpovednosti podnikov, ako sú napr. usmernenia obsiahnuté v usmerneniach OECD pre nadnárodné podniky, a to s cieľom posilniť súdržnosť medzi hospodárskymi, sociálnymi a environmentálnymi cieľmi;

c) podpory pri začleňovaní aspektov udržateľnosti do rozhodnutí týkajúcich sa súkromnej a verejnej spotreby a

d) podpory rozvoja, zriaďovania, udržiavania alebo zlepšovania cieľov a noriem v oblasti environmentálneho správania.

3. Zmluvné strany uznávajú význam riešenia osobitných otázok trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom posudzovania hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu možných opatrení, a to pri zohľadnení stanovísk zainteresovaných strán. Preto sa každá zmluvná strana zaväzuje preskúmavať, monitorovať a posudzovať účinky vykonávania tejto dohody na trvalo udržateľný rozvoj na svojom území s cieľom zistiť, či nie je nutné v v súvislosti s touto dohodou prijať opatrenia. Zmluvné strany môžu uskutočňovať spoločné posúdenia. Tieto posúdenia budú uskutočňované spôsobom, ktorý je prispôsobený postupom a podmienkam každej zmluvnej strany, a to prostredníctvom príslušných participatívnych procesov zmluvných strán, ako aj postupov stanovených v tejto dohode.

ČLÁNOK 22.4

Inštitucionálne mechanizmy

1. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. g) (Osobitné výbory) sa bude skladať z vysokých predstaviteľov zmluvných strán zodpovedných za záležitosti upravené touto kapitolou a Dvadsiatou treťou kapitolou (Obchod a pracovné záležitosti) a Dvadsiatou štvrtou kapitolou (Obchod a životné prostredie). Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude vykonávať dohľad na vykonávaním týchto kapitol, vrátane činností spolupráce a preskúmavania vplyvu tejto dohody na trvalo udržateľný rozvoj, a integrovaným spôsobom riešiť všetky otázky spoločného záujmu zmluvných strán v súvislosti s rozhraním medzi hospodárskym rozvojom, sociálnym rozvojom a ochranou životného prostredia. Pokiaľ ide o Dvadsiatu tretiu kapitolu (Obchod a pracovné záležitosti) a Dvadsiatu štvrtú kapitolu (Obchod a životné prostredie), Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj môže plniť svoje funkcie aj tak, že sa zíde na osobitných stretnutiach, na ktorých sa zúčastnia aj účastníci zodpovední za akékoľvek záležitosti upravené v týchto kapitolách.

2. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj sa zíde v priebehu prvého roka po dni nadobudnutia platnosti tejto dohody a následne kedykoľvek to zmluvné strany budú považovať za nevyhnutné. Kontaktné miesta uvedené v článkoch 23.8 (Inštitucionálne mechanizmy) a 24.13 (Inštitucionálne mechanizmy) sú zodpovedné za komunikáciu medzi zmluvnými stranami, pokiaľ ide o plánovanie a organizáciu týchto zasadnutí alebo osobitných stretnutí.

3. Každé pravidelné zasadnutie alebo osobitné stretnutie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude zahŕňať aj stretnutie s verejnosťou s cieľom diskutovať o otázkach týkajúcich sa vykonávania príslušných kapitol, pokiaľ zmluvné strany nerozhodnú inak.

4. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude podporovať transparentnosť svojej činnosti a účasť verejnosti na tejto činnosti. Na tento účel:

a) akékoľvek rozhodnutie alebo správa Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj sa zverejní, pokiaľ tento výbor nerozhodne inak;

b) Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj predloží aktuálne informácie o akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa tejto kapitoly vrátane jej vykonávania Fóru občianskej spoločnosti uvedenému v článku 22.5. Akýkoľvek názor alebo stanovisko Fóra občianskej spoločnosti sa predloží zmluvným stranám priamo, resp. prostredníctvom konzultačných mechanizmov uvedených v článkoch 23.8 ods. 3 (Inštitucionálne mechanizmy) a 24.13 (Inštitucionálne mechanizmy). Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude podávať každoročne správu o nadväzných krokoch k týmto oznámeniam;

c) Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude podávať každoročne správu o akejkoľvek záležitosti, ktorou sa zaoberal podľa článku 24.7 ods. 3 (Informovanie verejnosti a zvyšovanie povedomia) alebo článku 23.8 ods. 4 (Inštitucionálne mechanizmy).

ČLÁNOK 22.5

Fórum občianskej spoločnosti

1. Zmluvné strany vytvoria podmienky pre spoločné Fórum občianskej spoločnosti, ktoré sa bude skladať zo zástupcov organizácií občianskej spoločnosti usadenými na ich územiach, a to vrátane účastníkov konzultačných mechanizmov uvedených v článku 23.8 ods. 3 (Inštitucionálne mechanizmy) a článku 24.13 (Inštitucionálne mechanizmy), na účely dialógu o aspektoch tejto dohody súvisiacich s trvalo udržateľným rozvojom.

2. Fórum občianskej spoločnosti sa bude schádzať raz ročne, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak. Zmluvné strany budú podporovať vyvážené zastúpenie relevantných záujmov vrátane nezávislých organizácií zastupujúcich zamestnávateľov, odborov, pracovných a podnikateľských organizácií, environmentálnych zoskupení, ako aj prípadne iných organizácií občianskej spoločnosti. Zmluvné strany môžu vytvoriť podmienky pre účasť prostredníctvom virtuálnych prostriedkov.

DVADSIATA TRETIA KAPITOLA

OBCHOD A PRACOVNÉ ZÁLEŽITOSTI

ČLÁNOK 23.1

Kontext a ciele

1. Zmluvné strany uznávajú hodnotu medzinárodnej spolupráce a dohôd o pracovných záležitostiach ako odpoveď medzinárodného spoločenstva na výzvy a príležitosti vyplývajúce z globalizácie v hospodárskej a sociálnej oblasti a v oblasti zamestnanosti. Uznávajú, že medzinárodný obchod môže prispieť k plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých a zaväzujú sa na prípadné konzultácie a spoluprácu v otázkach týkajúcich sa práce a zamestnanosti, ktoré sú predmetom spoločného záujmu.

2. Zmluvné strany pri potvrdení významu väčšej politickej súdržnosti v rámci problematiky dôstojnej práce, zahŕňajúcej základné pracovné normy a vysokú úroveň ochrany pri práci spolu s jej účinným presadzovaním, uznávajú prospešnú úlohu, ktorú tieto oblasti môžu mať na hospodársku efektívnosť, inovácie a produktivitu, a to aj pokiaľ ide o vývoznú výkonnosť. V tejto súvislosti takisto uznávajú význam sociálneho dialógu v pracovnoprávnych záležitostiach medzi zamestnancami a zamestnávateľmi a ich príslušnými organizáciami na jednej strane a vládami na druhej strane a zaväzujú sa k podpore takéhoto dialógu.

ČLÁNOK 23.2

Právo na reguláciu a úrovne ochrany

Každá zmluvná strana pri uznaní práva druhej zmluvnej strany stanoviť si vlastné priority v rámci problematiky práce a stanoviť si vlastné úrovne ochrany pri práci, ako aj práva prijímať alebo zodpovedajúcim spôsobom meniť svoje zákony a politiky v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami vrátane záväzkov obsiahnutých v tejto kapitole, sa bude usilovať zabezpečiť, aby tieto právne predpisy a politiky zaisťovali a podporovali vysokú úroveň ochrany pri práci, pričom sa bude snažiť ďalej tieto právne predpisy a politiky zlepšovať s cieľom poskytovať vysokú úroveň ochrany pri práci.

ČLÁNOK 23.3

Multilaterálne pracovné normy a dohody

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej pracovnoprávne predpisy a prax stelesňovali a poskytovali ochranu základných zásad a práv pri práci, ktoré sú uvedené nižšie. Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok rešpektovať, podporovať a realizovať tieto zásady a práva v súlade so záväzkami členov Medzinárodnej organizácie práce („MOP“) a záväzkami vyplývajúcimi z Deklarácie MOP o základných zásadách a právach pri práci a z nadväzujúcich opatrení k tejto deklarácii prijatých na 86. zasadnutí Medzinárodnej konferencie práce v roku 1998:

a) slobodu združovania a účinné uznávanie práva na kolektívne vyjednávanie;

b) odstránenie všetkých foriem nútenej alebo povinnej práce;

c) účinné zrušenie detskej práce a

d) odstránenie diskriminácie v súvislosti so zamestnaním a povolaním.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej pracovnoprávne predpisy a prax podporovali tieto ciele zahrnuté do programu dôstojnej práce MOP, a to v súlade s deklaráciou MOP o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu z roku 2008, ktorú prijala Medzinárodná konferencia práce na svojom 97. zasadnutí, a inými medzinárodnými záväzkami:

a) ochrana zdravia a bezpečnosti pri práci, ako aj prevencia úrazov alebo chorôb z povolania a náhrada ujmy v prípade takýchto úrazov alebo chorôb;

b) stanovenie prijateľných minimálnych noriem v rámci oblasti zamestnanosti pre osoby pracujúce za mzdu, vrátane tých, ktoré nie sú upravené kolektívnou zmluvou a

c) nediskriminácia, pokiaľ ide o pracovné podmienky, vrátane migrujúcich pracovníkov.

3. Každá zmluvná strana v súlade s odsekom 2 písm. a) zabezpečí, aby jej pracovnoprávne predpisy a prax zahŕňali a poskytovali ochranu pracovným podmienkam, ktoré rešpektujú zdravie a bezpečnosť pracovníkov, a to aj prostredníctvom formulovania politík, ktoré podporujú základné zásady zamerané na prevenciu nehôd a úrazov, ktoré vyplývajú z práce alebo vznikajú pri práci, a ktoré sú zamerané na rozvoj kultúry preventívnej bezpečnosti a zdravia, v rámci čoho má najvyššiu prioritu zásada prevencie. Pri príprave a vykonávaní opatrení zameraných na ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci každá zmluvná strana zohľadní existujúce príslušné vedecké a technické informácie a súvisiace medzinárodné normy, usmernenia alebo odporúčania, ak tieto opatrenia môžu mať vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Zmluvné strany uznávajú, že v prípade existujúcich alebo potenciálnych rizík alebo podmienok, v prípade ktorých by sa mohlo odôvodnene očakávať, že spôsobia úraz alebo chorobu určitej fyzickej osoby, sa nesmie zmluvná strana dovolávať nedostatku úplnej vedeckej istoty ako dôvodu na odloženie nákladovo-efektívnych ochranných opatrení.

4. Každá zmluvná strana opätovne potvrdzuje svoj záväzok účinne vykonať vo svojich právnych predpisoch a praxi a na celom svojom území základné dohovory MOP, ktoré Kanada, resp. členské štáty Európskej únie ratifikovali. Zmluvné strany budú vyvíjať pokračujúce a nepretržité úsilie, pokiaľ ide o ratifikáciu základných dohovorov MOP, pokiaľ ich ešte neratifikovali. Zmluvné strany si budú vymieňať informácie o svojej situácii, ako aj o pokroku dosahovanom pri ratifikácii základných aj prednostných dohovorov ILO, ako aj ďalších dohovorov, ktoré ILO klasifikuje ako aktuálne.

ČLÁNOK 23.4

Zachovanie úrovne ochrany

1. Zmluvné strany uznávajú, že je nevhodné podporovať obchod alebo investície oslabením alebo znížením úrovne ochrany zakotvenej v ich pracovnoprávnych predpisoch a normách.

2. Zmluvná strana neupustí ani sa inak neodchýli od svojich pracovnoprávnych predpisov a noriem, ani neponúkne takéto upustenie alebo iné odchýlenie, aby podporila obchod alebo usadzovanie sa, nadobudnutie, expanziu alebo zachovanie určitého stavu, pokiaľ ide o investície na jej území.

3. Zmluvná strana neupustí od účinného presadzovania svojich pracovnoprávnych predpisov a noriem, a to či už prostredníctvom trvalého alebo opakovaného konania alebo nekonania, aby tým ovplyvnila obchod alebo investície.

ČLÁNOK 23.5

Postupy presadzovania, správne konanie
a preskúmavanie správnych opatrení

1. Každá zmluvná strana v súlade s článkom 23.4 bude podporovať dodržiavanie a účinné presadzovanie svojich pracovnoprávnych predpisov, a to aj prostredníctvom:

a) udržiavania systému inšpekcie práce v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami, zameraného na zabezpečenie presadzovania právnych ustanovení týkajúcich sa pracovných podmienok a ochrany pracovníkov, ktoré sú vymáhateľné inšpektormi práce a

b) zabezpečenia toho, aby administratívne a súdne konania boli dostupné osobám s právne uznaným záujmom v konkrétnej veci, ktoré tvrdia, že došlo k porušeniu práva podľa jej vnútroštátnych právnych predpisov, a to s cieľom umožniť účinné konanie proti porušovaniu pracovnoprávnych predpisov vrátane primeraných prostriedkov nápravy z dôvodu porušenia takýchto predpisov.

2. Každá zmluvná strana v súlade so svojimi právnymi predpismi zabezpečí, aby konania uvedené v odseku 1 písm. b) neboli zbytočne zložité alebo nákladné, neobsahovali neprimerané lehoty a nemali za následok bezdôvodné zdržania, prípadne upravovali súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania, a aby boli spravodlivé a primerané, a to aj prostredníctvom toho, že:

a) sa odporcom poskytne primerané oznámenie, že bolo začaté konanie, ktoré bude obsahovať opis charakteru konania a základu nároku;

b) sa všetkým účastníkom konania poskytne primeraná príležitosť podporiť alebo obhájiť svoje príslušné stanoviská (aj predložením informácií alebo dôkazov), a to ešte pred prijatím konečného rozhodnutia;

c) sa stanoví, že konečné rozhodnutia majú písomnú formu a že sa v nich vo vhodných prípadoch uvedú dôvody príslušnej prejednávanej veci, ako aj že musia byť založené na informáciách alebo dôkazoch, ku ktorým účastníci konania mali možnosť sa vyjadriť a

d) sa pre účastníkov správneho konania stanoví možnosť preskúmania a (v odôvodnených prípadoch) nápravy konečného správneho rozhodnutia v primeranej lehote súdom zriadeným právnym predpisom, s primeranými zárukami nezávislosti a nestrannosti takéhoto súdu.

ČLÁNOK 23.6

Informovanie verejnosti a zvyšovanie povedomia

1. Každá zmluvná strana okrem svojich povinností podľa článku 27.1 (Zverejňovanie) bude podporovať verejnú diskusiu s neštátnymi aktérmi aj medzi nimi, pokiaľ ide o rozvoj a stanovenie politík, ktoré môžu viesť k prijatiu pracovnoprávneho predpisu alebo pracovnoprávnych noriem zo strany verejných orgánov.

2. Každá zmluvná strana bude podporovať verejné povedomie o svojich pracovnoprávnych predpisoch a normách, ako aj o postupoch na účely ich presadzovania a zabezpečenia dodržiavania, a to okrem iného aj zabezpečením dostupnosti informácií a prijímaním opatrení na prehĺbenie povedomia a porozumenia pracovníkov, zamestnávateľov a ich zástupcov.

ČLÁNOK 23.7

Činnosti spolupráce

1. Zmluvné strany sa zaväzujú spolupracovať pri podpore cieľov tejto kapitoly prostredníctvom opatrení, akými sú napríklad:

a) výmena informácií o najlepších postupoch v oblastiach spoločného záujmu a o relevantných podujatiach, činnostiach a iniciatívach;

b) spolupráca na medzinárodných fórach, ktoré sa zaoberajú otázkami týkajúcimi sa obchodu a práce, a to najmä vo WTO a MOP;

c) medzinárodné presadzovanie a účinné uplatňovanie základných zásad a práv pri práci uvedených v článku 23.3 ods. 1 a v programe dôstojnej práce MOP;

d) dialóg a spoločné využívanie informácií o pracovnoprávnych ustanoveniach v kontexte obchodných dohôd zmluvných strán, ako aj o ich vykonávaní;

e) preskúmanie možností spolupráce v rámci iniciatív týkajúcich sa tretích strán a

f) akékoľvek iné formy spolupráce, ktoré sú považované za vhodné.

2. Zmluvné strany pri identifikovaní oblastí spolupráce a vykonávaní činností spolupráce zvážia akékoľvek stanoviská poskytnuté zástupcami pracovníkov, zamestnávateľov a organizácií občianskej spoločnosti.

3. Zmluvné strany môžu stanoviť mechanizmy spolupráce s MOP a inými príslušnými medzinárodnými alebo regionálnymi organizáciami v záujme využitia ich odborných znalostí a zdrojov na dosiahnutie cieľov tejto kapitoly.

ČLÁNOK 23.8

Inštitucionálne mechanizmy

1. Každá zmluvná strana určí úrad, ktorý bude slúžiť ako kontaktné miesto pre druhú zmluvnú stranu na účely vykonávania tejto kapitoly, a to aj pokiaľ ide o:

a) programy a činnosti spolupráce v súlade s článkom 23.7;

b) prijímanie podaní a oznámení podľa článku 23.9 a

c) informácie, ktoré sa majú poskytovať druhej zmluvnej strane, skupine odborníkov a verejnosti.

2. Každá zmluvná strana bude druhú zmluvnú stranu písomne informovať o kontaktnom mieste podľa odseku 1.

3. Výbor pre obchod a udržateľný rozvoj zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. g) (Osobitné výbory) prostredníctvom svojich pravidelných zasadnutí alebo osobitných stretnutí za účasti účastníkov zodpovedných za záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola:

a) bude vykonávať dohľad nad vykonávaním tejto kapitoly a vyhodnocovať dosiahnutý pokrok, a to aj pokiaľ ide o jej fungovanie a účinnosť a

b) prediskutuje akékoľvek otázky týkajúce sa fungovania tejto kapitoly

4. Každá zmluvná strana zvolá vlastné nové alebo už existujúce poradné skupiny pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja, aby získala názory a poradenstvo v otázkach týkajúcich sa tejto kapitoly. Tieto skupiny budú pozostávať z nezávislých organizácií zastupujúcich občiansku spoločnosť, a to pri vyváženom zastúpení organizácií zamestnávateľov, odborov, pracovných a podnikateľských organizácií, ako aj ďalších relevantných zainteresovaných strán. Môžu z vlastného podnetu predkladať stanoviská a odporúčania o akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa tejto kapitoly.

5. Každá zmluvná strana bude pripravená prijímať a venovať náležitú pozornosť pripomienkam verejnosti týkajúcim sa záležitostí súvisiacich s touto kapitolou, a to aj pokiaľ ide o oznámenia o obavách v súvislosti s jej vykonávaním. Každá zmluvná strana bude svoje vlastné poradné skupiny pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja o takýchto oznámeniach informovať.

6. Zmluvné strany zohľadnia činnosť MOP tak, aby sa podporovala väčšia spolupráca a súdržnosť medzi prácou zmluvných strán a MOP.

ČLÁNOK 23.9

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa akejkoľvek záležitosti vyplývajúcej z tejto kapitoly, a to prostredníctvom predloženia písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany. Zmluvná strana vo svojej žiadosti musí podať predmetnú záležitosť jasne, pričom sa musí uviesť, o akú záležitosť ide, ako aj predložiť krátke zhrnutie nárokov podľa tejto kapitoly. Konzultácie sa musia začať bezodkladne po tom, čo jedna zo zmluvných strán predloží žiadosť o konzultácie.

2. S výhradou právnych predpisov zmluvnej strany o ochrane osobných a obchodných informácií poskytne každá zmluvná strana počas konzultácií druhej zmluvnej strane dostatočné informácie, ktoré má k dispozícii, s cieľom umožniť úplné preskúmanie predmetnej záležitosti.

3. Ak je to na mieste a súhlasia s tým obe zmluvné strany, budú sa usilovať získať informácie alebo názor od akejkoľvek osoby, organizácie alebo subjektu vrátane MOP, ktorý môže prispieť k preskúmaniu predmetnej záležitosti.

4. Ak sa zmluvná strana domnieva, že je potrebné predmetnú záležitosť ďalej prediskutovať, môže táto zmluvná strana predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany požiadať o zvolanie zasadnutia Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj na účely prerokovania predmetnej záležitosti. Zasadnutie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj sa bezodkladne zvolá, pričom výbor sa bude usilovať o vyriešenie danej záležitosti. Tento výbor v prípade potreby požiada o poradenstvo vlastné poradné skupiny zmluvných strán pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja, a to prostredníctvom konzultačných mechanizmov podľa článku 23.8.

5. Každá zmluvná strana uverejní akékoľvek riešenia alebo rozhodnutia k predmetnej záležitosti, ktorá bola prejednávaná podľa tohto článku.

ČLÁNOK 23.10

Skupina odborníkov

1. Zmluvná strana môže v prípade akejkoľvek záležitosti, ktorá nebola uspokojivo vyriešená prostredníctvom konzultácií podľa článku 23.9, do 90 dní po predložení žiadosti o konzultácie podľa článku 23.9 ods. 1 požadovať, aby sa na preskúmanie danej záležitosti zvolalo zasadnutie skupiny odborníkov, a to prostredníctvom predloženia písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany.

2. S výhradou ustanovení tejto kapitoly budú zmluvné strany uplatňovať rokovací poriadok a kódex správania stanovený v prílohe 29-A a prílohe 29-B, pokiaľ sa nerozhodnú inak.

3. Skupina odborníkov sa bude skladať z troch členov.

4. Zmluvné strany uskutočnia vzájomné konzultácie s cieľom dosiahnuť dohodu o zložení skupiny odborníkov do 10 pracovných dní od doručenia žiadosti o zriadenie skupiny odborníkov požiadanej zmluvnej strane. Osobitná pozornosť sa bude venovať zabezpečeniu toho, aby navrhovaní členovia skupiny odborníkov spĺňali požiadavky stanovené v odseku 7 a mali odborné vedomosti vhodné na účely predmetnej záležitosti.

5. Ak zmluvné strany nebudú schopné dosiahnuť dohodu o zložení skupiny odborníkov v lehote uvedenej v odseku 4, použije sa v súvislosti so zoznamom podľa odseku 6 výberové konanie uvedené v článku 29.7 odsekoch 3 až 7 (Zloženie rozhodcovského tribunálu).

6. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody zostaví zoznam aspoň deviatich osôb vybraných pre svoju objektívnosť, spoľahlivosť a dobrý úsudok, ktorí sú ochotní a schopní byť členmi skupiny odborníkov. Každá zmluvná strana poskytne mená najmenej troch osôb na zoznam osôb nominovaných do skupiny odborníkov. Zmluvné strany tiež vyberú aspoň tri osoby, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej z nich a ktoré sú ochotné a schopné plniť funkciu predsedu skupiny odborníkov. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj zabezpečí, aby bol zoznam vždy udržiavaný na tejto úrovni.

7. Odborníci navrhnutí za členov skupiny odborníkov musia mať osobitné vedomosti alebo odborné znalosti, pokiaľ ide o otázky pracovného práva, iné otázky upravené v tejto kapitole, resp. pokiaľ ide o riešenie sporov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd. Tieto osoby budú nezávislé, budú vykonávať funkciu osobne a nebudú prijímať pokyny, pokiaľ ide o predmetnú záležitosť, od žiadnej organizácie ani vlády. Nesmú byť spojené s vládou žiadnej zmluvnej strany a musia dodržiavať kódex správania uvedený v odseku 2.

8. Ak sa zmluvné strany nedohodnú do piatich pracovných dní od dátumu výberu členov skupiny odborníkov inak, bude znieť mandát skupiny odborníkov takto:

„preskúmať na základe príslušných ustanovení kapitoly Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti) záležitosť uvedenú v žiadosti o zriadenie skupiny odborníkov a predložiť v súlade článkom 23.10 (Skupina odborníkov) Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti) správu obsahujúcu odporúčania, pokiaľ ide o riešenie predmetnej záležitosti“.

9. V záležitostiach týkajúcich sa multilaterálnych dohôd uvedených v článku 23.3 by sa mala skupina odborníkov usilovať získať informácie od MOP vrátane akýchkoľvek relevantných dostupných výkladových usmernení, zistení alebo rozhodnutí prijatých touto organizáciou[31].

10. Skupina odborníkov môže žiadať a prijímať písomné podania alebo akékoľvek iné informácie od osôb s príslušnými informáciami alebo odbornými znalosťami.

11. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám predbežnú správu a záverečnú správu obsahujúcu skutkové zistenia, stanoviská v predmetnej záležitosti, a to aj pokiaľ ide o to, či si požiadaná zmluvná strana splnila svoje povinnosti podľa tejto kapitoly, a odôvodnenie akýchkoľvek svojich zistení, stanovísk a odporúčaní. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám predbežnú správu najneskôr do 120 dní po vybraní posledného člena skupiny odborníkov, resp. v inom čase, pre ktorý sa zmluvné strany rozhodli. Zmluvné strany môžu skupine odborníkov poskytnúť pripomienky k predbežnej správe do 45 dní od jej doručenia. Skupina odborníkov po zvážení takýchto pripomienok môže prehodnotiť svoju správu a vykonať akékoľvek ďalšie preskúmanie, ktoré považuje za potrebné. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám záverečnú správu do 60 dní od predloženia predbežnej správy. Zmluvné strany záverečnú správu verejne sprístupnia do 30 dní od jej predloženia.

[31] Zmluvné strany budú toto ustanovenie uplatňovať v súlade s pravidlom 42 rokovacieho poriadku rozhodcovského tribunálu stanoveného v prílohe 29-A.

12. Ak sa v záverečnej správe skupiny odborníkov rozhodne, že si zmluvná strana nesplnila svoje povinnosti podľa tejto kapitoly, zmluvné strany sa zapoja do rokovaní a budú sa usilovať do troch mesiacov od doručenia záverečnej správy o to, aby určili vhodné opatrenia, resp. rozhodnutie o obojstranne uspokojivom akčnom pláne. Zmluvné strany pri týchto rokovaniach zohľadnia záverečnú správu. Požiadaná zmluvná strana poskytne včas vlastným poradným skupinám pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja a žiadajúcej zmluvnej strane svoje rozhodnutie o akomkoľvek opatrení, ktoré sa má vykonať. Žiadajúca zmluvná strana ďalej poskytne vlastným poradným skupinám pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja a požiadanej zmluvnej strane informácie o akomkoľvek opatrení, ktoré sa môže rozhodnúť prijať v nadväznosti na odporúčania v záverečnej správe na podporu vyriešenia predmetnej záležitosti v súlade s touto dohodou. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude monitorovať opatrenia prijaté v nadväznosti na záverečnú správu a odporúčania skupiny odborníkov. Poradné skupiny zmluvných strán pre otázky práce alebo trvalo udržateľného rozvoja a Fórum občianskej spoločnosti môžu v tejto súvislosti predkladať Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj pripomienky.

13. Ak zmluvné strany dosiahli vzájomne dohodnuté riešenie predmetnej záležitosti po zriadení skupiny odborníkov, oznámia toto riešenie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj a skupine odborníkov. Po takomto oznámení sa postup v skupine odborníkov ukončí.

ČLÁNOK 23.11

Riešenie sporov

1. Zmluvné strany budú môcť v prípade akéhokoľvek sporu na základe tejto kapitoly strany využiť jedine pravidlá a postupy stanovené v tejto kapitole.

2. Zmluvné strany vyvinú čo najväčšie úsilie, aby v predmetnom spore dospeli k vzájomne uspokojivému riešeniu. Zmluvné strany môžu na vyriešenie predmetného sporu kedykoľvek využiť dobré služby, zmierovacie konanie alebo mediáciu.

3. Zmluvné strany sú si vedomé, že povinnosti stanovené v tejto kapitole sú záväzné a vynútiteľné prostredníctvom postupov na riešenie sporov podľa článku 23.10. V tejto súvislosti zmluvné strany prerokujú prostredníctvom zasadnutia Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj účinnosť vykonávania kapitoly, vývoj politík v každej zmluvnej strane, vývoj v oblasti medzinárodných dohôd, názory, ktoré prezentovali zainteresované strany, ako aj možné preskúmanie postupov na riešenie sporov stanovených v článku 23.10.

4. V prípade nezhody podľa odseku 3 môže zmluvná strana požiadať o konzultácie podľa postupov stanovených v článku 23.9 na účely preskúmania ustanovení na riešenie sporov stanovených v článku 23.10, a to s cieľom dosiahnuť vzájomne uspokojivé riešenie tejto záležitosti.

5. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj môže odporučiť Spoločnému výboru CETA úpravy príslušných ustanovení tejto kapitoly v súlade s postupmi na zmenu stanovenými v článku 30.2 (Zmeny).

DVADSIATA ŠTVRTÁ KAPITOLA

OBCHOD A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ČLÁNOK 24.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

Právo životného prostredia je právo vrátane zákonných alebo regulačných ustanovení, resp. iné právne záväzné opatrenie zmluvnej strany, ktorého účelom je ochrana životného prostredia, ako aj predchádzanie ohrozenia ľudského života alebo zdravia pred vplyvmi životného prostredia, ako napríklad právo zamerané na:

a) predchádzanie, zníženie alebo kontrolu uvoľňovania, vypúšťania alebo emisií znečisťujúcich látok alebo kontaminantov životného prostredia;

b) nakladanie s chemikáliami a odpadom, resp. šírenie s tým súvisiacich informácií;

c) zachovanie a ochrana voľne žijúcich rastlín a živočíchov, a to aj pokiaľ ide o ohrozené druhy a ich biotopy a takisto aj chránené oblasti;

toto právo však nezahŕňa opatrenie zmluvnej strany vzťahujúce sa výlučne na zdravie a bezpečnosť pracovníkov, ktoré je predmetom Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti), ani opatrenie zmluvnej strany, ktorého cieľom je riadenie existenčného lovu alebo žatvy prírodných zdrojov zo strany pôvodného obyvateľstva.

ČLÁNOK 24.2

Kontext a ciele

Zmluvné strany uznávajú, že životné prostredie je základným pilierom trvalo udržateľného rozvoja a že obchod môže prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju. Zmluvné strany zdôrazňujú, že posilnená spolupráca zameraná na ochranu a zachovanie životného prostredia prináša úžitok, ktorý:

a) podporuje trvalo udržateľný rozvoj;

b) posilňuje správu zmluvných strán v oblasti životného prostredia;

c) vychádza z medzinárodných dohôd týkajúcich sa životného prostredia, na ktorých sa zúčastňujú a

d) dopĺňa ciele tejto dohody.

ČLÁNOK 24.3

Právo na reguláciu a úrovne ochrany

Zmluvné strany uznávajú právo každej zmluvnej strany stanoviť svoje priority v oblasti životného prostredia, určiť úrovne ochrany životného prostredia a podľa toho prijímať alebo meniť svoje právne predpisy a politiky, a to spôsobom, ktorý je v súlade s multilaterálnymi dohodami v oblasti životného prostredia, na ktorých sa príslušná zmluvná strana zúčastňuje, ako aj v súlade s touto dohodou. Každá zmluvná strana sa bude usilovať zabezpečiť, aby tieto právne predpisy a politiky zaisťovali a podporovali vysokú úroveň ochrany v oblasti životného prostredia, pričom sa bude snažiť tieto právne predpisy a politiky, ako aj úrovne ochrany, na ktorých sú založené, ďalej zlepšovať.

ČLÁNOK 24.4

Multilaterálne dohody v oblasti životného prostredia

1. Zmluvné strany uznávajú hodnotu medzinárodnej správy a dohôd v oblasti životného prostredia ako reakcie medzinárodného spoločenstva na globálne alebo regionálne environmentálne problémy a zdôrazňujú potrebu vzájomnej podpory medzi obchodom a politikami, pravidlami a opatreniami v oblasti životného prostredia.

2. Každá zmluvná strana opätovne potvrdzuje svoj záväzok účinne vykonávať v rámci svojho právneho poriadku aj postupov multilaterálne dohody v oblasti životného prostredia, na ktorých sa zúčastňuje.

3. Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú podľa potreby viesť konzultácie a spolupracovať, pokiaľ ide o otázky životného prostredia, ktoré sú predmetom spoločného záujmu v súvislosti s mnohostrannými dohodami v oblasti životného prostredia, a to najmä pokiaľ ide o otázky súvisiace s obchodom. Tento záväzok zahŕňa výmenu informácií o:

a) vykonávaní mnohostranných dohôd v oblasti životného prostredia, na ktorých sa zmluvná strana zúčastňuje;

b) prebiehajúcich rokovaniach o nových multilaterálnych dohodách v oblasti životného prostredia a

c) názoroch každej zo zmluvných strán, pokiaľ ide o účasť na nových multilaterálnych dohodách v oblasti životného prostredia.

4. Zmluvné strany potvrdzujú svoje právo využiť článok 28.3 (Všeobecné výnimky), pokiaľ ide o environmentálne opatrenia, vrátane tých, ktoré boli prijaté podľa multilaterálnych dohôd v oblasti životného prostredia, na ktorých sa zúčastňujú.

ČLÁNOK 24.5

Zachovanie úrovne ochrany

1. Zmluvné strany uznávajú, že je nevhodné podporovať obchod alebo investície oslabením alebo znížením úrovne ochrany zakotvenej v ich environmentálnych predpisoch.

2. Zmluvná strana neupustí ani sa inak neodchýli od svojich environmentálnych právnych predpisov, a ani neponúkne takéto upustenie alebo iné odchýlenie, aby podporila obchod alebo usadzovanie sa, nadobudnutie, expanziu alebo zachovanie určitého stavu, pokiaľ ide o investície investora na jej území.

3. Zmluvná strana neupustí od účinného presadzovania svojich environmentálnych právnych predpisov, a to či už prostredníctvom trvalého alebo opakovaného konania alebo nekonania, aby tým ovplyvnila obchod alebo investície.

ČLÁNOK 24.6

Prístup k prostriedkom nápravy a procesné záruky

1. V súlade s povinnosťami podľa článku 24.5:

a) každá zmluvná strana v súlade so svojimi právnymi predpismi zabezpečí, aby jej orgány príslušné na presadzovanie práva životného prostredia náležite posúdili údajné porušenia práva životného prostredia, na ktoré ju upozornili akékoľvek zainteresované osoby s bydliskom alebo sídlom na jej území a

b) každá zmluvná strana zabezpečí, aby administratívne a súdne konania boli dostupné osobám s právne uznaným záujmom v konkrétnej veci, ktoré tvrdia, že došlo k porušeniu práva podľa jej vnútroštátnych právnych predpisov, a to s cieľom umožniť účinné konanie proti porušovaniu environmentálnych právnych predpisov vrátane primeraných prostriedkov nápravy z dôvodu porušenia takýchto predpisov.

2. Každá zmluvná strana v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi zabezpečí, aby konania uvedené v odseku 1 písm. b) neboli zbytočne zložité alebo nákladné, neobsahovali neprimerané lehoty a nemali za následok bezdôvodné zdržania, prípadne upravovali súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania, a aby boli spravodlivé, primerané a transparentné, a to aj prostredníctvom toho, že:

a) sa odporcom poskytne primerané oznámenie, že bolo začaté konanie, ktoré bude obsahovať opis charakteru konania a základu nároku;

b) sa všetkým účastníkom konania poskytne primeraná príležitosť podporiť alebo obhájiť svoje príslušné stanoviská (aj predložením informácií alebo dôkazov), a to ešte pred prijatím konečného rozhodnutia;

c) sa stanoví, že konečné rozhodnutia majú písomnú formu a že sa v nich vo vhodných prípadoch uvedú dôvody príslušnej prejednávanej veci, ako aj že musia byť založené na informáciách alebo dôkazoch, ku ktorým účastníci konania mali možnosť sa vyjadriť a

d) sa pre účastníkov správneho konania stanoví možnosť preskúmania a (v odôvodnených prípadoch) nápravy konečného správneho rozhodnutia v primeranej lehote súdom zriadeným právnym predpisom, s primeranými zárukami nezávislosti a nestrannosti takéhoto súdu.

ČLÁNOK 24.7

Informovanie verejnosti a zvyšovanie povedomia

1. Každá zmluvná strana okrem plnenia ustanovení článku 27.1 (Zverejňovanie) bude podporovať verejnú diskusiu s neštátnymi aktérmi aj medzi nimi, pokiaľ ide o rozvoj a stanovenie politík, ktoré môžu viesť k prijatiu environmentálneho právneho predpisu zo strany verejných orgánov.

2. Každá zmluvná strana bude podporovať verejné povedomie o svojich environmentálnych právnych predpisoch, ako aj o postupoch na účely ich presadzovania a zabezpečenia dodržiavania, a to zabezpečením dostupnosti informácií pre zainteresované strany.

3. Každá zmluvná strana bude pripravená prijímať a venovať náležitú pozornosť pripomienkam verejnosti týkajúcim sa záležitostí súvisiacich s touto kapitolou, a to aj pokiaľ ide o oznámenia o obavách v súvislosti s jej vykonávaním. Každá zmluvná strana o týchto oznámeniach bude informovať svoje príslušné organizácie občianskej spoločnosti prostredníctvom konzultačných mechanizmov uvedených v článku 24.13 ods. 5.

ČLÁNOK 24.8

Vedecké a technické informácie

1. Pri príprave a vykonávaní opatrení zameraných na ochranu životného prostredia, ktoré môžu mať vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, každá zmluvná strana zohľadní príslušné vedecké a technické informácie a súvisiace medzinárodné normy, usmernenia alebo odporúčania.

2. Zmluvné strany uznávajú, že tam, kde hrozí vážna alebo nenapraviteľná škoda, nesmie byť nedostatok úplnej vedeckej istoty využívaný ako dôvod na odloženie nákladovo-efektívnych opatrení zameraných na predchádzanie zhoršeniu životného prostredia.

ČLÁNOK 24.9

Obchod podporujúci ochranu životného prostredia

1. Zmluvné strany sú rozhodnuté usilovať sa uľahčiť a podporovať obchod s environmentálnym tovarom a službami a investície do nich, a to aj prostredníctvom riešenia otázky znižovania necolných prekážok súvisiacich s týmito tovarmi a službami.

2. Zmluvné strany budú v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami venovať osobitnú pozornosť uľahčovaniu odstraňovania prekážok obchodu a investícií do tovarov a služieb mimoriadneho významu pre zmiernenie zmeny klímy, a najmä obchodu alebo investícií do tovarov a súvisiacich služieb v odvetví obnoviteľných zdrojov energie.

ČLÁNOK 24.10

Obchod s produktmi lesného hospodárstva

1. Zmluvné strany uznávajú význam ochrany a trvalo udržateľného riadenia lesov, pokiaľ ide o zabezpečenie environmentálnych funkcií a hospodárskych a sociálnych príležitostí pre súčasné a budúce generácie, ako aj prístupu na trh pre produkty lesného hospodárstva vyťažené v súlade s právnymi predpismi krajiny ťažby a z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom.

2. Zmluvné strany sa na tento účel a v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami zaväzujú:

a) podporovať obchod s produktmi lesného hospodárstva z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom a vyťaženými v súlade s právnymi predpismi krajiny, kde boli vyťažené;

b) vymieňať si informácie a prípadne aj spolupracovať na iniciatívach v súvislosti s podporou trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane iniciatív zameraných na boj proti nezákonnej ťažbe dreva a súvisiacemu obchodu;

c) podporovať účinné využívanie *Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín* (CITES) podpísaného vo Washingtone 3. marca 1973, pokiaľ ide o druhy dreva, ktoré sa považujú za ohrozené a

d) v prípade potreby spolupracovať na medzinárodných fórach, ktoré sa zaoberajú problematikou zachovania a trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

3. Zmluvné strany prerokujú témy uvedené v odseku 2 vo Výbore pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj, resp. v rámci bilaterálneho dialógu o produktoch lesného hospodárstva podľa Dvadsiatej piatej kapitoly (Bilaterálne dialógy a spolupráca), a to v rámci svojej príslušnej oblasti pôsobnosti.

ČLÁNOK 24.11

Obchod s produktmi rybolovu a akvakultúry

1. Zmluvné strany uznávajú význam ochrany a trvalo udržateľného a zodpovedného riadenia rybolovu a akvakultúry a ich príspevok k zabezpečeniu environmentálnych, hospodárskych a sociálnych príležitostí pre súčasné a budúce generácie.

2. Zmluvné strany sa na tento účel a v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami zaväzujú:

a) prijať alebo zachovať účinné opatrenia monitorovania, kontroly a dohľadu, akými sú napr. systémy pozorovateľov, systémy monitorovania plavidiel, kontroly prekládok, inšpekcie na mori, štátne kontroly v prístavoch, ako aj príslušné sankcie zamerané na ochranu populácií rýb a predchádzanie nadmernému rybolovu;

b) prijať alebo zachovať opatrenia a spolupracovať v súvislosti s bojom proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu („NNN“) a prípadne si aj vymieňať informácie o činnostiach NNN v ich vodách a o vykonávaní politík a opatrení zameraných na vylúčenie produktov získaných NNN rybolovom z obchodných tokov a z chov v rybých farmách;

c) spolupracovať v rámci regionálnych organizácií pre riadenie rybného hospodárstva, v ktorých sú zmluvné strany členmi alebo pozorovateľmi, resp. spolupracujúcimi nezmluvnými stranami, a to s cieľom dosiahnuť dobrú správu vrátane presadzovania rozhodnutí založených na vedeckých odporúčaniach a dodržiavania týchto rozhodnutí v týchto organizáciách a

d) podporovať rozvoja environmentálne vhodného a hospodársky konkurencieschopného odvetvia akvakultúry.

ČLÁNOK 24.12

Spolupráca v environmentálnych otázkach

1. Zmluvné strany uznávajú, že posilnená spolupráca je dôležitým prvkom na dosiahnutie cieľov tejto kapitoly a zaväzujú sa spolupracovať na environmentálnych otázkach spoločného záujmu súvisiacich s obchodom, a to v oblastiach ako:

a) potenciálny vplyv tejto dohody na životné prostredie a spôsob, ako ho posilniť, predchádzať mu alebo ho zmierniť, a to pri zohľadnení akýchkoľvek posúdení vplyvu uskutočnených zmluvnými stranami;

b) pôsobenie na medzinárodných fórach relevantných v súvislosti s obchodnou a environmentálnou politikou, a to najmä vo WTO, MOP, Programe OSN pre životné prostredie a v rámci multilaterálnych environmentálnych dohôd;

c) environmentálny rozmer sociálnej zodpovednosti podnikov a vykonávanie medzinárodne uznávaných usmernení a opatrenia v nadväznosti na tieto usmernenia;

d) vplyv environmentálnych právnych predpisov a noriem na obchod, ako aj environmentálny vplyv pravidiel v oblasti obchodu a investícií, a to aj pokiaľ ide o vplyv na rozvoj právnych predpisov a politiky v oblasti životného prostredia;

e) obchodné aspekty súčasného a budúceho medzinárodného režimu v oblasti zmeny klímy, ako aj vnútroštátne politiky a programy v oblasti klímy súvisiace so zmierňovaním a prispôsobovaním sa zmene klímy vrátane otázok týkajúcich sa trhov s uhlíkom, spôsobov, ako riešiť negatívne účinky obchodu na klímu, ako aj prostriedkov na podporu energetickej efektívnosti a rozvoj a využívania nízkouhlíkových technológií a iných technológií šetrných voči klíme;

f) obchod a investície v oblasti environmentálneho tovaru a služieb vrátane ekologických technológií a postupov a technológií a postupov šetrných pre životné prostredie, energia z obnoviteľných zdrojov, energetická efektívnosť a využívanie vodných zdrojov, ich ochrana a čistenie;

g) spolupráca v súvislosti s obchodne relevantnými aspektmi zachovania biologickej diverzity a jej trvalo udržateľného využívania;

h) podpora riadenia tovaru založená na jeho životnom cykle vrátane výpočtu emisií CO2 a zaobchádzania s produktom po ukončení životnosti, rozšírenej zodpovednosti výrobcu, recyklácie a znižovania množstva odpadu a iných najlepších postupov;

i) zlepšenie povedomia o účinkoch hospodárskej činnosti a trhových síl na životné prostredie a

j) výmena názorov o vzťahu medzi multilaterálnymi environmentálnymi dohodami a pravidlami medzinárodného obchodu.

2. Spolupráca podľa odseku 1 sa bude uskutočňovať prostredníctvom akcií a nástrojov, ktoré môžu zahŕňať technické výmeny, výmeny informácií a najlepších postupov, výskumné projekty, štúdie, správy, konferencie a semináre.

3. Zmluvné strany pri vymedzení a vykonávaní svojich činností spolupráce zvážia stanoviská alebo informácie od verejnosti a zainteresovaných strán, pričom ich prípadne môžu zapojiť do týchto činností ešte hlbšie.

ČLÁNOK 24.13

Inštitucionálne mechanizmy

1. Každá zmluvná strana určí úrad, ktorý bude slúžiť ako kontaktné miesto pre druhú zmluvnú stranu na účely vykonávania tejto kapitoly, a to aj pokiaľ ide o:

a) programy a činnosti spolupráce v súlade s článkom 24.12;

b) prijímanie podaní a oznámení podľa článku 24.7 ods. 3 a

c) informácie, ktoré sa majú poskytovať druhej zmluvnej strane, skupine odborníkov a verejnosti.

2. Každá zmluvná strana bude druhú zmluvnú stranu písomne informovať o kontaktnom mieste podľa odseku 1.

3. Výbor pre obchod a udržateľný rozvoj zriadený podľa článku 26.2 ods. 1 písm. g) (Osobitné výbory) prostredníctvom svojich pravidelných zasadnutí alebo osobitných stretnutí za účasti účastníkov zodpovedných za záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola:

a) bude vykonávať dohľad na vykonávaním tejto kapitoly a vyhodnocovať dosiahnutý pokrok;

b) bude prerokúvať záležitosti spoločného záujmu a

c) bude prerokúvať akékoľvek iné záležitosti v rámci rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly, v prípade ktorých sa tak zmluvné strany spoločné rozhodnú.

4. Zmluvné strany zohľadnia činnosť príslušných multilaterálnych environmentálnych organizácií alebo subjektov tak, aby sa podporovala väčšia spolupráca a súdržnosť medzi prácou zmluvných strán a týchto organizácií alebo subjektov.

5. Každá zmluvná strana využije existujúce, resp. vytvorí nové konzultačné mechanizmy, ako napríklad vnútroštátne poradné skupiny, aby získala názory a poradenstvo v otázkach týkajúcich sa tejto kapitoly. Tieto konzultačné mechanizmy budú pozostávať z nezávislých organizácií zastupujúcich občiansku spoločnosť, a to pri vyváženom zastúpení environmentálnych zoskupení, podnikateľských organizácií, ako aj ďalších relevantných zainteresovaných strán. Zainteresované strany môžu prostredníctvom týchto konzultačných mechanizmov z vlastného podnetu predkladať stanoviská a odporúčania o akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa tejto kapitoly.

ČLÁNOK 24.14

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa akejkoľvek záležitosti vyplývajúcej z tejto kapitoly, a to prostredníctvom predloženia písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany. Zmluvná strana v tejto žiadosti musí podať predmetnú záležitosť jasne, pričom sa musí uviesť, o akú záležitosť ide, ako aj predložiť krátke zhrnutie nárokov podľa tejto kapitoly. Konzultácie sa musia začať bezodkladne po tom, čo jedna zo zmluvných strán predloží žiadosť o konzultácie.

2. S výhradou právnych predpisov zmluvnej strany o ochrane dôverných alebo chránených informácií poskytne každá zmluvná strana počas konzultácií druhej zmluvnej strane dostatočné informácie, ktoré má k dispozícii, s cieľom umožniť úplné preskúmanie predmetnej záležitosti.

3. Ak je to na mieste a súhlasia s tým obe zmluvné strany, budú sa usilovať získať informácie alebo názor od akejkoľvek osoby, organizácie alebo subjektu vrátane príslušnej medzinárodnej organizácie alebo medzinárodného subjektu, ktorý môže prispieť k preskúmaniu predmetnej záležitosti.

4. Ak sa zmluvná strana domnieva, že je potrebné predmetnú záležitosť ďalej prediskutovať, môže táto zmluvná strana predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany požiadať o zvolanie zasadnutia Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj na účely prerokovania predmetnej záležitosti. Zasadnutie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj sa bezodkladne zvolá, pričom výbor sa bude usilovať o vyriešenie danej záležitosti. Tento výbor v prípade potreby požiada o poradenstvo organizácie občianskej spoločnosti zmluvných strán, a to prostredníctvom konzultačných mechanizmov podľa článku 24.13 ods. 5.

5. Každá zmluvná strana uverejní akékoľvek riešenia alebo rozhodnutia k predmetnej záležitosti, ktorá bola prejednávaná podľa tohto článku.

ČLÁNOK 24.15

Skupina odborníkov

1. Zmluvná strana môže v prípade akejkoľvek záležitosti, ktorá nebola uspokojivo vyriešená prostredníctvom konzultácií podľa článku 24.14, do 90 dní po predložení žiadosti o konzultácie podľa článku 24.14 ods. 1 požadovať, aby sa na preskúmanie danej záležitosti zvolalo zasadnutie skupiny odborníkov, a to prostredníctvom predloženia písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany.

2. S výhradou ustanovení tejto kapitoly budú zmluvné strany uplatňovať rokovací poriadok a kódex správania stanovený v prílohe 29-A a prílohe 29-B, pokiaľ sa nerozhodnú inak.

3. Skupina odborníkov sa bude skladať z troch členov.

4. Zmluvné strany uskutočnia vzájomné konzultácie s cieľom dosiahnuť dohodu o zložení skupiny odborníkov do 10 pracovných dní od doručenia žiadosti o zriadenie skupiny odborníkov požiadanej zmluvnej strane. Osobitná pozornosť sa bude venovať zabezpečeniu toho, aby navrhovaní členovia skupiny odborníkov spĺňali požiadavky stanovené v odseku 7 a mali odborné vedomosti vhodné na účely predmetnej záležitosti.

5. Ak zmluvné strany nebudú schopné dosiahnuť dohodu o zložení skupiny odborníkov v lehote uvedenej v odseku 4, použije sa v súvislosti so zoznamom podľa odseku 6 výberové konanie uvedené v článku 29.7 odsekoch 3 až 7 (Zloženie rozhodcovského tribunálu).

6. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody zostaví zoznam aspoň deviatich osôb vybraných pre svoju objektívnosť, spoľahlivosť a dobrý úsudok, ktorí sú ochotní a schopní byť členmi skupiny odborníkov. Každá zmluvná strana poskytne mená najmenej troch osôb na zoznam osôb nominovaných do skupiny odborníkov. Zmluvné strany tiež vyberú aspoň tri osoby, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej z nich a ktoré sú ochotné a schopné plniť funkciu predsedu skupiny odborníkov. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj zabezpečí, aby bol zoznam vždy udržiavaný na tejto úrovni.

7. Odborníci navrhnutí za členov skupiny odborníkov musia mať osobitné vedomosti alebo odborné znalosti, pokiaľ ide o otázky environmentálneho práva, iné otázky upravené v tejto kapitole, resp. pokiaľ ide o riešenie sporov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd. Tieto osoby budú nezávislé, budú vykonávať funkciu osobne a nebudú prijímať pokyny, pokiaľ ide o predmetnú záležitosť, od žiadnej organizácie ani vlády. Nesmú byť spojené s vládami žiadnej zmluvnej strany a musia dodržiavať kódex správania uvedený v odseku 2.

8. Ak sa zmluvné strany nedohodnú do piatich pracovných dní od dátumu výberu členov skupiny odborníkov inak, bude znieť mandát skupiny odborníkov takto:

„preskúmať na základe príslušných ustanovení kapitoly Dvadsiatej štvrtej kapitoly (Obchod a životné prostredie) záležitosť uvedenú v žiadosti o zriadenie skupiny odborníkov a predložiť v súlade článkom 24.15 (Skupina odborníkov) Dvadsiatej štvrtej kapitoly (Obchod a životné prostredie) správu obsahujúcu odporúčania, pokiaľ ide o riešenie predmetnej záležitosti“.

9. V záležitostiach týkajúcich sa multilaterálnych environmentálnych dohôd uvedených v článku 24.4 by sa mala skupina odborníkov usilovať získať stanoviská a informácie od príslušných subjektov zriadených týmito dohodami, vrátane akýchkoľvek relevantných dostupných výkladových usmernení, zistení alebo rozhodnutí prijatých týmito subjektmi[32].

10. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám predbežnú správu a záverečnú správu obsahujúcu skutkové zistenia, stanoviská v predmetnej záležitosti, a to aj pokiaľ ide o to, či si požiadaná zmluvná strana splnila svoje povinnosti podľa tejto kapitoly, a odôvodnenie akýchkoľvek svojich zistení, stanovísk a odporúčaní. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám predbežnú správu najneskôr do 120 dní po vybraní posledného člena skupiny odborníkov, resp. v inom čase, pre ktorý sa zmluvné strany rozhodli. Zmluvné strany môžu skupine odborníkov poskytnúť pripomienky k predbežnej správe do 45 dní od jej doručenia. Skupina odborníkov po zvážení takýchto pripomienok môže prehodnotiť svoju správu a vykonať akékoľvek ďalšie preskúmanie, ktoré považuje za potrebné. Skupina odborníkov predloží zmluvným stranám záverečnú správu do 60 dní od predloženia predbežnej správy. Zmluvné strany záverečnú správu verejne sprístupnia do 30 dní od jej predloženia.

[32] Zmluvné strany budú toto ustanovenie uplatňovať v súlade s pravidlom 42 rokovacieho poriadku rozhodcovského tribunálu stanoveného v prílohe 29-A.

11. Ak sa v záverečnej správe skupiny odborníkov rozhodne, že si zmluvná strana nesplnila svoje povinnosti podľa tejto kapitoly, zmluvné strany sa zapoja do rokovaní a budú sa usilovať do troch mesiacov od doručenia záverečnej správy o to, aby určili vhodné opatrenie, resp. rozhodnutie o obojstranne uspokojivom akčnom pláne. Zmluvné strany pri týchto rokovaniach zohľadnia záverečnú správu. Požiadaná zmluvná strana poskytne včas a prostredníctvom konzultačných mechanizmov podľa článku 24.13 ods. 5 svojim organizáciám občianskej spoločnosti a žiadajúcej zmluvnej strane svoje rozhodnutie o akomkoľvek opatrení, ktoré sa má vykonať. Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj bude monitorovať opatrenia prijaté v nadväznosti na záverečnú správu a odporúčania skupiny odborníkov. Organizácie občianskej spoločnosti, a to prostredníctvom konzultačných mechanizmov podľa článku 24.13 ods. 5, a Fórum občianskej spoločnosti môžu v tejto súvislosti predkladať Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj pripomienky.

12. Ak zmluvné strany dosiahli vzájomne dohodnuté riešenie predmetnej záležitosti po zriadení skupiny odborníkov, oznámia toto riešenie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj a skupine odborníkov. Po takomto oznámení sa postup v skupine odborníkov ukončí.

ČLÁNOK 24.16

Riešenie sporov

1. Zmluvné strany budú môcť v prípade akéhokoľvek sporu na základe tejto kapitoly strany využiť jedine pravidlá a postupy stanovené v tejto kapitole.

2. Zmluvné strany vyvinú čo najväčšie úsilie, aby v predmetnom spore dospeli k vzájomne uspokojivému riešeniu. Zmluvné strany môžu na vyriešenie predmetného sporu kedykoľvek využiť dobré služby, zmierovacie konanie alebo mediáciu.

DVADSIATA PIATA KAPITOLA

BILATERÁLNE DIALÓGY A SPOLUPRÁCA

ČLÁNOK 25.1

Ciele a zásady

1. Zmluvné strany sa na základe pevného partnerstva a spoločne vyznávaných hodnôt dohodli, že uľahčia spoluprácu v otázkach spoločného záujmu, a to aj prostredníctvom:

a) posilnenia bilaterálnej spolupráce v oblasti biotechnológie prostredníctvom dialógu o otázkach prístupu na biotechnologický trh;

b) podpory a uľahčenia bilaterálneho dialógu a výmeny informácií o otázkach týkajúcich sa obchodu s produktmi lesného hospodárstva prostredníctvom bilaterálneho dialógu o produktoch lesného hospodárstva;

c) úsilia o nadviazanie a udržanie účinnej spolupráce v otázkach surovín prostredníctvom bilaterálneho dialógu o surovinách a

d) podpory posilnenej spolupráce v oblasti vedy, technológií, výskumu a inovácií.

2. Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, bilaterálne dialógy sa uskutočnia na žiadosť niektorej zo zmluvných strán alebo Spoločného výboru CETA a bez zbytočného odkladu. Dialógom budú spolupredsedať zástupcovia Kanady a Európskej únie. Harmonogramy stretnutí na účely dialógu a ich programy sa určia dohodou spolupredsedajúcich.

3. Spolupredsedovia bilaterálneho dialógu budú informovať Spoločný výbor CETA o harmonogramoch a programoch akýchkoľvek bilaterálnych dialógov v dostatočnom časovom predstihu pred týmito dialógmi. Spolupredsedovia bilaterálneho dialógu podajú Spoločnému výboru CETA správu o výsledkoch a záveroch dialógu, a to podľa potreby alebo na žiadosť Spoločného výboru CETA. Zriadenie alebo existencia dialógu nebráni žiadnej zo zmluvných strán, aby predložila akúkoľvek záležitosť priamo Spoločnému výboru CETA.

4. Spoločný výbor CETA môže rozhodnúť, že zmení alebo prevezme úlohu zadanú dialógu alebo môže akýkoľvek dialóg ukončiť.

5. Zmluvné strany môžu so súhlasom Spoločného výboru CETA uskutočňovať bilaterálnu spoluprácu aj v iných oblastiach podľa tejto dohody.

ČLÁNOK 25.2

Dialóg o otázkach prístupu na biotechnologický trh

1. Zmluvné strany sa dohodli, že spolupráca a výmena informácií o otázkach v súvislosti s biotechnologickými výrobkami sú predmetom spoločného záujmu. Takáto spolupráca a výmena informácií musia prebiehať v rámci bilaterálneho dialógu o otázkach prístupu na poľnohospodársky biotechnologický trh, ktorý bol nadviazaný prostredníctvom vzájomnej dohody dosiahnutej 15. júla 2009 medzi Kanadou a Európskou úniou v súvislosti so sporom vo WTO *Európske spoločenstvá – Opatrenia týkajúce sa schvaľovania biotechnologických produktov a ich uvedenie na trh* WT/DS292. Bilaterálny dialóg sa bude zaoberať akoukoľvek relevantnou otázkou spoločného záujmu zmluvných strán vrátane:

a) schvaľovania biotechnologických výrobkov na území zmluvných strán, a prípadne aj budúcich žiadostí o schválenie výrobku s obchodným záujmom pre obe strany;

b) obchodných a hospodárskych perspektív, pokiaľ ide o budúce schvaľovanie biotechnologických výrobkov;

c) akýchkoľvek vplyvov na obchod v súvislosti s nesúbežným schvaľovaním biotechnologických výrobkov, resp. pokiaľ ide o náhodné šírenie neschválených výrobkov, ako aj o akékoľvek vhodné opatrenia v tejto súvislosti;

d) akýchkoľvek opatrení súvisiacich s biotechnológiami, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami, vrátane opatrení členských štátov Európskej únie;

e) akýchkoľvek nových právnych predpisov v oblasti biotechnológie a

f) najlepších postupov pri vykonávaní právnych predpisov v oblasti biotechnológie.

2. Zmluvné strany tiež pripomínajú dôležitosť týchto spoločných cieľov, pokiaľ ide spoluprácu v oblasti biotechnológie:

a) výmena informácií o politických, regulačných a technických otázkach spoločného záujmu týkajúcich sa biotechnologických výrobkov, a najmä informácií o ich príslušných systémoch a procesoch na posudzovanie rizík pri rozhodovaní o využívaní geneticky modifikovaných organizmov;

b) podpora efektívnych, na vedeckých odporúčaniach založených, postupov schvaľovania biotechnologických výrobkov;

c) medzinárodná spolupráca v otázkach súvisiacich s biotechnológiou, ako je napríklad nízka hladina prítomnosti geneticky modifikovaných organizmov a

d) nadviazanie regulačnej spolupráce s cieľom minimalizovať nepriaznivé účinky regulačných postupov týkajúcich sa biotechnologických výrobkov na obchod.

ČLÁNOK 25.3

Bilaterálny dialóg o produktoch lesného hospodárstva

1. Zmluvné strany sa dohodli, že vzájomný dialóg, spolupráca a výmena informácií a názorov v súvislosti s príslušnými zákonmi, právnymi predpismi, politikami a otázkami s významom pre výrobu, obchod a spotrebu produktov lesného hospodárstva, sú predmetom spoločného záujmu. Zmluvné strany sa dohodli na uskutočňovaní tohto dialógu, spolupráce a výmeny informácií prostredníctvom bilaterálneho dialógu o produktoch lesného hospodárstva, vrátane:

a) vypracovania, prijatia a vykonávania príslušných zákonov, právnych predpisov, politík a noriem, ako aj požiadaviek v oblasti osvedčovania a akreditácie a ich možného vplyvu na obchod s produktmi lesného hospodárstva medzi zmluvnými stranami;

b) iniciatív zmluvných strán súvisiacich s trvalo udržateľným obhospodarovaním lesov a lesným hospodárstvom;

c) mechanizmov na zabezpečenie legálneho alebo udržateľného pôvodu produktov lesného hospodárstva;

d) prístupu pre produkty lesného hospodárstva na trhy zmluvných strán alebo ostatné trhy;

e) pohľadov na multilaterálne a plurilaterálne organizácie a procesy, v rámci ktorých sa angažujú a ktorých cieľom je podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a boj proti nezákonnej ťažbe dreva;

f) otázok uvedených v článku 24.10 (Obchod s produktmi lesného hospodárstva) a

g) akýchkoľvek iných otázok týkajúcich sa produktov lesného hospodárstva, na ktorých sa zmluvné strany dohodli.

2. Bilaterálny dialóg o produktoch lesného hospodárstva sa bude realizovať v priebehu prvého roka po dni nadobudnutia platnosti tejto dohody a následne v súlade s článkom 25.1 ods. 2.

3. Zmluvné strany súhlasia s tým, že závery z diskusií realizovaných v rámci bilaterálneho dialógu o produktoch lesného hospodárstva môžu byť využité ako podklad pre rokovania vo Výbore pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj.

ČLÁNOK 25.4

Bilaterálny dialóg o surovinách

1. Zmluvné strany sa pri uznaní významu otvoreného, nediskriminačného a transparentného obchodného systému založeného na pravidlách a vede budú usilovať nadviazať a zachovať účinnú spoluprácu v oblasti surovín. Na účely tejto spolupráce pojem „suroviny“ zahŕňa okrem iného minerály, kovy a poľnohospodárske výrobky na priemyselné použitie.

2. Bilaterálny dialóg o surovinách zahŕňa akúkoľvek relevantnú otázku spoločného záujmu vrátane:

a) zabezpečenia fóra pre diskusiu o spolupráci v oblasti surovín medzi zmluvnými stranami s cieľom prispieť k prístupu na trh pre surovinové tovary a súvisiace služby a investície a predísť necolným prekážkam obchodu so surovinami;

b) posilnenia vzájomného porozumenia v oblasti surovín s cieľom vymieňať si informácie o najlepších postupoch a regulačných politikách zmluvných strán v rámci oblasti surovín;

c) podpory činností, ktoré podporujú sociálnu zodpovednosť podnikov v súlade s medzinárodne uznávanými normami, ako sú usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a usmernenia OECD vyplývajúce z hĺbkovej analýzy a týkajúce sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov a nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom a

d) prípadného uľahčenia procesu konzultácií o stanoviskách zmluvných strán v rámci multilaterálnych a plurilaterálnych fór, na ktorých sa nastoľujú otázky týkajúce sa surovín, resp. na ktorých sa o týchto otázkach diskutuje.

ČLÁNOK 25.5

Podpora posilnenej spolupráce v oblasti vedy, technológií, výskumu a inovácií

1. Zmluvné strany uznávajú vzájomnú prepojenosť vedy, technológie, výskumu a inovácií s medzinárodným obchodom a investíciami do zvyšovania konkurencieschopnosti priemyslu a so sociálnou a hospodárskou prosperitou.

2. Zmluvné strany sa na základe tohto spoločného porozumenia dohodli na posilnení spolupráce v oblasti vedy, technológií, výskumu a inovácií.

3. Zmluvné strany sa budú usilovať podporovať, rozvíjať a uľahčovať spoluprácu na recipročnom základe na podporu alebo doplnenie *Dohody o vedecko-technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Kanadou*, podpísanej 17. júna 1995 v Halifaxe. Zmluvné strany súhlasia s tým, že uvedené činnosti budú vykonávať na základe týchto zásad:

a) tieto činnosti musia byť prospešné pre zmluvné strany;

b) zmluvné strany sa dohodnú na rozsahu pôsobnosti a parametroch činností a

c) činnosti by mali zohľadňovať dôležitú úlohu súkromného sektora a výskumných inštitúcií v rámci rozvoja vedy, techniky, výskumu a inovácií a pri obchodnom zhodnocovaní tovarov a služieb z nich vyplývajúcich.

4. Zmluvné strany takisto uznávajú význam posilnenej spolupráce v oblasti vedy, techniky, výskumu a inovácií, a to napríklad činností, ktoré boli iniciované, rozpracované alebo realizované rôznymi zainteresovanými stranami vrátane kanadskej federálnej vlády, kanadských provincií a teritórií, resp. Európskou úniou a jej členskými štátmi.

5. Každá zmluvná strana v súlade so svojimi právnymi predpismi podporí účasť súkromného sektora, výskumných inštitúcií a občianskej spoločnosti na svojom území na činnostiach na posilnenie spolupráce.

DVADSIATA ŠIESTA KAPITOLA

ADMINISTRATÍVNE A INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 26.1

Spoločný výbor CEPA

1. Zmluvné strany týmto zriaďujú Spoločný výbor CETA zložený zo zástupcov Únie a Kanady. Spoločnému výboru CEPA spolupredsedajú minister Kanady pre medzinárodný obchod a člen Európskej komisie zodpovedný za obchod, resp. nimi určené osoby.

2. Spoločný výbor CEPA sa stretáva raz za rok alebo na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany. Spoločný výbor CEPA sa dohodne na svojom harmonograme zasadnutí a stanoví svoj program.

3. Spoločný výbor CEPA je zodpovedný za všetky otázky týkajúce sa obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami a za vykonávanie a uplatňovanie tejto dohody. Zmluvná strana sa môže obrátiť na Spoločný výbor CETA, pokiaľ ide o akúkoľvek záležitosť týkajúcu sa vykonávania a výkladu tejto dohody, resp. o akúkoľvek inú otázku týkajúcu sa obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami.

4. Spoločný výbor CETA:

a) dohliada na vykonávanie a uplatňovanie tejto dohody, uľahčuje jej vykonávanie a uplatňovanie a podporuje jej všeobecné ciele;

b) dohliada na prácu osobitných výborov a iných subjektov zriadených podľa tejto dohody;

c) bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Ôsmej kapitoly (Investície), Dvadsiatej druhej kapitoly (Obchod a trvalo udržateľný rozvoj), Dvadsiatej tretej kapitoly (Obchod a pracovné záležitosti), Dvadsiatej štvrtej kapitoly (Obchod a životné prostredie) a Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov), hľadá vhodné spôsoby a metódy predchádzania problémom, ktoré môžu vzniknúť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, resp. riešenia sporov, ku ktorým môže dôjsť v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním tejto dohody;

d) prijme svoj rokovací poriadok;

e) prijíma rozhodnutia, ako sa uvádza v článku 26.3 a

f) posudzuje akékoľvek iné záležitosti týkajúce sa oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda.

5. Spoločný výbor CETA môže:

a) delegovať úlohy na osobitné výbory zriadené podľa článku 26.2;

b) komunikovať so všetkými zainteresovanými stranami vrátane súkromného sektora a organizácií občianskej spoločnosti;

c) posudzovať alebo sa dohodnúť v súvislosti so zmenami stanovenými v tejto dohode;

d) skúmať rozvoj obchodu medzi zmluvnými stranami a zvažovať spôsoby ďalšieho posilnenia obchodných vzťahov medzi nimi;

e) prijať výklad ustanovení tejto dohody, ktorý bude záväzný pre tribunály podľa oddielu F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi) a Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov);

f) predkladať odporúčania vhodné na podporu rozširovania obchodu a investícií, ako to predpokladá táto dohoda;

g) zmeniť alebo prebrať úlohy pridelené osobitným výborom zriadeným podľa článok 26.2, resp. ktorýkoľvek z týchto osobitných výborov rozpustiť;

h) zriadiť osobitné výbory a realizovať bilaterálne dialógy, aby mu pomáhali pri plnení jeho úloh a

i) prijať v rámci výkonu svojich funkcií akékoľvek iné opatrenia, pre ktoré sa zmluvné strany rozhodli.

ČLÁNOK 26.2

Osobitné výbory

1. Týmto sa zriaďujú ďalej uvedené osobitné výbory, resp. v prípade Spoločného výboru pre colnú spoluprácu uvedeného v písm. c) sa týmto udeľuje právomoc konať pod záštitou Spoločného výboru CETA:

a) Výbor pre obchod s tovarom, ktorý rieši otázky týkajúce sa obchodu s tovarom, clá, technické prekážky obchodu, Protokol o vzájomnom uznávaní výsledkov posudzovania zhody a práva duševného vlastníctva v súvislosti s tovarom. Na žiadosť niektorej zmluvnej strany alebo na základe postúpenia z príslušného osobitného výboru, resp. v rámci prípravy rokovaní v Spoločnom výbore CETA, môže Výbor pre obchod s tovarom riešiť aj otázky vznikajúce v oblasti pravidiel pôvodu a postupov v súvislosti s pôvodom, ako aj otázky uľahčenia v oblasti ciel a obchodu a opatrení na hraniciach, sanitárne a fytosanitárne opatrenia, vládne obstarávanie, resp. regulačnú spoluprácu, ak to uľahčuje riešenie záležitostí, ktoré nie je možné vyriešiť prostredníctvom príslušných osobitných výborov. Výboru pre obchod s tovarom podliehajú a správy mu podávajú Výbor pre poľnohospodárstvo, Výbor pre vína a liehoviny a spoločná sektorová skupina pre farmaceutické výrobky;

b) Výbor pre služby a investície, ktorý rieši záležitosti týkajúce sa cezhraničného obchodu so službami, investícií, dočasného vstupu, elektronického obchodu a práv duševného vlastníctva v súvislosti so službami. Na žiadosť niektorej zmluvnej strany alebo na základe postúpenia z príslušného osobitného výboru, resp. v rámci prípravy rokovaní v Spoločnom výbore CETA, môže Výbor pre služby a investície riešiť aj otázky vznikajúce v oblasti pravidiel finančných služieb alebo vládneho obstarávania, ak to uľahčuje riešenie záležitostí, ktoré nie je možné vyriešiť prostredníctvom príslušných osobitných výborov.

Výboru pre služby a investície podlieha a správy mu podáva Spoločný výbor pre vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií;

c) Spoločný výbor pre colnú spoluprácu, zriadený na základe *Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Kanadou o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných záležitostiach* (1998), podpísanej 4. decembra 1997 v Ottawe, ktorý rieši záležitosti podľa tejto dohody týkajúce sa pravidiel pôvodu, postupov v súvislosti s pôvodom, otázky uľahčenia v oblasti ciel a obchodu, opatrenia na hraniciach a dočasné pozastavenie preferenčného sadzobného zaobchádzania;

d) Spoločný riadiaci výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia, ktorý rieši záležitosti týkajúce sa sanitárnych a fytosanitárnych opatrení;

e) Výbor pre vládne obstarávanie, ktorý rieši záležitosti týkajúce sa vládneho obstarávania;

f) Výbor pre finančné služby, ktorý rieši otázky týkajúce sa finančných služieb;

g) Výbor pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj, ktorý rieši otázky týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja;

h) Fórum pre spoluprácu v oblasti regulácie, ktoré rieši otázky týkajúce sa regulačnej spolupráce a

i) Výbor CETA pre zemepisné označenia, ktorý rieši otázky týkajúce sa zemepisných označení.

2. Tieto osobitné výbor zriadené podľa odseku 1 vyvíjajú činnosť v súlade s ustanoveniami odsekov 3 až 5.

3. Právomoci a úlohy osobitných výborov zriadených v odseku 1 sú vymedzené v príslušných kapitolách a protokoloch tejto dohody.

4. Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, resp. ak sa spolupredsedovia nerozhodnú inak, stretávajú sa osobitné výbory raz ročne. Ďalšie zasadnutia sa môžu uskutočniť na žiadosť zmluvnej strany alebo Spoločného výboru CETA. Týmto zasadnutiam spolupredsedajú zástupcovia Kanady a Európskej únie. Osobitné výbory si stanovia svoj harmonogram zasadnutí a program na základe vzájomnej dohody. V prípade, že to budú považovať za vhodné, si stanovia alebo zmenia svoj rokovací poriadok. Osobitné výbory môžu predkladať návrhy rozhodnutí na účely ich prijatia Spoločným výborom CETA, resp. samé prijímať rozhodnutia, ak tak stanovuje táto dohoda.

5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby na zasadnutiach osobitných výborov boli prítomné príslušné orgány pre každú prejednávanú záležitosť, tak ako to každá zmluvná strana uzná za vhodné, a aby každá záležitosť bola prejednávaná na zodpovedajúcej odbornej úrovni.

6. Osobitné výbory budú informovať Spoločný výbor CETA o svojich harmonogramoch a svojom programe v dostatočnom časovom predstihu pred svojimi zasadnutiami a podajú mu správu o výsledkoch a záveroch každého svojho zasadnutia. Zriadenie alebo existencia osobitného výboru nebráni žiadnej zo zmluvných strán, aby predložila akúkoľvek záležitosť priamo Spoločnému výboru CETA.

ČLÁNOK 26.3

Rozhodovanie

1. Spoločný výbor CETA má na účely dosiahnutia cieľov tejto dohody právo prijímať rozhodnutia vo všetkých záležitostiach, v prípade ktorých tak stanovuje táto dohoda.

2. Rozhodnutia Spoločného výboru CETA budú pre zmluvné strany záväzné s výhradou ukončenia akýchkoľvek nevyhnutných vnútorných požiadaviek a postupov, pričom zmluvné strany sú povinné tieto rozhodnutia vykonať. Spoločný výbor CETA môže takisto vydávať aj príslušné odporúčania.

3. Spoločný výbor CETA bude prijímať svoje rozhodnutia a odporúčania na základe vzájomnej dohody.

ČLÁNOK 26.4

Zdieľanie informácií

Ak zmluvná strana predloží Spoločnému výboru CETA alebo akémukoľvek osobitnému výboru zriadenému podľa tejto dohody informácie, ktoré sa považujú za dôverné informácie alebo chránené pred ich prezradením podľa jej právnych predpisov, druhá zmluvná strana bude zaobchádzať s týmito informáciami ako s dôvernými.

ČLÁNOK 26.5

Kontaktné miesta CETA

1. Každá zmluvná strana bezodkladne určí kontaktné miesto CETA a oznámi ho druhej zmluvnej strane do 60 dní po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

2. Kontaktné miesta CETA:

a) budú monitorovať prácu všetkých inštitucionálnych orgánov zriadených touto dohodou vrátane komunikácie týkajúcej sa právnych nástupcov týchto orgánov;

b) budú koordinovať procesy prípravy na zasadnutia výborov;

c) budú prípadne vykonávať opatrenia v nadväznosti na rozhodnutia Spoločného výboru CETA;

d) ak nie je v tejto dohode stanovené inak, budú dostávať všetky oznámenia a informácie poskytnuté podľa tejto dohody a budú podľa potreby uľahčovať komunikáciu medzi zmluvnými stranami v akejkoľvek záležitosti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda;

e) budú odpovedať na akékoľvek žiadosti o informácie podľa článku 27 ods. 2 (Poskytovanie informácií) a

f) budú sa zaoberať akoukoľvek záležitosťou, ktorá môže mať vplyv na fungovanie tejto dohody, a to podľa toho, ako ich v tejto súvislosti Spoločný výbor CETA poverí.

3. Kontaktné miesta CETA budú náležite komunikovať.

ČLÁNOK 26.6

Zasadnutia

1. Zasadnutia uvedené v tejto kapitole by sa mali uskutočňovať za osobnej prítomnosti. Zmluvné strany sa takisto môžu dohodnúť aj na stretnutiach uskutočňovaných prostredníctvom videokonferencie alebo telekonferencie.

2. Zmluvné strany sa budú usilovať zísť do 30 dní po tom, ako zmluvná strana dostala žiadosť o stretnutie od druhej zmluvnej strany.

DVADSIATA SIEDMA KAPITOLA

TRANSPARENTNOSŤ

ČLÁNOK 27.1

Zverejňovanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej zákony, iné právne predpisy, postupy a všeobecne platné správne rozhodnutia, ktoré sa týkajú akýchkoľvek záležitostí upravených touto dohodou, boli bezodkladne uverejnené, resp. sprístupnené tak, aby sa s nimi mohli zainteresované osoby a druhá zmluvná strana oboznámiť.

2. Každá zmluvná strana sa podľa možnosti zaväzuje:

a) v predstihu uverejniť akékoľvek takéto opatrenie, ktoré má v úmysle prijať a

b) poskytnúť zainteresovaným osobám a druhej zmluvnej strane primeranú možnosť vyjadriť sa k takýmto navrhovaným opatreniam.

ČLÁNOK 27.2

Poskytovanie informácií

1. Na žiadosť jednej zmluvnej strany jej druhá zmluvná strana, pokiaľ je to možné, okamžite poskytne informácie a odpoveď na otázky týkajúce sa akéhokoľvek existujúceho alebo navrhovaného opatrenia, ktoré podstatne ovplyvňuje fungovanie tejto dohody.

2. Informáciami poskytnutými podľa tohto článku nie je dotknutá otázka súladu predmetného opatrenia s touto dohodou.

ČLÁNOK 27.3

Správne konanie

V záujme toho, aby sa všeobecne záväzné opatrenie týkajúce sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, spravovalo súdržným, nestranným a primeraným spôsobom, každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa v rámci jej správneho konania o uplatnení opatrení podľa článku 27.1 na konkrétne osoby, tovar alebo služby druhej zmluvnej strany v konkrétnom prípade:

a) vždy podľa možnosti zainteresovaným osobám druhej zmluvnej strany, ktorých sa konanie priamo týka, v súlade s jej postupmi primerane oznámilo začatie konania, ako aj aby sa poskytol opis charakteru konania, vyhlásenie o právomoci, na základe ktorej sa toto konanie začalo, ako aj všeobecný opis všetkých sporných otázok;

b) poskytla osobám podľa písmena a) primeraná príležitosť na predloženie skutočností a argumentov na podporu ich stanovísk skôr, než sa pristúpi ku konečnému administratívnemu opatreniu, ak to umožňuje čas, charakter konania a verejný záujem a

c) aby sa toto správne konanie viedlo v súlade s jej právnymi predpismi.

ČLÁNOK 27.4

Preskúmanie a odvolanie

1. Každá zmluvná strana zriadi alebo zachová súdne, kvázi súdne alebo správne tribunály alebo postupy na účely rýchleho preskúmania a v odôvodnených prípadoch nápravy konečného správneho opatrenia týkajúceho sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby tieto tribunály boli nestranné a nezávislé od úradu alebo orgánu povereného presadzovaním správnych predpisov a aby nemali žiadny podstatný záujem na výsledku predmetnej záležitosti.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby strany konania mali pred tribunálmi alebo v rámci postupov podľa odseku 1 právo na:

a) primeranú možnosť podporiť alebo obhájiť svoje príslušné stanoviská a

b) rozhodnutie založené na dôkazoch a poskytnutých záznamoch alebo, v prípade, že to jej právne predpisy vyžadujú, na zázname vypracovanom správnym orgánom.

3. Každá zmluvná strana s výhradou odvolania alebo ďalšieho preskúmania podľa svojich právnych predpisov zabezpečí, aby úrad alebo orgán takéto rozhodnutie vykonal a aby sa ním riadili jeho postupy, pokiaľ ide o predmetné správne opatrenie.

ČLÁNOK 27.5

Spolupráca na podporu vyššej transparentnosti

Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať na bilaterálnych, regionálnych a multilaterálnych fórach v otázke spôsobov na podporu transparentnosti v oblasti medzinárodného obchodu a investícií.

DVADSIATA ÔSMA KAPITOLA

VÝNIMKY

ČLÁNOK 28.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

pobyt je miesto pobytu na daňové účely;

daňový dohovor je dohovor na účely predchádzania dvojitému zdaneniu alebo iná medzinárodná daňová dohoda alebo dojednanie a

daň a **daňové opatrenie** zahŕňajú spotrebnú daň, avšak nezahŕňajú:

a) clo vymedzené v článku 1.1 (Všeobecné vymedzenie pojmov) a

b) opatrenie obsiahnuté vo výnimke podľa písmena b) alebo c) vo vymedzení pojmu „clo“, ktoré je uvedené v článku 1.1 (Všeobecné vymedzenie pojmov).

ČLÁNOK 28.2

Osobitné vymedzenie pojmov pre jednotlivé zmluvné strany

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

orgán na ochranu hospodárskej súťaže je:

a) v prípade Kanady komisár pre hospodársku súťaž (Commissioner of Competition), resp. jeho právny nástupca, a to prostredníctvom kontaktných miest CETA a

b) v prípade Európskej únie Komisia Európskej únie, pokiaľ ide o jej úlohy podľa súťažného práva Európskej únie;

právne predpisy na ochranu hospodárskej súťaže sú:

a) v prípade Kanady zákon o hospodárskej súťaži (*Competition Act*, R.S.C. 1985, c. F-34) a

b) v prípade Európskej únie články 101, 102 a 106 *Zmluvy o fungovaní Európskej únie* z 13. decembra 2007, nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi a ich vykonávacie predpisy a zmeny a

informácie chránené podľa jej právnych predpisov na ochranu hospodárskej súťaže sú:

a) v prípade Kanady informácie patriace do rozsahu pôsobnosti článku 29 zákona o hospodárskej súťaži (*Competition Act*, R.S.C. 1985, c. F-34) a

b) v prípade Európskej únie informácie patriace do rozsahu pôsobnosti článku 28 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 zmluvy alebo do rozsahu pôsobnosti článku 17 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi.

ČLÁNOK 28.3

Všeobecné výnimky

1. Na účely článku 30.8 ods. 5 (Ukončenie, pozastavenie alebo začlenenie iných existujúcich dohôd), Druhej kapitoly (Národné zaobchádzanie a prístup na trh pre tovar), Piatej kapitoly (Sanitárne a fytosanitárne opatrenia) a Šiestej kapitoly (Uľahčenie v oblasti ciel a obchodu), Protokolu o pravidlách pôvodu a postupoch v súvislosti s pravidlami pôvodu, oddielu B (Usadenie investícií) a oddielu C (Nediskriminačné zaobchádzanie) Ôsmej kapitoly (Investície), sa článok XX dohody GATT z roku 1994 začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou. Zmluvné strany sú si vedomé, že opatrenia uvedené v článku XX písm. b) dohody GATT z roku 1994 zahŕňajú environmentálne opatrenia potrebné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín. Zmluvné strany sú si vedomé, že článok XX písm. b) dohody GATT z roku 1994 sa vzťahuje na opatrenia na ochranu živých a neživých neobnoviteľných prírodných zdrojov.

2. Na účely Deviatej kapitoly (Cezhraničný obchod v oblasti služieb), Desiatej kapitoly (Dočasný vstup a pobyt fyzických osôb na obchodné účely), Dvanástej kapitoly (Vnútroštátne právne predpisy), Trinástej kapitoly (Finančné služby), Štrnástej kapitoly (Služby medzinárodnej námornej dopravy), Pätnástej kapitoly (Telekomunikácie), Šestnástej kapitoly (Elektronický obchod) a oddielu B (Usadenie investícií) a C (Nediskriminačné zaobchádzanie) Ôsmej kapitoly (Investície), a s výhradou požiadavky, že takéto opatrenia sa nebudú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu medzi zmluvnými stranami, ak existujú podobné podmienky, resp. ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním obchodu so službami, žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že bráni ktorejkoľvek zmluvnej strane prijať alebo presadzovať opatrenia, ktoré:

a) slúžia na ochranu verejnej bezpečnosti alebo morálky, alebo na zachovanie verejného poriadku[33];

b) slúžia na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín[34], alebo

c) slúžia na zabezpečenie súladu so zákonmi alebo inými právnymi predpismi, ktoré nie sú v rozpore s ustanoveniami tejto dohody vrátane ustanovení týkajúcich sa:

   i) predchádzania klamlivým a podvodným praktikám alebo riešenia dôsledkov neplnenia záväzkov zo zmlúv;

   ii) ochrany súkromia jednotlivcov, pokiaľ ide o spracúvanie a šírenie osobných údajov, a ochrany dôvernosti individuálnych záznamov a účtov, alebo

---

[33] Na výnimky v súvislosti s verejnou bezpečnosťou alebo verejným poriadkom sa možno odvolať, len ak existuje skutočné a dostatočne vážne ohrozenie základných záujmov spoločnosti.

[34] Zmluvné strany sú si vedomé, že opatrenia uvedené v písm. b) zahŕňajú environmentálne opatrenia potrebné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín.

iii) bezpečnosti.

ČLÁNOK 28.4

Dočasné ochranné opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb

1. Ak za výnimočných okolností spôsobujú, resp. hrozí, že spôsobia, platby alebo pohyb kapitálu vrátane prevodov vážne ťažkosti pri uplatňovaní politiky hospodárskej alebo menovej politiky Európskej únie, môže Európska únia na obdobie nepresahujúce 180 dní prijať na riešenie týchto ťažkostí ochranné opatrenia, ktoré sú nevyhnutne potrebné.

2. Opatrenia prijaté Európskou úniou podľa odseku 1 nesmú predstavovať prostriedky svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie voči Kanade alebo jej investorom v porovnaní s treťou krajinou alebo jej investormi. Európska únia informuje Kanadu bezodkladne a čo najskôr predloží časový harmonogram zrušenia takýchto opatrení.

ČLÁNOK 28.5

Obmedzenia v prípade vážnych ťažkostí v oblasti platobnej bilancie a vonkajšieho financovania

1. V prípade, že Kanada alebo členský štát Európskej únie, ktorý nie je členom Európskej menovej únie, zažíva vážne ťažkosti v oblasti platobnej bilancie alebo vonkajšieho financovania, resp. mu takéto ťažkosti hrozia, môže prijať alebo zachovať obmedzujúce opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu alebo platieb vrátane prevodov.

2. Opatrenia podľa odseku 1:

a) nesmú mať v podobných situáciách nepriaznivejší vplyv na zmluvnú stranu než na tretiu krajinu;

b) musia byť podľa potreby v súlade s článkami *Dohody o Medzinárodnom menovom fonde*, podpísanou v Bretton Woods 22. júla 1944;

c) musia zabraňovať zbytočnému poškodeniu obchodných, hospodárskych a finančných záujmov druhej zmluvnej strany;

d) môžu mať iba dočasný charakter a postupne musia byť odstránené hneď po zlepšení situácie uvedenej v odseku 1, pričom ich trvanie nesmie presiahnuť 180 dní. V prípade, že sa objavia mimoriadne výnimočné okolnosti, v dôsledku ktorých chce zmluvná strana predĺžiť trvanie týchto opatrení nad rámec 180 dní, musí vopred rokovať s druhou zmluvnou stranou, pokiaľ ide o vykonávanie akéhokoľvek navrhovaného predĺženia.

3. V prípade obchodu s tovarom môže zmluvná strana prijať alebo zachovať obmedzujúce opatrenia s cieľom zabezpečiť svoju platobnú bilanciu alebo vonkajšiu finančnú situáciu. Takéto opatrenia musia byť v súlade s dohodou GATT z roku 1994 a s *Dohodou o ustanoveniach o platobnej bilancii v rámci dohody GATT z roku 1994* uvedenými v prílohe 1A k Dohode o založení WTO.

4. V prípade obchodu so službami môže zmluvná strana prijať alebo zachovať obmedzujúce opatrenia s cieľom zabezpečiť svoju platobnú bilanciu alebo vonkajšiu finančnú situáciu. Takéto opatrenia musia byť v súlade s dohodou GATS.

5. Zmluvná strana, ktorá zachovala alebo prijala opatrenie podľa odseku 1, bezodkladne informuje druhú zmluvnú stranu a čo najskôr predloží časový harmonogram zrušenia tohto opatrenia.

6. Ak sú prijaté alebo zachované obmedzujúce opatrenia podľa tohto článku, bezodkladne sa uskutočnia konzultácie medzi zmluvnými stranami v rámci Spoločného výboru CETA, pokiaľ sa takéto konzultácie neuskutočňujú v rámci fóra mimo tejto dohody. V rámci týchto konzultácií sa posudzujú ťažkosti v oblasti platobnej bilancie a vonkajšieho financovania, ktoré viedli k príslušným opatreniam, pričom sa okrem iných zohľadnia aj tieto faktory:

a) povaha a rozsah ťažkostí;

b) vonkajšie hospodárske a obchodné prostredie, alebo

c) dostupnosť alternatívnych nápravných opatrení.

7. V rámci konzultácií podľa odseku 6 sa posúdi súlad akýchkoľvek obmedzujúcich opatrení s odsekmi 1 až 4. Zmluvné strany budú akceptovať všetky zistenia štatistických a iných skutočností predložené Medzinárodným menovým fondom v súvislosti s devízami, menovými rezervami a platobnou bilanciou, pričom závery zmluvných strán budú vychádzať z posúdenia platobnej bilancie a vonkajšej finančnej situácie príslušnej zmluvnej strany uskutočneného Medzinárodným menovým fondom.

ČLÁNOK 28.6

Národná bezpečnosť

Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že:

a) zmluvnej strane ukladá povinnosť, aby poskytla alebo sprístupnila určité informácie, v prípade ktorých táto zmluvná strana usúdila, že ich zverejnenie by bolo v rozpore s jej základnými bezpečnostnými záujmami alebo

b) niektorej zo zmluvných strán bráni v prijatí opatrení, ktoré považuje za nevyhnutné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov:

   i) v súvislosti s výrobou zbraní, munície a vojenského materiálu alebo obchodom s nimi a v súvislosti s takýmto obchodom a transakciami s iným tovarom a materiálom, službami a technológiami a hospodárskymi činnosťami, ktoré sa vykonávajú priamo alebo nepriamo na účely zásobovania ozbrojených síl[35];

   ii) v prípade vojny alebo inej krízy medzinárodných vzťahov, alebo

   iii) v súvislosti so štiepnymi a termonukleárnymi materiálmi alebo materiálmi, z ktorých sa získavajú, alebo

c) zmluvnej strane bráni v prijatí opatrení na splnenie povinností, ktoré na seba prevzala v záujme udržania medzinárodného mieru a bezpečnosti.

[35] Výraz „obchodovanie so zbraňami, muníciou a vojnovým materiálom“ v tomto článku je rovnocenný výrazu „obchod so zbraňami, strelivom a vojenským materiálom“.

ČLÁNOK 28.7

Zdaňovanie

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni, aby prijala alebo zachovala daňové opatrenia, ktoré rozlišujú medzi medzi osobami, ktoré nie sú v rovnakej situácii, najmä pokiaľ ide o ich miesto pobytu alebo miesto, kde je investovaný ich kapitál.

2. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni, aby prijala alebo zachovala daňové opatrenia zamerané na zamedzenie vyhýbaniu sa plateniu daní alebo daňovým únikom podľa daňových zákonov alebo daňových dohovorov.

3. Touto dohodou nie sú dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán podľa daňového dohovoru. V prípade akéhokoľvek rozporu medzi touto dohodou a daňovým dohovorom je vo veci rozpornej otázky rozhodná daňový dohovor.

4. Žiadne z ustanovení tejto dohody ani akéhokoľvek dojednania prijatého podľa tejto dohody sa neuplatňuje:

a) na daňové opatrenie zmluvnej strany, ktorá poskytuje priaznivejšie daňové zaobchádzanie určitej spoločnosti alebo akcionárovi určitej spoločnosti, na základe toho, že táto spoločnosť je úplne alebo čiastočne, a to priamo alebo nepriamo, vo vlastníctve alebo pod kontrolou jedného alebo viacerých investorov, ktorí sú rezidentmi tej zmluvnej strany;

b) na daňové opatrenie zmluvnej strany, ktoré poskytuje výhodu v súvislosti s príspevkami do mechanizmu stanovujúceho odklad splatnosti dane alebo oslobodenie od dane na účely penzie, dôchodku, sporenia, vzdelania, zdravia, zdravotného postihnutia alebo iné podobné účely, resp. príjmy z takéhoto mechanizmu pod podmienkou, že si zmluvná strana zachováva nepretržitú právomoc nad takýmto mechanizmom;

c) na daňové opatrenie zmluvnej strany, ktoré poskytuje výhodu v súvislosti s nákupom alebo spotrebou určitej služby pod podmienkou, že služba musí byť poskytnutá na území tejto zmluvnej strany;

d) na daňové opatrenie zmluvnej strany, ktoré má za cieľ zabezpečiť nestranné a účinné uloženie alebo výber daní vrátane opatrení, ktoré zmluvná strana prijíma s cieľom zabezpečiť dodržiavanie svojho daňového systému;

e) na daňové opatrenie, ktoré poskytuje výhodu vláde, časti vlády alebo osobe, ktorá je priamo alebo nepriamo vlastnená alebo zriadená vládou, resp. pod jej kontrolou;

f) na existujúce nesúladné daňové opatrenie, na ktoré sa inak nevzťahujú ustanovenia odsekov 1, 2 a odseku 4 písm. a) až e), na pokračovanie v uplatňovaní alebo bezodkladné obnovenie uplatňovania takéhoto opatrenia, resp. na zmenu takéhoto opatrenia pod podmienkou, že táto zmena neznižuje súlad opatrenia s ustanoveniami tejto dohody, ktorý existoval bezprostredne pred predmetnou zmenou.

5. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že skutočnosť, že daňové opatrenie predstavuje významnú zmenu existujúceho daňového opatrenia, je okamžite účinné od momentu svojho oznámenia, ozrejmuje zamýšľaný rozsah uplatňovania existujúceho daňového opatrenia, resp. má neočakávaný účinok na investora alebo investíciu upravenú touto dohodou, nepredstavuje sama o sebe porušenie článku 8.10 (Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou).

6. Články 8.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), 9.5 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) a 13.4 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) sa nevzťahujú na výhodu, ktorú zmluvná strana poskytuje podľa daňového dohovoru.

7. a) Ak investor podá žiadosť o konzultácie podľa článku 8.19 (Konzultácie), pričom tvrdí, že daňové opatrenie je porušením povinnosti podľa Ôsmej kapitoly (Investície) oddielu C (Nediskriminačné zaobchádzanie) alebo oddielu D (Ochrana investícií), odporca môže vec predložiť na prerokovanie a spoločné rozhodnutie zmluvných strán o tom, či:

i) toto opatrenie je daňovým opatrením;

ii) v prípade, že je daňovým opatrením, či toto opatrenie predstavuje porušenie povinnosti podľa Ôsmej kapitoly (Investície) oddielu C (Nediskriminačné zaobchádzanie) alebo oddielu D (Ochrana investícií), alebo

iii) či existuje nesúlad medzi povinnosťami podľa tejto dohody, ktoré boli údajne porušené, a povinnosťami podľa daňového dohovoru.

b) Predloženie podľa písmena a) sa nesmie uskutočniť neskôr, ako v deň, ktorý Tribunál pre odporcu stanovil na predloženie jeho vyjadrenia. Keď odporca predmetnú záležitosť predloží, pozastaví sa plynutie lehôt, resp. aj konaní uvedených v Ôsmej kapitole (Investície) oddiele F (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi). Ak zmluvné strany do 180 dní od tohto predloženia nedospejú k dohode o tom, že predmetnú záležitosť preskúmajú, resp. ak nedospejú k spoločnému rozhodnutiu, prerušenie plynutia týchto lehôt alebo konaní zanikne a investor môže pokračovať v uplatňovaní svojho nároku.

c) Spoločné rozhodnutie zmluvných strán podľa písmena a) je pre Tribunál záväzné.

d) Každá zmluvná strana zabezpečí, aby medzi členmi jej delegácie na konzultácie podľa písmena a) boli osoby s príslušnými odbornými znalosťami o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje tento článok, vrátane zástupcov príslušných daňových orgánov každej zmluvnej strany. V prípade Kanady sú to pracovníci kanadského ministerstva financií (Department of Finance).

8. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že

a) **daňové opatrenie zmluvnej strany** je daňové opatrenie prijaté na akejkoľvek úrovni štátnej správy zmluvnej strany a

b) v prípade opatrení prijatých vládou nižšej ako celoštátnej úrovne je rezidentom zmluvnej strany buď rezident tejto nižšej ako celoštátnej jurisdikcie, alebo rezident zmluvnej strany, ktorej súčasť tvorí.

ČLÁNOK 28.8

Zverejňovanie informácií

1. Táto dohoda nevyžaduje od zmluvnej strany, aby poskytla či sprístupnila informácie, ktorých zverejnenie by bránilo presadzovaniu práva, resp. zverejnenie ktorých je zakázané alebo obmedzené podľa jej právnych predpisov.

2. V rámci konania o urovnaní sporu podľa tejto dohody,

a) zmluvná strana nie je povinná poskytnúť ani sprístupniť informácie chránené podľa jej právnych predpisov na ochranu hospodárskej súťaže a

b) nie je orgán na ochranu hospodárskej súťaže povinný poskytnúť ani sprístupniť informácie, ktoré sú vyhradené pre určité osoby alebo inak chránené pred zverejnením.

ČLÁNOK 28.9

Výnimky pre kultúru

Zmluvné strany pripomínajú výnimky vzťahujúce sa na kultúru podľa príslušných ustanovení Siedmej kapitoly (Subvencie), Ôsmej kapitoly (Investície), Deviatej kapitoly (Cezhraničný obchod so službami), Dvanástej kapitoly (Vnútroštátne právne predpisy) a Devätnástej kapitoly (Vládne obstarávanie).

ČLÁNOK 28.10

Výnimky WTO

Ak určité právo alebo povinnosť podľa tejto dohody je duplicitné alebo duplicitná určitému právu alebo povinnosti podľa Dohody o založení WTO, zmluvné strany sa dohodli, že opatrenie v súlade s rozhodnutím o povolení výnimky v rámci WTO podľa článku IX Dohody o založení WTO sa považuje za opatrenie v súlade s ustanovením, ktoré je takémuto ustanoveniu duplicitné v tejto dohode.

DVADSIATA DEVIATA KAPITOLA

UROVNÁVANIE SPOROV

ODDIEL A

Úvodné ustanovenia

ČLÁNOK 29.1

Spolupráca

Zmluvné strany sa neustále usilujú dosiahnuť zhodu, pokiaľ ide o výklad a uplatňovanie tejto dohody, a vyvinú maximálne úsilie prostredníctvom spolupráce a konzultácií, aby dospeli k vzájomne uspokojivému riešeniu každej záležitosti, ktorá by mohla mať vplyv na fungovanie tejto dohody.

ČLÁNOK 29.2

Rozsah pôsobnosti

Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, táto kapitola sa uplatňuje na akýkoľvek spor týkajúci sa výkladu a uplatňovania ustanovení tejto dohody.

ČLÁNOK 29.3

Výber súdu

1. Využitím ustanovení tejto kapitoly o urovnávaní sporov nie je dotknuté využitie mechanizmu na urovnávanie sporov podľa Dohody o založení WTO, resp. podľa akejkoľvek inej dohody, na ktorej sa zmluvné strany zúčastňujú.

2. Bez ohľadu na odsek 1, ak je určitá povinnosť vo svojej podstate rovnocenná určitej povinnosti podľa Dohody o založení WTO, resp. povinnosti podľa akejkoľvek inej dohody, na ktorej sa zmluvné strany zúčastňujú, zmluvná strana sa nesmie domáhať nárokov z porušenia na oboch fórach. V takomto prípade po začatí konania na urovnávanie sporov podľa jednej dohody zmluvná strana nepredloží nárok z porušenia v podstate rovnocenného ustanovenia podľa inej dohody , s výnimkou prípadu, keď vybrané fórum z procesných alebo jurisdikčných dôvodov iných ako ukončenie podľa bodu 20 prílohy 29-A nedospeje k rozhodnutiu vo veci daného nároku.

3. Na účely odseku 2:

a) konania o urovnaní sporov podľa Dohody o založení WTO sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie poroty podľa článku 6 Dohovoru o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov;

b) konania o riešení sporov podľa tejto kapitoly sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie rozhodcovského tribunálu podľa článku 29.6 a

c) konania o urovnaní sporov podľa akejkoľvek inej dohody sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie poroty na urovnanie sporu alebo tribunálu podľa ustanovení predmetnej dohody.

4. Žiadne z ustanovení tejto dohody nebráni zmluvnej strane, aby uplatnila pozastavenie plnenia záväzkov, ktoré schválil orgán WTO na urovnávanie sporov. Zmluvná strana sa nemôže dovolávať Dohody o založení WTO, aby zabránila druhej zmluvnej strane v pozastavení plnenia záväzkov podľa tejto kapitoly.

ODDIEL B

Konzultácie a mediácia

ČLÁNOK 29.4

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže písomne požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa akejkoľvek záležitosti podľa článku 29.2.

2. Žiadajúca zmluvná strana predloží žiadosť požiadanej zmluvnej strane a uvedie dôvody žiadosti vrátane identifikácie konkrétneho sporného opatrenia a právneho základu tejto žiadosti.

3. S výhradou odseku 4 začnú zmluvné strany konzultácie do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti požiadanej zmluvnej strane.

4. V naliehavých prípadoch, vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze alebo sezónneho tovaru, resp. služieb, ktoré rýchlo strácajú svoju obchodnú hodnotu, sa konzultácie začnú do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti požiadanej zmluvnej strane.

5. Zmluvné strany vyvinú čo najväčšie úsilie, aby v predmetnej záležitosti dospeli k vzájomne uspokojivému riešeniu prostredníctvom konzultácií. Na tento účel sa každá zmluvná strana bude usilovať:

a) poskytnúť dostatočné informácie na umožnenie úplného preskúmania predmetnej záležitosti;

b) chrániť akékoľvek dôverné alebo chránené informácie, ktoré sa vymieňajú v rámci konzultácií, a to v súlade s požiadavkami zmluvnej strany, ktorá ich poskytla a

c) dať k dispozícii zamestnancov svojich vládnych orgánov alebo iných regulačných orgánov, ktorí majú odborné znalosti v záležitosti, ktorá je predmetom konzultácií.

6. Konzultácie budú dôverné a nesmú nimi byť dotknuté práva zmluvných strán v rámci konaní podľa tejto kapitoly.

7. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, konzultácie sa uskutočnia na území požiadanej zmluvnej strany. Konzultácie sa môžu uskutočňovať formou osobnej účasti zástupcov alebo prostredníctvom využitia iných prostriedkov, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú.

8. Navrhované opatrenie zmluvnej strany môže byť predmetom konzultácií podľa tohto článku, ale nemusí byť predmetom mediácie podľa článku 29.5 alebo postupov urovnávania sporov podľa oddielu C.

ČLÁNOK 29.5

Mediácia

Zmluvné strany môžu využiť mediáciu v prípade opatrenia, ak toto opatrenie nepriaznivo ovplyvňuje obchod a investície medzi zmluvnými stranami. Postup na účely mediácie sa stanovuje v prílohe 29-C.

ODDIEL C

Postupy urovnávania sporov a zabezpečenie súladu

Pododdiel A

Postupy urovnávania sporov

ČLÁNOK 29.6

Žiadosť o zriadenie rozhodcovského tribunálu

1. V prípade, že sa zmluvné strany nedohodnú inak, ak sa záležitosť podľa článku 29.4 nevyrieši do:

a) 45 dní odo dňa prijatia žiadosti o konzultácie, alebo

b) 25 dní odo dňa prijatia žiadosti o konzultácie v prípade žiadosti o konzultácie podľa článku 29.4 ods. 4;

žiadajúca zmluvná strana môže záležitosť predložiť rozhodcovskému tribunálu tak, že poskytne svoju písomnú žiadosť o zriadenie rozhodcovského tribunálu požiadanej zmluvnej strane.

2. Žiadajúca zmluvná strana vo svojej písomnej žiadosti uvedie konkrétne sporné opatrenie, ako aj právny základ svojej sťažnosti, a vysvetlí, akým spôsobom toto opatrenie porušuje ustanovenia uvedené v článku 29.2.

ČLÁNOK 29.7

Zloženie rozhodcovského tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál sa skladá z troch rozhodcov.

2. Zmluvné strany uskutočnia vzájomné konzultácie s cieľom dosiahnuť dohodu o zložení rozhodcovského tribunálu do 10 pracovných dní od doručenia žiadosti o zriadenie rozhodcovského tribunálu požiadanej zmluvnej strane.

3. V prípade, že zmluvné strany nie sú schopné dohodnúť sa na zložení rozhodcovského tribunálu v rámci lehoty stanovenej v odseku 2, každá zmluvná strana môže požiadať predsedu Spoločného výboru CETA alebo osobu ním určenú, aby vybral rozhodcu žrebovaním spomedzi rozhodcov uvedených v zozname zostavenom podľa článku 29.8. Jeden rozhodca bude vybraný z čiastkového zoznamu žiadajúcej zmluvnej strany, jeden z čiastkového zoznamu požiadanej zmluvnej strany a jeden z čiastkového zoznamu rozhodcov, ktorí môžu zastávať funkciu predsedov. Ak sa zmluvné strany dohodnú na jednom alebo viacerých rozhodcoch, zostávajúci rozhodca, resp. rozhodcovia, sa vyberú tým istým postupom z platného čiastkového zoznamu rozhodcov. Ak sa zmluvné strany dohodli na inom rozhodcovi ako je predseda, ktorý nie je štátnym príslušníkom žiadnej z nich, predseda a zvyšný rozhodca sa vyberú z čiastkového zoznamu rozhodcov, ktorí môžu zastávať funkciu predsedov.

4. Predseda Spoločného výboru CETA alebo osoba ním určená vyberie rozhodcov v najkratšom možnom čase a zvyčajne do piatich pracovných dní od predloženia žiadosti podľa odseku 3 niektorou zo zmluvných strán. Predseda alebo osoba ním určená poskytne zástupcom oboch zmluvných strán primeranú možnosť, aby mohli byť prítomní pri žrebovaní. Jeden z predsedov môže výber žrebovaním uskutočniť osve, ak druhý predseda bol informovaný o dátume, čase a mieste výberu žrebovaním a neprejavil záujem zúčastniť sa na tomto výbere žrebovaním do piatich pracovných dní odo dňa predloženia žiadosti podľa odseku 3.

5. Za dátum zriadenia rozhodcovského tribunálu sa považuje dátum, keď bol vybraný posledný z troch rozhodcov.

6. V prípade, že v čase predloženia žiadosti podľa odseku 3 neexistuje žiadny zoznam podľa článku 29.8, resp. ak tento zoznam neobsahuje dostatočný počet mien, všetci traja rozhodcovia sa vyberú žrebovaním spomedzi rozhodcov, ktorí boli navrhnutí jednou, resp. oboma zmluvnými stranami, v súlade s článkom 29.8 ods. 1.

7. Nahradenie rozhodcov sa uskutoční len z dôvodov uvedených v pravidlách 21 až 25 prílohy 29-A a v súlade s postupom tam uvedeným.

ČLÁNOK 29.8

Zoznam rozhodcov

1. Spoločný výbor CETA na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody zostaví zoznam aspoň 15 osôb vybraných pre svoju objektívnosť, spoľahlivosť a dobrý úsudok, ktorí sú ochotní a schopní byť rozhodcami. Tento zoznam budú tvoriť tri čiastkové zoznamy: jeden čiastkový zoznam pre každú zmluvnú stranu a jeden čiastkový zoznam osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej zmluvnej strany a ktoré budú zastávať funkciu predsedu. Každý čiastkový zoznam bude obsahovať najmenej päť osôb. Spoločný výbor CETA môže kedykoľvek preskúmať zoznam a má povinnosť zabezpečiť, aby tento zoznam bol v súlade s týmto článkom.

2. Rozhodcovia musia mať osobitné znalosti medzinárodného obchodného práva. Rozhodcovia plniaci funkciu predsedov musia mať takisto aj skúsenosti ako právni zástupcovia alebo členovia rozhodcovských tribunálov v rámci postupov urovnávania sporov, ktoré sa týkali záležitostí patriacich do rozsahu pôsobnosti tejto dohody. Rozhodcovia sú nezávislí, vykonávajú túto funkciu ako súkromné osoby, neprijímajú pokyny od žiadnej organizácie ani vlády, ani nie sú prepojení s vládou žiadnej zo zmluvných strán, a konajú v súlade s kódexom správania stanoveným v prílohe 29-B.

ČLÁNOK 29.9

Predbežná správa rozhodcovského tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál predloží zmluvným stranám predbežnú správu do 150 dní odo dňa svojho zriadenia. Táto správa bude obsahovať:

a) skutkové zistenia a

b) stanovisko, či požiadaná zmluvná strana splnila svoje povinnosti podľa tejto dohody.

2. Každá zmluvná strana môže predložiť písomné pripomienky k predbežnej správe rozhodcovského tribunálu, s výhradou akýchkoľvek lehôt stanovených týmto tribunálom. Po zvážení týchto pripomienok môže rozhodcovský tribunál:

a) opätovne preskúmať svoju správu, alebo

b) uskutočniť akékoľvek ďalšie preskúmanie, ktoré považuje za vhodné.

3. Predbežná správa rozhodcovského tribunálu má dôverný charakter.

ČLÁNOK 29.10

Záverečná správa rozhodcovského tribunálu

1. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, rozhodcovský tribunál vydá správu v súlade s touto kapitolou. Záverečná správa rozhodcovského tribunálu obsahuje skutkové zistenia, uplatniteľnosť príslušných ustanovení tejto dohody a základné odôvodnenie všetkých zistení a záverov, ku ktorým tribunál dospel. Nález rozhodcovského tribunálu v záverečnej správe rozhodcovského tribunálu je pre zmluvné strany záväzný.

2. Rozhodcovský tribunál poskytne zmluvným stranám a Spoločnému výboru CETA svoju záverečnú správu do 30 dní od predloženia predbežnej správy.

3. Každá zmluvná strana sprístupní záverečnú správu rozhodcovského tribunálu, s výhradou bodu 39 prílohy 29-A.

ČLÁNOK 29.11

Naliehavé konanie

V naliehavých prípadoch, vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze alebo sezónneho tovaru, resp. služieb, ktoré rýchlo strácajú svoju obchodnú hodnotu, rozhodcovský tribunál a zmluvné strany vyvinú maximálne úsilie s cieľom urýchliť podľa možnosti čo najviac príslušné konanie. Rozhodcovský tribunál sa zameria na to, aby vydal predbežnú správu do 75 dní odo dňa svojho zriadenia a konečnú správu do 15 dní od predloženia predbežnej správy. Ak o to niektorá zmluvná strana požiada, rozhodcovský tribunál vydá do 10 dní odo dňa tejto žiadosti predbežné rozhodnutie o tom, či pokladá vec za naliehavú.

Pododdiel B

Zabezpečenie súladu

ČLÁNOK 29.12

Zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu

Požiadaná zmluvná strana vykoná všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu. Najneskôr 20 dní po prijatí záverečnej správy rozhodcovského tribunálu požiadaná zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA svoje zámery, pokiaľ ide o zabezpečenie súladu.

ČLÁNOK 29.13

Primeraná lehota na zabezpečenie súladu

1. V prípade, že okamžité zabezpečenie súladu nie je možné, najneskôr 20 dní po prijatí záverečnej správy rozhodcovského tribunálu požiadaná zmluvná strana oznámi žiadajúcej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA lehotu, ktorú potrebuje na zabezpečenie súladu.

2. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na primeranej lehote na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu, žiadajúca zmluvná strana, do 20 dní odo dňa doručenia oznámenia podľa odseku 1 od požiadanej zmluvnej strany, písomne požiada rozhodcovský tribunál, aby určil dĺžku primeranej lehoty. Táto žiadosť sa súčasne oznámi druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA. Rozhodcovský tribunál oznámi svoje rozhodnutie stranám a Spoločnému výboru CETA do 30 dní odo dňa predloženia žiadosti.

3. Túto primeranú lehotu možno na základe vzájomnej dohody zmluvných strán predĺžiť.

4. Kedykoľvek po uplynutí polovice primeranej lehoty musí byť požiadaná zmluvná strana na základe žiadosti žiadajúcej zmluvnej strany pripravená prediskutovať kroky, ktoré prijíma na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu.

5. Pred uplynutím primeranej lehoty oznámi požiadaná zmluvná strana druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA opatrenia, ktoré prijala na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu.

ČLÁNOK 29.14

Dočasné nápravné opatrenia v prípade nezabezpečenia súladu

1. Ak

a) požiadaná zmluvná strana neoznámi svoj úmysel zabezpečiť súlad so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu podľa článku 29.12 alebo čas, ktorý bude potrebovať na zabezpečenie súladu s rozhodnutím podľa článku 29.13 ods. 1;

b) po uplynutí primeranej lehoty požiadaná zmluvná strana neoznámi žiadne opatrenie prijaté na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu, alebo

c) rozhodcovský tribunál vo veci zabezpečenia súladu podľa odseku 6 dospeje k záveru, že opatrenie prijaté na zabezpečenie súladu nie je v súlade so záväzkami tejto zmluvnej strany podľa ustanovení uvedených v článku 29.2,

má žiadajúca zmluvná strana právo pozastaviť plnenie záväzkov alebo požadovať náhradu. Úroveň zrušenia alebo zmenšenia výhod sa bude vypočítavať odo dňa oznámenia záverečnej správy rozhodcovského tribunálu zmluvným stranám.

2. Pred pozastavením plnenia záväzkov žiadajúca zmluvná strana oznámi požiadanej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA svojom úmysel pozastaviť plnenie záväzkov, ako aj úroveň záväzkov, ktoré má v úmysle pozastaviť.

3. Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, pozastavenie plnenia záväzkov sa môže týkať ktoréhokoľvek ustanovenia uvedeného v článku 29.2 a musí sa obmedziť len na úrovni rovnocennej úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod spôsobenému príslušným porušením.

4. Žiadajúca strana môže vykonať pozastavenie plnenia povinností 10 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia uvedeného v odseku 2 požiadanej zmluvnej strane, okrem prípadov, keď niektorá zo zmluvných strán požiadala o rozhodcovské konanie podľa odsekov 6 a 7.

5. V prípade, že medzi zmluvnými stranami existuje nezhoda, pokiaľ ide o akékoľvek opatrenie prijaté na zabezpečenie súladu s ustanoveniami uvedenými v článku 29.2 („nezhoda týkajúca sa súladu“), resp. pokiaľ ide o rovnocennosť medzi úrovňou pozastavenia plnenia povinností a úrovňou zrušenia alebo zmenšenia výhod spôsobených príslušným porušením („nezhoda týkajúca sa rovnocennosti“), predložia sa tieto záležitosti rozhodcovskému tribunálu.

6. Zmluvná strana môže požiadať o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu predložením písomnej žiadosti rozhodcovskému tribunálu, druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA. V prípade nezhody týkajúcej sa súladu môže o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu požiadať žiadajúca zmluvná strana. V prípade nezhody týkajúcej sa rovnocennosti môže o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu požiadať požiadaná zmluvná strana. V prípade nezhôd týkajúcich sa súladu aj rovnocennosti rozhodne rozhodcovský tribunál najprv o nezhode týkajúcej sa súladu a až následne o nezhode týkajúcej sa rovnocennosti.

7. Rozhodcovský tribunál oznámi svoje rozhodnutie zmluvným stranám a Spoločnému výboru CETA:

a) v prípade nezhôd týkajúcich sa súladu do 90 dní od žiadosti o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu ;

b) v prípade nezhôd týkajúcich sa rovnocennosti do 30 dní od žiadosti o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu;

c) v prípade nezhôd týkajúcich sa súladu aj rovnocennosti do 120 dní od žiadosti o opätovné zvolanie rozhodcovského tribunálu.

8. Žiadajúca strana nesmie pozastaviť plnenie záväzkov, kým rozhodcovský tribunál opätovne zvolaný podľa odsekov 6 a 7 nevydal svoje rozhodnutie. Akékoľvek pozastavenie plnenia záväzkov musí byť v súlade s rozhodnutím rozhodcovského tribunálu.

9. Pozastavenie plnenia záväzkov je dočasné a použije sa len dovtedy, kým opatrenie, ktoré nie je v súlade s ustanoveniami uvedenými v článku 29.2, nebude zrušené alebo zmenené takým spôsobom, aby bolo uvedené do súladu s uvedenými ustanoveniami, ako je ustanovené v článku 29.15, alebo kým zmluvné strany neurovnali príslušný spor.

10. Žiadajúca zmluvná strana môže kedykoľvek požiadať požiadanú zmluvnú stranu, aby predložila ponuku na dočasnú kompenzáciu a požiadaná zmluvná strana je povinná takúto ponuku predložiť.

ČLÁNOK 29.15

Preskúmanie opatrení prijatých na zabezpečenie súladu po pozastavení plnenia záväzkov

1. Keď po pozastavení plnenia záväzkov žiadajúcou zmluvnou stranou požiadaná zmluvná strana prijme opatrenia na zabezpečenie súladu so záverečnou správou rozhodcovského tribunálu, táto požiadaná zmluvná strana to oznámi druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA a požiada o ukončenie pozastavenia plnenia záväzkov uplatňovaného žiadajúcou zmluvnou stranou.

2. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na zlučiteľnosti oznámeného opatrenia s ustanoveniami uvedenými v článku 29.2 do 60 dní odo dňa prijatia oznámenia, žiadajúca zmluvná strana písomne požiada rozhodcovský tribunál o rozhodnutie v tejto záležitosti. Táto žiadosť sa súčasne oznámi druhej zmluvnej strane a Spoločnému výboru CETA. Rozhodcovský tribunál oznámi svoju záverečnú správu zmluvným stranám a Spoločnému výboru CETA najneskôr do 90 dní odo dňa predloženia žiadosti. Ak rozhodcovský tribunál rozhodne, že opatrenie prijaté na zabezpečenie splnenia rozhodnutia je v súlade s ustanoveniami uvedenými v článku 29.2, pozastavenie plnenia záväzkov sa ukončí.

ODDIEL D

Všeobecné ustanovenia

ČLÁNOK 29.16

Procesné pravidlá

Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, na postup urovnávania sporov podľa tejto kapitoly sa vzťahujú procesné pravidlá rozhodcovského konania stanovené v prílohe 29-A.

ČLÁNOK 29.17

Všeobecné pravidlo výkladu

Rozhodcovský tribunál vykladá ustanovenia tejto dohody podľa obyčajových výkladových pravidiel medzinárodného práva verejného vrátane tých, ktoré sú stanovené vo *Viedenskom dohovore o zmluvnom práve*. Rozhodcovský tribunál vezme do úvahy aj príslušné výklady stanovené v správach tribunálov a správach odvolacieho orgánu prijatých orgánom WTO na urovnávanie sporov.

ČLÁNOK 29.18

Rozhodnutia rozhodcovského tribunálu

Rozhodnutia rozhodcovského tribunálu nemôžu rozširovať ani obmedzovať práva a povinnosti stanovené v tejto dohode.

ČLÁNOK 29.19

Vzájomne dohodnuté riešenia

Zmluvné strany môžu kedykoľvek dospieť k vzájomne dohodnutému riešeniu sporu podľa tejto kapitoly. Každé takéto riešenie oznámia Spoločnému výboru CETA a rozhodcovskému tribunálu. Po oznámení vzájomne dohodnutého riešenia rozhodcovský tribunál skončí svoju činnosť a tento postup sa ukončí.

TRIDSIATA KAPITOLA

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 30.1

Neoddeliteľné súčasti tejto dohody

Protokoly, prílohy, vyhlásenia, spoločné vyhlásenia, dojednania a poznámky pod čiarou k tejto dohode tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

ČLÁNOK 30.2

Zmeny

1. Zmluvné strany sa môžu písomne dohodnúť na zmenách tejto dohody. Zmena nadobudne platnosť po tom, ako si zmluvné strany vymenia písomné oznámenia potvrdzujúce, že splnili svoje príslušné platné vnútorné požiadavky a postupy potrebné na nadobudnutie platnosti predmetnej zmeny, resp. v deň, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú.

2. Bez ohľadu na odsek 1 môže Spoločný výbor CETA rozhodnúť o zmene protokolov a príloh k tejto dohode. Zmluvné strany môžu schváliť rozhodnutie Spoločného výboru CETA v súlade so svojimi príslušnými vnútornými požiadavkami a postupmi, ktoré sú potrebné, aby príslušná zmena nadobudla platnosť. Toto rozhodnutie nadobudne platnosť v deň, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú; Tento postup sa neuplatňuje na zmeny príloh I, II a III a na zmeny príloh Ôsmej kapitoly (Investície), Deviatej kapitoly (Cezhraničný obchod so službami), Desiatej kapitoly (Dočasný vstup a pobyt fyzických osôb na obchodné účely) a Trinástej kapitoly (Finančné služby), s výnimkou prílohy 10-A (Zoznam kontaktných miest členských štátov Európskej únie).

ČLÁNOK 30.3

Využitie preferencií

Počas obdobia 10 rokov po nadobudnutí platnosti tejto dohody si zmluvné strany budú vymieňať štvrťročné údaje na úrovni colných položiek, pokiaľ ide o kapitoly HS 1 až 97, týkajúce sa tovaru z druhej zmluvnej strany, ktorý podlieha colným sadzbám podľa doložky najvyšších výhod a colným preferenciám podľa tejto dohody. Ak sa zmluvné strany nerozhodnú inak, toto obdobie sa predĺži o päť rokov a následne ho zmluvné strany môžu ďalej predĺžiť.

ČLÁNOK 30.4

Bežný účet

Zmluvné strany medzi sebou povolia akékoľvek platby a prevody na bežnom účte platobnej bilancie vo voľne zameniteľnej mene a v súlade s ustanoveniami článku VIII *Dohody o Medzinárodnom menovom fonde,* podpísanej v Bretton Woods 22. júla 1944.

ČLÁNOK 30.5

Pohyb kapitálu

Zmluvné strany uskutočnia vzájomné konzultácie zamerané na uľahčenie pohybu kapitálu medzi nimi prostredníctvom vykonávania ich politík zameraných na liberalizáciu kapitálového a finančného účtu a prostredníctvom podpory stabilného a bezpečného rámca pre dlhodobé investície.

ČLÁNOK 30.6

Práva súkromných osôb

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že udeľuje iné práva alebo ukladá iné povinnosti než sú práva a povinnosti vytvorené medzi zmluvnými stranami v rámci medzinárodného práva verejného, ani tieto ustanovenia nemožno vykladať tak, že sa ich možno priamo dovolávať v rámci vnútroštátnych právnych systémov zmluvných strán.

2. Zmluvná strana nesmie v rámci svojich vnútroštátnych právnych predpisov stanoviť právo na podanie žaloby proti druhej zmluvnej strane z dôvodu, že určité opatrenie tejto druhej zmluvnej strany nie je v súlade s touto dohodou.

ČLÁNOK 30.7

Nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie

1. Zmluvné strany túto dohodu schvália v súlade so svojimi príslušnými vnútornými požiadavkami a postupmi.

2. Táto dohoda nadobudne platnosť prvým dňom druhého mesiaca nasledujúceho po dni, keď si zmluvné strany vymenili písomné oznámenia potvrdzujúce, že splnili svoje príslušné vnútorné požiadavky a postupy, resp. iným dňom, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú.

3. a) Zmluvné strany môžu túto dohodu predbežne vykonávať od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni, keď si zmluvné strany navzájom oznámia splnenie svojich príslušných vnútorných požiadaviek a postupov potrebných na predbežné vykonávanie tejto dohody, resp. od iného dňa, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú.

b) Ak zmluvná strana nemá v úmysle predbežne vykonávať ustanovenia tejto dohody, musí najprv oznámiť druhej zmluvnej strane ustanovenia, ktoré nebude predbežne vykonávať, a ponúkne bezodkladné začatie konzultácií. Do 30 dní od oznámenia môže druhá zmluvná strana buď namietať, pričom v takom prípade sa táto dohoda nebude predbežne vykonávať, resp. poskytne svoje vlastné oznámenie rovnocenných ustanovení tejto dohody, ak také budú, ktoré nemá v úmysle predbežne vykonávať ona. Ak do 30 dní po tomto druhom oznámení druhá zmluvná strana podá námietku, táto dohoda sa nebude predbežne vykonávať.

Ustanovenia, ktoré neboli predmetom oznámenia zmluvnej strany, bude táto zmluvná strana predbežne vykonávať, a to od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po neskoršom z oznámení, resp. od iného dňa, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú, pod podmienkou, že si zmluvné strany vymenili oznámenia podľa písmena a).

c) Zmluvná strana môže ukončiť predbežné vykonávanie tejto dohody písomným oznámením druhej zmluvnej strane. Takéto ukončenie nadobúda platnosť prvým dňom druhého mesiaca nasledujúceho po tomto oznámení.

d) Ak sa táto dohoda, resp. niektoré jej ustanovenia, predbežne vykonávajú, zmluvné strany budú pod výrazom „nadobudnutie platnosti tejto dohody“ rozumieť deň predbežného vykonávania. Spoločný výbor CETA a iné subjekty zriadené podľa tejto dohody môžu vykonávať svoje funkcie počas predbežného vykonávania tejto dohody. Platnosť akéhokoľvek rozhodnutia prijatého v rámci výkonu týchto funkcií sa skončí, len ak sa ukončí predbežné vykonávanie tejto dohody podľa písmena c).

4. Kanada predloží oznámenia podľa tohto článku Generálnemu sekretariátu Rady Európskej únie alebo jej právnemu nástupcovi. Európska únia predloží oznámenia podľa tohto článku kanadskému ministerstvu zahraničných vecí, obchodu a rozvoja (Department of Foreign Affairs, Trade and Development), alebo jeho právnemu nástupcovi.

ČLÁNOK 30.8

Ukončenie platnosti iných existujúcich dohôd, pozastavenie ich vykonávania alebo ich začlenenie

1. Dohody uvedené v prílohe 30-A strácajú platnosť a nahrádzajú sa touto dohodou. Ukončenie dohôd uvedených v prílohe 30-A nadobúda platnosť odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody.

2. V prípade predbežného vykonávania Ôsmej kapitoly (Investície) v súlade s článkom 30.7 ods. 3 písm. a) sa uplatňovanie dohôd uvedených v prílohe 30-A, ako aj práv a povinností z nich vyplývajúcich pozastavuje, a to odo dňa predbežného vykonávania. V prípade, že sa predbežné vykonávanie ukončí, pozastavenie uplatňovania dohôd uvedených v prílohe 30-A zanikne.

3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 možno predložiť nárok podľa dohody uvedenej v prílohe 30-A v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v takejto dohode, ak:

a) zaobchádzanie, ktoré je predmetom nároku, bolo priznané v čase, keď nebolo uplatňovanie príslušnej dohody pozastavené, resp. keď táto príslušná dohoda nebola ešte ukončená a

b) neuplynuli viac než tri roky odo dňa pozastavenia uplatňovania dohody, resp. od jej ukončenia.

4. Bez ohľadu na odseky 1 a 2, ak sa predbežné vykonávanie tejto dohody ukončí a táto dohoda nenadobudne platnosť, možno nárok podľa oddielu F Ôsmej kapitoly (Investície) predložiť v lehote, ktorá nie je dlhšia ako tri roky po dni ukončenia predbežného vykonávania, pokiaľ ide o akúkoľvek záležitosť,ktorá vznikla počas predbežného vykonávania tejto dohody, a to v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v tejto dohode.

5. *Dohoda medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Kanadou týkajúca sa obchodu s alkoholickými nápojmi*, podpísaná v Bruseli 28. februára 1989 („dohoda o alkoholických nápojoch z roku 1989“) a *Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Kanadou o obchode s vínom a liehovinami* podpísaná v Niagare 16. septembra 2003 („dohoda o obchode s vínom a liehovinami z roku 2003“) sa týmto začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou, a to v znení zmien podľa prílohy 30-B.

6. Ustanovenia dohody o alkoholických nápojoch z roku 1989 a dohody o obchode s vínom a liehovinami z roku 2003 v znení ich zmien a začlenené do tejto dohody majú prednosť v rozsahu, v akom existuje nesúlad medzi ustanoveniami uvedených dohôd a akýmikoľvek ďalšími ustanoveniami tejto dohody.

7. *Dohoda o vzájomnom uznávaní medzi Európskym spoločenstvom a Kanadou* („*dohoda o vzájomnom uznávaní*“), podpísaná 14. mája 1998 v Londýne, sa odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody ukončuje. V prípade predbežného vykonávania Štvrtej kapitoly (Technické prekážky obchodu) v súlade s článkom 30.7 ods. 3 písm. a) sa uplatňovanie dohody o vzájomnom uznávaní, ako aj práv a povinností z nej vyplývajúcich pozastavuje, a to odo dňa predbežného vykonávania. V prípade, že sa predbežné vykonávanie ukončí, pozastavenie uplatňovania dohody o vzájomnom uznávaní zanikne.

8. Zmluvné strany uznávajú úspechy, ktoré boli dosiahnuté na základe *Dohody medzi Európskym spoločenstvom a vládou Kanady o sanitárnych opatreniach na ochranu zdravia ľudí a zvierat pri obchodovaní so živými zvieratami a živočíšnymi produktmi*, podpísanej v Ottawe 17. decembra 1998 („*veterinárna dohoda*“) a potvrdzujú svoj úmysel pokračovať v tejto práci podľa tejto dohody. Veterinárna dohoda sa odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody ukončuje. V prípade predbežného vykonávania Piatej kapitoly (Sanitárne a fytosanitárne opatrenia) v súlade s článkom 30.7 ods. 3 písm. a) sa uplatňovanie veterinárnej dohody, ako aj práv a povinností z nej vyplývajúcich pozastavuje, a to odo dňa predbežného vykonávania. V prípade, že sa predbežné vykonávanie ukončí, pozastavenie uplatňovania veterinárnej dohody zanikne.

9. Vymedzenie pojmu „nadobudnutie platnosti tejto dohody“ uvedené v článku 30.7 ods. 3 písm. d) sa na tento článok nevzťahuje.

ČLÁNOK 30.9

Ukončenie

1. Zmluvná strana môže ukončiť túto dohodu zaslaním oznámenia o ukončení Generálnemu sekretariátu Rady Európskej únie a Ministerstvu zahraničných vecí, obchodu a rozvoja Kanady (Department of Foreign Affairs, Trade and Development Canada), resp. ich príslušným právnym nástupcom. Platnosť tejto dohody sa skončí 180 dní odo dňa takéhoto oznámenia. Zmluvná strana, ktorá predložila oznámenie o ukončení, poskytne Spoločnému výboru CETA kópiu oznámenia.

2. Bez ohľadu na odsek 1 v prípade, že sa táto dohoda ukončí, ustanovenia Ôsmej kapitoly (Investície) sa budú naďalej uplatňovať po dobu 20 rokov po dni ukončenia tejto dohody, pokiaľ ide o investície uskutočnené pred týmto dňom. Tento odsek sa neuplatňuje v prípade predbežného vykonávania tejto dohody.

ČLÁNOK 30.10

Pristúpenie nových členských štátov Európskej únie

1. Európska únia oznámi Kanade každú žiadosť krajiny o pristúpenie k Európskej únii.

2. Európska únia počas rokovaní s kandidátskou krajinou žiadajúcou o pristúpenie:

a) poskytnúť Kanade na jej žiadosť v čo najväčšom možnom rozsahu všetky informácie týkajúce sa akejkoľvek záležitosti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda a

b) zohľadniť všetky obavy vyjadrené Kanadou.

3. Európska únia oznámi Kanade nadobudnutie platnosti akéhokoľvek pristúpenia k Európskej únii.

4. Spoločný výbor CETA s dostatočným predstihom pred dňom pristúpenia určitej krajiny k Európskej únii preskúma akékoľvek účinky takéhoto pristúpenia na túto dohodu a rozhodne o akýkoľvek potrebných úpravách alebo prechodných opatreniach.

5. Každý nový členský štát Európskej únie sa odo dňa pristúpenia k Európskej únii stáva zmluvnou stranou tejto dohody prostredníctvom doložky s takýmto účinkom zakotvenej v akte o pristúpení. Ak sa v akte o pristúpení k Európskej únii neustanovuje automatické pristúpenie členského štátu Európskej únie k tejto dohode, dotknutý členský štát EÚ pristúpi k tejto dohode uložením aktu o pristúpení k tejto dohode na Generálnom sekretariáte Rady Európskej únie a na Ministerstve zahraničných vecí, obchodu a rozvoja Kanady (*Department of Foreign Affairs, Trade and Development*), resp. ich príslušným právnym nástupcom.

ČLÁNOK 30.11

Autentické znenia

Táto dohoda je vyhotovená v dvoch pôvodných vyhotoveniach v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, chorvátskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom a talianskom jazyku, pričom každá verzia je rovnako autentická.